

Denne afhandling tager sit udgangspunkt i bandede mobilopkald og loggede sms-beskeder. Dette datamateriale eksisterer kun i kraft af 'Katrine', 'David', 'Michael', 'Maja', 'Henrik' og 'Malene's generøse ja til at lade sig optage og TDC Mobils uegennyttige og omfattende økonomiske, tekniske og juridiske hjælp.

Også tak til Johannes Wagner, Kirsten Drotner, Rineke Brouwer, Gitte Rasmussen Hougaard, Lasse Laursen, Helle Eyde Laursen, Ruth Laursen, Johanne Rasmussen, Stefan Rasmussen og Magnus Petersen.

1.0 Indledning	4
1.1 Præsentation af temaer	4
1.2 Præsentation af datamateriale	8
1.2.1 Optagelser	8
1.2.2 Observation og interviews	14
1.2.3 Deltagere	18
1.3 Opsamling	23
2.0 Udgangspunkt	25
2.1 Konversationsanalyse og social praksis	25
2.2 Etnografi og interaktion	28
2.3 Teknologi og interaktion	32
2.4 Unge, interaktion og medier	36
2.5 Opsamling	39
3.0 Sms-sms	40
3.1 Sms-kommunikation som dialoger	41
3.1.1 Det dialogiske forløb	41
3.1.2 Svartid for det dialogiske forløb	45
3.1.3 Parallelle forløb	48
3.2 Svarkravet: svarbeskeden og rykkerbeskeden	50
3.2.1 Det normale forløb	50
3.2.2 Det afvigende forløb	52
3.2.2.1 Problemer med forbindelsen	53
3.2.2.2 Problem med modtagelsen	57
3.2.2.3 Problem med det sagte	60
3.2.2.4 Problem med relationen	62
3.2.3 Første-beskeder uden krav om tilbagemeldning	64
3.2.3.1 Kædebeskeder	64
3.2.3.2 Anmodninger om servicebesked	66
3.2.3.3 Natbeskeder	67
3.2.4 Alternative svarmuligheder	69
3.3 Genoptagelsesbeskeden	70
3.4 Konklusion	73
4.0 Sms-opkald/opkald-sms	77
4.1 Sms efterfulgt af opkald	79
4.1.1 Svaropkaldet	84
4.1.1.1 Før åbning	84
4.1.1.2 Åbning	86
4.1.1.3 Opsamling	95
4.1.2 Rykkeropkaldet	96
4.1.2.1 Før åbning	96
4.1.2.2 Åbning	98
4.1.2.3 Opsamling	104
4.1.3 Genoptagelsesopkaldet	105
4.1.3.1 Før åbning	106
4.1.3.2 Åbning	107
4.1.3.3 Opsamling	111
4.1.4 Opfyldelsesopkaldet	113

4.1.4.1 Før åbning	113
4.1.4.2 Åbning	115
4.1.4.3 Opsamling	120
4.1.5 Opsamling	121
4.2 Opkald efterfulgt af sms	125
4.2.1 Erstatningsbeskeden	126
4.2.1.1 Før beskeden	127
4.2.1.2 Beskeden	128
4.2.1.3 Opsamling	131
4.2.2 Genoptagelsesbeskeden	132
4.2.2.1 Før beskeden	132
4.2.2.1 Beskeden	134
4.2.2.3 Opsamling	137
4.2.3 Epilogbeskeden	138
4.2.3.1 Før beskeden	139
4.2.3.2 Beskeden	139
4.2.3.3 Opsamling	141
4.2.4 Svar-, rykker- og opfyldelsesbesked?.....	141
4.2.4.1 Før beskeden	141
4.2.4.2 Beskeden	144
4.2.4.3 Opsamling	145
4.2.5 Opsamling	146
4.3 Konklusion	148
5.0 Opkald-opkald	152
5.1 Fortsættelsesopkaldet.....	155
5.1.1 Før åbning	155
5.1.2 Åbning	158
5.1.3 Opsamling	162
5.2 Reparationsopkaldet	163
5.2.1 Før åbning	163
5.2.2 Åbning	168
5.2.3 Opsamling	171
5.3 Genoptagelsesopkaldet.....	172
5.3.1 Før åbning	173
5.3.2 Åbning	176
5.3.3 Opsamling	183
5.4 Opfyldelsesopkaldet	184
5.4.1 Før åbning	185
5.4.2 Åbning	190
5.4.3 Opsamling	199
5.5 Genpåkaldelsesopkaldet	201
5.5.1 Før åbning	201
5.5.2 Åbning	206
5.5.3 Opsamling	212
5.6 Konklusion	214
6.0 Konklusion.....	217
6.1 Mobilkommunikation som løbende kommunikation	217
6.2 Løbende kommunikation og sociale relationer.....	220
6.3 Det mobile samtalerum og medievidenskaben	222

6.4 Det mobile samtalerum og konversationsanalysen.....	224
7.0 Litteraturliste	229
8.0 Dansk resume	242
9.0 English summary	249

Bilag (i separat bind)

Bilag A: TDC-materiale (sms-udskrifter og samtaleoplysninger).....	1
Bilag B: Samtaleudskrifter.....	82
Bilag C: Samtykkeerklæring.....	208
Bilag D: Fortrolighedserklæring.....	209
Bilag E: Oversigt over sms-forløb.....	210
Bilag F: Oversigt over sms-opkald og opkald-sms-forløb.....	212
Bilag G: Oversigt over åbninger mellem unge i datamaterialet.....	213
Bilag H: Oversigt over udtryk for genkendelse i svarers første tur.....	214
Bilag I: Oversigt over hilsner i svarer første tur.....	215
Bilag J: Oversigt over brug af selvidentifikation ved navn i svarers første tur.....	215
Bilag K: Oversigt over hilsen-hilsen i opkaldte og opkalders første tur.....	216
Bilag L: Oversigt over selvidentifikation ved navn i opkaldte og opkalders første tur.....	217
Bilag M: Oversigt over opkald der indgår i serie med andre opkald.....	218
Bilag N: Oversigt over opkald-opkald-forløb.....	219

1.0 Indledning

1.1 Præsentation af temaer

I det følgende eksempel præsenteres en oversigt over et kommunikationsforløb som 14-årige Daniel har via mobiltelefonen med sin bedste ven Rune. Forløbet starter kl. 14.40 og kører igennem eftermiddagen og aftenen. Forløbet indledes med en mobil samtale, der efterfølges af endnu en mobil samtale og af 12 sms-beskeder. I oversigten refereres mobiltelefonsamtalerne kort i kursiv mens sms-beskederne citeres ordret:

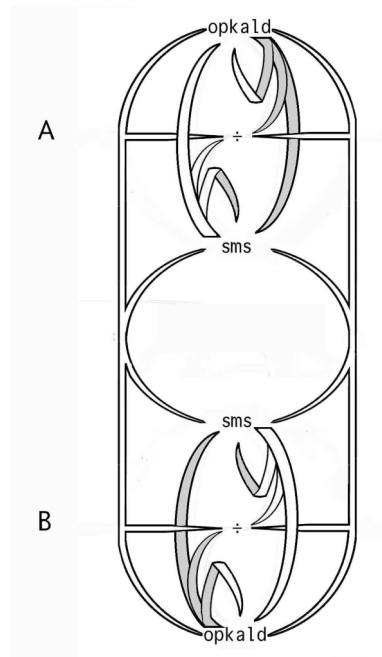
(Daniel/S116-S119-63-64-65-66-67-67B-68-69-70-71-72-77)

	ons kl. 14.40	<i>Rune ringer til Daniel og siger at han skal ringe til Felix som muligvis kan skaffe billetter så Daniel kan komme med Rune og Felix til aftenens koncert [opkald slut kl. 14.41]</i>
	ons kl. 16.23	<i>Daniel ringer til Rune og spørger ham om han skal være sammen med Felix, for ingen tager telefonen hos Felix. Rune svarer benægtende, og Daniel siger han vil prøve at ringe til Felix igen [opkald slut kl. 16.24]</i>
Daniel	ons kl. 17.14	Der er ikke nogen der tager telefonen hos Felix! Hvis du ser/møder ham så få ham lige til at ringe... Ellers ha' en god koncert...
Daniel	ons kl. 17.32	Ved du hvordan han har fået billetterne fra?
Rune	ons kl. 17.32	Nej ...
Daniel	ons kl. 17.33	Okay det er vel også lige meget...
Rune	ons kl. 17.34	Men jeg prøver lige at ringe til ham...
Rune	ons kl. 17.36	Prøv pers mb. 20xxxxxx
Daniel	ons kl. 17.37	Jeg har lige snakket med ham. Han spørger poul når han kommer hjem
Rune	ons kl. 19.17	Nu er vi her...det er ikke en koncert men en prisuddling...
Rune	ons kl. 19.17	Og vi har loge pladser...
Daniel	ons kl. 21.15	Ham der sang love is a matter of... Var ikke særligt god. Han gik i falset allerede i anden linie i omkvædet... Ellers er det ret fedt... Ha' det godt...
Rune	ons kl. 21.17	Ja det er lidt skift herinde næsten ingen spiller deres egne numre...
Rune	tors kl. 0.17	Hørte du kashmir...? De var for fede...og de har fået en til guitar-og keyboard "mand"...

Parallelt med det forløb som vises her, har Daniel også en løbende kommunikation via mobiltelefonen med Runes ven Felix (S117-S118-TLFS47-TLFS48-TLFS49-S120-S121, bilag A). De to forløb hænger sammen på den måde at Rune foreslår Daniel at ringe til Felix, og Daniel rapporterer tilbage til Rune.

Udvekslingen mellem hver af de to par repræsenterer en genkommende, rutinemæssig måde som deltagerne i denne afhandlings datamateriale bruger mobiltelefonen på. Sms'er og mobilopkald er ikke isolerede hændelser, men indgår i løbende, sammenhængende kommunikationsforløb som etableres af deltagerne ud fra de aktiviteter de er i gang med. Det er ikke altid at udvekslingerne er så omfattende som i eksemplet

ovenfor, men som udgangspunkt foregår mobilkommunikationen mellem deltagerne i datamaterialet på den måde at sms'er indgår i sms-dialoger, mobilopkald indgår i serier af opkald, og sms'er og mobilopkald væves sammen i fortløbende kommunikationsforløb. Det kan illustreres på denne måde hvor A og B betegner to mobilkommunikerende parter:

Figur 1: Mobilaktiviteter i sammenhængende kommunikationsforløb

Modellen udspringer af den praksis jeg har konstateret, hvor sms'er og opkald anvendes i sammenhængende kommunikationsforløb. Modellen viser to parter mobilaktiviteter i forhold til hinanden, og spejlvendingen illustrerer at de to parter har samme handlemuligheder ud fra de tre grundlæggende aktiviteter der skaber kommunikationsforløbene: sende sms, foretage et opkald og undlade at gøre noget hvor det ellers var forventet (minus-tegnet). Den inderste cirkel illustrerer en praksis hvor sms'er indgår i et dialogisk forløb hvor A og B skiftes til at sende en besked: Asms-Bsms-Asms etc. Den yderste cirkel illustrerer en praksis hvor opkald indgår i serier af opkald: Aopkald-Bopkald-Aopkald etc. Samtidig viser modellen parternes udnyttelse af muligheden for at give sig selv næste-handlingen, fx Aopkald-Aopkald eller Asms-Asms. Endelig viser modellen at parterne knytter sms og opkald sammen i forløb, fx Asms-Bopkald-Bsms-Aopkald etc. Det ovenstående kommunikationsforløb mellem Rune (A) og Daniel (B) kan følges i modellen således: Aopkald (Rune foretager opkald) – Bopkald (Daniel foretager

opkald) – Bsms (Daniel sender sms) – Bsms (Daniel sender sms) – Asms (Rune sender sms) – Bsms (Daniel sender sms) – Asms (Rune sender sms) – Asms (Rune sender sms) – Bsms (Daniel sender sms) – Asms (Rune sender sms) – Asms (Rune sender sms) – Bsms (Daniel sender sms) – Asms (Rune sender sms) – Asms (Rune sender sms).

De sammenhængende kommunikationsforløb er en social praksis som baserer sig på engagement, gensidighed og tilgængelighed, og som er organiserende for deltageres indbyrdes relationer og for deres hverdagsliv. Det er denne sociale praksis, konstrueret af deltagerne i fællesskab, der er afhandlingens hovedanliggende. Da det er de sproglige aktiviteter via mobiltelefonen der konstituerer praksissen, så vil analyser af deltageres interaktion via sms'er og mobilsamtaler være i fokus. Åbninger, lukninger, genoptagelser og overgange vil spille en særlig rolle fordi det er her at praksissen struktureres, forhandles, skabes og genskabes. I åbningerne, lukningerne, genoptagelserne og overgangene skaber deltagerne for dem selv sammenhæng mellem de forskellige mobilaktiviteter og konstituerer dermed den sociale orden som de forholder sig til. Via en mikrosocial analyse af åbningerne, lukningerne, genoptagelserne og overgangene vil afhandlingen afdække de mønstre og procedurer som strukturerer og skaber sammenhængen mellem de forskellige mobilaktiviteter. Afhandlingen vil også vise at den løbende kommunikation vedligeholder og udvikler sociale relationer, og at det har bestemte implikationer for forholdet mellem de kommunikerende parter hvilke mønstre og procedurer der aktiveres i den løbende kommunikation, og hvordan de udspilles. Endelig vil afhandlingen vise at parterne igennem kommunikationen skaber mediets betydning (herunder betydningen af mediets forskellige kommunikationsformer) samtidig med at de tilpasser kommunikationen efter mediet med dets muligheder og begrænsninger.

Det er ikke nyt at telefonen spiller en vigtig rolle i hverdagen for unge og deres sociale relationer. Før mobiltelefonen udfyldte fastnettelefonen en central plads i mange teenagers liv¹, og allerede i 1960'erne blev unges telefonbrug bemærket af en medieforsker: *Barnet og den halvvoksne forstår telefonen og griber om snoren og hørerøret, som om det var et kæledyr* (MacLuhan 1967: 293, jf. også Levinson 2004, Pool 1983 og

¹ Studier af unges brug af fastnettelefonen før mobiltelefonens indtog er dog ganske fraværende i den skandinaviske ungdoms- og medieforskning, og uden for Skandinavien findes kun småt anlagte undersøgelser i relativt perifære publikationer (Büchner 1990, Cadéau og Lauru 2002, Fize 1997, Gillard, Wale og Bow 1994, Gillard, Wale og Bow 1998, Keller 1977, Klamer 1997, Liede og Ziehe 1983, Ling 1998, Martin og Singly 2000, Mayer 1977, Martin og Singly 2000, Skelton 1989, Wale og Bow 1998, Wynn og Katz 2000 [1994]).

Young 1991). Og hvis man sammenligner tidligere studier af unges brug af fastnet-telefonen² med en ny undersøgelse hvoraf det fremgår at de 12-16-årige bruger fastnet- og mobiltelefonen sammenlagt mellem 13 og 21 minutter hver dag ved at ringe til nogen (Drotner 2001: 120), viser det sig at teenagerne i dag ikke taler mere i telefon end tidligere. Men ny teknologi har skabt en ny kommunikationskanal (sms), sat rammerne for en ny telefonkultur og været med til at skabe de rette betingelser for den form for løbende, kontinuerlig kommunikation som jeg beskriver ovenfor. I de nye rammer er kontakt i princippet muligt hvornår som helst og hvor som helst: Sms'en er en mere diskret kommunikationsform end samtalen og kan gennemføres i de fleste sammenhænge, mobiliteten giver de unge mulighed for være i forbindelse med venner ikke bare fra dagligstuen eller fra deres private værelser, men også uden for hjemmet og i det offentlige rum, og endelig har den individuelle mobillinje givet mulighed for en direkte en-til-en-kontakt uden om forældrene som dørvogtere.

At vi nu ser de unge med en telefon på gaden, i bussen eller hvor vi ellers støder på dem, har synliggjort deres telefonbrug og tydeliggjort hvor central en rolle telefonen spiller i deres hverdag. I forlængelse heraf er der opstået en voldsom forskningsmæssig interesse der har affødt en hel del flere studier end dem der er blevet fastnettelefonen til del. Jeg vil vende tilbage til disse studier, først og fremmest i indledningerne og konklusionerne på mine empiriske kapitler, og blot her nævne at min undersøgelse adskiller sig fra andre mobilstudier på flere centrale områder. Først og fremmest fokuserer jeg på hvordan ét medies kommunikationstråde over tid serieforbinder aktiviteter og relationer. I modsætning hertil står andre undersøgelsers fokus på unges samtidige, parallelle brug af flere medier. Dernæst behandler jeg både sms og mobilsamtalen – herved giver jeg ikke sms'en den særstatus som de fleste andre studier af unges mobilbrug har gjort, og så studerer jeg den praktiske anvendelse af terminalkonvergens; hvordan og hvornår de to funktioner i mobiltelefonen anvendes, alene og i samspil. Endelig baserer jeg primært min undersøgelse på optagelser af faktisk kommunikation mens hovedparten af tidligere studier er baseret på spørgeskemaer og interviews.

Den basale observation om at unges mobilaktiviteter meget ofte indgår i sammenhængende kommunikationsforløb, vil være afhandlingens strukturerende hovedar-

² Disse studier er dog ikke baseret på danske unge (Fize 1997, Ling 1998, Gillard, Wale og Bow 1998, Martin og Singley 2000, Mayer 1977, Skelton 1989, Wynn og Katz 2000 [1994]).

gument. Dette hovedargument støttes af tre sideordnede underargumenter som vil blive udlagt i afhandlingens tre empiriske kapitler: sms'er i dialoger (kapitel 3), sms'er og opkald i samspil (kapitel 4) og opkald i serier (kapitel 5). Hovedargumentet og underargumenterne udgør afhandlingens skelet og repræsenterer en indgang til datamateriale og en struktur på afhandlingen. De empiriske kapitler vil give substans til argumenterne og demonstrere hvordan deltagerne konkret og observerbart opretholder den løbende kommunikation og herigennem plejer og udvikler sociale relationer. Nu følger som del af dette kapitel en redegørelse for mit datamateriale. Herefter vil jeg i kapitel 2 klarlægge de teoretiske tilgange til og forståelser af interaktion, unge og teknologi som mine empiriske undersøgelser i afhandlingen er baseret på. Afhandlingen afsluttes med en konklusion.

1.2 Præsentation af datamateriale

I dette afsnit præsenterer jeg afhandlingens datamateriale. Afsnittet behandler i dets første del afhandlingens primære datamateriale som består af optagelser af mobilkommunikation. I afsnittets anden del introduceres afhandlingens sekundære datamateriale: observationer og interviews. Afsnittets tredje og sidste del præsenterer deltagerne i datamaterialet. Ud over at præsentere datamaterialet vil jeg i afsnittet redegøre for hvilke roller de forskellige former for data spiller i afhandlingen. Jeg vil også diskutere styrker og svagheder ved materialet og beskrive hvordan dataindsamlingen praktisk og teknisk fandt sted. Tilgangen til datamaterialet behandles først i næste kapitel (kapitel 2).

1.2.1 Optagelser

Afhandlingens hovedmateriale består af optaget mobilkommunikation i form af sms'er og samtaler. Konkret blev seks 14-årige venners mobilkommunikation indsamlet over seks uger. Hver deltager blev optaget i én uge, fra mandag morgen til søndag midnat, og optagelserne fandt sted fra 26. november til 16. december 2001 og fra 7. januar til 28. januar 2002³. Optagelserne foregik med hjælp fra TDC Mobil som stillede udstyr og

³ Den ene deltager, Malene, var dog i sin optageuge uden telefonforbindelse i knap to døgn på grund af problemer med simkortskifte. I stedet blev der lagt to døgn til da hendes uge var omme. I den forbindelse skete der imidlertid den fejl at sms-logningen blev stoppet et døgn for tidligt. Det betyder at jeg har måttet udelade et døgn fra Malenes datamateriale fordi jeg for dette døgn kun havde samtaler i lyd og ikke samtaletidspunkter og sms'er på skrift. Dette drejer sig konkret om fire samtaler og et ukendt antal sms'er. Jeg formoder at dette forhold er uden betydning for afhandlingens resultater.

mandskab til rådighed i optageperioden og godskrev hver af deltagerne 250 kr. på deres telefonregning. Rent praktisk blev sms'erne automatisk logget via en computer og overdraget til mig i excell-ark hvoraf også samtale tidspunkter og -længde fremgik (bilag A, eksempel følger). Samtalerne blev båndet automatisk på digitale bånd. Dette krævede ekstraudstyr som blev indkøbt med finansiel hjælp fra Syddansk Universitet. Jeg har selv udskrevet samtalerne som er vedlagt (bilag B). Alt materiale blev overdraget til mig uanonymiseret, men benyttes i afhandlingen i anonymiseret form. TDC Mobil har ingen kopi af data.

Forud for aftalen med TDC undersøgte jeg alternative dataindsamlingsmetoder, og største udfordring var samtaleoptagelserne. Alternativer var på daværende tidspunkt at benytte en mobiltelefon med optagefunktion eller tilslutte mobiltelefonen eksternt optageudstyr. Disse metoder er siden blevet anvendt af andre (Relieu 2002, Arminen og Leinonen 2003, Axelsson og Leuchovius 2003, Weilenmann 2003, Hutchby og Barnett 2005). Fordelen ved TDC's automatiske optagelser var imidlertid at samtaleoptagelserne ikke involverede at deltagerne aktivt skulle slå en optagefunktion til og fra, med alt hvad det kunne indebære af gener, fejl, forsinkelser og bevidste udeladelser. Den automatiske samtaleoptagelse undgik desuden de kapacitetsproblemer som flere af de ovenstående studier er stødt imod, og som har resulteret i et begrænset datamateriale og huller i forhold til sammenhængende kommunikationsforløb.

For sms'ernes vedkommende var alternativet til TDC's logning at deltagerne rapporterede eller videresendte deres beskeder. Disse metoder er siden blevet benyttet af andre (Androustopoulos og Schmidt 2002, Döring 2002a+b, Grinter og Eldridge 2001, Hård af Segerstad 2002 + 2005, Kasesniemi og Rautiainen 2002, Kasesniemi 2003, Ling 2003, Ling m.fl 2005, Schlobinski 2001, Thurlow 2002). Ud over at disse metoder indeholder mulige fejlkilder som frasortering, fejlcitering og ændring af data, så negligeres i en del af tilfældene også aktørforhold, tidsforhold og sammenhørigheden mellem indkomne og udgående beskeder. TDC's automatiske logning af deltagernes beskeder har ingen af disse mangler.

Den indsamlingsmetode der er anvendt i denne undersøgelse, har været et optimalt udgangspunkt for arbejdet med mobilkommunikation. Ud over at deltagerne ikke har mærket noget fysisk til dataindsamlingen, så er samtlige indgående og udgående kommunikationsaktiviteter på mobiltelefonen registreret i optageperioden. Dette har vist

sig særligt afgørende netop fordi deltagernes mobilkommunikation er løbende og kontinuerlig på den måde at aktiviteterne hænger sammen i serier og derfor også refererer frem og tilbage til hinanden. Desuden er der en præcis angivelse af aktør- og tidsforhold som også har vist sig betydningsfuldt i forhold til mobilaktiviteterne. Endelig indeholder datamaterialet både sms'er og samtaler hvilket ikke bare har givet et komplet billede af mobilkommunikationen, men også muliggjort en undersøgelse af samspillet mellem sms'er og mobilsamtaler og af medievalg (kapitel 4). Ingen andre undersøgelser som jeg har kendskab til, har begge typer datamateriale.

Dataudskrifterne fra TDC fremgår af bilag A. Her bringer jeg et uddrag som er Katrines mobilaktiviteter fra kl. 9.51 til kl. 15.29 på første optagedag (de tre kolonner længst til venstre er min egen nummerering):

		011126	095142	Sender SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 120 grader
	1	011126	095142	Sender SMS	Hvornår skal har du fri onsdag? Senere end 2? Knuzzer mig!
		011126	095153	Modtag SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 120 grader
		011126	095153	Modtag SMS	Mobiltekst til 26xxxxxx afsendt den 26.11.01 klokken 09:51:42 er modtaget klokken 09:51:47. (0)
		011126	100110	Sender SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 113-157 grader
	2	011126	100110	Sender SMS	Hej ussel... Jeg skal bruge mine penge...sorry... Gider du ikke ha dem med imorgen og komme ned til joshi med dem? Knusser katrine!
		011126	100128	Modtag SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 240 grader
		011126	100128	Modtag SMS	Mobiltekst til 21xxxxxx afsendt den 26.11.01 klokken 10:01:10 er modtaget klokken 10:01:22. (0)
		011126	110552	Sender SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 203-247 grader
	3	011126	110552	Sender SMS	Heyson... Kan vi mødes kvart i fire på vanløse st. Så kan jeg nå hjem først? Skriv tilbage...!
		011126	110606	Modtag SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 120 grader
		011126	110606	Modtag SMS	Mobiltekst til 26xxxxxx afsendt den 26.11.01 klokken 11:05:52 er modtaget klokken 11:05:59. (0)
		011126	110633	Modtag SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 120 grader
	4	011126	110633	Modtag SMS	Ja ja... søde...
		011126	124721	Opkald afg.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXXVEJ xxxx 338-22 grader
		011126	124723	Opkald slut	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXXVEJ xxxx 338-22 grader
		011126	124723	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:00
		011126	124826	Opkald afg.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXXVEJ xxxx 338-22 grader
		011126	124855	Pos.skift	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXXX PLADS xxxx 203-247 grader
Ikke på bånd					
S1					

		011126	124900	Pos.skift	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXX PLADS xxxx 113-157 grader
		011126	124912	Svar modt.	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXX PLADS xxxx 113-157 grader
		011126	124927	Pos.skift	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 338-22 grader
		011126	124941	Opkald slut	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 338-22 grader
		011126	124941	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:29
TLFS1		011126	125416	Opkald afg.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 338-22 grader
		011126	125422	Pos.skift	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125436	Svar modt.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125439	Opkald slut	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125439	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:03
Ikke på bånd		011126	125456	Opkald afg.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125458	Svar modt.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125501	Opkald slut	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125501	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:03
NUL1		011126	125508	Opkald afg.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125527	Opkald slut	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125527	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:00
NUL2		011126	125532	Opkald afg.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125535	Svar modt.	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125538	Opkald slut	Xxxxxxxxxvej 50 XXXXXXXXXXVEJ xxxx 360 grader
		011126	125538	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:03
		011126	133151	Sender SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXX PLADS xxxx 203-247 grader
	5	011126	133151	Sender SMS	Gæt hvem der havde fri kl. 1... Total fryd... Vores lærer gad ikke ha os mere! Hygligt ik'?
		011126	133200	Modtag SMS	Xxxxxxxxxgade 1 A XXXXXXXXXX PLADS xxxx 240 grader
		011126	133200	Modtag SMS	Mobiltekst til 26xxxxxx afsendt 26.11.01 13:31:50 kan ikke afleveres da mobil- er slukket eller uden for radio-dækning. Senere forsøges igen. (107)
		011126	135654	Modtag SMS	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
		011126	135654	Modtag SMS	Mobiltekst til 26xxxxxx afsendt den 26.11.01 klokken 13:31:50 er modtaget klokken 13:56:47. (0)
		011126	135737	Modtag SMS	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
	6	011126	135737	Modtag SMS	Jeg har måske fri nu...
TLFS2		011126	144743	Opkald afg.	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
		011126	144745	Svar modt.	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
		011126	144749	Opkald slut	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
		011126	144749	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:04
		011126	150518	Modtag SMS	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 120 grader
7		011126	150518	Modtag SMS	Jeg har lige siddet og læst noget.... Det passede lidt på dig.... "hvorfor kysse drengets kind? Når pikken er af samme skind...! Lidt sjovt ik'? Knus maja...
	S2	011126	152212	Opkald ank.	Gateway gæstenr = 4540xxxxxx
		011126	152212	Viderestil.	Gateway gæstenr = 4540xxxxxx
		011126	152226	Svar modt.	
		011126	152257	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:31

S3	011126	152213	Opkald ank.	
	011126	152213	Opkald ank.	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
	011126	152227	Svar modt.	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
	011126	152258	Opkald slut	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
	011126	152258	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:31
	011126	152835	Opkald ank.	
	011126	152835	Opkald ank.	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
	011126	152844	Svar modt.	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
	011126	152904	Opkald slut	Xxxxxxvej 8 XXXXX VEST xxxx 113-157 grader
	011126	152904	Opkald slut	Samtaletid = 00:00:20

Tabel 1: To første sider af originaldata fra TDC Mobil, her i anonymiseret form

Dette er Katrines mobilaktiviteter fra kl. 9.51 til kl. 15.29 på første optagedag sådan som de fremgår af TDC's dataudskrifter. I de tre kolonner som jeg har tilføjet længst til venstre, har jeg markeret sammenhængende kommunikationsforløb lodret mens aktiviteter som ikke er sammenhængede, adskilles af en vandret linje. Derudover har jeg inde i dokumentet af anonymiseringsgrunde ændret proprietær og delvist slettet lokaliteter og numre. På denne måde præsenteres dataudskrifterne også i bilaget (bilag A, se også nærmere her om mine anonymiseringsprincipper). Første kolonne angiver dato (år-md-dd). I næste kolonne angives tidspunkt (time-minut-sekund). Af tredje kolonne fremgår for opkaldenes vedkommende opkaldsankomst/opkaldsafgang, opkaldssvar og opkaldsslutning, og for sms'ernes vedkommende fremgår det hvorvidt sms'en modtages eller sendes. I samme kolonne angives også positionsskift i forhold til sendemast. I sidste kolonne angives mobiltelefonens position under den givne aktivitet, samtalelængde og smsindhold. Der er ingen eksempler på billedbeskeder i uddraget, men de fremstår i udskrifterne således: $\emptyset(!@@@ø@ÆÆzFL[0t@LCO.\@@@\$Æ|~O_ℋ?w?vxcâ~|{s_w?â$ (24). Dette har umuliggjort en nærmere analyse af billedbeskederne, og de behandles kun kort (afsnit 3.2.3.1). Billedbeskederne anvendes ikke specielt ofte⁴ af deltagerne, og jeg vurderer at uoversætteligheden spiller en marginal rolle for kvaliteten af datamaterialet og for mine analyser.

Af de oprindelige dataudskrifter fremgik også et såkaldt b-nummer som er telefonnummeret på den anden kommunikationspart end deltageren i undersøgelsen. Disse b-numre blev af juridiske grunde fjernet før jeg fik overdraget udskrifterne. For mit arbejde har det betydet at jeg har skullet rekonstruere identiteten på den som den deltagende part kommunikerede med. Ved samtalerne har det ikke voldt problemer ef-

⁴ 25 ud af de 519 sms-beskeder er billedbeskeder (24, 25, 26, 41, 42, 43, 146,157, 148, 149, 194, 195, 196, 197, 278, 279, 280, 281, 282, 358, 368, 371, 373, 411, 412).

tersom navnebrug, stemme og samtaleindhold har afdækket fornavnet på vedkommende og/eller relationen til den deltagende part. For opkaldsforsøg hvor telefonen ikke bliver taget, og telefonsvareropkald hvor der ikke lægges besked, har jeg dog ikke med sikkerhed kunnet fastslå den modsatte part. I afhandlingens eksempler er denne usikkerhed angivet ved at der enten står et spørgsmålstegn eller et aktørnavn i parentes. For sms'ernes vedkommende har navnebrug og indhold været nøgler til hjælp, og derudover har statusrapport-sms'er været opklarende (som fx kl. 9.51 ovenfor: *Mobiltekst til 26xxxxxx afsendt den [...]*). Ikke alle deltagerne benyttede sig imidlertid af statusrapport-funktionen, og i enkelte tilfælde er det ikke lykkedes mig at bestemme aktøren i den anden ende. Jeg vurderer at de enkelte tilfælde uden aktørangivelse ikke spiller nogen rolle for de præsenterede analyser, og at min rekonstruktion af den modsatte part i de tilfælde hvor ikke andet er markeret, kan tilskrives høj sikkerhed.

Af det ovenstående uddrag og af datamaterialet som helhed fremgår fire forskellige typer af kommunikationsaktiviteter som jeg vil referere til og skelne imellem i afhandlingen: sms'er, mobilsamtaler, telefonsvareropkald og nulopkald. Nulopkald definerer jeg som opkald hvor samtaleparterne ikke opnår forbindelse fordi opkalderen lægger på inden telefonen tages, eller fordi telefonen ikke tages, eller fordi den opkaldte afviser opkaldet fx ved at slukke telefonen eller tage samtalen og afbryde. I TDC-udskrifterne markeres nulopkald i de fleste tilfælde med samtaletiden 00:00:00, deraf navnet. Sms'erne har jeg i bilagene nummereret 1, 2, 3 etc. (statusrapport-sms'er er dog ikke nummereret), samtaler har jeg nummereret S1, S2, S3 etc., nulopkald har jeg navngivet NUL1, NUL2, NUL3 etc., og telefonsvareropkald markeres TLFS1, TLFS2, TLFS3 etc. Det samlede datamateriale består af 519 sms'er, 284 samtaler, 98 nulopkald og 135 telefonsvareropkald.

I afhandlingen har jeg valgt at præsentere data ved at samle kommunikationsaktiviteterne i de forløb de indgår i, og i de fleste tilfælde har jeg adskilt dem fra parallelle kommunikationsforløb. Et kommunikationsforløb kan bestå af alle fire typer af kommunikationsaktiviteter, men gør det ikke nødvendigvis. I det ovenstående uddrag indgår Katrine i kommunikationsforløb med Rune (1-3-4-5-6-S2-S3ff), Karsten (2ff) og Maja (7ff), og hun foretager to nulopkald i umiddelbar forlængelse af hinanden (NUL1-NUL2, her er dog usikkerhed omkring hvorvidt de er i forløb eller ej, markeret ovenfor ved hjælp af stiplede linje). Der er også kommunikationsaktiviteter der ikke indgår i for-

løb, eller som indgår i forløb med aktiviteter uden for datamaterialet: Katrine ringer til sin mors telefonsvarer (TLFS1) og til sin egen telefonsvarer (TLFS2). Derudover ringer Michael fra Katrines telefon til en potentiel praktikplads (S1) umiddelbart efter at have ringet fra skolens telefon (fremgår ikke af udskrifterne, men bliver klart ud fra hans samtale på Katrines telefon). Ved at samle kommunikationsaktiviteterne i de kommunikationsforløb de indgår i, skilles forløbene fra sideløbende aktiviteter. Til gengæld tydeliggøres sammenhængende forløb, og afhandlingens vinkel fremhæves dermed. I min præsentation af data i afhandlingens eksempler har jeg desuden angivet aktører. Geografisk position er kun angivet i de ganske få tilfælde hvor det har vist sig relevant. Et eksempel på hvordan jeg citerer fra datamaterialet fremgår af dette kapitels første afsnit (afsnit 1.1).

1.2.2 Observation og interviews

Det ovenfor nævnte datamateriale bestående af mobilopkald og sms'er er, som tidligere nævnt, afhandlingens hovedmateriale. Derudover indgår etnografiske observationer og interviews som datamateriale for afhandlingen; interviewene spiller dog kun en perifer rolle.

De etnografiske observationer fandt sted i samme periode som optagelserne. Jeg fulgte hver af deltagerne i tre dage i den uge de blev optaget, og da alle optagelser var foretaget, tilbragte jeg tre dage med gruppen, i alt 21 dage. Tre dage om ugen var en pragmatisk løsning på det konkrete problem det var at rejse væk fra mand og barn. Til gengæld gav pauserne mellem observationerne mulighed for organisering af feltnoter, analyse, refleksion og hvile.

I klassisk etnografi betones vigtigheden af observation over langt længere tid, jf. fx Stewart: *Ethnography [...] requires a long time spent in the field. This is the single most potent tactic that ethnographers have to enhance veracity. [...] the less the time for fieldwork, the less the ethnography will be an ethnography* (1998: 20). I den såkaldte mikro-etnografi er der imidlertid tradition for kortere observationsforløb med et emneorienteret fokus (Spradley 1980: 28-31). Også inden for medieetnografien er der en vis tradition for kortere observationsforløb selv om der dog også er eksempler på det modsatte, fx Drotner der fulgte en videoproducerende ungdomsgruppe i et år (Drotner 1991). For mig forekom det passende at observationstidsrummet stemte overens med

optagetidsrummet eftersom de etnografiske observationer fra starten var tiltænkt en sideordnet rolle i forhold til optagelserne af mobilkommunikationen. Hvordan samspillet mellem observationerne og optagelserne rent faktisk blev, er emnet for afsnit 2.2.

Observationen fandt kun sted i skoletiden, og den beslutning blev taget efter fire tidligere mislykkede kontaktforsøg med deltagergrupper hvor netop min ønske om etnografisk observation i fritiden fik forældrene og de unge til at sige nej. Observation i fritiden af mindreårige er lykkedes for andre (jf. fx oversigt i James 2001), og muligvis havde jeg blot været uheldig eller nærmet mig på en uhensigtsmæssig måde. Imidlertid havde jeg på daværende tidspunkt allerede brugt et betragteligt tidsrum på potentielle deltagere og eneste nære alternativ til observation i skoletiden syntes at være slet ingen observation. Jeg renoncerede derfor på mit ønske om etnografisk observation i fritiden og indskrænkede det til skoletiden før den deltagergruppe som det endte med at blive, blev kontaktet.

Det havde både fordele og ulemper at observationen kun fandt sted i skoletiden. På den ene side udelukkede det mig fra deltagernes private rum selv om jeg kunne få glimt af dette under gruppearbejde, i frikvartererne, og når jeg af og til forlod skolens område med dem i middagspausen. På den anden side gav det halvoffentlige rum mig en vis legitimitet og usynlighed. Der var ikke nogen af klassens elever eller lærere som ikke vidste hvem jeg var, eller hvad jeg lavede der, men der var samtidig mange andre til stede, også andre voksne. Desuden var klassen vant til at blive observeret (i hvert fald efter lærernes udsagn), måske fordi skolen generelt var åben over for folk udefra muligvis fordi de med alternative undervisningsformer ofte tiltrak lærerstuderende og forskere i undervisningspædagogik. Samtidig var min notesbog og blyant ikke fremmede elementer i miljøet, og min skriveaktivitet ikke specielt opsigtsvækkende.

Selv om jeg i skolen nød en vis usynlighed, var det dog klart for alle at jeg ikke var en af skolens lærere, fx blev jeg af eleverne i observationsperioden kun stillet to faglige spørgsmål angående skolearbejdet, og det ene kunne jeg ikke svare på. At jeg ikke gik på lærerværelset i frikvartererne og i det hele taget ikke opførte mig læreragtigt vakte en vis undren i de første dage, men herefter synes eleverne at acceptere og tilskrive mig en position som 'atypisk voksen' (Gulløv og Højlund: 104-106). På andendagen blev spørgsmål fra enkelte i klassen angående hvad jeg skrev, og hvem jeg skrev noget om stoppet af en dreng der anførte at det jeg gjorde, var ligesom at skrive dagbog. Jeg

ville ikke have nægtet nogen at se mine noter, men da det kom til stykket, bad ingen om adgang til dem. I det hele taget nød jeg en stor grad af frihed og generel accept. En medvirkende faktor må bestemt have været at jeg kom til skolen via en vellidt lærer. I klassen personliggjorde det mig og godskrev min person at jeg var i familie med denne lærer, og over for andre på skolen blev jeg først omtalt som familie til denne lærer, dernæst som en der kiggede på mobilbrug. Den yderligere omstændighed at jeg var gravid reducerede formodentlig min potentielt truende position. Gulløv og Højlund anfører at det ikke er uproblematisk at nærme sig børn via en voksen fordi det kan betyde at der er handle måder som børnene ikke vil delagtiggøre forskeren i (2003: 89). For mig kan det således have været afgørende at den pågældende lærer som havde formidlet kontakten, ikke længere underviste klassen.

Jeg vil karakterisere min tilstedeværelse og mit etnografiske arbejde som mere observerende end deltagende og med en lav grad af involvering (Hammersley og Atkinson 1996: 132, efter Junker 1960 og Gold 1958). I forhold til Wadels terminologi indtog jeg på skiftende tidspunkter en tilhørerrolle og en tilskuerrolle, i mindre grad en samtalerrolle og kun i meget lille grad en lærlingerolle (Wadel 1991). Dette var delvis betinget af at der i hovedparten af tiden fandt undervisning sted; her sad jeg bagest i klassens ene hjørne i en gammel sofa. I frikvartererne deltog jeg i samtaler, men mest når deltagerne selv eller andre elever henvendte sig til mig. Med den korte tidsramme havde jeg aldrig gjort mig nogen forestilling om at blive fuld deltager, men at min position blev som den blev, var ikke bestemt fra starten af. Min tilstedeværelse blev tilpasset den sammenhæng jeg var i, og efter få dage var min rolle som 'observatør-som-deltager' forholdsvis stabil. Denne tilbagetrukne position passede mig godt eftersom jeg hovedsageligt var interesseret i de unges ageren med hinanden, snarere end med mig. En del observationsstudier af børn og unge er på nordisk grund baseret på den form for perifert medlemskab (Kampmann 1998: 16-20). Også i konversationsanalytiske studier foretrækkes der ofte en tilbagetrukket position for at forstyrre deltageres egen interaktion mindst muligt (fx M. Goodwin 1990).

Under min observationsperiode forsøgte jeg at dække de kontekstuelle træk som det ifølge Spradley er værd at mærke sig: rum, objekt, handling, aktivitet, hændelse, tid, aktør, formål og følelse (1980: 82-83). Mine observationer var dog fokuserede på den måde at jeg først og fremmest noterede mig forhold vedrørende den person som blev

optaget i den pågældende uge. Omkring den pågældende person registrerede jeg særligt detaljeret brugen af mobiltelefonen og samhandling med jævnaldrende. Inden for denne ramme forsøgte jeg at forholde mig konkret og beskrivende og udførte en form for 'ustruktureret observation' (Kristiansen og Krogstrup 1999) ved at følge 'no-event-better-or-worse-than-another-princippet' (M. Goodwin 1990: 22, efter Goffman 1953). Selv om fokus var på én person det meste af tiden, muliggjorde det at de optagede var en vennegruppe i samme klasse (se næste afsnit), at observationer ofte også kunne foretages angående de andre deltagere. Mine feltnoter foretog jeg løbende. Det var ikke altid muligt at skrive noter samtidig med at begivenhederne fandt sted, men som regel lykkedes det at fået noteret noget kort efter, fx i forbindelse med at deltagerne selv lavede skrivearbejde. Noterne renskrev jeg og fyldte ud efter hukommelsen samme eftermiddag eller inden for samme uge. Da mine feltnoter kun anvendes i begrænset omfang i afhandlingen (se afsnit 2.2), er de ikke vedlagt som bilag. I slutningen af observationsperioden tog jeg 36 fotos med udgangspunkt i en inspiration fra den visuelle etnografi (Collier 1986, Pink 2001). Disse fotos anvendes imidlertid ikke som data og er af anonymiseringshensyn ikke medtaget hverken i afhandlingen eller som bilag. Foto fra feltarbejdet anvendes dog som omslagsbillede.

Det er et spørgsmål hvorvidt feltarbejde med mindreårige i sin metodologi bør adskille sig fra andet feltarbejde. Gulløv og Højlund argumenterer for at det ikke er tilfældet. Metodologiske overvejelser omkring deltagere og genstandsfelt er under alle omstændigheder nødvendige *hvad enten man gennem et feltarbejde udforsker kvinder fra Yemen, narkomaner i storbyer eller grønlanderes sundhedsopfattelser* (2003: 184). Fine og Sandstrom mener imidlertid at forskeren i feltarbejde med unge må tage højde for fysiske og etiske farer forbundet med seksualitet og kriminel og aggressiv adfærd (1988). Jeg oplevede ikke noget af den slags, muligvis fordi jeg det meste af tiden var på skolens grund og holdt mig i baggrunden.

Ugen efter perioden med optagelser af mobilkommunikation og deltagerobservation foretog jeg to semi-strukturerede interviews, hver af cirka fem kvarters varighed. I afhandlingen er disse interviewdata udelukkede blevet brugt som resurse i forbindelse med biografiske data om deltagerne og konkrete informationer om hvornår og hvordan deltagerne fik deres første mobiltelefon (se næste afsnit). Selv om interviewene indeholdt mange andre temaer, og det oprindeligt var tanken at anvende materialet, har jeg

ikke fundet det anvendeligt. Interviewene berører nemlig kun overfladisk, hvis overhovedet, den kompleksitet i den sociale interaktion via mobiltelefonen som jeg har fundet i mine analyser af kommunikationen. Det kan skyldes at de unge ikke ville eller kunne udtrykke sig præcist nok i ord (jf. Drotner 1991: 11). Det kan også skyldes at jeg ikke var i stand til at styre interviewene godt nok og stille de relevante spørgsmål. Muligvis kunne dette være blevet afhjulpet af at jeg havde udsat interviewene til at jeg havde arbejdet meget mere med mobilkommunikationen og mine observationer. Imidlertid vurderede jeg at der med transskriptionsarbejdet ville gå for lang tid og min relation til deltagerne være for forandret før jeg havde mulighed for at vende tilbage og foretage interviewene. Da interviewdataene kun anvendes i meget begrænset omfang, er de ikke vedlagt som bilag.

Til sidst er spørgsmålet om hvorvidt datamaterialet er blevet påvirket af min observation og af at optagelserne fandt sted. Jeg må principielt gå ud fra at der har været en eller anden form for påvirkning, men det er meget vanskeligt at pege på det i selve datamaterialet. Hvad angår observationerne, så er det kun bestemte typer observationer jeg har anvendt (se afsnit 2.2), og disse typer er af en sådan karakter at min tilstedeværelse næppe har spillet nogen særlig rolle. Hvad angår optagelserne, så er en pige i en samtale temmelig undvigende med at fortælle om en seksuel aktivitet som hun bliver spurgt om (S186), og i en sms-udveksling vil en anden pige ikke fortælle sin veninde noget med henvisning til optagelserne (397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-410). Jeg vurderer at mens deltagerne måske nok ved særlige lejligheder har tilbageholdt emner på grund af optagelserne, så er de detaljer og rutiner i interaktionen som jeg har været optaget af, på et niveau som deltagerne ikke har været specielt bevidste omkring og formodentlig heller ikke særlig interesserede i.

1.2.3 Deltagere

De seks deltagere er tre piger og tre drenge på 14 år der går i den samme ottendeklasse på en privatskole i københavnsområdet. De tilhører gruppen af 'kulturstærke' børn og unge (Drotner 1995: 37-38). Jeg kalder dem Katrine, Daniel, Michael, Maja, Henrik og Malene. Ud over de seks er der en lang række personer der spiller en større eller mindre rolle i optagelserne af samtaler og sms-beskeder, både unge og voksne. De voksne i datamaterialet udgøres først og fremmest af deltagernes forældre og eventuelt bedste-

forældre. Derudover er der søskende, kærester, venner, klassekammerater og bekendte. I alt deltager 66 personer i datamaterialets mobilkommunikation – og her har jeg ikke medtaget personer der tager telefonen for andre eller taler ved siden af den der taler i røret. De 66 personer deltager i sammenlagt 519 sms'er, 284 samtaler, 135 telefonsvareropkald og 98 nulopkald. Persontallet er muligvis højere eftersom jeg ikke har begge identiteter i nogle af opkaldene, se tabel 3 nedenfor.

Den samlede mængde mobilkommunikation er fordelt på de seks deltagere på denne måde:

	Antal sms'er	Antal samtaler/minutter	Antal tlfsvareropkald	Antal nulopkald
Katrine	60 (1-60)	106/159 (S1-S106)	39 (TLFS1-TLFS39)	39 (NUL1-NUL39)
Daniel	51 (61-111)	48/85 (S107-S154)	24 (TLFS40-TLFS63)	19 (NUL40-NUL58)
Michael	34 (112-145)	30/65 (S155-S184)	6 (TLFS64-TLFS69)	7 (NUL59-NUL65)
Maja	31 (146-176)	23/43 (S185-S207)	6 (TLFS70-TLFS75)	7 (NUL66-NUL72)
Henrik	110 (177-286)	19/44 (S208-S226)	16 (TLFS76-TLFS91)	4 (NUL73-NUL76)
Malene	233 (287-519)	58/127 (S227-S284)	44 (TLFS92-TLFS135)	22 (NUL77-NUL98)
I alt	519	284/543	135	98

Tabel 2: Oversigt over datamaterialets sms-beskeder og mobilopkald fordelt på de seks deltagere

Af oversigten fremgår det at der er store individuelle forskelle på hvor meget mobiltelefonen bliver brugt, og hvilke kommunikationsformer der foretrækkes. Malene er den absolutte sms-topscore, på trods af at hendes sms'er faktisk blev optaget en dag mindre end de andres, jf. fodnote 3. Malene bruger sms 7-8 gange mere end Michael og Maja der bruger det mindst. Katrine bruger mobilsamtalen mest, nemlig cirka 4 gange flere minutter end Maja og Henrik der bruger den mindst.

Mobiltelefonkommunikationen med familie og voksne er kun medtaget i meget lille omfang i afhandlingen, dels fordi afhandlingen fokuserer på de unges interaktion med hinanden, dels fordi alle seks deltagere benytter de fire typer mobilaktiviteter mest sammen med jævnaldrende. Af den følgende oversigt fremgår fordelingen i datamaterialet mellem voksne og jævnaldrende:

	Sms			Samtaler			Tlfsvareropkald			Nulopkald				
	I alt	Fam/vok	Unge	I alt	Fam/vok	Unge	I alt	?	Fam/vok	Unge	I alt	?	Fam/vok	Unge
Katrine	60	-	60	106	54	52	39	12	12	15	39	28	2	9
Daniel	51	-	51	48	12	36	24	4	4	16	19	11	-	8
Michael	34	-	34	30	11	19	6	3	-	3	7	7	-	-
Maja	31	-	31	23	8	15	6	4	2	-	7	4	-	3
Henrik	110	17	93	19	7	12	16	5	1	10	4	4	-	-
Malene	233	21	212	58	19	39	44	12	4	28	22	7	1	14
I alt	519	38	481	284	111	173	135	40	23	72	98	52	3	43

Tabel 3: Oversigt over datamaterialets sms-beskeder og mobilopkald fordelt på de seks deltagere og på familie/voksne og jævnaldrende

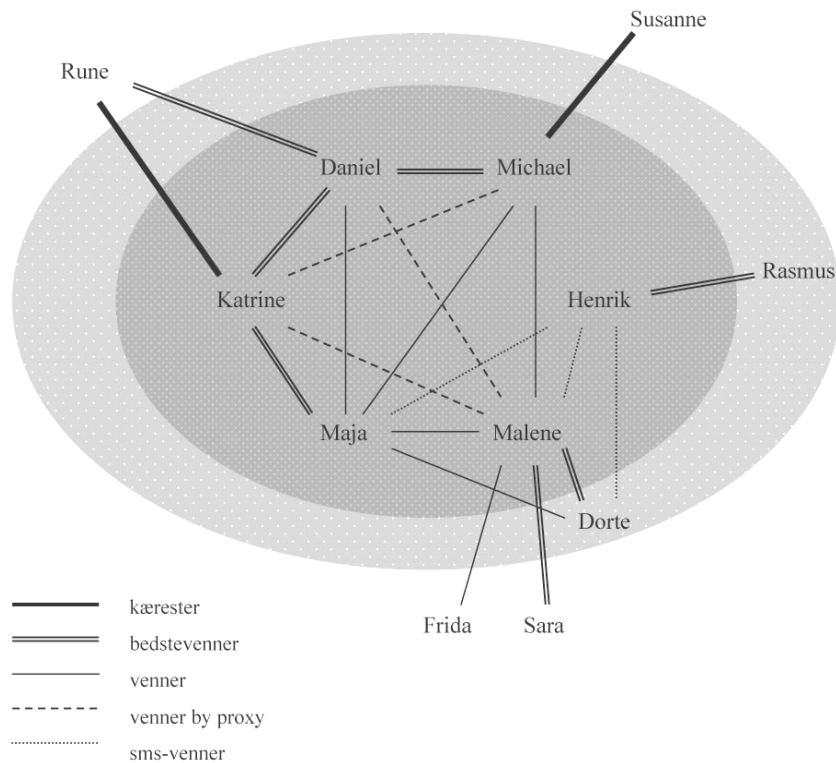
Eftersom mobilkommunikationen med voksne kun er medtaget i det omfang den kan belyse forhold omkring de unges interaktion med hinanden, er de egentlige deltagere i afhandlingens optagelser 31 unge. Disse 31 unge indgår i 481 sms'er, 173 mobil samtaler, 72 telefonsvareropkald og 43 nulopkald.

Bortset fra min tidligere nævnte renoncering på ønsket om observation i fritiden blev alle mine kriterier for de seks deltagere opfyldt. Disse kriterier angik deltagernes alder, mobilbrug, indbyrdes relation, køn og mobilabonnement. I det næste vil jeg motivere fastsættelsen af disse kriterier og knytte et kommentarer til hvordan de blev opfyldt.

Deltagerne gik alle i ottende klasse. Dette alderstrin valgte jeg for at nå en alder hvor en praksis omkring mobiltelefonbrugen ville være etableret og for at indfange en hverdag uden eksamener og læseferier. De seks deltagere fik alle deres første mobiltelefon i løbet af femte klasse, og på optagetidspunktet havde de alle haft mindst to forskellige mobiltelefoner. De seks deltagere må derfor formodes at have udviklet en praksis omkring brugen af mobiltelefon på dataindsamlingstidspunktet. Mit ønske om med otteklases brugere at indfange en hverdag og undgå eksamener, læseferie og ferier blev også indfriet. Imidlertid var den almindelige undervisning suspenderet enkelte dage i optageperioden: én dag i december holdt hele skolen juleværksted hvor eleverne deltog i kagebagning, håndarbejde, sterinlys fremstilling osv., og to dage i januar gik med musicalprøver. Derudover var Henrik syg og hjemme fra skole en af de dage han blev optaget. Jeg vurderer dog at ingen af delene har haft speciel indflydelse på optagelserne.

Deltagerne var mobiltelefonbrugere på grund af datamaterialets karakter med optagelser. I de potentielle ottendeklasser jeg besøgte for at finde deltagere, var der som regel kun 1-2 elever der ikke havde mobiltelefon, og det samme gjaldt for den ottende klasse jeg endte med at vælge. I praksis var der dog stor forskel på hvor meget mobiltelefonen blev anvendt. På baggrund af mine etnografiske observationer anslår jeg at den optagede gruppe på seks var i den halvdel af deres klasse som brugte mobiltelefonen mest. Også inden for gruppen selv var der imidlertid store forskelle på hvor meget mobiltelefonen blev anvendt, jf. ovenfor. Selv om der er indbyrdes forskelle i gruppen på hvor meget de forskellige kommunikationsmuligheder anvendes, er det fælles for alle seks deltagere at både sms og samtale bruges dagligt.

Deltagerne udgjorde en vennegruppe så mobiltelefonens formodede rolle i forhold til venskabsrelationer kunne studeres. Gruppen skulle være stor nok til at være en gruppe og lille nok til at have en tæt forbindelse, og derfor besluttede jeg at gruppestørrelsen skulle være seks. Nedenstående sociogram skitserer relationerne mellem gruppe-medlemmerne og deres relationer til jævnaldrende centrale personer der hyppigt optræder i datamaterialet. Skitsen er baseret på observation i skoletiden, deltageres egne udsagn samt på analyser af mobilkommunikationen i datamaterialet. Alligevel giver skitsen et optrukket og groft statisk billede af noget som i virkeligheden løbende forhandles og udvikler sig. Præsentationen skal tages med de forbehold:

Figur 2: Skitsering af relationer mellem de seks deltagere og af deres andre centrale relationer

Den inderste cirkel indeholder de seks deltagere. Fire af de seks deltagere har deres bedste ven inden for gruppen; dette gælder for Maja, Katrine, Daniel og Michael. Derudover gælder det for fem af gruppens medlemmer at deres indbyrdes relationer er bedstevenner, venner eller 'venner by proxy': Katrine, Daniel, Michael, Maja og Malene. Venner by proxy er min egen betegnelse og betyder at man er venner gennem en anden,

fx er Katrine indirekte ven med Michael gennem Daniel. Katrine tilbringer således tid med Michael både i skolen og uden for skolen, men formodentlig kun fordi Daniel, hendes bedste ven, gør det. Katrine har heller ingen mobilkommunikation med Michael i løbet af de to uger hvor de bliver optaget. Én af gruppens medlemmer er kun løst tilknyttet gruppen. Det er Henrik der godt nok sms'er lidt med Malene og Maja, men eksempelvis ikke laver gruppearbejde eller holder frikvarter med nogen af gruppens medlemmer og vist nok heller ikke tilbringer fritid med dem. Ud over de seks er der andre unge der også spiller en central rolle i datamaterialet: Den lyseste cirkel markerer klassekammerater, og yderst befinder sig personer uden for klassen. Eftersom centrale venskabs- og kærestereationer rækker uden for gruppen på seks, er gruppeaspektet kommet til at fylde meget lidt i afhandlingen. I stedet er de relationer der vedligeholdes og udvikles mellem to kommunikerende parter kommet til at stå i centrum. Vennegruppekonceptet har i øvrigt haft den konsekvens at der er flere data på de enkelte personer eftersom de ikke kun indgår i deres egne optagelser.

Kønskriteriet spiller ikke en væsentlig rolle i afhandlingen. Andre studier fremhæver køn som en vigtig variabel i telefonbrug (fx Drotner 2001, Frissen 1995, Moyal 1989, Tufte 2003), men kønskonstruktion eller kønsfordeling er ikke undersøgelsesfaktorer i mit studie. Et lige antal piger og drenge i vennegruppen er blot valgt for at få en blandet deltagergruppe.

Deltagerne skulle have TDC-abonnement eftersom TDC kun havde mulighed for at optage kommunikation på deres eget net. Det stod hurtigt klart at TDC ikke var det mest dominerende selskab i aldersgruppen, og at oddsene for at finde en vennegruppe i ottendeklasse med tre piger og tre drenge der alle havde TDC, var nærmest umulige. Jeg besluttede derfor tidligt at skubbe kriteriet i baggrunden og løse det når de andre kriterier var blevet opfyldt. Da den pågældende gruppe blev kontaktet, viste det sig at tre ud af de seks havde TDC-abonnementer, og det var flere end jeg havde turdet håbe på. Tilbage var Malene, Michael og Henrik der havde tre andre forskellige selskaber. Held i uheld havde Michael kort forinden fået stjålet sin mobiltelefon, og Henrik ledte nu på sjette dag efter sin. Michael og Henrik fik hver en brugt mobiltelefon og et TDC-taletidskort. Dette skete mindst 3 uger før de blev optaget så at deres nye telefonnumre ville være etableret i deres kontaktkreds. På det tidspunkt kostede det 5 kr. i minuttet at samtale med taletidskort, og det har formodentlig holdt Henrik og Michael lidt til-

bage med at foretage opkald. Malene (og hendes forældre) indvilligede i med nummerportering at skifte midlertidigt til et TDC-abonnement. Dette resulterede i ventetid og de i fodnote 3 nævnte simkort-problemer, og Malene fik fordoblet sin kompensation fra TDC. Derudover fik hun dækket de ekstraudgifter hun havde til samtale og sms mens hun var hos TDC.

Flere forfattere anfører at etiske spørgsmål er særligt vigtige i forhold til mindreårige fordi man som forsker repræsenterer magt ved at være voksen, og fordi mindreårige kan have vanskeligheder ved at sige nej og overskue konsekvensen af et samtykke (Gulløv og Højlund 2003, Kampmann 1998). De etiske overvejelser er præget af en dobbelthed der kan synes uløselig: På den ene side ønsker man at sikre mindreårige mod skade og udnyttelse, på den anden side ønsker man at fastholde en opfattelse af mindreårige som selvstændige og kompetente i forhold til deres egne livsomstændigheder (Kampmann 1998: 32). Først og fremmest sørgede jeg for at få deltagerne tilslutning før forældre og skoleledelse blev indviet i projektet. Herefter lod jeg deltagerne selv introducere projektet for deres forældre. Da ingen forældre modsatte sig, samtykkede også skoleledelsen. En dag kort efter skoletid mødtes jeg med hver deltager og deres forælder for at sikre at min mundtlige og skriftlige information om projektet var forstået og for at være tilgængelig for spørgsmål. Ved lejligheden var der i øvrigt en TDC-repræsentant til stede. Deltagerne, deres forældre og jeg selv underskrev de samtykkeerklæringer og fortrolighedserklæringer som TDC med mig på sidelinjen havde udarbejdet i overensstemmelse med lovgivningen. Heraf fremgår det blandt andet at jeg er forpligtet over for datamaterialet med hensyn til dets anonymisering og anvendelse, og at jeg ikke er forpligtet på nogen måde over for TDC (se bilag C + D).

1.3 Opsamling

I dette kapitel har jeg præsenteret afhandlingens centrale temaer og afhandlingens datamateriale.

Afhandlingens hovedargument er at unges mobilkommunikation i form af sms'er, mobil samtaler, telefonsvareropkald og nulopkald finder sted i sammenhængende kommunikationsforløb hvor sms'er indgår i sms-dialoger, mobilopkald indgår i serier af opkald, og sms'er og mobilopkald samvirker. De sammenhængende kommunikationsforløb er organiserende for deltagerne indbyrdes relationer og for deres hver-

dagsliv. Mobilaktiviteterne i den løbende, kontinuerlige kommunikation konstituerer et socialt rum som aktiveres gennem kommunikationen, og som beror på engagement, gensidighed og tilgængelighed. Via en bestandig opretholdelse af kommunikationen vedligeholder og udvikler deltagerne sociale relationer.

Afhandlingens datamateriale består først og fremmest af seks ugers optagelser af seks unge 14-åriges mobilkommunikation (sms'er og mobilsamtaler). De seks unge er venner og går i den samme ottendeklasse i en københavnsk skole. Optagelserne blev foretaget af TDC Mobil og siden overdraget uanonymiseret og utransskriberet til mig. I alt deltager i datamaterialet 66 personer i sammenlagt 519 sms'er, 284 samtaler, 135 telefonsvareropkald og 98 nulopkald, men afhandlingens fokus er på de unges mobilkommunikation, i alt 481 sms'er, 173 samtaler, 72 telefonsvareropkald og 43 nulopkald mellem 31 unge. Derudover anvendes etnografiske observationer og i mindre grad kvalitative interviews. I det følgende kapitel vil jeg behandle min tilgang til datamaterialet.

2.0 Udgangspunkt

I dette kapitel vil jeg præsentere og argumentere for de væsentligste tilgange til data-materialet jeg har anvendt i mine analytiske kapitler. Derudover vil jeg redegøre for nogle af de forforståelser jeg har i forhold til interaktion, teknologi og unge. I første afsnit vil jeg diskutere hvordan og hvorfor konversationsanalysen er særligt velegnet i forhold til mit projekt om at beskrive den sociale interaktion blandt de unge mobiltelefonbrugere. I andet afsnit vil jeg redegøre for den måde mine etnografiske studier er indarbejdet i de konversationsanalytiske undersøgelser. I tredje afsnit vil jeg indkredse forholdet mellem mine interaktionsstudier (konversationsanalyse) og teknologi (mobiltelefon). I sidste afsnit vil jeg eksplicitere det syn på unge som indgår i afhandlingen.

2.1 Konversationsanalyse og social praksis

Konversationsanalysen ('conversation analysis') er særlig velegnet i forhold til at beskrive den sociale interaktion blandt de unge mobiltelefonbrugere. Mine data består først og fremmest af optagelser af dialoger (samtaler og sms-udvekslinger), og netop konversationsanalysen har udviklet en metode og en terminologi til systematisk analyse af interaktion. Konversationsanalysen har også en lang tradition for at arbejde med telefonsamtaler. Det er ikke hensigten med dette kapitel at give en dækkende beskrivelse af konversationsanalysens baggrund og metode; her vil jeg henvise til et par danske introduktioner (Nielsen og Nielsen 2005, Scheuer 2005) og de sidste års danske afhandlinger på området (Brouwer 2000, Laursen 2002, Rasmussen 2000, Stax 2005, Steensig 2001). Derimod vil jeg fremhæve tre områder inden for konversationsanalysen som er særligt relevante i forhold til det der er mit projekt. Med de tre områder vil jeg dels yderligere belyse konversationsanalysens velegnethed, dels eksemplificere konversationsanalysens analytiske tilgang. De tre områder vedrører 1) social praksis og sociale relationer, 2) turtagning og 3) åbninger/lukninger.

I konversationsanalysen analyseres sprog og interaktion ud fra en grundlæggende sociologisk interesse. Når vi bruger sproget, bruger vi det sammen, og via interaktionen bringes en sociale orden til live. Social orden produceres altså interaktionelt 'nedefra', og udgangspunktet er at for at beskrive verden som aktørerne forstår den, må man vende sig mod systematiske og detaljerede analyser af autentisk dagligdags inter-

aktion. En central antagelse er *order at all points*, at der er orden og mønstre overalt i interaktionen (Sacks 1984: 22), og denne antagelse har vist sig overraskende bæredygtig. Det var Harvey Sacks der grundlagde konversationsanalysen med inspiration fra først og fremmest mikrosociologerne Goffman og Garfinkel, og hans arbejde har siden vundet udbredelse inden for sociologien, etnografien og sprogvidenskaben og i et vist omfang inden for medievidenskaben.

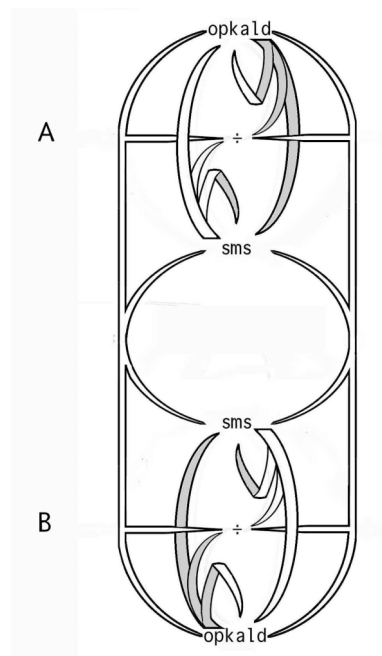
I konversationsanalysen er relationer noget der skabes, vedligeholdes og ændres i interaktionen og gennem interaktionen. På den måde modsætter konversationsanalysen sig de videnskabelige traditioner hvor relationer tages som enheder der eksisterer uden for og uafhængigt af deltageres egne handlinger. I stedet tager man højde for at relationelle forhold skifter, nogle gange fra øjeblik til øjeblik, og man søger at beskrive hvordan deltagerne konstruerer sociale relationer fra taletur til taletur når de samtaler. I samtaler er relationelle forhold imidlertid sjældent i interaktionens forgrund som et emne, snarere er det sådan at bestemte sproglige handlinger og den måde de udføres på, har særlige implikationer for forholdet mellem de interagerende (Mandelbaum 2003, Pomerantz og Fehr 1997). Eksempelvis demonstrerer Goodwin hvordan den måde en anmodning udføres på, fremsætter en bestemt version af forholdet mellem parterne (M. Goodwin 1990). Mandelbaum anfører at det kan være vanskeligt at dokumentere direkte at sociale relationer er relevante for deltagerne, og at konversationsanalytikere derfor har været tilbageholdende med at adressere sociale forhold og i stedet brugt termer som 'alignment' og 'affiliation' (2003: 209).

Min tilgang til datamaterialets mobilsamtaler og sms-udvekslinger er netop at den måde interaktionen udføres på, har særlige implikationer for forholdet mellem parterne. Den type interaktion som har vist sig særlig relevant, er turtagning og åbninger/lukninger. Begge områder har centrale pladser i konversationsanalysen, dog uden fremhævelsen af relationelle forhold. Den måde turtagningen henholdsvis åbningen/lukningen udføres på, har imidlertid i større eller mindre grad implikationer for forholdet mellem parterne.

Hvad angår turtagning, så spiller det en helt fundamental rolle i social interaktion, og tidlig forskning viste at turtagning følger en egen orden bestemt af normer for hvordan taleture distribueres, og for hvordan talere udvælges eller vælger sig selv (Sacks, Schegloff og Jefferson 1974). Turpar, som fx spørgsmål-svar, har i forbindelse

med turtagning en central plads fordi turpar sikrer interaktionens fremdrift og skaber sammenhæng mellem turene. Turtagningsmekanismerne og turpar er interaktionelle ressourcer som samtaledeltagere anvender når de taler sammen. For den sociale interaktion og dermed også for det relationelle forhold mellem de agerende er det vigtige imidlertid hvordan ressourcerne udnyttes i den konkrete udveksling. Om en turtagning fx manifesterer sig via manglende ture, via samtidig tale eller via kollaborativ konstruktion af ture er alt sammen et resultat af samtaledeltagernes arbejde i udførelsen af bestemte sociale handlinger med relationelle implikationer for deltagerne.

Den model som blev præsenteret i kapitel 1, er i en vis forstand en turtagningsmodel. Her er modellen igen:

Figur 1: mobilaktiviteter i sammenhængende kommunikationsforløb

Modellen illustrerer kommunikationsforløb hvor deltagerne har bestemte muligheder for de tre grundlæggende mobilaktiviteter (at sende en sms, at foretage et opkald og undlade at gøre noget), og hvor der eksisterer bestemte muligheder for talerskifte og selvvalg: En sms fra den ene part kan føre til en sms fra den anden part. Men en sms fra den ene part kan også føre til at den anden part undlader at svare hvor et svar forventes (minustegnet), eller vælger at svare via et opkald. En sms fra den ene part kan også følges af at den samme part sender en sms, foretager et opkald eller undlader at gøre noget hvor det

ellers var forventet. På samme måde kan et opkald fra den ene part føre til at den samme part foretager endnu et opkald, undlader at gøre noget eller sender en sms.

Modellen udgør den ramme hvor inden for mobile kommunikationsforløb kan etableres. Som turtagningsmekanismerne kan den siges at være 'kontekst-fri', altså uafhængig af personer, emne og situation. Som sådan passer den på alle de forløb af mobilaktiviteter som findes i datamaterialet. Men ethvert forløb af mobilaktiviteter og enhver mobil samtale og sms-udveksling er et specifikt møde mellem mennesker. Hvordan disse specifikke møder udspiller sig som social interaktion inden for modellens ramme via bestemte mønstre, er emnet for afhandlingens empiriske kapitler (kapitel 3, 4 og 5).

Hvad angår åbninger og lukninger, så er dette arbejde nærmere beskrevet i afhandlingens empiriske kapitler. Åbninger og lukninger er for afhandlingen interessante af to grunde. For det første spiller åbninger og lukninger en central rolle i forbindelse med konstruktionen af sammenhængende kommunikationsforløb over mobiltelefonen. I åbningen skabes sammenhængen tilbage til foregående kommunikation, fx via en fortsættelse, en genåbning eller en særlig form for åbning hvor parterne viser hinanden at åbning ikke er nødvendig. På samme måde indgår lukninger i konstruktionen af sammenhængende kommunikationsforløb, fx kan en lukning fungere som en midlertidige lukning der indeholder en aftale om fortsat kommunikation på et senere tidspunkt, eller en ikke-lukning kan resultere i et genopkald. For det andet spiller åbninger og lukninger en central rolle i forhold til den sociale relation mellem de kommunikerende parter. For eksempel er det i åbningen afgørende for relationen og den videre interaktion hvordan man identificerer sig selv over for den anden, hvordan man viser genkendelse af den anden, og hvordan man hilser på hinanden. I åbningen (gen)etableres relationen, og lukningen er helt enkelt relevant for hvordan parterne efterlader hinanden. Mens al interaktion således ikke nødvendigvis har relationelle implikationer for parterne, er åbninger og lukninger 'sikre' steder i interaktionen hvor gensidig forhandling af relationen mellem parterne udspilles.

2.2 Etnografi og interaktion

Som allerede nævnt i kapitel 1 trækker afhandlingen ikke kun på interaktionelle analyser, men også på etnografiske observationer. I afhandlingen er de etnografiske data kommet til at spille en sekundær rolle. Den beslutning blev taget tidligt i mit arbejde af

flere grunde. På daværende tidspunkt syntes mine optagelser mere dækkende end observationerne der kun fandt sted i skoletiden, og der fandtes allerede etnografiske studier af unges mobilbrug mens ingen endnu havde analyseret kommunikationen. Dertil var jeg som nyslået feltforsker usikker på om mine feltnoter havde den kvalitet de skulle have. Selv om de etnografiske observationer har fået en sekundær plads i afhandlingen, anser jeg dog mit feltarbejde som en uvurderlig hjælp i mit arbejde. I dette afsnit vil jeg gøre nærmere rede for hvordan mine etnografiske noter bliver kombineret med de konversationsanalytiske studier.

Både konversationsanalytikeren og etnografen fremhæver nødvendigheden af at arbejde med 'autentiske', 'ustrukturerede' data, dvs. data som opstår i situationer som ikke er arrangeret af forskeren. Samtidig arbejdes der med data 'nedefra og op', og udviklingen af påstande og deres gyldighed baseres på omhyggelige analyser af enkeltcases. I arbejdet med data fokuseres der på processer frem for strukturer. Endelig er det afgørende ikke forskerens fortolkning af hvad der sker, men hvordan deltagerne selv fortolker og konstituerer de handlinger der studeres.

På trods af disse grundlæggende ligheder kombinerer relativt få studier interaktionelle analyser med etnografiske observationer. For den klassiske etnografis vedkommende betragtes samtalen ofte ikke som et centralt studieobjekt, fx er et stort anlagt etnografisk studie af kvinders brug af telefonen i et amerikansk lokalsamfund ikke suppleret med egentlige optagelser (Rakow 1992). For konversationsanalytikeren anses samtalsens udenomsfaktorer til gengæld for irrelevante medmindre de gøres relevante af deltagerne i selve samtalen. Samtidig kritiseres etnografien for at arbejde med 'sekundære' data, dvs. data som er rekonstruerede repræsentationer og produkter af selektion og fortolkning. I konversationsanalysen tilnærmes derimod 'passiv registrering' gennem optagelse og transskriptionen hvor samtalsens mikroskopiske detaljer som intonation, tempo, ugrammatiske sætninger og uleksikalske ord nedfældes. Transskriptionen fungerer som støtte til optagelsen der kan spilles igen og igen, og som kan studeres uafhængigt af andre forskere.

Uforeneligheden mellem konversationsanalysen og etnografien kan blandt andet tilskrives et væsentforskelligt kontekstbegreb. Konteksten er i et etnografisk perspektiv i princippet uendelig, og en beskrivelse afsluttes kun af praktiske forhold. For konversationsanalytikeren er konteksten derimod *talk-intrinsic* (Mandelbaum 1990/1991: 334),

intra-interactional (Schegloff 1992: 195) og produceres i interaktionen. Alle ytringer og al adfærd i samtaler er skabt af og afspejler konteksten mens de på samme tid er med til at definere og skabe denne kontekst. Enhver handling i interaktionen er således både *context-shaped* og *context-renewing* (Heritage 1984: 242).

Ganske mange har foretaget studier med både etnografiske data og interaktionelle analyser hvor de to metoder anvendes side om side uden at blive kombineret (jf. fx oversigt i Maynard 2003: 67f). Problemet opstår i det øjeblik man vil forene de to metoder. Dels kan der være den fare ved at kombinere etnografiske data med interaktionelle analyser at man lader udenomsfaktorer forklare handlinger i interaktionen i stedet for at foretage en *full technical exploration of the aspects of interaction being accounted for and the micro-level mechanisms that are involved in their production* (Schegloff 1987: 215). Eksterne baggrundsfaktorer bør således kun være relevante i det omfang at de er analyserbart relevante for deltagerne i interaktionen, dvs. at deltagerne viser en orientering mod dem (Schegloff 1987, 1992, 1997). Dels kan det være et problem overhovedet at beslutte *what to include from the wider-than-sequential context or broader social environment* (Maynard 2003: 70).

Maynard foreslår *analytic control* og en *limited affinity* mellem etnografiske data og interaktionelle analyser (Maynard 2003: 70-77). Han opregner tre måder hvormed han selv og andre konversationsanalytikere gør brug af etnografiske data: *In descriptions of settings and identities of parties, in explications of terms, phrases, or courses of action unfamiliar to an investigator or reader, and in explanations of "curious" patterns that prior sequential analysis may reveal* (Maynard 2003: 73). Det er en pointe hos Maynard at disse forhold ville kunne uddrages af interaktionen, men at det ville være en uhyre kompliceret opgave der ville ligge forud for det egentlig analysearbejde.

Min måde at anvende de etnografiske observationer på i mine interaktionelle analyser er identisk med Maynards to første punkter. For det første har jeg fundet det en fordel at kunne henvise til 'settings' (fx frikvarter på gangen, tysktid, venten på bussen ...) og personkategorier (fx kæreste, far, lillebror, lærer ...). Som et eksempel på dette vil jeg nævne Katrine der i en mobilsamtale anfører *undskyld jeg har lagt på så mange gange men de:t fordi så- (0.4) så kommer Torben li:ge og ser mig ringe* (S107). Samtalen finder sted i skolen, og Torben er Katrine og hendes samtaledeltagers lærer.

Begge dele er en del af deltagerens baggrundsviden og -forståelse, og det er relevant for deltagerne og dermed også for den analyserende. For det andet vil jeg henvise til handlingsmønstre ('courses of action'). Som et eksempel på dette vil jeg nævne den koordination i datamaterialet der er omkring 'at mødes ved Joshi'. Her er Joshi den indvandrerkøbmand som deltagerne i datamaterialet ofte mødes udenfor for at tilbringe et frikvarter med vennerne og kæresterne fra gymnasiet i nærheden. Dette handlingsmønster er en del af deltagerens dagligdagsrutiner og spiller en implicit rolle for interaktionen.

Ud over henvisninger til personkategorier, settings og handlingsmønstre benytter jeg mig i enkelte tilfælde af min viden om deltagerens placering i rum. En deltager relevantgør ikke nødvendigvis over for sin interaktionspartner denne placering, men den kan alligevel have betydning for deltagerens handlinger. Som eksempel på dette vil jeg nævne Katrine der ringer til Karsten fra det sted hvor hun har aftalt at mødes med ham, men hvor han ikke er dukket op (S19). Katrine gør ikke over for Karsten i interaktionen klart at hun ringer fra det sted hvor han ikke er mødt op, men oplysningen kan alligevel være med til at belyse hvorfor Katrine ringer til Karsten i netop dette øjeblik. Schegloff nævner koblinger som denne som potentielt arbitrære (1987, 1992, 1997), og jeg har derfor kun inddraget sådanne forhold når analysen af interaktionen støtter dem.

Ved at bruge mine etnografiske observationer til at redegøre for settings, personkategorier, handlingsmønstre og rumlige placeringer forsøger jeg ikke at omgå Schegloffs yderligtgående standpunkt at kun den kontekst som er relevant for deltagerne i interaktionen, bør medtages i analysen. De forhold jeg inddrager, skal samtidig være relevante for deltagerne i interaktionen. Så det er snarere sådan at de etnografiske observationer støtter og hjælper mig i analysen i noget som allerede fremgår af interaktionen, men som fremgår af den på en ret så indforstået måde. Måske gælder det i særlig grad for unge som tilbringer meget tid sammen i skolen og i fritiden at de kan føre temmelig indforståede samtaler. For den analyserende kan etnografisk viden således være en stor hjælp til at opklare forhold som er en del af deltagerens baggrundsviden og -forståelse, og som ikke manifesterer sig umiddelbart i interaktionen.

De etnografiske observationer kan siges at give adgang til en 'membership knowledge' som kan forstærke og forbedre en adgang til hvordan deltagerne selv fortæller deres egne handlinger. Men ud over hvad jeg har anført ovenfor, finder jeg det meget vanskeligt at ekspliciterer den viden jeg har opnået gennem mit etnografiske arbejde

og dermed også at redegøre for hvordan denne viden er anvendt i mine analyser. Mens jeg langt fra vil påstå at jeg gennem det etnografiske arbejde er kommet på højde med deltagerens egen baggrundsviden og -forståelse, kan jeg samtidig ikke sige mig fri for at have opnået en viden som jeg har anvendt i mine analyser uden at være klar over det.

I modsætning til at lægge vægten på interaktionen kunne jeg have valgt et etnografisk fokus med inddragelse af interaktionelle analyser. Etnografen synes heller ikke at have samme problem med at inddrage samtaler som konversationsanalytikeren har med at inddrage den etnografiske kontekst. Snarere er det for etnografen problematisk at nøjes med samtaleoptagelser eftersom man uden baggrundsinformation kan risikere at mistolke optagelserne. Dette gælder så meget desto mere i forbindelse med mindreårige hvor man risikerer at tolke fra et voksent perspektiv (Corsaro 1982). Et etnografisk fokus på mobilmediet ville have behandlet menneskene, dagligdagskulturen, brugssammenhængen og 'medieensemblet' (Morley og Silverstone 1991, Drotner 1993a, Drotner 1993b, Drotner 1994, Drotner 1996a, Drotner 2003, Machin 2002)⁵. Min afhandling er ikke medieetnografisk, men deler dog med medieetnografien interessen i menneskerne og i de daglige rutiner.

2.3 Teknologi og interaktion

Ifølge den danske medieforsker Stig Hjarvard kan interpersonel kommunikation siges at udgøre en særlig grundform eller matrice for de teknisk medierede kommunikationsformer: *Den teknisk medierede kommunikation består som ofte af forskellige delelementer af denne grundform, hvor de enkelte komponenter gennemgår en større eller mindre grad af modificering i forhold til udgangspunktet* (1997: 6). Ifølge Hjarvard er der med interpersonel kommunikation og medieformidlet kommunikation altså ikke tale om radikalt forskellige kommunikationsformer – når nogen hvisker, råber eller græder i radioen, tv'et eller telefonen skal det typisk forstås på samme måde som i almindelig interpersonel kommunikation (1997: 7). Lighedstrækkene mellem de to former for

⁵ Drotner nævner en række studier der opfylder disse kriterier mens en del undersøgelser af mediebrug der kalder sig etnografiske, kritiseres for ikke at være det; der er der i stedet tale om receptionsstudier suppleret med kortvarig deltagerobservation (Drotner 1996). Medieetnografien bør derimod være et epistemologisk alternativ med menneskerne og ikke mediet i centrum, og lang tids observation i forskellige lokaliteter er nødvendig (Drotner 1993a, 1993b, Drotner 1996, Drotner 2003). Ikke alle er dog enige i at den type holistiske studier hører hjemme i medievidenskab: *Meningen med medieforskningen bør være at medierne står i centrum* (Schröder 1993: 73), og *the comprehensive, classic technique of ethnography [...] seems less suited for the specific purposes of media and communication research* (Jensen 2002: 166).

kommunikation medfører ifølge Hjarvard at det bliver muligt at anvende teori og analysemetoder fra den interpersonelle kommunikations område til at belyse den mediefornidlede kommunikation, men under hensyntagen *til de forskelligheder der vitterligt gør sig gældende mellem den interpersonelle og mediefornidlede kommunikation* (1997: 7). Hjarvard præciserer dog ikke nærmere hvordan man skal tage højde for disse forskelligheder. I dette afsnit vil jeg vende mig mod nogle af de konversationsanalytikere som har beskæftiget sig med medieret kommunikation og forholdet mellem teknologi og interaktion, og jeg vil særligt fremhæve én konversationsanalytikers arbejde som jeg har fundet særligt overbevisende og derfor støttet mig til i mine analyser.

Den tidlige konversationsanalyse var i høj grad baseret på optagelser af fastnet-telefonsamtaler. Metodologisk blev telefonen anset for hensigtsmæssig fordi forskerne havde adgang til samme interaktionelle resurser som deltagerne selv (modsat audio-optagelser af ansigt-til-ansigt-kommunikation hvor deltagerne også havde adgang til resurser som blikretning og gestik). Relationen mellem telefonen og interaktionen og det at samtalen var medieret var imidlertid et underspillet emne. Schegloff, den væsentligste konversationsanalytiske forsker i telefonsamtaler (1968, 1979, 1986, 2004 [1970]), har siden udtalt at han mest var interesseret i detaljerne i interaktionen, hvordan interaktionen var organiseret, og hvilke handlinger parterne udførte *all the while keeping in the back of one's mind that this was on the telephone* (2002: 292). Mens den traditionelle konversationsanalyse altså har sat teknologien i baggrunden, har visse konversationsanalytikere i de seneste år interesseret sig for det interaktionelle arbejde der er involveret i den sociale produktion af teknologien (Button 1993, Heath og Luff 2000). Ud fra detaljerede empiriske analyser har de givet substans til den ide at teknologi er et socialt organiseret fænomen og ekspliciteret nogle af de resurser som folk støtter sig til når de benytter teknologi i interaktion. Fælles for disse studier er imidlertid at de først og fremmest er interesserede i praksis på arbejdspladser mens de ikke eksplicit reflekterer nærmere over forholdet mellem interaktion og teknologi. Sideløbende hermed har konversationsanalytikeren og medieforskeren Ian Hutchby udviklet et mere præcist bud på hvordan forholdet mellem teknologi og interaktion kan forstås (2001a, 2001b).

Hutchby foreslår *a new empirical perspective* på forholdet mellem teknologiske artefakter og social interaktion (2001b: 444). Dette perspektiv baserer han på den opfattelse at teknologien er en materialitet der både indeholder muligheder og begræns-

ninger for brugeren. Hutchby benytter sig af begrebet 'affordances' fra biologien og perceptionspsykologien til at belyse forholdet (2001b: 447f). Med affordances forstår Hutchby de funktionelle aspekter ved teknologien der sætter rammerne for de muligheder en aktør har for kommunikative handlinger i forhold til denne teknologi. Disse handlemuligheder kan være forskellige afhængigt af den konkrete situation og de specifikke aktører, og teknologien er derfor åben over for brugerens fortolkning og anvendelse. Samtidig har teknologien egenskaber som ikke tillader brugeren alle former for interaktion, men netop afgrænser brugsformer som mere eller mindre oplagte. Dermed afvises et radikalt socialkonstruktivistisk perspektiv der ser brugerens meningstilskrivning af medieteknologien som den afgørende faktor:

For one thing, how far are a fruit machine and a telephone (for example) open to the same set of *possible* interpretations? While both have many common aspects (for instance, both may routinely be found in pubs, both might need money putting into them to get them going, both may make bleeping noises), it seems clear that at some level their very capacities differ. A telephone enables vocal signals to be transmitted along wires; a fruit machine does not. A fruit machine enables money to be won at specific moments of alignment of three barrels with pictures painted on them; a telephone does not (Hutchby 2001b: 445).

En teknologis betydning for de faktiske brugere bestemmes med andre ord ikke af deres frie fortolkning af teknologien. Derimod skabes og tilpasses den gennem brugernes praktiske og funktionelle omgang med den og dens affordances. En teknologis affordances er både mulighedsskabende, begrænsende og strukturerende for interaktionen.

Når brugerne benytter en teknologi, så støtter de sig til hverdagssamtalens normer for interaktion. Samtidig – i samspillet mellem teknologiens affordances og brugernes praktiske og funktionelle omgang med teknologien – transformeres disse normer til nye interaktionsformer. Som et eksempel af flere eksempler nævner Hutchby telefonen og viser hvordan konversationsanalysens studier af telefonsamtaler faktisk kan sammenstilles og udbygges til at forklare hvordan mennesker har udviklet nye samtaleformer ud fra telefonens særlige affordances. En ny affordance er 'intimitet over afstand' ('intimacy at a distance')⁶: *One can speak intimately – by which I mean in the manner reserved for interpersonal co-presence, conversationally, in a way that preserves all the personality, recognizability and inflection of the ordinary voice – across vast distances*

⁶ 'Intimacy at a distance' dækker ikke kun over 'intimitet over afstand', men også over 'intimitet på afstand' (2001a: 85). Med andre ord kan man i telefonen være intim på en anden måde end i en ansigt-til-ansigt-situation, netop på grund af den faktiske afstand.

(2001a: 85). 'Intimitet over afstand' har været medskabende for nye sociale normer for interaktion, fx matcher åbningssekvensen i telefonsamtalen denne affordance. Manglen på visuel kontakt betyder at identifikation og genkendelse ikke kan udføres før samtalen begynder, og åbningssekvensen er med sin identifikation og genkendelses-sekvens designet til at takle denne interaktionelle situation. Og mens ansigt-til-ansigt-møder kan ske tilfældigt, fx på gaden, uden at nogen af parterne tog initiativ til det, så opstår telefonsamtaler ikke tilfældigt. Derfor vil opkalderen i en telefonsamtale altid opfattes som havende et ærinde med opkaldet, også selv om det bare er fx at hygge sig. Samtidig vil opkalderen være i en dominerende position med hensyn til opkaldets dagsorden, særligt i opkaldets begyndelse. På den måde er telefonens affordances med til at strukturere den interaktionelle adfærd i samspil med normerne for ansigt-til-ansigt-samtalen.

Hutchby har i en senere publikation sammenlignet fastnettelefonen og mobiltelefonens særlige affordances (2005). De to teknologier har langt hen ad vejen de samme affordances, men Hutchby nævner også tre affordances som er specielle for mobiltelefonen, og som mobilkommunikationen (særligt åbningssekvensen) er blevet formet af og tilpasset. Den første affordance er relateret til mobiltelefonens indbyggede nummervisningsfacilitet. Den anden affordance gælder mobiltelefonens enmands ejerskab, at svareren behandles som den samme som den opkaldte – i modsætning til orienteringen mod to forskellige diskursidentiteter i fastnettelefonen (hvor svareren ikke nødvendigvis er den samme som den opkaldte). De to affordances har været medskabende til en 'pre-voice sample identifikation', altså at parterne har mulighed for at identificere hinanden før nogen af dem har sagt noget. Den tredje og sidste affordance som Hutchby nævner, relaterer sig til mobiltelefonens mobilitet. Mobiliteten relevantgør en topikalisering af parternes stedlige placering (hvorimod fastnettelefonen associeres med en fast og specifik lokalitet, og dens åbningssekvens kan behandle parternes placering i forhold til telefonen umiddelbart før den ringede: langt fra den, tæt på den). Jeg vil i mine empiriske analyser vise hvordan deltagerne på analyserbare måder orienterer sig mod nogle af den række af affordances som mobiltelefonen besidder. Dette perspektiv bliver særligt tydeligt i kapitel 4, om samspillet mellem sms og mobil-samtalen og om hvad der betinger medievalget. Jeg vil også vende tilbage til Hutchbys studier af mobil-samtalen i kapitel 5.

2.4 Unge, interaktion og medier

Efter at have præsenteret og argumenteret for anvendelsen af konversationsanalyse og etnografi under hensyntagen til mobiltelefonens affordances, vil jeg nu fremlægge det syn på unge som gennemtrænger afhandlingen og diskutere hvordan dette syn stemmer overens med de anvendte metodiske og teoretiske tilgange.

Afhandlingens syn på unge er at unge er kompetente sociale personer der kan studeres i egen ret uafhængigt af deres udvikling til voksne. Selv om unge måske ikke på et formelt plan magter alt hvad voksne kan, så er de sociale aktører som præsterer komplekse sociale kompetencer og bidrager til udformningen af deres eget liv gennem stadige interaktioner med de mennesker der omgiver dem. Dette perspektiv er af sociologer blevet kaldt det ny barndomsparadigme (Prout og James 1990) eller børneperspektivet (Kampmann 1998). Perspektivet står i modsætning til den klassiske socialisationsforståelse hvor børn og unges handlinger betragtes og forklares ud fra det udviklingsstadiet de er på (fx Erikson 1971 [1968]). Der fremstår den voksne som den kompetente og ansvarlige der på forhånd ved hvilke udviklingsprocesser det inkompetente barn bør gennemløbe. I børneperspektivet er den voksne derimod den uvidende mens barnet er eksperten i sit eget liv (Kampmann 1998). Børneperspektivet fornægter ikke at børn udvikler sig over tid på måder som kan beskrives, men søger i stedet i en her-og-nu-situation at tage børn alvorligt som sociale aktører hvis liv godt nok struktureres af sociale strukturer og konstruktioner, men også er under stærk indflydelse af børnenes egne handlinger (Qvortrup 1994).

I forlængelse af børneperspektivet tager mit datamateriale sit udgangspunkt i deltagernes hverdagssammenhænge. Min antagelse er at hvis unges handlinger og ytringer skal forstås ud fra deres eget meningsperspektiv, skal man møde dem i deres naturlige omgivelser og ikke i en konstrueret sammenhæng. Det gælder for både optagelserne af mobilkommunikationen og observationerne i skolen at de unge der handler i en sammenhæng der er deres egen, i en 'natural setting'. Samtidig har jeg rettet mit fokus mod de unges indbyrdes interaktioner og udeladt de interaktioner hvor de unge sammen med deres forældre og andre voksne deltager i konstruktionen af praksisformer. Ikke fordi jeg anser interaktionen med de voksne ubetydelig, men fordi de unges fællesforståelser og sociale normer især kommer til udtryk i interaktionen med jævnaldrende, og fordi

denne interaktion er særlig betydningsfuld for de unge selv (jf. også Opie og Opie 1959, Cook-Gumperz m.fl. 1986, Corsaro 1985 og Frønes 1995). De tilgange jeg har valgt til datamaterialet, stemmer også alle overens med børneperspektivet på den måde at dels tilstræber en forståelse af de unges eget perspektiv, dels ser de unge som handlende og kompetente aktører. I både konversationsanalysen og etnografien søges en indkredning af hvordan deltagerne selv fortolker og konstituerer deres handlinger (afsnit 2.1 og 2.2). Også hos Hutchby er det væsentligt hvordan deltagerne gennem deres funktionelle omgang med teknologien skaber dens betydning (afsnit 2.3, jf. også Hutchby og Moran-Ellis 2001). Her er brugerne ikke passive ofre for teknologien, men er aktive og medskabende i brugen af teknologien.

Mens der synes bred enighed om at en kvalitativ tilgang er bedst egnet til at indfange børneperspektivet, så er der forskellige holdninger til hvilken kvalitativ tilgang man bør benytte. Især den etnografiske metode er blevet fremhævet som en særlig velegnet tilgang til at gribe og analysere børneperspektivet (Kampmann 1998, Prout og James 1990, James 2001). I mit arbejde spiller etnografien kun en sekundær rolle. Til gengæld synes min primære tilgang, konversationsanalysen, at være et værdigt alternativ til etnografien når det gælder om at indkredse deltagerens eget perspektiv. Konversationsanalysen giver adgang til deltagerens sociale handlinger in situ og tilbyder en analytisk metode til at indkredse hvordan samtaledeltagere konstruerer og forhandler deres forståelser. I samtalen vil en deltager i sin tale tur demonstrere sin forståelse af den foregående tur, og på den måde demonstrerer samtaledeltageren tur for tur hele tiden hvad i den foregående tur de forholder sig til, og hvordan de forholder sig til det (Schegloff, Jefferson og Sacks 1977). Da samtaledeltagerne løbende for hinanden viser deres forståelser, får også den analyserende adgang til hvordan fællesforståelser etablerer sig, og netop dette forhold gør konversationsanalysen velegnet til at indkredse deltagerens eget perspektiv. I fokuseringen på interaktionen bliver det konversationsanalytiske perspektiv nødvendigvis mere snævert end den holistiske beskrivelse som etnografien kan præsentere. Til gengæld kan man anføre at sproget er det væsentligste redskab som sociale handlinger medieres igennem, og fokus bør derfor være hvordan den sociale verden konstrueres og konstitueres gennem interaktionen. Etnografiens særposition i studiet af børns perspektiv er også tidligere blevet udfordret fra konversationsanalytisk side (M. Goodwin 1990, Hutchby og Moran-Ellis 1998). Goodwin, hvis udgangspunkt

ellers var klassisk etnografi, fandt i sit studie af en gruppe afro-amerikanske børn fra 4 til 14 år i et amerikansk bykvarter at den sproglige interaktion spillede en helt afgørende rolle: *[They] use talk socially to act out the ordinary scenes of their everyday life* (1990: 286). Tilsvarende fremhæver Hutchby og Moran-Ellis konversationsanalysen som værende *in many respects a more powerful way [than interpretive anthropology] of coming to 'see' the world from the perspective of the children* (Hutchby og Moran-Ellis 1998: 13). Begge parter betoner dog vigtigheden af at supplere konversationsanalysen med etnografiske observationer.

Inden for medievidenskaben har man også reflekteret over den mest velegnede tilgang til studiet af børn og unges mediebrug. Medievidenskabens studier af børn og unges mediebrug har ændret sig i takt med en ændret opfattelse af børn og unge (Drotner 1999, Olesen 2003). Fokus har rykket sig *fra at se på, hvad medierne gør ved børnene til at undersøge, hvad børnene gør ved medierne i relation til de øvrige faktorer, som er dele af børnenes hverdag* (Tufte 2001: 4). Den såkaldte effektforskning matchede et syn på børn og unge som passive ofre for medierne, men i dag, hvor børn og unge i højere grad ses som aktive medspillere i deres hverdagskultur, fremhæves receptionsstudier, etnografiske studier og kulturanalyse samt triangulering (Christensen og Tufte 2001, Drotner 1991, Drotner 1996b, Drotner 1999, Drotner 2001, Sørensen og Olesen 2000, Sørensen, Jessen og Olesen 2002, Tufte 2001). Jeg følger i et vist omfang denne tilgang idet jeg inddrager den etnografiske metode og benytter mig af flere former for data og kombinerer flere former for tilgange. Men samtidig, ved at fokusere på interaktionen, betoner jeg vigtigheden af at mediet er et kommunikationsmedie hvis brug er centreret omkring netop kommunikationen. Til sammenligning inddrager ingen publicerede mobiltelefonstudier i den skandinaviske ungdoms- og medieforskning analyser af selve kommunikationen (Drotner 2001 + 2005), Jessen 2002, Ling og Yttri 1999 + 2003, Oksman og Rautiainen 2003, Oksman og Turtiainen 2004, Stald 2000, Sørensen 2001, Tufte 2000, Skog 2002, Thulin 2002)⁷. Dette gælder også for studier af fastnettelefonen (Drotner 2001, Klamer 1997, Stald 1996)⁸. Med denne afhandling vil jeg via

⁷ Dog findes der sprogvitenskabelige studier af sms'en, se indledningen til følgende kapitel.

⁸ Studier i skandinavisk medieforskning af unges brug af fastnettelefonen findes slet ikke før mobiltelefonens indtog selv om international forskning har vist at fastnettelefonen før mobiltelefonen udfyldte en central plads i mange teenagers liv. Dette fremgår dog kun af relativt perifære publikationer: Cadéau og Lauru 2002, Fize 1997, Gillard m.fl. 1994, Gillard m.fl. 1998, Keller 1977, Liede og Ziehe 1983, Martin og Singly 2000, Mayer 1977, Skelton 1989, Wale og Bow 1998, Wynn og Katz 2000 [1994].

analyser af mobilkommunikationen indkredse brugen af mediet og dermed hvordan brugerne for sig selv er med til både at skabe mediets betydning og den sociale interaktion. Mobiltelefonens samspil med andre medier og den større hverdagssammenhæng som mobilbrugen er indlejret i, må være næste skridt.

2.5 Opsamling

I dette kapitel har jeg redegjort og argumenteret for mine centrale tilgange til afhandlingens datamateriale og ekspliciteret nogle af de implicite antagelser om interaktion, teknologi og unge som indgår i mit arbejde.

Konversationsanalysen er afhandlingens primære tilgang eftersom afhandlingens fokus er på praksis i form af sms'er og mobilsamtaler. De konversationsanalytiske studier støttes af etnografiske observationer der inddrages på begrænset, men systematisk vis. Det implicite mediesyn i afhandlingen er at brugerne gennem deres funktionelle omgang med mediet er med til at skabe dets betydning. Mediet selv besidder dog nogle affordances som rammesætter brugen. De unges ses som kompetente aktører hvis perspektiv kan studeres i egen ret. I forhold til konversationsanalysen viderefører jeg en lang tradition for telefonstudier. I forhold til medievidenskaben viderefører jeg en relativ ny, men stærk tradition i Skandinavien for studier af unges mediebrug.

3.0 Sms-sms

I dette kapitel vil jeg undersøge relationen mellem sms'er i datamaterialet og vise at sms-kommunikationen er dialogisk. Derved vil jeg underbygge afhandlingens hovedargument om at de unge i datamaterialets mobilaktiviteter ikke kan betragtes som isolerede hændelser, men indgår i løbende sammenhængende kommunikationsforløb. Kapitlet vil vise at deltagerne i datamaterialet konstruerer sammenhængende dialog-forløb hvor sms'er relaterer sig til en foregående sms i form af et 'svar', en 'rykker' eller en 'genoptagelse'. Kapitlet vil også vise at den dialogiske fremdrift i sms-kommunikationen sikres af en norm om at en første-sms skal besvares.

Tekstanalyser af sms-kommunikation har først og fremmest fokuseret på beskederne som enkeltbeskeder og behandlet deres sproglige form – forkortelsesstrategier, talesprogstræk, kreativitet – og deres kommunikative funktion (Androutsopoulos og Schmidt 2002, Döring 2002a+b, Grinter og Eldridge 2001, Hård af Segerstad 2002, Kasesniemi og Rautiainen 2002, Kasesniemi 2003, Laursen 2002c + 2004, Ling 2003, Lønsmann 2005, Schlobinski 2001, Thurlow 2002). Kun enkelte studier har observationer om sms-kommunikationen som dialogiske forløb. Kasesniemi og Rautiainen skriver således:

Dialogue-style text messaging is common, but it too has developed a number of variants. Sometimes messages expand into lengthy conversations or begin to use language similar to chat on the Internet [...] Conversational SMS communication imitates natural discussion. It is contemplative, impulsive and meandering (Kasesniemi og Rautiainen 2002: 187).

Kasesniemi og Rautiaininens udtalelse baserer sig på et stort datakorpus bestående af 8000 beskeder (Kasesniemi og Rautiainen 2002: 173), men de har andre interesser end at undersøge sms-kommunikation som dialoger og kommer ikke nærmere en interaktionel analyse. Androutsopoulos og Schmidt har viet et afsnit i deres studie af sms-kommunikation til det de kalder dialogstruktur (Androutsopoulos og Schmidt 2002: 15-19). De definerer en sms-dialog som en *Abfolge von mindestens zwei aufeinander bezogenen zeitlich und thematisch zusammenhängenden Beiträgen (Zügen) verschiedener Sender* (Androutsopoulos og Schmidt 2002: 15). Ud af deres korpus bestående af 934 beskeder indgår 627 beskeder i 171 dialoger hvis længde er fra 2 til 14 beskeder. Androutsopoulos og Schmidt finder at størstedelen af dialogerne består af op til 4 beskeder (78 %), og blandt disse er

der tale om standardiserede sekvenser der følger elementære mønstre, fx *Frage–Antwort*, *Vorschlag–Reaktion*, *Wunsch–Dank/Gegenwunsch* og *Vorschlag–Annahme–Bestätigung* (Androutsopoulos og Schmidt 2002: 17). Dialogerne afsluttes generelt inden for minutter og højst inden for en time. Afstanden mellem hver besked skifter, men holder sig dog inden for bestemte tidsrum, og en forsinket reaktion kan tematiseres (Androutsopoulos og Schmidt 2002: 15).

Eftersom sms-kommunikationen i mit datamateriale ligesom samtaler består af udvekslinger hvor parterne skiftes til at tale, vil jeg i kapitlet behandle datamaterialet ud fra en konversationsanalytisk tilgang. Til mit kendskab har ingen andre behandlet sms-kommunikation sekventielt, men andre har med held anvendt konversationsanalyse på skriftmedier som brev (Mulkay 1986), fax (Firth 1991) og chat (ten have 2000). Datamaterialet for kapitlet består af samtlige beskeder som informanterne sender og modtager i optageperioden fraregnet sms'er til og fra voksne, dvs. i alt 481 beskeder (bilag A). Derudover inddrages etnografiske feltnoter om relationerne mellem deltagerne. Endelig benyttes 7 af datamaterialets opkald (S71, S83, S122, NUL49, S156, S207, S273) (bilag B).

3.1 Sms-kommunikation som dialoger

Dette afsnit vil vise at sms-kommunikationen blandt de unge i datamaterialet grundlæggende er dialogisk, og det fungerer som baggrund for afsnit 3.2 der præsenterer en nærmere analyse af sms-dialogernes begyndelse.

3.1.1 Det dialogiske forløb

I kapitlet vil jeg operere med et a-b-forløb hvor a står for en sms fra initiativtageren til kommunikationsforløbet, og hvor b står for en tilbakemeldings-sms fra modtageren. a-b-forløbet er den basale form som sms-kommunikationen blandt de unge i materialet viser sig i:

(Daniel/78-81)		
Daniel	tors kl. 9.14	Hvornår kommer i?
Maja	tors kl. 9.22	Hej daniel.... Vi er på vej vi er næsten på vanløse st..... knus to mennesker og en hund....!
(Henrik/243-244)		
Henrik	fre kl. 13.08	HEJ HEJ GLADE!
Dorte	fre kl. 13.08	Hvorfor siger du d?
[...]	[...]	[...]
(Malene/397-398)		
Sara	tors kl. 22.49	Sov godt søde!

Malene tors kl. 22.50 Det bliver sq nok først om et par dage... Men tak....
 [...] [...] [...]

Hvornår kommer i? (78), *HEJ HEJ GLADE!* (243) og *Sov godt søde!* (397) er alle initiativer til kommunikation (a), og de besvares efterfølgende (b). Udvekslinger som disse er typiske for datamaterialet som helhed, og de behandles nærmere i afsnittet Det normale forløb (afsnit 3.2.1).

Et a-b-forløb fortsætter ofte a-b-a ...; to af eksemplerne ovenfor fortsætter på denne måde (243ff, 397ff). I datamaterialet er den længste udveksling på 28 beskeder (491ff). Det er dog usædvanligt langt, og det synes at være sådan at hvis længden overstiger ca. 10 beskeder (8 tilfælde: 177ff, 243ff, 320ff, 325ff, 397ff, 409ff, 454ff, 491ff), så er der en eller anden form for vanskelighed involveret:

(Malene/453-454-458-460-463-464-465-466-470-472-474-476-479)

Michael	søn kl. 21.01	Hej malene. J kom bare lige til at tænke på om der er en der hedder klaus som har skrevet til dig. Han var der til min fest og kommer fra min efterskole. Kh michael
Malene	søn kl. 22.29	Ja han har skrevet til mig!! Men ikke andet... Hvorfor? Malene
Michael	søn kl. 22.33	Jeg ville bare høre om i havde fundet ud af noget. For jeg synes det var lidt underligt at han ville have dit nr. kunne du finde på at være sammen med ham?
Malene	søn kl. 22.35	J tror d ik men j kender ham jo ikke så... Er han sød?
Michael	søn kl. 22.37	Ja men synes du ikke selv det er lidt akavet hvis du er sammen med en af mine venner har et helt opgivet mig? Jeg ved godt vi ik kan komme sam. Men alligevel.
Malene	søn kl. 22.54	Nej jeg har ikke opgivet dig men nu var det jo ikke mig der afviste dig men omvendt ikke?!
Michael	søn kl. 22.56	Jeg skrev bare at vi nok ikke kunne komme sammen. Og de fleste piger er jo ikke så vilde med bare at være sammen til en fest vel?
Malene	søn kl. 22.58	Næ det er de vel ikke....
Michael	søn kl. 23.12	Nej se selv. Jeg ville faktisk godt være sammen med dig hvis altså der var chance for det. Jeg tror nemlig ikke vi to ville passe sammen som par tror du?
Malene	søn kl. 23.20	Du har sikkert ret selvom jeg ikke er særlig vild med det... Var du sammen med nogen til din fest?
Michael	søn kl. 23.24	nej. Jeg har ikke været sammen med nogen siden dig. Har du? Hvad er du ik særlig vild med? At vi nok ikke vil passe sammen som par?
Malene	søn kl. 23.27	Ja... Nej jeg har heller ikke været sammen med nogle siden dig... Men jeg vil gå i seng nu... Vi ses Michael.
Michael	søn kl. 23.31	Ja sov godt ;-)

I eksemplet diskuterer Malene og Michael i et forløb på 13 beskeder spørgsmål der blandt andet handler om hvem de har været sammen med siden de selv var sammen til en fest, om de ville passe sammen som par, og om de kunne tænke sig at være sammen med andre. Man kan forestille sig at disse spørgsmål går så tæt på at de præsenterer en vanskelighed for parterne, og at denne vanskelighed kan tackles via sms'ens indbyggede distance. I et andet tilfælde forsøger Malene i et forløb på 27 beskeder at undslå sig en aftale med Frida (409ff).

Det normale a-b-a-forløb styres af et dialogisk princip hvor man skiftes til at sende henholdsvis modtage. En grundlæggende regel for 'tur-allokering' (Sacks, Schegloff og Jefferson 1974) i mit datamateriale er helt enkelt baseret på at talerskifte finder sted i afsendelsen af en besked. I a-b-a-forløbet er der dog fire situationer hvor den samme person kan sende to (eller flere) sms'er i træk. Den første situation må betragtes som en afvigelse fra normalforløbet og behandles nærmere nedenfor (afsnit 3.2.2) – her rykker afsenderen for svar ved at sende en ny sms. De tre andre situationer er fuldt integrerede i a-b-a-forløbet og behandles her.

I den ene situation sendes en sammenkædet besked, dvs. en besked der er så lang at den fylder mere end de 160 tegn der kan være i en besked:

(Malene/320-321-324-326-327-328-338-340-341-355)

	Dorte	ons kl. 21.41	Hey ræv! før vi ska til koncert ska du så være sammen med de røde håret og michael? Knuzzer.. kat
	Malene	ons kl. 21.43	Det tror jeg ikke... Men det kommer an på hvornår Claus begynder.... Skal vi lave noget før da?
→	Dorte	ons kl. 21.57	D ved jeg da ik om vi ska men jeg synes bare ik d r så fedt hvis du først r sammen med dem for jeg gider ik og føle mig som reserve så enten tager du til.....
→		ons kl. 21.58	koncert med mig eller så tager du i biffen og til fest med dem også r jeg bare sammen med en anden en... R d ik os d dr r mest fair.. Knuzzer.
→	Malene	ons kl. 22.04	@ø8 @Tag det nu roligt jeg skal da nok tage med dig.. vi har jo en aftale! Og desuden kan jeg heller ikke nå det! Jeg forstår bare ikke hvad du bliver så sur
→			@ø8 @@over.....?
→	Dorte	ons kl. 22.15	Jeg r ik sur men hvis du helst vil være sammen med dem så gør d ik noget.. jeg siger bare at jeg ikke gider være en reserve ting.. altså hvor du r sammen m dem-
→		ons kl. 22.17	først så synes jeg da bare at du ska være sammen med dem resten a aften..! Jeg blir ik sur.. Men jeg vil nu helst være sammen m dig! Hi hi hi! Knuzzer..
	Malene	ons kl. 22.23	Jeg vil da også helst være sammen med dig husk på de er jo trods alt rødhårede ikk*!!! :-)
	Dorte	ons kl. 22.57	Når men.. Nat nat mini ræv! Drøm sødt! Vi ses.. Knuzzer.. miav mis!

I eksemplet sender først Dorte en sammenkædet besked, så sender Malene en sammenkædet besked, og så sender Dorte en igen. De sammenkædede beskeder er af tekniske grunde markeret forskelligt. I Malenes tilfælde foretages og markeres sammenkædningen automatisk af telefonen: Malene kan i det øjeblik hun overskrider de 160 tegn, blot fortsætte med at skrive, og telefonen kan så sende hendes sammenkædede besked i én ombæring. Det markeres i TDC-udskrifterne med @ø8 @. Dortes telefon har ikke samme facilitet, og når hun løber tør for tegn, må hun markere manuelt at hun ikke er færdig (*så enten tager du til.....*), sende beskeden, skrive videre på en ny besked og sende den. Sammenkædede

beskeder benyttes under omstændigheder der kræver særligt interaktionelt arbejde⁹, sammenlign materialets øvrige sammenkædede beskeder (31-32, 128-129, 130-131, 135-136, 509-510, 513-514).

I den anden situation hvor den samme person sender to sms'er i træk, har nummer to sms karakter af et parentetisk p.s.:

```
(Daniel/69-70-71-72)
→ Rune      ons kl. 19.17   Nu er vi her...det er ikke en koncert men en pris-
                                uddling...
→           ons kl. 19.17   Og vi har loge pladser...
  Daniel     ons kl. 21.15   Ham der sang love is a matter of... Var ikke særligt god.
                                Han gik i falset allerede i anden linie i omkvædet...
                                Ellers er det ret fedt... Ha' det godt...
                                [ ... ] [ ... ] [ ... ]

(Daniel/S148-102-103-104)
                                lør kl. 14.21   Katrine ringer til Daniel
  Daniel     lør kl. 14.43   Jeg kommer måske senere! Vi skal lige købe ind og så
                                tager vi nok afsted...
→ Katrine   lør kl. 14.44   Okai dokai....! Love your....
→           lør kl. 14.45   Ps vi slutter kl. 17.00prut....
```

I datamaterialet er der fire eksempler på sådanne parentetiske beskeder, og de markeres med et *Ps* (18-19, 103-104), med et *Og* (69-70) og et *nemlig* (73-75) der kohæsiivt signalerer at beskeden er hægtet på den foregående besked. At p.s.-beskeden sendes inden for maksimalt to minutter efter den foregående besked signalerer også et tilhørsforhold til den foregående besked.

I den tredje og sidste situation tildeler afsenderen af en besked sig selv den næste tur ved at love at skrive senere:

```
(Malene/480-481-482-483-485)
                                [ ... ] [ ... ] [ ... ]
  Frida     søn kl. 23.34   Jo... Men skal du noget torsdag?
→ Malene   søn kl. 23.35   Er skide træt skriver til dig imorgen!!
  Frida     søn kl. 23.36   Ok godnat og drømt sødt
  Malene    søn kl. 00.39   Kunne ikke sove alligevel er du vågen?
  Frida     -
→ Malene   man kl. 9.51   So..... Er det sjovt på Kristians borg??
                                [ ... ] [ ... ] [ ... ]
```

I eksemplet lægger Malene med *Er skide træt skriver til dig i morgen!!* op til at sætte dialogen på standby, og hendes besked kunne i sig selv lukke forløbet uden at Frida skrev tilbage (se nærmere afsnit 3.3). I eksemplet skriver Frida rent faktisk tilbage med en accept, og Malene forsøger i øvrigt en genoptagelse en time senere. Eftersom Frida besvarer Malenes besked, er uddraget ikke noget godt eksempel på at en afsender kan tildele sig selv den næste tur i forbindelse med at dialogen midlertidigt sættes på stand

⁹ En nærmere analyse af eksemplet findes i Laursen 2005b.

by. Datamaterialet indeholder dog ikke noget bedre eksempel på at afsenderen af en besked kan tildele sig selv den næste tur, men ud fra hvad det siger om dialoglukninger – at en afsender egenhændigt kan lukke en udveksling (se afsnit 3.3) – må jeg formode at det kan finde sted.

3.1.2 Svartid for det dialogiske forløb

Svartiden for et normalt produceret b-svar synes at være afhængig af parternes relation. For kærestepar og bedstevenner er den gennemsnitlige svartid på en første-besked højst 5 minutter. Her er eksempler fra bedstevennerne (Katrine-Daniel, Katrine-Maja, Daniel-Rune, Malene-Sara, Malene-Dorte) og kæresteparrene (Katrine-Rune, Michael-Susanne) i datamaterialet, og deres relation til hinanden dokumenteres efterfølgende af noter¹⁰ fra feltarbejdet:

(Katrine/51-52)
 Daniel søn kl. 11.02 Hej trine, nu er jeg færdig i kirken og jeg er totalt smadret. Nu skal jeg snart ud og købe gaver til rune og jonas. Vi ses.
 Katrine søn kl. 11.03 Yes det gør vi i hvert tilfælde ! Kysser mig!

(Katrine/54-56)
 Katrine søn kl. 12.34 Så er Unika solgt.... Snøft...! Ses imorgen...! Kysser Katrine!
 Maja søn kl. 12.36 What! Til hvem? Har de fået hende??
 [...] [...] [...]

(Daniel/105-106)
 Daniel søn kl. 14.16 Er det okay hvis jeg og trine kommer forbi når vi er færdige i kirken? Vi er til krybbespil...
 Rune søn kl. 14.17 Jeg skal lave tons af lektier så jeg er nok ikke så skæg at være samm med
 [...] [...] [...]

(Malene/296-297)
 Malene man kl. 18.36 Jeg har lige fundet ud a noget.. La vær at drøb mig..
 Sara man kl. 18.38 Jeg havde 150 kr med i lørdags..
 Hm... Kan jeg ikke komme ind på nettet hos jer? Jeg må ikke komme her!
 [...] [...] [...]

(Malene/320-321)
 Dorte ons kl. 21.41 Hey ræv! før vi ska til koncert ska du så være sammen med de røde håret og michael? Knuzzer.. kat
 Malene ons kl. 21.43 Det tror jeg ikke.... Men det kommer an på hvornår Claus begynder.... Skal vi lave noget før da?
 [...] [...] [...]

(Katrine/30-31-32)
 Katrine ons kl. 20.55 Jeg elsker rigtig rigtig meget.....
Og vi har bare smøger!
 Rune ons kl. 20.58 Ja ja det er godt.....

¹⁰ Adskillige noter kunne have illustreret dette; jeg har her valgt dem der kortest gør det.

.....og jeg skal bare hjem til min....
 ...sure mor....elsker også digrigtigt meget...
 [...] [...] [...]

(Michael/130-131-132)
 Susanne ons kl. 22.10 @08 @Hey Kæreste!Jeg r supertræt! Ca.17 kom min mormor&morfar forbi helt rystede. De gik på Peterbangsvej da der løb n forbi og tog min mormors taske.. Så vi @08 @@ har været ude og lede i 3timer efter den.. Og jeg sov kun 5timer i nat så jeg r utrolig træt!Hva laver du?Jeg ligger i min seng og læser lidt.. Kys Mig*
 Michael ons kl. 22.13 Jeg ser tv... godnat og sov godt smukke... mig

(Katrine/feltnote tirs kl. 8.45-9.00)
 Det er første frikvarter i den uge jeg observerer Katrine, og hun kommer hen og sætter sig ved siden af mig i sofaen i klasseværelsets ene hjørne. Hun fortæller at hun har fået sin mobiltelefon af sin mormor og morfar fordi det var praktisk at hun kunne ringe fra stationen når hun kom og besøgte dem. Hun siger også at hun bruger mobiltelefonen mest til at ringe til sin mormor og morfar, til sine forældre, Daniel og Maja som er mine bedste venner, og til Rune som er min kæreste.

(Henrik/feltnote man kl. 12.15-13.00)
 Klassen har vikar, og vikaren, som klassen tidligere har haft til lærer, gennemgår sammenhængen mellem plads i søskendeflokken og vennerelationer med udgangspunkt i elever fra klassen. Da vi kommer til Daniel, opregner han sine bedstevenner til at være Katrine og Rune.

(Malene/feltnote man kl. 12.15-13.00)
 Klassen har vikar, og vikaren, som klassen tidligere har haft som lærer, gennemgår sammenhængen mellem plads i søskendeflokken og vennerelationer med udgangspunkt i elever fra klassen. Da vi kommer til Malene, opregner hun sine bedstevenner til at være Sara og Dorte.

(Katrine/feltnote tirs kl. 13.00-13.15)
 Katrine og Daniel taler med flere andre om at kærestepar ringer sammen om morgenen for at sige godmorgen. Katrine siger Man kan da ikke ringe sammen om morgenen, og Michael replicerer Nårh! Jeg ringer da til Susanne.

Den normerede svartid for bedstevenner og kærestepar er altså højst 5 minutter, og hvis den ikke overholdes er der basis for rykkere og undskyldninger (analyseres nærmere i afsnit 3.2.2).

Svartiden mellem en første-besked og et normalt produceret b-svar er højere for fjernere relationer:

(Michael/123-124)
 Michael ons kl. 9.06 Hey smukke ninja nani. hva laver du så for tiden. hvornår kommer du til danmark` håber at hører fra dig. din ven michael-matros
 Nana ons kl. 10.55 HEJ MICKY! DET GÅR GODT. HVA MED DIG HVORDAN GÅR DET MED KÆRLIGHEDEN? K NANA
 [...] [...] [...]

(Michael/134-135-136-137)
 Michael fre kl. 13.42 Hva så supersild... hvordan går d` er du stadig sammen med robert` hils omkring dig... kh michael
 Natalie fre kl. 14.47 @08 @Hej Michael! Det går fint hvad med dig? Og ja jeg kommer stadig sammen med Robert. Og hvad med dig og Susanne? Forresten kender du Malene? Jeg fortalte om @08 @@ festen og dig og så siger hun at hun kender dig! Nå men du må også hilse! Knus Natalie.
 [...] [...] [...]

(Malene/431-432)
 Sisse fre kl. 21.25 Hey malsen ringer du ikke når koncerten slutter? Jeg

gider ikke og være her mere!
 Malene fire kl. 22.28 Hvem er det?
 [...] [...] [...]

I de tre eksempler går der mellem en og to timer fra at den første sms er blevet afsendt til at besvares. Den lange svartid behandles imidlertid ikke som problematisk af parterne, og årsagen er tilsyneladende at relationen mellem parterne ikke er særlig tæt: Efter indholdet at dømme synes det at være et stykke tid siden at Michael og Nana henholdsvis Michael og Natalie har haft kontakt, og i det sidste eksempel genkender Malene ikke den der har sendt hende en besked. Den relativt lange svartid er kun mulig i forbindelse med besvarelsen af en første-besked. Når sms-dialogen er i gang, dvs. når begge parterne er gået ind i den, er svartiden væsentlig kortere, og hvis en besked ikke besvares inden for minutter, betragtes udvekslingen som afsluttet (se nærmere afsnit 3.3).

I samtaler kan man operere med en universel maksimumstandard på omkring et sekund for pause mellem turene hvorefter parterne vil reagere på tavsheden (Jefferson 1983), men i sms-interaktion ser det altså derimod ud til at maksimumstandard for første-besked og dens svar er afhængig af personernes indbyrdes relation.

Eftersom maksimumsstandard mellem første-besked og dens svar reflekterer parternes relation, kan relationen forhandles løbende via maksimumsstandard. Når Malene i det følgende eksempel først svarer efter fire timer, kan det således blive opfattet som om hun ønsker at distancere sig fra Frida, og når Michael først svarer Malene efter 16 minutter, kan det ses som et udtryk for at han ønsker en smule afstand til hende:

(Malene/294-295)
 Frida man kl. 14.21 Har du haft en super skoledag?
 Malene man kl. 18.23 Kanon! Har du ikke nogle fede (billed)beskeder du kan sende til mig?
 [...] [...] [...]

(Malene/491-492)
 Malene man kl. 15.13 Hey Michael! Hvad laver du?
 Michael man kl. 15.29 Jeg sidder og laver lektier boring... hvad med dig?
 [...] [...] [...]

Frida og Malene er veninder fra skolen, men ikke bedsteveninder, og fra at Frida sender sin første sms, går der fire timer før Malene svarer. I mellemtiden har Frida ikke rykket for svar, og da Malene svarer, gør hun det uden at kommentere den lange svartid. Idet Malene efter fire timer konstruerer sin sms som om svartiden ikke er overskredet, flytter hun svartiden og definerer dermed på ny relationen til Frida. At Malene ønsker distance til

Frida kan underbygges af at Frida over fire dage seks gange forsøger at få en aftale med Malene, men bliver afvist alle gange (409ff, 436ff, 449ff, 451ff, 480ff, 501ff). Og Michaels mildt distancerede holdning (16 minutter) til Malene modsvarer i to sms-forløb samme døgn hvor Malene udtrykker at hun godt kunne tænke sig at være kæreste med Michael, og hvor Michael er afvisende, men alligevel smigret og lidt interesseret (453ff, 491ff). Michaels relativt lange svartid kan også ses i det lys at Malene dagen før, sidst de sms'ede, lod Michael vente (453ff).

Orienteringen mod en maksimumstandard kan også vise sig i parallelle dialoger hvor man sms'er med flere på en gang, og hvor udfordringen består i at være så hurtig på tasterne at maksimumstanden for svartiden ikke overskrides, og modtagerne ikke fatter mistanke om de sideløbende aktiviteter.

3.1.3 Parallelle forløb

De unge i datamaterialet kan have flere a-b-a-forløb kørende på en gang. I ét tilfælde har Malene fire dialoger i gang (320ff + 322ff + 323ff +325ff), men to dialoger er mere almindeligt. I det følgende eksempel kommunikerer Malene med Michael og Frida på én gang – og får også lige klemt en samtale med Sara ind. Sms-dialogen med Frida er markeret ved at være rykket ind mens sms-dialogen med Michael ikke er markeret. Mobilsamtalen står i kursiv:

(Malene/451-455-456-457-459-461-462-467-468-469-471-472-473-475-477-480-481-482)

(Malene/453-454-458-460-463-464-465-466-470-472-474-476-479)

(Malene/S273)

[...]	[...]	[...]
Frida	søn kl. 11.58	Hvilken dag kan du så? Jeg kan torsdag. Der har j fri kl. 13.50.
Michael	søn kl. 21.01	Hej malene. J kom bare lige til at tænke på om der er en der hedder klaus som har skrevet til dig. Han var der til min fest og kommer fra min efterskole. Kh michael
Malene	søn kl. 22.29	Ja han har skrevet til mig!! Men ikke andet... Hvorfor? Malene
Malene	søn kl. 22.31	Dont know... Skal du til fest i weekenden??
Frida	søn kl. 22.32	Ik så vidt jeg ved nu. Måske hvorfor?
Malene	søn kl. 22.32	Hehe! Minuntis
Michael	søn kl. 22.33	Jeg ville bare høre om i havde fundet ud af noget. For jeg synes det var lidt underligt at han ville have dit nr. kunne du finde på at være sammen med ham?
Frida	søn kl. 22.34	A hvad for noget?
Malene	søn kl. 22.35	J tror d ik man j kender ham jo ikke så... Er han sød?
Malene	søn kl. 22.36	Hehe!! Humor humor!! PØLSE! Ha den havde du nok ikke regnet med hva?!!
Frida	søn kl. 22.37	Hvor regner det?
Michael	søn kl. 22.37	Ja men synes du ikke selv det er lidt akavet hvis du er sammen med en af mine venner har et helt opgivet mig? Jeg ved godt vi ik kan komme sam. Men alligevel.
	søn kl. 22.41	<i>Sara ringer til Malene [opkald slut 22.47]</i>

Malene	søn kl. 22.54	Nej jeg har ikke opgivet dig men nu var det jo ikke mig der afviste dig men omvendt ikke?!
Michael	søn kl. 22.56	Jeg skrev bare at vi nok ikke kunne komme sammen. Og de fleste piger er jo ikke så vilde med bare at være sammen til en fest vel?
Malene	søn kl. 22.58	Næ det er de vel ikke....
Malene	søn kl. 22.59	Hehe! Ser du Langt fra hvad det nu hedder??
Frida	søn kl. 23.00	Jeps det er for rinil. Robert power!!
Malene	søn kl. 23.08	Jeg stener af helvedes til opmuntr mig lige!!
Michael	søn kl. 23.12	Nej se selv. Jeg ville faktisk godt være sammen med dig hvis altså der var chance for det. Jeg tror nemlig ikke vi to ville passe sammen som par tror du?
Frida	søn kl. 23.13	Den gode griner. Slå over på dr 1
Malene	søn kl. 23.20	Du har sikkert ret selvom jeg ikke er særlig vild med det... Var du sammen med nogen til din fest?
Malene	søn kl. 23.20	Det er jo bare minus sjovt!! Hehe!!
Michael	søn kl. 23.24	nej. Jeg har ikke været sammen med nogen siden dig. Har du? Hvad er du ik særlig vild med? At vi nok ikke vil passe sammen som par?
Frida	søn kl. 23.26	Skal du og din skole ind på kristians borg imorgen?
Malene	søn kl. 23.27	Ja... Nej jeg har heller ikke været sammen med nogle siden dig... Men jeg vil gå i seng nu... Vi ses Michael.
Malene	søn kl. 23.28	Nej det tror jeg ikke vi er jo en privatskole så det er sq lidt svært at strejke mod for lidt penge når vi slet ikke får nogle ikke?!!
Michael	søn kl. 23.31	Ja sov godt ;-)
Frida	søn kl. 23.34	Jo... Men skal du noget torsdag?
Malene	søn kl. 23.35	Er skide træt skriver til dig imorgen!!
Frida	søn kl. 23.36	Ok godnat og drømt sødt
[...]	[...]	[...]

De parallelle a-b-a-forløb igangsættes omkring klokken 22.30 da Malene besvarer to beskeder som hun har modtaget henholdsvis kl. 11.58 fra Frida og kl. 21.01 fra Michael – i den efterfølgende time kører de to dialoger parallelt. Det er i øvrigt bemærkelsesværdigt hvor afgørende forskellig kvalitet de to udvekslinger har.

Parallelle a-b-a-forløb kan også igangsættes ved at en person sender den samme sms af sted til forskellige personer – dette er muligt hvis man gemmer den afsendte besked, eller hvis man sender til en gruppe:

(Daniel/108)		
→ Daniel	søn kl. 23.25	Godnat... Jeg elsker dig... Daniel.
Katrine	-	-
(Daniel/109-110-111)		
→ Daniel	søn kl. 23.30	Godnat... Jeg elsker dig... Daniel.
Maja	søn kl. 23.32	Godnat... Vil du ikke sige til den lære vi skal ha' at jeg er syg...?
Daniel	søn kl. 23.34	Jo selvfølgelig... Bliv hurtigt rask! Hvis du vil snakke så bare ring!

Her sender Daniel den samme besked af sted med fem minutters mellemrum til Katrine og Maja. Da Katrine ikke svarer, fuldbyrdes det parallelle forløb imidlertid ikke. Sammenlign datamaterialets andet eksempel hvor den samme sms sendes til tre forskellige personer (53ff, 54ff, 55ff).

3.2 Svarkravet: svarbeskeden og rykkerbeskeden¹¹

Dette afsnit præsenterer en nærmere analyse af a-b-a-forløbets begyndelse og viser at der blandt de unge i datamaterialet er en norm om at den første sms (a) skal besvares. Denne besvarelsesnorm er en praksis som også observeres i andre studier. Taylor og Harper har i studier af unges mobilbrug identificeret en *obligation to reciprocate* der blandt andet viser sig i at en sms skal have et svar (Taylor og Harper 2003: 13), og Kasesniemi og Rautiainen skriver *Leaving an SMS message unanswered is almost without exception interpreted as rudeness* (Kasesniemi og Rautiainen 2002: 186). De to undersøgelser er imidlertid baseret på etnografiske studier og interviews, og ingen af dem behandler hvordan normen rent faktisk udspiller sig. Her vil jeg vise hvordan besvarelsesnormen manifesterer sig i det typiske a-b-a-forløb. Først vil jeg behandle det typiske a-b-forløb, og dernæst vil jeg vise at afvigelserne fra forløbet faktisk bekræfter normen. Afvigelserne fra forløbet analyseres med henblik på de interaktionelle og relationelle konsekvenser det har for parterne når normen overtrædes. Til sidst vil jeg afdække de situationer hvor normen suspenderes.

3.2.1 Det normale forløb

I datamaterialet starter det typiske og umarkerede sms-forløb med en a-b-udveksling. Den kan fx se sådan ud:

(Daniel/73-74)		
Michael	ons kl. 22.19	Hey daniel jeg ligger her i min seng og høre p3 prisen og så høre jeg kashmir og sabia og vil gerne låne dine cd'er: tim c. sabia og den nyeste kashmir:) michael
Daniel	ons kl. 22.20	Det vil alle! Men jeg hører dem meget selv...
[...]	[...]	[...]
(Daniel/96-97)		
Daniel	fre kl. 11.26	Skal vi følges fra skole idag...
Rune	fre kl. 11.30	Jeg skal hjem og sove...men du må da godt komme med.....
[...]	[...]	[...]
(Malene/325-330)		
Malene	ons kl. 21.57	Hey Frida! Whats up?
Frida	ons kl. 22.05	Ikke så meget. Jeg har lidt neder på fordi jeg skal til sådan noget familie kom sammen ved på min skole. Istedet for at gå til en fest hvad mener du?
[...]	[...]	[...]

Hvert af disse a-b-forløb udgør en *paired sequence* (Schegloff og Sacks 1973) hvor a er første pardel, og b er anden pardel. *Paired sequence* refererer til en sekvens bestående af

¹¹ Enkelte analyser fra dette afsnit er tidligere publiceret i Laursen 2005a, på dansk i Laursen 2005c.

to ture hvor den første tur styrer forventningen til den anden tur og dens form. Spørgsmål-svar, hilsen-genhilsen og invitation-accept/afslag er eksempler på sådanne turpar. Turpar, som i de ovenstående eksempler, er hyppige i materialet, men da turpar netop har en indbygget forventning om et svar, beviser de ikke normen om at en første sms skal have et svar. De modbeviser den imidlertid heller ikke. Eksempler som de følgende vil være det første tegn på normen om at en første sms skal have et svar:

(Katrine/5-6)

Katrine	man kl. 13.31	Gæt hvem der havde fri kl. 1... Total fryd... Vores lærer gad ikke ha os mere! Hygligt ik'?
	man kl. 13.32	<i>Katrine modtager automatisk genereret besked om at hendes besked ikke kan afleveres.</i>
	man kl. 13.56	<i>Katrine modtager automatisk genereret besked om at hendes besked er afleveret.</i>
Rune	man kl. 13.57	Jeg har måske fri nu...

(Katrine/51-52)

Daniel	søn kl. 11.02	Hej trine. nu er jeg færdig i kirken og jeg er totalt smadret. Nu skal jeg snart ud og købe gaver til rune og jonas. Vi ses.
Katrine	søn kl. 11.03	Yes det gør vi i hvert tilfælde ! Kysser mig!

I de to eksempler har den første sms ikke status af en første parodel og er ikke designet som noget der fordrer en tilbagemeldning fra modtageren. Den første sms er i de to eksempler en slags situationsrapport, og den kunne for så vidt godt have stået alene som et lille elektronisk postkort der nok varmede sin modtager, men ikke førte til videre kommunikation. Alligevel kommer der i begge tilfælde næsten øjeblikkeligt en svar-sms (b). Svar-sms'en skaber et dialogisk a-b-forløb der bekræfter og styrker interaktionen mellem de to parter: Modtageren af a kan med b vise ikke bare at b er modtaget, men også hvordan b er blevet forstået, og hvordan den er taget til efterretning. Afsenderen af a kan på sin side se at b rent faktisk blev modtaget, og se hvordan den er blevet forstået og taget til efterretning. Det gensidige princip er også et håndgribeligt fokus for social udveksling og bekræftelse idet det stadfæster og udvikler relationen mellem parterne. Ofte synes a-b-udvekslingen udelukkende at have en fatisk funktion:

(Malene/287-288)

Henrik	man kl. 12.33	RO PÅ RANCORE
Malene	man kl. 12.33	GRRRRR!!
[...]	[...]	[...]

(Malene/488-489)

Sara	man kl. 14.53	Skov Tihi
Malene	man kl. 14.54	Nej BØGETRÆ!!!!
[...]	[...]	[...]

I de to eksempler er det ikke indholdet, men udvekslingen i sig selv der synes vigtigst. Udvekslingen er rituel; det er det sociale, det at kommunikere og det at dyrke den indbyrdes relation der står i centrum.

a-b-forløb som de ovenstående hvor den første sms får et svar selv om den ikke er designet til at få det, udgør første tegn på at den første sms skal have et svar. I det følgende afsnit behandles yderligere beviser for besvarelsenormen.

3.2.2 Det afvigende forløb

Den stærke sammenhæng mellem a-b-a-forløbets første to dele manifesterer sig ikke blot i de mange eksempler på første a'ere der ikke fordrer et svar, men som alligevel får det. Normen er også synlig i de tilfælde den ikke bliver overholdt: Bliver en b-tilbage meldning ikke produceret sådan som normen foreskriver, så vil den blive behandlet som 'mærkbart fraværende' (Sacks 1992), og fremsætteren af første a vil sende en rykker og/eller modtageren af første a vil sende en undskyldning og/eller en forklaring på at svaret ikke faldt i tide. Mens 46 første-beskeder modtager et b-svar (40 sms-svar + 6 samtale-svar), er der 19 første-beskeder der ikke modtager svar, og hvor der rykkes for svaret (13 sms-rykkere + 6 samtale-rykkere), se oversigt bilag E. Herudover vil modtageren, der ikke har svaret i tide, ofte efterfølgende forklare og undskylde. Med disse rykkere og undskyldninger viser parterne hinanden (og os) deres orientering mod normen. Det er disse 'afvigende tilfælde' (Heritage 1984: 248-251, Wootton 1989: 250-252), hvor a-b-forløbet er problematisk eller ikke forløber som ventet, der paradoksalt nok udgør det stærkeste bevis på besvarelsenormen.

I dette afsnit vil jeg behandle de sms-rykkere som afsenderen af første a reagerer med hvis ikke en b-tilbage meldning produceres sådan som normen foreskriver. Jeg vil også behandle responsen på rykkerne. Rykkerne kan ses som en form for 'repair', altså som organiserede måder at tackle problemer i interaktionsforløbet på (Schegloff, Jefferson og Sacks 1977). Rykkerne er en del af en repair-sekvens af typen 'other-initiated other-repair' og er et følsomt spørgsmål fordi det at minde en anden om en fejl eller mangel fra hans eller hendes side kan underminere en harmonisk udveksling og true forholdet mellem parterne. Derudover repræsenterer rykker-handlingen i sig selv en skævhed imellem parterne. I afsnittet vil jeg vise at rykkerne som afsenderen af den første sms reagerer med, konstrueres som en løsning på det problem der kan være siden første-beskeden ikke

er blevet besvaret. Problemer med forbindelsen, problemer med modtagelsen, problemer med det sagte og problemer med relationen er de fire problemtyper som de unge i dette datamateriale konstruerer deres rykker-sms til at løse, og de udgør samtidig fire forskellige måder at tackle en manglende respons på. Hver måde har forskellige interaktionelle og relationelle konsekvenser for parterne.

De fire rykkertyper optræder ikke kun i forbindelse med et manglende svar på en første a, men også i forbindelse med manglende svar længere nede i a-b-a-forløbet. I det følgende analyseres kun rykkere på første-sms'er mens rykkere længere nede i a-b-a-forløbet blot listes som yderligere dokumentation i slutningen af hvert afsnit, se oversigt bilag E. Manglende sms-svar markeres i alle eksempler med en streg (-).

3.2.2.1 Problemer med forbindelsen

Problemer med forbindelsen er et hyppigt bud på hvad der kan være galt med modtagelsen af den første a når den ikke bliver besvaret, og det undersøges/løses ved at sende en ny sms med det samme indhold eller næsten det samme indhold:

(Maja/171-172-173)			
	Morten	søn kl. 15.04	Hmmm Vanløse... Satme længe siden at jeg har været på den her station...
	Maja	-	-
→	Morten	søn kl. 15.11	Hmmm Vanløse... Satme længe siden at jeg har været på den her station...
	Maja	søn kl. 15.13	Hvad laver du på vanløse st....?
	[...]	[...]	[...]
(Malene/409-436)			
	Frida	tors 23.21	Hvad skal du på tirsdag?
	Malene	-	-
→	Frida	lør 17.27	Hvaså was skal du tirsdag? Kan jeg og en der hedder fat tide ass møde dig den dag?
	Malene	-	-
	[...]	[...]	[...]

I begge tilfælde giver den tid der går efter at første-beskeden er sendt af sted uden at der kommer et svar, afsenderen både mulighed for og grund til at overveje hvad der kan være galt siden hans besked ikke er blevet besvaret. I det første eksempel sender Morten en identisk sms efter at han ikke har modtaget et svar fra Maja. Rykkerbeskeden er imidlertid ikke konstrueret som en rykker, men er baseret på en forestilling om at den første sms muligvis ikke er nået frem til modtageren og derfor må blive sendt igen. I det andet eksempel skriver Frida til Malene: *Hvad skal du på tirsdag?*. Beskeden sendes sent om aftenen og kan derfor blive behandlet som ikke-svarkrævende (se afsnit 3.2.3.3). I dette tilfælde rykker Frida imidlertid dagen efter for svar med sin besked *Hvaså was skal du*

tirsdag? Kan jeg og en der hedder fat tide ass møde dig den dag?. Denne besked er heller ikke specifikt konstrueret som en rykker, og der er ingen ting i den der helt entydigt peger tilbage på første-sms'en. Det lille *Hvaså* i begyndelsen af Fridas besked kan dog svagt antyde en foregående besked¹², men det kan også ses som en hilsen der indleder en første-besked, måske særligt på grund af sammenkoblingen med *was* (*Hvaså was*) der gør indledningen skabelonagtig og dermed giver den hilse-karakter. På den måde foregiver den at være en første-besked som om den første besked ikke var nået frem.

I betragtning af at et manglende svar fra modtageren kan afspejle forskellige problemtyper der er mere eller mindre alvorlige for deltagerne og deres relation, er problemer med forbindelsen et mindre problem der kan afklares enkelt og hurtigt. Først og fremmest er det enkelt for afsenderen at tjekke forbindelsen og sende den samme sms igen, særligt hvis han har gemt beskeden i sin udbakke. Dernæst er det enkelt for modtageren at bekræfte at forbindelsen fungerer, og interaktionen går normalt videre uden at parterne gør noget ud af den forvirring der har været. Endelig er problemer med forbindelsen socialt og interaktionelt ukompliceret, idet det ikke tages som noget der afspejler forholdet mellem parterne.

At afsenderen af første a hyppigt tackler en manglende respons som et forbindelsesproblem, har måske to forklaringer. Den ene hænger sammen med at forbindelsesproblemet er det problem der er mindst kompliceret og mindst omkostningsfuldt at undersøge: Det kan meget vel være at afsenderen af den initierende sms netop først vælger noget der kan undersøges nemt, lidt ligesom en tv-reparatør først vil undersøge om der overhovedet er sat strøm til tv-apparatet (jf. også Pomerantz 1984b: 156). Den anden hænger sammen med at forbindelsesproblemet giver en rykker der ikke afspejler rod i interaktionen eller i forholdet mellem parterne. I den sammenhæng er det bemærkelsesværdigt at der i datamaterialet ikke er nogen eksempler på reelle problemer med forbindelsen¹³, og man kan derfor formode at forbindelsesproblemet er et påskud der bruges til at konstruere en rykker der er så godt som risikofri så længe altså parterne opretholder den fiktion at der har været et problem med forbindelsen.

¹² Hvis det er tilfældet, kan rykkeren analyseres som et eksempel på et 'problem med modtagelsen' (behandles i afsnit 3.2.2.2.) hvor *Hvaså* kan betyde 'Hvaså har du tænkt over det?'.

¹³ Reelle forbindelsesproblemer kan dog finde sted, fx brød de mobile systemer i flere lande ned under presset fra mange jule- og nytårsbeskeder i 2003 (www.mobil.nu 08-01-2003).

Ligesom afsenderen af den første besked kan forlade sig på en forestilling om at hans sms ikke er nået frem, så kan modtageren nægte at have modtaget beskeden:

(Katrine/33)
 Katrine ons kl. 21.13 Im in the mood im in the mood to night... Im in the mood
 im in the mood all right.....
 Rune - -

(Katrine/S71)
 Tors kl. 18.23 kl. 18.23
 [...]
 2379 Ka: [Rune har ikk fået nogen fbeskeder i går hvem fanden
 2380 har du sendt dem tilf
 2381 Ps: (0.7)
 2382 Maj: ↑ahah↓heh ↑.hahh=
 2383 Ka: =↑hih ↓fne::ej.f
 2384 Ps: (0.2)
 2385 Maj: .hh
 2386 Ps: (0.6)
 2387 Maj: fø:::m: hehf
 2388 ?: fehh .heh
 2389 Ka: ↑hin [↓na:ha::j.
 2390 Maj: [((hoster))
 2391 Ps: (0.7)
 2392 ka: he:m ne::j.
 2393 Maj: jeg er ret fsikker på jeg sendte den til Runemobilf og jeg var
 2394 ret sikker på det var det rigtige nummer *o*s .hhh [hans nummer
 2395 Ka: [()
 2396 Maj: sk- slutter med halvfems >eller sån et eller andet ↑ikk<
 2397 Ps: (0.5)
 2398 Ka: m:jø men- ([])
 2399 Maj: [ja] (0.5) hahahh så har han ↑ikk ↑°fået den°
 2400 Ps: (0.3)
 2401 Ka: fn:::EJf .hhh
 [...]

(Henrik/258-259-260-261)
 Dorte fre kl. 15.33 Hey hva laver i?
 Henrik - -
 Henrik fre kl. 16.08 ER DU STADIG I BYEN?
 Dorte fre kl. 16.10 Nej din klovn! Jeg r i nyborg! Og jeg keder mig herre
 meget! Men øhm.. Hygger i jer? Knuzzer..
 Henrik fre kl. 16.11 JA

I det første eksempel sender Katrine en første-besked til Rune som Rune ikke svarer på. I en mobilsamtale dagen efter fortæller Katrine Maja at Rune nægter at have modtaget nogen besked (l. 2379 + 2401). I samtalen diskuterer Maja og Katrine om beskeden mon er blevet sendt til et forkert mobilnummer, men af TDC's samtaleudskrifter fremgår det at det ikke er tilfældet. I det andet eksempel svarer Henrik ikke på Dortes første-besked (*Hey hva laver i?*), men konstruerer sin næste kontakt med Dorte (*ER DU STADIG I BYEN?*) som om han ikke har fået beskeden. Henriks *ER DU STADIG I BYEN?* kan også ses som en forsinket forstedel til en indskudt turpar, men hans kortfattede *JA*, der svarer på hendes genforespørgsel *Hygger i jer?*, knytter ikke tilbage til hans foregående besked og tyder snarere på en modstand mod at besvare Dortes spørgsmål.

Rykkertypen optræder i datamaterialet også længere nede i a-b-a-forløbet i forbindelse med svarkrævende sms'er:

(Daniel/NUL49-91-92)

	[...]	[...]	[...]
		tors kl. 18.56	<i>Katrine ringer til Daniel som besvarer opkaldet, men lægger på</i>
	Katrine	tors kl. 19.00	Hvorf lig du på... Dim dam dum daniel han er dum....
	Daniel	-	-
→	Katrine	tors kl. 19.02	Hvorf tænder og slukker i hele tidens ldres foner?
	Daniel	-	-
	[...]	[...]	[...]

(Henrik/255-256-257)

	[...]	[...]	[...]
	Dorte	fre kl. 14.20	Jeg r sidder og r rigtig ked a d...
	Henrik	fre kl. 14.20	HVORFOR
	Dorte	-	-
→	Henrik	fre kl. 14.50	HVOFOR
	Dorte	-	-

(Malene/295-298-300-301-302-303)

	[...]	[...]	[...]
	Malene	man kl. 18.23	Kanon! Har du ikke nogle fede (billed)beskeder du kan sende til mig?
		man kl. 19.21	<i>Malene modtager billedbesked.</i>
	Frida	man kl. 20.10	Var den ikke magi? Eller total gardner?
	Malene	-	-
→	Frida	man kl. 20.13	Var den ikke magi? Eller total gardner?
	Malene	-	-
→	Frida	man kl. 20.17	Var den ikke magi? Eller total gardner?
	Malene	man kl. 20.18	Du taler så underligt! Den var da meget fed har du ikke nogen fler'? Også billedbeskeder!?
	[...]	[...]	[...]

(Malene/436-449-450)

	[...]	[...]	[...]
	Frida	lør 17.27	Hvaså was skal du tirsdag? Kan jeg og en der hedder fat tide ass møde dig den dag?
	Malene	-	-
→	Frida	søn 11.35	Godmorgen har du sovet godt? Skal vi ik mødes på tirsdag? Hvornår har du fri den dag?
	Malene	søn 11.41	Ja fint tak! Kan ikke jeg skal hjælpe en af mine venner med noget....!
	[...]	[...]	[...]

(Malene/513-514-515-516-517)

	[...]	[...]	[...]
	Michael	man kl. 17.59	Nej jeg er på skiferie med karsten der. Er du helt sikker på du ik vil mødes ved huset? Det kan være der går lang tid inden vi så kan ses? det gør ik noget...
	Michael	man kl. 18.00	... At du er skæv og griner hele tiden det er bare sjovere. vi behøves jo ik være der flere timer.
	Malene	-	-
	Michael	man kl. 18.07	Du bliver nødt til at svare nu for jeg skal snart skrive til min ven hvornår jeg kommer.
	Malene	-	-
→	Michael	man kl. 18.08	Du bliver nødt til at svare nu for jeg skal snart skrive til min ven hvornår jeg kommer.
	Malene	man kl. 18.11	D var enlig mest fordi at når j ska snakke med dig om d her vil j vide hvad fanden j snakker om! Så j vil helst mødes på 1 andet tidsp. Man ka vi altid få tid!
	[...]	[...]	[...]

3.2.2.2 Problem med modtagelsen

Problemer med modtagelsen er det mest almindelige bud fra afsenderens side på hvad der kan være galt siden første a ikke er blevet besvaret. Det undersøges/løses ved at sende en ny sms der eksplicit beder om svar:

```
(Michael/120-121-122)
  Michael   tirs kl. 19.00   Hey smukke hvis du har lyst må du meget gerne komme her
                                     hen. jeg savner dig! din michael
  Susanne   -
→ Michael   tirs kl. 19.28   Halliiiii halloooo vil du svare mig... michael
  Susanne   tirs kl. 23.39   Hey Musling! Jeg r t julefrokost og har været d hele
                                     aftenen.. Der r vildt gang i den! D r derfor jeg ikke har
                                     skrevet eller r kommet hjem t dig.. Savner dig..*

(Henrik/199-202-203-204-205-206)
  Henrik     tirs kl. 9.11    HEJ Dorte gider du sige til grete at jeg er syg?
  Dorte      -
→ Henrik     tirs kl. 10.18   HALLO?
  Dorte      tirs kl. 10.52   jeg har sagt d grete og der r porno imellem anders og
                                     maja! D r meget sjov! Hva laver du? Knuzzer..
  [ ... ]    [ ... ]        [ ... ]
```

I eksemplerne rykkes der med henholdsvis *Halliiiii halloooo vil du svare mig...* og *HALLO?*. Disse rykkere forudsætter rent teknisk at den første besked er blevet modtaget samtidig med at de med brugen af bogstavfordobling og versaler 'råber' at svaret burde have fundet sted. De to rykkere afspejler utålmodighed og svigt, og de intensiverer derfor også den potentielle konflikt der ligger i at modtageren af den første sms ikke har svaret. Med andre ord: Afsenderen af den første sms viser med sin rykker at han har identificeret et problem, og at problemet ligger hos modtageren. De to modtagere producerer da også i deres svar – da det endelig kommer – noget der kan ses som en forklaring på hvad der har afholdt dem fra at svare: *Susanne r t julefrokost og har været d hele aftenen.. Der r vildt gang i den! D r derfor jeg ikke har skrevet eller r kommet hjem t dig..*, og Dorte har været distraheret af *porno imellem anders og maja!*.

I et enkelt tilfælde sender afsenderen af den første sms en rykker til en person som hun ved er sammen med den modtager der skulle have svaret på den første sms:

```
(Katrine/38)
  Katrine    fre kl. 22.57   Jeg bliver altså nede i kælderen lidt.... Bare læg jer
                                     til at sove
  Rune       -
(Katrine/39-40)
→ Katrine    fre kl. 23.04   Sover i ?
  Maja       fre kl. 23.05   Jeg gør ikke daniel prøver.... Rune nok næsten....!
```

I det første eksempel skriver Katrine til Rune, men får intet svar. Efter syv minutter skriver hun *Sover i?* til Maja som er sammen med Rune og svarer: *Jeg gør ikke daniel prø-*

ver.... *Rune nok næsten....!*. Katrines besked til Maja forholder sig dermed også til et muligt problem med modtagelsen.

Problemer med modtagelsen er lidt mere komplicerede og kræver lidt mere interaktionelt arbejde end forbindelsesproblemer. Først og fremmest skal afsenderen konstruere en helt ny sms der manifesterer sig som en rykker samtidig med at den er åben over for reelle forklaringer på det manglende svar. Dernæst skal modtageren ikke bare bekræfte/afkræfte at hun rent faktisk har modtaget den første sms, hun skal også respondere på den og oven i afbøde den potentielle konflikt der kan være i at hun har haft vigtigere ting for. Endelig er problemer med modtagelsen en latent trussel mod interaktionen og den sociale relation og kan føre til en eksplicit behandling af forholdet mellem parterne.

Ligesom afsenderen af den første besked kan forlade sig på en forestilling om et problem på modtagersiden, så kan modtageren påtage sig ansvaret for det manglende svar og eventuelt redegøre for hvad problemet har været:

```
(Michael/112-113)
Michael   man kl. 9.48   Hey smuk pig. hva laver du... michael
Susanne   -
→ Susanne man kl. 12.04 Halluuu Michael! Hva laver du? Jeg r vildt træt og ska
bare lave fransk efter skole sammen m Sisse.. Jeg mødte
2timer forsent.. Hva lavede du igår?? Kys Susanne*
[ ... ]   [ ... ]       [ ... ]

(Maja/156-157)
Morten    tors kl. 21.54   Hej Maja... hvordan går det? :)
Maja      -
→ Maja    tors kl. 22.55 Hej... sorry jeg først skriver nu jeg skulle lige lave
noget færdigt.... Jeg har det godt nok.... hvad med dig?
Knus maja
[ ... ]   [ ... ]       [ ... ]
```

I de to eksempler kommer der ikke noget umiddelbart noget svar på første-beskeden, og afsenderen af første-beskeden rykker ikke. Men da modtagerne endelig svarer, forklarer de mere eller mindre direkte hvorfor de ikke har svaret tidligere: Susannes besked kan læses som om hun haft en stresset morgen (*Jeg mødte 2timer forsent..*) efter at have sovet over (*Jeg r vildt træt*), og Maja undskylder (*sorry*) – hun *skulle lige lave noget færdigt*.

Rykkere og forklaringer (eventuelt kombineret med undskyldninger) der forholder sig til mulige problemer med modtagersiden optræder i datamaterialet også længere nede i a-b-a-forløbet:

```
(Daniel/97-98-99)
[ ... ]   [ ... ]       [ ... ]
Rune      fre kl. 11.30   Jeg skal hjem og sove...men du må da godt komme med....
Daniel    fre kl. 11.31   Det siger vi bare... Hvornår har du fri?
```

→ Rune - -
 Rune fre kl. 11.34 Jeg har klie fået min tlf. Tilbage...
 [...] [...] [...]

(Michael/117-118)
 [...] [...] [...]
 Michael tirs kl. 15.54 Sir du at du ik kommer alligevel eller hvad... snøft
 michael

→ Susanne - -
 Susanne tirs kl. 16.54 UNDSKYLD!! Jeg var i klubben og se en film.. Tiden løb fra
 mig og pludselig skulle vi skynde os t kirkekor.. UNDSKYLD
 UNDSKYLD
 [...] [...] [...]

(Maja/162-163)
 [...] [...] [...]
 Morten tors kl. 23.04 Kender følelsen :/
 Maja - -

→ Morten tors kl. 23.19 Hvad laver du søde?
 [...] [...] [...]

(Henrik/178-179)
 [...] [...] [...]
 Dorte man kl. 11.59 Fordi at jeg har sindsygt ondt i maven!!!!!! Hvad laver
 i?

→ Henrik - -
 Henrik man kl. 16.36 SORRY Jeg ik skrev tilbage men jeg glemte at der ikke er
 "vibrator" på min mobi. har mavsen d ellers bedre?
 [...] [...] [...]

(Henrik/251-252-253)
 [...] [...] [...]
 Dorte fre kl. 14.07 Når men jeg r da så bare ligeglåd! I r bare lede....
 snøft!

Henrik fre kl. 14.07 TUSINDE TAK
 Dorte - -

→ Henrik fre kl. 14.16 HVLAVER DU NU?
 Dorte - -
 [...] [...] [...]

(Malene/361-362-363-382)
 [...] [...] [...]
 Frida ons kl. 23.14 Ikke for noget. Skal vi ikke snart mødes en eller anden
 dag?

Malene ons kl. 23.15 Det kan vi da godt....
 Frida ons kl. 23.16 Hvornår synes du

→ Malene - -
 Malene tirs kl. 15.32 Sorry jeg ikke skrev tilbage igår hvad var det du
 spurgte om?
 [...] [...] [...]

(Malene/513-514-515)
 [...] [...] [...]
 Michael man kl. 17.59 Nej jeg er på skiferie med karsten der. Er du helt sikker
 på du ik vil mødes ved huset? Det kan være der går lang
 tid inden vi så kan ses? det gør ik noget...

Michael man kl. 18.00 ... At du er skæv og griner hele tiden det er bare
 sjovere. vi behøves jo ik være der flere timer.

→ Malene - -
 Michael man kl. 18.07 Du bliver nødt til at svare nu for jeg skal snart skrive
 til min ven hvornår jeg kommer.
 [...] [...] [...]

3.2.2.3 Problem med det sagte

Problemer med det sagte er et tredje bud fra afsenderens side på hvad der kan være galt siden første a ikke er blevet besvaret. Det undersøges/løses ved at sende en ny sms der ændrer det der blev sagt i den første sms (7-8) eller sletter det (1-3):

(Katrine/7-8)

	Maja	man kl. 15.05	Jeg har lige siddet og læst noget.... Det passede lidt på dig.... "hvorfors kysse drengens kind? Når pikken er af samme skind....! Lidt sjovt ik'? Knus maja...
	Katrine	-	-
→	Maja	man kl. 15.30	Ej ok sorry!!! Jeg har det bare lidt sjovt over det.....! Du er mere porno end nogen anden ok måske ikke markus men ellers....! Ha ha....=)
	Katrine	man kl. 16.33	<i>Katrine ringer til Maja</i>

Majas rykker forudsætter at Katrine har fået beskeden samtidig med at den ændrer det potentielt krænkende indhold i den første sms. Ændringen handler i høj grad om at vise Katrine hvordan den første sms skal forstås: Dels at den ikke var negativt ment, men nærmere med *Du er mere porno end nogen anden* var en slags kompliment, dels at den blev sendt for at drille lidt og skulle forstås som en morsomhed: *Ha ha....* Det smilende ansigt sidst i sms'en fungerer som afsendersignatur (Maja har pandehår), men det kaster også en forsonede skær over hendes sms og foregriber at sms'en ikke endnu gang bliver forstået negativt. Det er også vigtigt at bemærke at Maja med undskyldningen *Ej ok sorry!!!*, der med sine tre udråbstegn leveres med energi og ærlighed, viser at hun helt påtager sig ansvaret for det problem der er opstået. På trods af Majas ihærdighed tyder tidsrummet 15.30-16.33 på at det ikke er lykkedes hende at eliminere det problem der opstod med hendes første sms. Da Katrine ringer til Maja omgår de da også de to sms'er med stor forsigtighed, og det kommer langsomt frem at problemet har en langt alvorligere karakter: Katrine har fået menstruation og føler sig slet ikke pornoagtig, så meget desto mere som at hendes kæreste, som hun ellers skulle have været sammen med denne eftermiddag, nu i stedet hænger ud med sin bedste ven.

I en radikal version af at ændre det sagte kan afsenderen af den første sms trække sin sms tilbage. Det gøres ved at sende en helt ny sms der dermed sletter den første:

(Katrine/1-3-4)

	Katrine	man kl. 9.51	Hvornår skal har du fri onsdag? Knuzzer mig!
	Rune	-	-
→	Katrine	man kl. 11.05	Heyson.... Kan vi mødes kvart i fire på vanløse st. Så kan jeg nå hjem først? Skriv tilbage...!
	Rune	man kl. 11.06	Ja ja... søde...

I eksemplet forsøger Katrine en mandag at finde ud af hvornår hendes kæreste har fri den følgende onsdag (et typisk præ-spørgsmål til spørgsmål om samvær). Han svarer ikke, og hun sender ham så en ny sms der handler om den aftale de har samme eftermiddag. I modsætning til Majas første-besked i det foregående eksempel er det ikke åbenlyst hvad der kan være galt med Katrines sms. Det eneste åbenlyse der kan være galt, er at Rune ikke vil være sammen med hende onsdag, så det er meget muligt at Katrine vælger at slette sin første sms fordi hun ikke har kunnet identificere hvad problemet med den er, og fordi hun ikke mener det relevant at adressere forholdet mellem de to. Den anden sms hun sender, er ikke eksplicit konstrueret som en rykker, tværtimod er den med sit *Heyson* konstrueret som en første sms ofte er det. Tilsvarende adresserer Runes sms ikke Katrines første spørgsmål. Imidlertid er der små tegn på at de to orienterer sig mod normen om at et svar skulle have fundet sted: *Skriv tilbage...!* er normalt ikke noget man skriver i sine sms'er, så det er sandsynligt at det afspejler Runes manglende svar på den første sms samtidig med at det forudgriber et eventuelt manglende svar på den nye sms. Runes *Ja ja* markerer til gengæld diskret drillende Katrines utålmodighed, og hans *søde* bløder op for hans manglende svar og forsikrer at der ikke er noget galt med relationen mellem dem. På den måde leger de to at den første sms ikke har fundet sted i fælles enighed om at det ikke er nu det spørgsmål skal behandles. Ikke desto mindre hænger spørgsmålet mellem dem, og det er først når Rune får svaret på det, at spændingen mellem de to forløses (det sker i sms-udvekslingen 13-14, se bilag A).

Problemer med det sagte er et bud der kræver en hel del interaktionelt arbejde for parterne. Afsenderen skal først gennemgå den sendte besked for at identificere hvad problemet med den er. Dernæst skal hun konstruere en ny sms der eliminerer problemet og måske også undskylder for fejlen. Modtageren skal på sin side acceptere rykkeren som rykker, bekræfte at der ikke (længere) er et problem og svare før interaktionen kan gå videre. Problemer med det sagte er en latent trussel mod interaktionen og den sociale relation og kan også føre til en eksplicit behandling af forholdet mellem parterne.

Rykkere der forholder sig til eventuelle problemer med det sagte, optræder i datamaterialet også længere nede i a-b-a-forløbet:

(Katrine/28-29)

[...]	[...]	[...]
Katrine	ons kl. 12.14	FUCK DIG! DU ER ALTSÅ EN MÆRKELIG FISK! Vi mødes ved Joshi kl. 13.00.01
Rune	-	-

→ Katrine ons kl. 12.19 Det er altså løgn... At du kan blive smidt ud... Det siger vores lærere selv....

Rune ons kl. 12.19 nå..

[...] [...] [...]

(Daniel/63-64-65-66-67)

[...] [...] [...]

Daniel ons kl. 17.14 Der er ikke nogen der tager telefonen hos fredrik! Hvis du ser/møder ham så få ham lige til at ringe... Ellers ha' en god koncert...

Rune - -

→ Daniel ons kl. 17.32 Ved du hvordan han har fået billetterne fra?

Rune ons kl. 17.32 Nej...

Daniel ons kl. 17.33 Okay det er vel også lige meget...

Rune ons kl. 17.34 Men jeg prøver lige at ringe til ham...

[...] [...] [...]

(Daniel/92-93)

[...] [...] [...]

Katrine tors kl. 19.02 Hvorf tænder og slukker i hele tidens ldres foner?

Daniel - -

→ Katrine tors kl. 19.09 Der er big brother.... 19 direkte og heksen..... Total for vildt nedtur....

Daniel - -

3.2.2.4 Problem med relationen

Problemer med relationen er det fjerde og sidste bud fra afsenderens side på hvad der kan være galt siden første a ikke er blevet besvaret. Det undersøges/løses ved at sende en ny sms der eksplicit adresserer forholdet mellem parterne:

(Michael/125-126-127-128)

Michael ons kl. 13.03 Hva så smukke kommer du ik hjem til mig hos min mor. morten og jeg gider ik til træning. Michael

→ Susanne - -

Michael ons kl. 16.28 Hemliiii/vej der. skal du noget på fredag. nu hap vi ikke set hinanden i ret lang tid.. jeg troede du havde masse- re af tid da vi begynde at komme sammen men->

<-jeg tog måske fejl... jeg ved det ikke kan du svare mig. savner dig michael

Susanne ons kl. 16.59 Hey Mick! Jeg r lige kommet hjem fra skole.. Troede du jeg havde mere tid?? Jeg r plan en travl tog tog pige.. Ej r du sur over d? Hva laver du? *Din Kæreste*

[...] [...] [...]

(Malene/323-343-344)

Malene ons kl. 21.51 Nu virker min fon!! Hurra! Er lidt bange.. 2 min efter jeg har skrevet noget i forum ved du det! Man kan da heller ikke have et privatliv! *lol!*

→ Sara - -

Malene ons kl. 22.26 Du kan da også bare ignorere lille mig hvis det er dt du har lyst til! : (

Sara ons kl. 22.28 Nej nej... Jeg var bare i bad! Tillykke! Ha ha nu ved de at du har no life! *LOL*

[...] [...] [...]

Michael og Susanne er kærester, og Michael prøver i sin første sms at få en aftale i stand mellem dem. Susanne svarer ikke, og den pinefulde ventetid på over tre timer fra Michael sendte sin sms, afspejles i hans rykkers alvorlige karakter: Efter at have foreslået en ny aftale der dermed sletter den foregående aftale der ikke længere er relevant, adresserer

Michael forholdet mellem de to: *nu hap vi ikke set hinanden i ret lang tid.. jeg troede du havde massere af tid da vi begynde at komme sammen men-> <-jeg tog måske fejl... jeg ved det ikke.* Dernæst markerer han med *kan du svare mig* det manglende svar på hans første sms og forudgriber at Susanne ikke svarer på den nye sms. Endelig viser han med sit *savner dig* at han ikke er ude på at opløse kæresterelationen mellem dem. På én gang afspejler hans sms åbenhed og sårethed. Susannes svar lægger ud med noget der kan ses som en undskyldning og en forklaring på at hun ikke svarede på den første besked og først nu svarer på den anden besked: *Jeg r lige kommet hjem fra skole.* Dernæst behandler hun Michaels klage på denne måde: *Troede du jeg havde mere tid?? Jeg r plan en travl tog tog¹⁴ pige.* Susannes respons på Michaels sms behandler kun meget overfladisk hans klage. Den adresserer ikke Michaels forsøg på at få en aftale i stand, og hans udsagn om at de ikke har set hinanden i lang tid bliver gjort til et spørgsmål om hvor travlt Susanne har. Desuden antyder hun med *Ej r du sur over d?* at det er Michael der er galt på den, og med *Hva laver du?* og **Din Kæreste** at alt er som det plejer. Med andre ord fremstiller Susanne sig selv som forundret og uskyldig og afkræfter at der skulle være noget galt med forholdet mellem dem.

I det følgende eksempel skriver Malene til bedsteveninden Sara som ikke svarer. Da der er gået 35 minutter, sender Malene en ny sms med ordlyden *Du kan da også bare ignorere lille mig hvis det er dt du har lyst til!* :(. Denne besked spiller på at Sara ikke skulle ville have noget at gøre med Malene, men beskedens firkantede karakter (*Du kan da også bare ignorere lille mig*) og afsenderssignaturen :(tyder på at det ikke er helt alvorligt ment. Sara afkræfter da også blankt at der skulle være noget i vejen med deres forhold (*Nej nej.... Jeg var bare i bad!*) og fortsætter Malenes tone ved drillende at påpege at hun har udstillet sig selv i forhold til optagelserne (*Tillykke! Ha ha nu ved de at du har no life!*). I Sara og Malenes øvrige sms-udvekslinger og mobilsamtaler er der heller ikke spor af problemer med relationen mellem dem.

At der kun er ét reelt eksempel i datamaterialet på en relations-rykker afspejler relations-rykkerens prekære karakter. Man kan forestille sig at man ved mistanke om problemer med relationen først anvender en af de andre typer af rykkere, og kun tyr til relations-rykkeren når der virkelig er noget galt. I hvert fald er forhistorien til Michaels

¹⁴ Måske menes der med *tog tog* 'og ung' eftersom t og o er at finde på samme taster som u og g på mobiltelefonens tastatur.

rykker at Michael i dagene forinden har prøvet en anden type rykker (121), og at Susanne i deres tre sms-forløb i de to dage forinden ikke har svaret Michael i tide, først efter 1 time (117-118), efter næsten 3 timer (112-113) og efter næsten 5 timer (120-121). Derudover har hun tre gange afvist at mødes med ham (S156, 116, 122).

Problemer med relationen kræver en hel del interaktionelt arbejde for parterne. Af-senderen skal først gennemgå sin første besked for at udelukke at der kan være tale om en anden problemtype. Dernæst skal han konstruere en ny sms som adresserer forholdet uden at true det, og som opretholder muligheden for videre kommunikation. Modtageren skal på sin side acceptere rykkeren som rykker og redegøre for grunden til at svaret ikke faldt i tide. Desuden skal hun bekræfte/afkræfte at der er noget galt med relationen samtidig med at hun gør rede for sin egen position. Problemer med relationen er en direkte trussel mod interaktionen og den sociale relation idet den ultimativt kan føre til et brud mellem parterne.

3.2.3 Første-beskeder uden krav om tilbagemeldning

I særlige tilfælde får en første a ikke et svar, og et svar er heller ikke nødvendigt. Af-senderen af første a rykker ikke for svar, og modtageren undskylder ikke efterfølgende for ikke at have svaret. Sådanne første a'ere viser sig at være af tre forskellige slags: første a er en kædebesked, første a er en anmodning om en servicebesked eller første a er en nat-besked. De tre typer behandles i det følgende i hvert sit afsnit.

3.2.3.1 Kædebeskeder

Kædebeskeder fordrer ikke en tilbagemeldning. De kan tage form af vittigheder, billeder og talebeskeder, eller de kan ligne traditionelle kædebrev der lover held i kærlighed:

(Daniel/62)			
?	tirs kl. 11.07	<3 <3 <3 <3 <3 <3	send disse 6 hjerter til 6 af dine VENNER & den du elsker vil elske dig hele år 2002 hvis du bryder kæden vil personen forsvinde fra dit liv!
Daniel	-	-	-
(Daniel/101)			
Daniel	fre kl. 15.32	Hej din bondeknold du lugter af sur fiskefars og marmelade madder [sendes som talebesked]	
Rune	-	-	
(Michael/138)			
Michael	fre kl. 16.28	LYD 25xxxxxx HE-MØ	
Ture	-	-	
(Maja/146-147-148-149)			
?	man kl. 9.54	Billedbesked	

Maja	-	-
(Maja /168)		
Maja	fre kl. 18.44	Der var engang en lille nisse der godt kunne lide at pisse. Så gik han en tur i skoven der mødt han luffe fra nisse banden på grønland også blev de gode venner
Daniel	-	-
(Malene/411)		
Malene	fre kl. 8.11	<i>Billedbesked</i>
?	-	-
(Malene/412)		
Malene	fre kl. 8.13	<i>Billedbesked</i>
?	-	-
(Malene/413)		
Malene	fre kl. 13.46	Endelig r d blevet forår og vi må fejre d med a sælge solsikker t fuglene! De koster 20 stk sig endelig til hvis du vil købe et par løse. Tilbud: 5 for 3000!
Frida	-	-

Jeg vil tro at en kædebesked godt kan modtage et svar (fx i form af en kommentar) selv om jeg ingen eksempler har på det. Den grundlæggende ide med en kædebesked er imidlertid at videresende den til en anden end den man har modtaget den fra. Idet kædebeskeden cirkulerer i vennegruppen, binder den gruppen sammen om en fælles oplevelse og skaber dermed et sammenhold hvorpå videre interaktion kan baseres. I seks af tilfældene (101, 138, 168, 411, 412, 413) er det ikke muligt at se af datamaterialet om kædebeskeden bliver sendt videre fordi modtageren ikke er den der bliver optaget – til gengæld fremgår det af disse tilfælde at kædebeskeden er en første-besked og altså ikke en videresendelse. I forbindelse med to af tilfældene (62, 146ff) fremgår det af datamaterialet at kædebeskeden ikke videresendes – til gengæld er det ikke muligt at se om der er tale om en første-besked eller videresendelse. Med seks første-beskeder og to beskeder der ikke videresendes, synes traditionel kædebesked-praksis ikke særlig udbredt i datamaterialet. Kasesniemi og Rautiainen skriver om finske teenagers mobilkultur (2002: 180) at kædebeskeder synes at være mere populært for de yngre teenagere end for de ældre, og det er måske netop sådan at de unge i datamaterialet simpelt hen er for gamle til at dyrke kædebeskeder. Under alle omstændigheder kan man fremføre kædebeskeder som en form for første a der kan få et svar, men ikke normativt er svarkrævende. Dette står i modsætning til Kasesniemi der skriver: *On the arrival of a chain message, mobile etiquette demands a reply with a message that is equally funny or otherwise interesting* (2003: 188). Jeg har eksempler på at en billedbesked gengældes med en anden billedbesked (jf. fx 278-279 som dog ikke er en første-besked), men der er intet der tyder på at der normativt skal komme en gengældelse, hverken ved første-kædebeskeder eller beskeder længere nede i a-b-a-forløbet.

3.2.3.2 Anmodninger om servicebesked

Servicebeskeder er beskeder som man modtager fra udbyder efter at have bestilt dem via en kode. En servicebesked kan for eksempel være et horoskop, en vittighed, et billede, en trafikmelding, en nyhed eller en vejrudsigt, og man betaler et fastlagt beløb per besked. I datamaterialet optræder der én nyhed, men ellers kun vittigheder:

(Henrik/192-193)	Henrik	man kl. 18.39	JOK2 FRÆ
		man kl. 18.39	Hvordan kender man forskel på han og hun-chokolade? Det er hun-chokoladen med nødderne. karakter: 6.4
(Henrik/200-201)	Henrik	tirs kl. 9.27	JOK2 BLO
		tirs kl. 9.27	Hvad gør blondiner med deres røvhuller om morgenen? Pakker deres madkasse og sender dem på arbejde. karakter: 5.3
(Henrik/229-230)	Henrik	tors kl. 15.17	JOK2 EGN
		tors kl. 15.17	Hvad gør en blondine hvis hun fryser?—Sætter sig i hjørnet der er jo 90 grader... karakter: 7.5
(Henrik/231-232)	Henrik	tors kl. 15.18	JOK2 BLO
		tors kl. 15.18	Hvordan holder man en blondine beskæftiget? Man giver hende en pose m&m's og beder hende lægge dem i alfabetisk orden. karakter: 8.3
(Henrik/233-234)	Henrik	tors kl. 15.19	JOK2 BLO
		tors kl. 15.19	Hvorfor kan blondiner ikke stå på vandski? De lægger sig ned hver gang de bliver våde mellem benene. karakter: 6.5
(Henrik/262-263)	Henrik	lør kl. 16.19	JOK2 BLO
		lør kl. 16.19	Hvorfor ligger der 100 blondiner i atlantehavet? De leder efter Leonardo di Capri karakter: 7.0
(Henrik/272-273)	Henrik	lør kl. 17.07	JOK2 BLO
		lør kl. 17.07	Hvordan kan man såre en blondine med ord? Kaste en ordbog i hovedet på hende. karakter: 5.5
(Henrik/274-275)	Henrik	lør kl. 17.08	JOK2 BLO
		lør kl. 17.08	Hvad sagde blondinen da hun vågnede op under en ko? Hvem af jer fire fyre kører mig hjem? karakter: 3.0
(Henrik/276-277)	Henrik	lør kl. 17.08	JOK2 KVI
		lør kl. 17.08	Hvad er det der er 20 cm langt og som alle kvinder elsker at få? En 1.000 kroners-seddel. karakter: 5.0
(Malene/364-365)	Malene	ons kl. 23.16	JOK2 KVI
		ons kl. 23.16	Hvorfor stjal Gud i sin tid et ribben fra adam til at lave kvinden Eva med? For at vise at tyveri ikke betaler sig. karakter: 7.5
(Malene/366-367)	Malene	ons kl. 23.17	JOK2 MÆN
		ons kl. 23.17	Hvorfor kommer mænd ikke i overgangsalderen? De sidder fast i puberteten. karakter: 7.0
(Malene/369-370)	Malene	ons kl. 23.18	NEWS2 POL

ons kl. 23.18 NYHED: 1 ons 14:45 40 organisationer klager over regering
 2 ons 14:44 Bendtsen vil afskaffe sikkerhedsudvalg 3 ons
 13:14 Minister kræver mærkning af gmo-mad

(Malene/374-375)
 Malene ons kl. 23.31 JOK2 MÆN
 ons kl. 23.31 Der findes tre forskellige slags mænd: - De smukke. - De
 rige. - Og de fleste* karakter: 5.0

(Malene/376-377)
 Malene ons kl. 23.32 JOK2 MÆN
 ons kl. 23.32 Hvad er forskellen på en dum mand og en klog mand? - Der
 er ingen. De tror begge at de ved alting! karakter: 8.3

Noget tyder på at servicebeskeder ofte optræder i klynger og benyttes som en slags tidsfordriv – i hvert fald sender Henrik to af sine (192-193, 200-201) mens han venter på et svar på sine beskeder 191 og 199; heraf sendes én hvor er han er syg og er hjemme fra skole. Hans andre servicebeskeder sendes torsdag og fredag eftermiddag efter skole (229-230, 231-232, 233-234, 262-263) og lørdag eftermiddag (272-273). Malene sender sine en sen onsdag aften (264-365, 366-367, 369-370, 374-375, 376-377). Servicebeskeder kan muligvis blive sendt videre af dem som har bestilt dem og dermed få status af kædebeskeder – det er der dog ingen eksempler på i datamaterialet.

Første-beskeden er i disse tilfælde en teknisk anmodning om en servicebesked, så de indebærer ikke mellem menneskelig interaktion og er kun svarkrævende i den forstand at en ydelse i kroner kræver en modydelse.

3.2.3.3 Natbeskeder

En anden undtagelse fra det ellers tvingende a-b-forløb er beskeder der sendes sent om aftenen. Her vil jeg kalde dem natbeskeder. Natbeskeder er ofte beskeder der siger godnat, og netop ved sengetid er beskedaktiviteten mellem vennepar og kærestepar høj hvad også andre studier har observeret (Grinter og Eldridge 2001, Taylor og Harper 2003). Mobiltelefonens sms-funktion synes perfekt til sene tidspunkter hvor man ikke vil risikere at vække sin modtager eller dennes familie. Natbeskeder kan naturligvis modtage svar (39-40, 45-46, 47ff, 109ff, 130ff, 352-372, 397ff), men gør det ikke altid:

(Katrine/38)
 Katrine fre kl. 22.57 Jeg bliver altså nede i kælderen lidt.... Bare læg jer
 til at sove
 Rune - -

(Katrine/48)
 Katrine søn kl. 00.25 Godnat søde...! Håber filmen var god...! Vi ses imorgen...
 (Kl. Er over tolv) kysser din Mig!
 Rune - -

(Daniel/108)
 Daniel søn kl. 23.25 Godnat... Jeg elsker dig... Daniel.
 Katrine - -

(Michael/145)			
Susanne	søn kl. 22.40		Hey Kæreste! Hva laver du? Jeg r vildt træt! Jeg har været oppe og besøge min søster idag.. D har været rigtig hygsomt! Nu har jeg lige lavet engelskstil.. S<3
Michael	-		-
(Maja/154)			
?	tors kl. 00.40		... Ved godt det er lidt sent... Men... Savner dig...
Maja	-		-
(Maja/176)			
Morten ¹⁵	søn kl. 23.09		... Hmm skal vi ikke snart ses igen Maja?
Maja	-		-
(Henrik/198)			
Henrik	man kl. 23.20		GNAT :)
Dorte	-		-
(Henrik/286)			
Henrik	søn kl. 23.27		DAV DAV HAR VI NOGET FOR TIL I MORGEN? <i>Henrik modtager automatisk genereret sms om at hans besked ikke kan afleveres.</i>
(Malene/409)			
Frida	tors kl. 23.21		Hvad skal du på tirsdag?
Malene	-		-
(Malene/484)			
Malene	man kl. 00.43		Hej Kat! Jeg keder mig rigtig meget og kan ikke falde i søvn er du vågen?? Daljer... Ræven!
Dorte	-		-

I alle eksemplerne får første a ikke noget svar – men det behandles ikke som problematisk af parterne, heller ikke i de tilfælde hvor selve den sproglige handling også er svarkrævende. Fremsætteren af første a som kan formode at modtageren måske er gået i seng og sover, rykker ikke, og modtageren undskylder ikke efterfølgende for det manglende svar. Besvarelsenormen ser altså ud til at blive ophævet ved nattetide, og næste morgen når indholdet af natbeskeden ikke længere er relevant, lader begge parter sagen ligge. Beskeder som stadig er aktuelle dagen efter, kan dog overleve en nat:

(Maja/169-170)			
Maja	lør kl. 22.59		Hej daniel... Vi havde snakket om at vi skulle begynde at lave noget mere sammen... Men så tænkte jeg på hvornår vi skulle det? Knus maja...
Daniel	søn kl. 11.00		Det ved jeg ikke tirsdag eller onsdag i denne uge måske... Vi kan da bare finde ud af noget mandag... Elsker dig... Ses

Beskeder som stadig er aktuelle dagen efter, overlever dog ikke nødvendigvis, og beskedmodtageren kan her lukre på at en natbesked ikke normativt kræver et svar.

¹⁵ Begyndelsen af beskeden tyder på at Morten sender denne besked (jf. 171ff, se bilagA), men det fremgår ikke af datamaterialet at det er ham.

3.2.4 Alternative svarmuligheder

I datamaterialet sker det også at en første-besked besvares ved at modtageren af første-beskeden ringer afsenderen op via en mobiltelefonsamtale. Disse tilfælde behandles i kapitel 4 (afsnit 4.1.1). Tilsvarende kan afsenderen af en første-besked der ikke bliver besvaret i tide, foretage et såkaldt rykker-opkald. Disse tilfælde behandles også i kapitel 4 (afsnit 4.1.2). Tilfælde som disse viser at en første-besked kan blive behandlet på andre måder end via sms, og de sandsynliggør at en første-besked kan blive behandlet helt uden om mobiltelefonen. I datamaterialet er der 6 tilfælde hvor en første-besked ikke besvares, og hvor den manglende besvarelse ikke behandles som mærkbart fraværende. Her kan man gisne om at besvarelsen (eller rykkeren for besvarelsen) foregår på anden vis end via mobiltelefon, og at det er grunden til at det ikke fremgår af datamaterialet:

(Katrine/15)			
Maja	tirs kl. 9.24	Hej trine! Hvornår kommer du tilbage?? Søren skal bruge dig..... Knus maja.....	
Katrine	-	-	
(Katrine/34)			
Katrine	fre kl. 10.14	Daniel tog de øller med som stod i hans køleskab og en af dem er gået op i min taske..... Total nedtur! Alt er totalt smadret!	
Rune	-	-	
(Katrine/58)			
Malene	søn kl. 19.10	Hey Trine! Tager du ikke klokke-nederdelen med? Den jeg skal bruge til juletojet.....-Malene!	
Katrine	-	-	
(Maja/153)			
Katrine	ons kl. 16.25	Hej Majergirly... Det bliver ikke vi noget alligevel der er noget med vandet... Sorry besvaret... Kysser din Trinepigen...	
Maja	-	-	
(Malene/415)			
?	fre kl. 14.44	Hvor skal du til fest i aften?	
Malene	-	-	
(Malene/452)			
Malene	søn kl. 18.19	Aaarh!! Jeg er lige gået forbi ham den gamle skumle mand fra vinduet på jægers plads han gav mig de vildeste dræberøjne!! Han er så nøjer!!	
Dorte	-	-	

Jeg vil ikke indlade mig på omfattende spekulationer om hvordan beskederne eventuelt er blevet besvaret (eller rykket for), men de to første eksempler er i skoletiden, og her er besvarelsen (eller rykkeren) muligvis sket ansigt-til-ansigt. I de tre andre tilfælde hvor det er eftermiddag og aften, kan besvarelsen/rykkeren være sket via en fastnettelefon. Derudover har jeg et tilfælde hvor Frida har lånt Malenes mobiltelefon til at skrive til Thea, og hvor Thea muligvis har skrevet direkte tilbage til Frida på hendes egen telefon:

(Malene/414)
 Frida fre kl. 13.50 Hey Thea tand! Hva har du lavet idag..? Jeg ska t reception og ha sodavand Jaaa! Ska du på level i aften eller t fest..? knuser Frida :o) Skriv tilbage...
 Thea - -

Endelig må man anføre den mulighed at beskederne simpelt hen ikke besvares eller rykkes for. Der må i så fald være tale om helt særlige handlinger som for de involverede parter har alvorlige interaktionelle og relationelle konsekvenser.

3.3 Genoptagelsesbeskeden

Efter at have behandlet svarbeskeden og rykkerbeskeden, vil jeg til sidst i dette kapitel fremhæve en anden måde hvorpå deltagerne i datamaterialet konstruerer sammenhængende kommunikationsforløb. Gennem en 'genoptagelsesbesked' kan et ellers afsluttet forløb tages op igen.

Den mest almindelige måde at afslutte en sms-udveksling på er at udvekslingen simpelt hen ophører uden nogen eksplicit lukning:

(Henrik/264-265-266-267-268-269)
 Dorte fre kl. 17.46 Hey basse og anders! Hvad laver i nu? Og hva købte i i illum? Knuzzer.. Dorte!
 Henrik fre kl. 17.53 VI FØRST KOMMET HERIND NU
 Dorte fre kl. 17.59 EJ hvor r i langsomme! Hva har i lavet? Og hvad ska i købe? Knuzzer..
 Henrik fre kl. 18.08 VI HAR LIGE SET JAKOP STEGELMAND JAAAAA!
 Dorte fre kl. 18.11 Hvem fanden r d? Og svar nu på hva i ska købe?!
 → Henrik fre kl. 18.20 VI KU IK FINDE NOGET PS. D R HAM FRA TROLDSPJLET

Henriks sidste besked er i dette eksempel ikke svarkrævende, men heller ikke eksplicit lukkende, og det er derfor op til Dorte om udvekslingen skal fortsætte eller ej. Afgørende resurser i den forbindelse er besked-indholdet (Henriks beskeder er alle svar og tager ingen nye initiativer) og responstid (Henrik er 7, 9 og 9 minutter om at svare hvilket ikke tyder på højt engagement fra hans side).

Denne måde at afslutte forløb på står i kontrast til ansigt-til-ansigt-samtalen hvor parterne i fællesskab gennemfører lukningen ved gensidigt at forsikre hinanden om at ingen yderligere emnebehandling skal finde sted (Schegloff og Sacks 1973, jf. også Button 1987 + 1990). Der er dog også eksempler i datamaterialet på lukninger i samarbejde og lukninger hvor en af parterne lukker udvekslingen, og at den anden accepterer lukningen ved simpelt hen at undlade at skrive igen:

(Malene/406-407-408-410)
 [...] [...] [...]
 Malene tors kl. 23.16 Hvad mener du med nogen jeg kender?? Jeg vil ikke skrive det her....

→ Sara tors kl. 23.17 Kan jeg ringe? Ellers snakker vi om det imorgen!
 → Malene tors kl. 23.18 Mine samtaler bliver jo også aflyttet... Så vi snakker bare om det imorgen... Godnat!
 → Sara tors kl. 23.21 Sov godt skat! Nat nat

(Michael/140-141-142-143)

Michael lør kl. 14.05 Hey natalie hva laver du? Kh michael
 Natalie lør kl. 14.10 Jeg skal ud at ride ude hos nogle af vores venner! Hvad laver du? Knus Natalie.
 → Michael lør kl. 14.15 @ø8 @Jeg sidder og ser en gammel film på tv2. Så skal jeg ud at se min underbo spille pokalfinale i basketball... Vi spiller basket eller d vil sige at han gø
 @ø8 @@r for jeg har en knæskade. Du må hygge dig til hest michael

I første eksempel initierer Malene lukningen ved ikke at tage nogen nye initiativer og afsluttende skrive *Så vi snakker bare om det imorgen... Godnat!*. Sara responderer med *Sov godt skat! Nat nat*, og således lukkes udvekslingen i en 'terminal sequence' (Schegloff og Sacks 1973). I det andet eksempel, som er mere almindeligt, lukkes udvekslingen af én af parterne, og at den anden accepterer lukningen ved simpelt hen at undlade at skrive igen: I Michaels besked er *Du må hygge dig til hest* placeret sidst i beskeden og lukkende, og der følger ingen besked efter fra Natalie.

Selv om eksempler som de to seneste fremgår af datamaterialet, er det den førstnævnte ikke-eksplicitte lukning der er typisk for sms-forløbene som helhed. Den ikke-eksplicitte lukning har den væsentlige konsekvens at et forløb kan genoptages af en af parterne på et senere tidspunkt som om forløbet ikke var afsluttet, og uden at der skal genåbnes. Dette kan resultere i en genoptagelsesbesked:

(Daniel/64-65-66-67-68-69)

[...] [...] [...]
 Daniel ons kl. 17.32 Ved du hvordan han har fået billetterne fra?
 Rune ons kl. 17.32 Nej...
 Daniel ons kl. 17.33 Okay det er vel også lige meget...
 Rune ons kl. 17.34 Men jeg prøver lige at ringe til ham...
 Daniel ons kl. 17.37 Jeg har lige snakket med ham. Han spørger poul når han kommer hjem
 → Rune ons kl. 19.17 Nu er vi her...det er ikke en koncert men en prisuddling...
 [...] [...] [...]

(Maja/172-173-174-176)

[...] [...] [...]
 Morten søn kl. 15.11 Hmm Vanløse... Satme længe siden at jeg har været på den her station...
 Maja søn kl. 15.13 Hvad laver du på vanløse st...?
 Morten søn kl. 15.32 Kørte igennem...
 → Morten¹⁶ søn kl. 23.09 ... Hmm skal vi ikke snart ses igen Maja?

¹⁶ Begyndelsen af beskeden tyder på at Morten sender denne besked (jf. hans foregående besked 172), men det fremgår ikke af datamaterialet at det er ham.

I de to eksempler stopper to de forløb med henholdsvis *Jeg har lige snakket med ham. Han spørger poul når han kommer hjem* (kl. 17.37) og *Kørte igennem...* (kl. 15.32) der begge er åbne på den måde at de ikke er svarkrævende, men heller ikke eksplicit lukkende. De får imidlertid ikke svar, og udvekslingen står dermed på stand by indtil den genoptages timer senere. Det er karakteristisk for genoptagelsesbeskeden at den tidsmæssigt adskiller sig fra det foregående forløb (69: 1 t og 40 min., 76: 7 t. og 37 min.). Desuden knytter den sig emnemæssigt til det foregående (i 69 om tidligere omtalt koncert, i 76 om gensyn – værløse st. er Majas skolestation). Med genoptagelsesbeskeden brydes det dialogiske a-b-a-princip fordi begge parter har mulighed for at genoptage kommunikationen.

Den ikke-eksplicite lukning kan afføde uenighed om hvorvidt en udveksling er afsluttet eller ej. I disse tilfælde er der ikke tale om en genoptagelsesbesked, men om rykkerbesked fra den der mener at udvekslingen ikke er afsluttet:

(Maja/156-157-158-159-160-161-162-163-164-165)

	Morten	tors kl. 21.54	Hej Maja... hvordan går det? :)
	Maja	tors kl. 22.55	Hej... sorry jeg først skriver nu jeg skulle lige lave noget færdigt.... Jeg har det godt nok.... hvad med dig? Knus maja
	Morten	tors kl. 22.56	Har det fint nok... Gik og savnede at høre fra dig ...
	Maja	tors kl. 23.01	Jeg har haft så travlt her i den her uge jeg har skulle lave foredrag til imorgen.... Det bliver så dårligt....
	Morten	tors kl. 23.01	Hehe hvad er det om? ... foredrag er så sjove ;)
	Maja	tors kl. 23.03	Jeg skal holde om efterskoler..... Det er ikke sjovt jeg hader det...!
	Morten	tors kl. 23.04	Kender følelsen :/
	Maja	-	-
→	Morten	tors kl. 23.19	Hvad laver du søde?
	Maja	tors kl. 23.20	Sover.... Vi ses godnat
	Morten	tors kl. 23.20	Argh... undskyld :) ... drøm sødt

I eksemplet taler Morten og Maja om et foredrag Maja skal lave til skolen, og hun anfører: *Det er ikke sjovt jeg hader det...!*. Til det replicerer Morten *Kender følelsen* og tilføjer smileyen :/. Hans bemærkning kan med sin evaluerende karakter opfattes som afsluttende ligesom smileyen nok illustrerer hvilken følelse der er tale om, men også som afsendersignatur fungerer afrundende. Men da beskeden ikke er eksplicit lukkende, er den tvetydig. Maja vælger tilsyneladende at opfatte Mortens sms som afsluttende idet hun ikke skriver tilbage. Morten viser til gengæld med sin *Hvad laver du søde?* der har rykkerkarakter (problem med modtagelsen, jf. afsnit 3.2.2.2), at hans sms forinden måske nok skulle lukke det emne de talte om, men ikke dialogen mellem dem.

Genoptagelse kan også finde sted efter en mere eksplicit lukning, men så kræves der en genåbning:

(Malene/481-482-483)

	[...]	[...]	[...]
	Malene	søn kl. 23.35	Er skide træt skriver til dig imorgen!!
	Frida	søn kl. 23.36	Ok godnat og drøm sødt
→	Malene	søn kl. 00.39	Kunne ikke sove alligevel er du vågen?

Af bilag E fremgår yderligere eksempler på genoptagelsesbeskeder.

3.4 Konklusion

I dette kapitel har jeg i modsætning til andres studier af sms beskæftiget mig med sms-kommunikation som interaktion. Udgangspunktet for kapitlet har været analyser af vennegruppens 481 sms-beskeder, men etnografiske feltnoter og mobilsamtaler er også blevet inddraget. Jeg har vist hvordan sms-kommunikation styres af et dialogisk a-b-a-princip hvor deltagerne skifter tur idet de skiftes til at sende henholdsvis modtage beskeder. To beskeder kan sendes i træk af den samme person, men de er så specifikt konstrueret til at være én besked. En afsender kan desuden sætte a-b-a-forløbet på stand by og tildele sig selv den næste tur ved at love at skrive senere.

a-b-a-forløbet indledes af en sms der er svarkrævende, og den normerede svartid er afhængig af deltagerens relation – hvis ikke bedstevenner og kærester bliver svaret inden for minutter, og fjernere relationer inden for timer, så er der basis for rykkere, forklaringer og undskyldninger og måske endda en omdefinering af forholdet. Det er kun den første a som forpligter til et b-svar, mens første b, anden a, anden b osv. ikke nødvendigvis forpligter til et svar (men godt kan være konstrueret sådan, fx i form af et spørgsmål). En ikke-svarkrævende besked i a-b-a-forløbet kan i sig selv lukke en udveksling. Tre typer af første-beskeder unddrager sig normen om at et svar skal finde sted: kædebeskeder, anmodninger om servicebeskeder og natbeskeder. Disse resultater står i modsætning til udsagn om at alle beskeder skal besvares (Kasesniemi og Rautiainen 2002: 186), og om at alle beskeder skal besvares så hurtigt som muligt (Kasesniemi 2003: 197).

Selv om sms-forløbene i datamaterialet ganske vist er organiseret på den ovenfor nævnte måde, så kommer nogle af de mest signifikante og karakteristiske aspekter af sms-interaktionen frem når det forventede mønster brydes. Analysen af normbruddene i forbindelse med besvarelsesnormen viser at afsenderne konstruerer deres rykkere til at være en løsning på det problem der kan være eftersom den første sms ikke er blevet besvaret, og at de konstruerer dem ud fra fire mulige problemtyper der er mere eller mindre alvorlige for deltagerne og deres relation. De fire problemtyper – problemer med forbindelsen,

med modtagelsen, med det sagte og med relationen – har modtageren mulighed for at vedkende sig, afvise eller omformulere.

Besvarelsesnormen giver substans til de mobilstudier der fremhæver reciprocitet som en central faktor i etableringen og vedligeholdelsen af relationer via mobiltelefonen. Relationer etableres og vedligeholdes gennem gensidig udveksling af telefonnumre og en nøje balance i hvem der ringer til hvem (Licoppe og Heurtin 2001), og hos par føres der regnskab med hvem der den største/mindste telefonregning og antallet af indgående og udgående sms-beskeder (Dietmar 2004). Tekstbeskeder, taletid og selve mobiltelefonen benyttes i sociale udvekslingsritualer (Taylor og Harper 2003, Berg, Taylor og Harper 2005). Via besvarelsesnormen får de unge deltagerne i datamaterialet på samme måde mulighed for at efterleve sociale normer for at give, at modtage og at give igen. Gensidigheden i bytteforholdet at den første a skal have en b, er forpligtende, men også udbytterig: Afsenderen af a får opmærksomhed og belønning i form af b, og modtageren af a får opmærksomhed og gennem tilbagemeldingen b skabt balance i forholdet således at parterne efterlades på lige fod. Opretholdelsen af ritualer er med til at dyrke og styrke forholdet mellem parterne, og beskederne bliver på den måde brugt som et håndgribeligt fokus for den sociale udveksling og bekræftelse de sikrer.

Besvarelsesnormen er også en form for gaveøkonomi (Berking 1999) hvor parterne har forventninger til det udbytte der skal fremkomme, når de investerer tid og resurser i interaktionen med den anden. Den ene part vil sammenligne sin investering og sit udbytte i interaktionen med den indsats og det udbytte som den anden part i interaktionen opnår. Parterne vil være tilfredse med interaktionen når der er relativ lighed mellem indsats og udbytte for begge parter.

De eksisterende studier af sms-kommunikation har ikke givet det interaktionelle aspekt meget opmærksomhed. Androutsopoulos og Schmidts studie, nævnt i indledningen, er dog interessant fordi deres sms-korpus handler om sms i en vennegruppe, og fordi de – som de eneste jeg er stødt på – undersøger sms-kommunikation som dialoger og indregner tidsaspektet i udvekslingen. Androutsopoulos og Schmidts afholder sig imidlertid fra en nærmere sekventiel analyse, og de tager ikke højde for to afgørende ting: Dels at beskeder som ikke indgår i dialogforløb, kan forstås i forhold til forløbet (fx som beskeder uden svar), dels at sms-dialoger ofte er viklet ind i anden mobilkommunikation, fx mobil-samtaler, opkaldsforsøg, telefonsvarerbeskeder og nulopkald.

Når de eksisterende studier af sms-kommunikation kun meget lidt har fokuseret på interaktionen, skyldes det sandsynligvis de indsamlingsmetoder der har været anvendt: Deltagerne har skullet oplæse i telefonen de tre seneste beskeder de havde sendt (Ling 2003), nedskrive fem beskeder fra deres telefon som de enten havde sendt eller modtaget (Thurlow 2002), nedskrive seks beskeder efter eget valg (Schlobinski 2001), nedskrive beskeder over 3 dage (Lønsmann 2005), føre brugerdagbog (Androutsopoulos og Schmidt 2002, Döring 2002a+b, Grinter og Eldridge 2001) eventuelt kombineret med videresendelse til forskernes egne mobiltelefoner (Hård af Segerstad 2002, Kasesniemi og Rautiainen 2002, Kasesniemi 2003). Ud over at disse metoder indeholder mulige fejlkilder som frasortering, fejl citering og ændring af data, så udviser fx videresendelse aktørforhold og tidsforhold, mens fx nedskrivningen af de sms'er deltagerne aktuelt havde liggende på deres mobiltelefoner, udviser tidsforhold, aktørforhold og sammenhørigheden mellem indkomne og udgående beskeder – med mindre man samtidig anfører netop disse forhold. Den indsamlingsmetode der er anvendt i denne undersøgelse har været et optimalt udgangspunkt for at behandle sms-kommunikation som dialoger, og netop det interaktionelle synes at have en helt basal rolle i unges sms-kommunikation. Konversationsanalysen har i den forbindelse vist sig særlig anvendelig: Metodisk fordi sms-forløbene ligesom samtaler består af udvekslinger hvor parterne skiftes til at tale og heri viser hinanden deres orientering mod de normer de forholder sig til, men også fordi velbeskrevne interaktionelle fænomener fra konversationsanalysen som turtagning, turpar, maksimumsstandard, lukning og repair har vist sig at kunne overføres på sms-dialogerne.

a-b-a-forløbet er den basale form som sms-kommunikationen blandt de unge i materialet viser sig i. Det enkle a-b-a-forløb kompliceres dog af at det kan være viklet ind i anden kommunikation. I dette eksempel følger sms-dialogen efter og hænger sammen med den foregående mobiltelefonsamtale:

(Daniel/S122-79-80)

	tors kl. 9.07	<i>Rune ringer til Daniel [opkald slut kl. 9.09]</i>
Rune	tors kl. 9.16	Ok jeg pjækker...
Daniel	tors kl. 9.17	Fedt nok... Ses i pausen...

Rune har i S122 ringet til Daniel for at sige at han ikke kan holde deres aftale om eftermiddagen fordi han skal til konfirmationsforberedelse. Daniel prøver at overtale Rune til at holde deres aftale, men samtalen afsluttes uden nogen endelig afgørelse. Derefter skriver Rune i en sms at han vil pjække hvad der betyder at han kan holde sin aftale med

Daniel. På den måde kan opkald indgå i sms-forløb, og hvordan det foregår, behandles nærmere i det følgende kapitel (kapitel 4).

4.0 Sms-opkald/opkald-sms

I dette kapitel vil jeg undersøge relationen mellem sms'er og mobilopkald ved at behandle de kommunikationsforløb i datamaterialet hvor sms'er og mobilopkald hænger sammen. Kapitlet underbygger afhandlingens strukturerende hovedargument om at sms'er og mobilopkald ikke kan betragtes som isolerede hændelser, men indgår i løbende, sammenhængende kommunikationsforløb der konstrueres af parterne ud fra de aktiviteter som de er i gang med.

Det særlige ved dette kapitel i forhold til det foregående kapitel (om sms-dialoger) og det kommende kapitel (om seriesamtaler), er at kommunikationsforløbet involverer et medieskifte mellem sms og opkald. Centrale spørgsmål for kapitlet vil derfor være 1) hvordan parterne i praksis håndterer overgangen fra det ene medie til det andet og for dem selv skaber et sammenhængende kommunikationsforløb, og 2) hvordan parterne for hinanden gør deres valg af kommunikationsform relevant.

I litteraturen er kommunikationsforløb mellem sms'er og samtaler ikke behandlet. En mor til tre teenagedøtre har dog noteret sig: *Ofte aftaler man via SMS, hvornår man skal ringe til hinanden. Måske er det et tidsfænomen, at man ikke vil ringe op og risikere, at der ikke svares, eller at andre end personen selv besvarer opkaldet* (Baatrup 2004: 27). Mens sammenhængende kommunikationsforløb mellem sms'er og mobilsamtaler ikke vies opmærksomhed i faglitteraturen, så stilles sms'en og mobilsamtalen i visse interviewundersøgelser over for hinanden. Fokus er her ikke medieskiftet, men medievalget. Da mit kapitel via en behandling af medieskiftet også behandler medievalget, vil jeg her kort referere undersøgelsesresultater og i kapitlets konklusion sammenholde dem med mine egne resultater: Grinter og Eldridge finder at teenagere vælger sms fordi den er hurtigere og billigere end samtalen hvis længde man ikke helt selv kan bestemme, og fordi den er mere bekvem end samtalen der ikke kan finde sted hvor som helst og når som helst (2001: 11-15). Fortunati kommer i sin interviewundersøgelse frem til at samtalen fortrækkes når de unge vil kommunikere med deres forældre, mens sms'en foretrækkes når de unge vil kommunikere med deres venner. De unge bruger dog også samtalen blandt vennerne, og her vælges samtalen når der er meget at sige, og når der er brug for forklaringer og afklaringer. Sms'en vælges derimod for at spare tid og penge, fordi den er mere privat, fordi den er kortere, og fordi man kan udtrykke hvad man ellers ikke tør sige (2001: 319). Thulin

noterer sig at mobilsamtalen benyttes ved praktisk aftalekoordinering og vigtige anliggender mens sms'en synes at have en rent social funktion, dog kan sms'en også bruges hvis det ikke er muligt at kommunikere via samtale (2002: 159-160). Sørensen anfører at telefonen benyttes når det er noget der er lettere at tale direkte om, og at tale sammen opfattes som mere forpligtende end at sms'e (2004: 30).

Da sms'er og mobilopkald i tidligere undersøgelser behandles separat, vil jeg inddrage og forholde mig til tre undersøgelser der analyserer kommunikationsforløb der involverer telefon og tekst-baseret materiale, nemlig instant messaging-fastnettelefon (Nardi, Whittaker og Bradner 2000), tekstdokumenter-mobiltelefon (O'Hara, Perry, Sellen og Brown 2002) og fax-fastnettelefon (Firth 1991). Selv om de tre studier alle involverer arbejdsfællesskaber der adskiller sig markant fra mine venne- og kærestefællesskaber, er undersøgelserne anvendelige fordi der noteres en praksis hvor deltagerne skifter mellem tekstmedie og telefonmedie i sammenhængende kommunikationsforløb.

I den første undersøgelse, af Nardi, Whittaker og Bradner, behandles medieskiftet (fra instant messaging til telefon) kun kort: *People talked about switching when they felt that "interaction" was needed, if the conversation was "complicated" or if there was a misunderstanding in the IM. On other occasions they felt it was just more effecient to talk than type* (2000: 86). Dette udsagn vil jeg vende tilbage til senere.

I den anden undersøgelse er medieskiftet artiklens hovedanliggende. O'Hara, Perry, Sellen og Brown finder hos mobile forretningsfolk to væsensforskellige aktiviteter hvor dokumenter henholdsvis mobilsamtale er det primære fokus, i *docucentric interactions* og *telecentric interactions*. Det første involverer fx *documents triggering phone calls* og *phone calls to elaborate on documents*, og det andet involverer fx *documents discussion during phone calls* og *note-taking during phone calls* (2002: 187-191). Mens O'Hara, Perry, Sellen og Brown kategoriserer aktiviteter efter hvilket medie der er i fokus, kategoriserer jeg i dette kapitel efter den rækkefølge som medierne anvendes i (henholdsvis sms-opkald og opkald-sms). Når O'Hara m.fl. kategoriserer på den måde de gør, er det sikkert fordi flere af deres underkategorier repræsenterer samtidig brug af to medier, fx *note-taking during phone calls*. Imidlertid synes det i flere tilfælde vanskeligt at afgøre hvilket medie der er i fokus; hvorfor er fx *phone calls to elaborate on documents* en 'dokucentrisk interaktion' og ikke en 'telecentrisk inter-

aktion'? Ud over at deres kategoriseringsmåde er svær at anvende i praksis, er spørgsmålet om hvilket medie der er i fokus, ikke et oplagt udgangspunkt i forhold til mine undersøgelsesspørgsmål. Jeg vælger derfor at fastholde min egen måde at kategorisere på.

Den tredje og sidste undersøgelse som jeg vil fremhæve, er i form af en ph.d.-afhandling den mest omfattende (Firth 1991). Firth analyserer forhandlingsaktivitet og finder frem til et grundlæggende tredelt handlingsmønster der manifesterer sig i skrevet form (fax og telex). Forhandlingsaktiviteten opstår når der konstateres uoverensstemmelse med mønsteret, og her foretrækkes telefonen til at vise at opnået overensstemmelse er afhængig af interpersonel synkron kontakt (1991: 93). Telefonen er således bedst egnet til at forhandle tilbud fordi parterne i fællesskab hurtigt og effektivt kan nå frem til en løsning der passer dem begge (1991: 94). Derudover giver telefonen mulighed for via smalltalk at dyrke og styrke relationen mellem parterne og at give dem kognitiv lindring ind imellem den intense forhandlingsaktivitet (1991: 95). Efterfølgende stadfæster parterne på skrift den løsning de er kommet frem til.

Firth går som den eneste ind i en analyse af hvordan parterne skaber sammenhæng i overgangen fra det ene medie til det andet. I overgangen fra tekst til telefon opfylder opkaldet i form af et svar den forventede næste sekventielle handling der var impliceret i det foregående dokument (1991: 95). Medieskiftet tackles desuden ved at det foregående skrevne dokument tildeles ærindet med opkaldet (*first topic*, jf. Schegloff og Sacks 1973: 300-301) og ved at parterne refererer eksplicit til det foregående dokument, fx *did you see my telex?* (1991: 99-101). I overgangen fra telefon til tekst analyseres telefonsamtalens lukning hvor parterne eksplicit refererer til kommende kommunikation, fx *I will give you the codes tomorrow* (1991: 108).

Med denne litteratur in mente vil jeg undersøge de tilfælde hvor en sms efterfølges af et opkald i et kommunikationsforløb (afsnit 4.1), og de tilfælde hvor et opkald efterfølges af en sms i et kommunikationsforløb (afsnit 4.2). En oversigt over samtlige eksempler findes i bilag F.

4.1 Sms efterfulgt af opkald

Når en sms fører til videre kommunikation, sker dette normalt via sms (jf. kapitel 3). I datamaterialet er der imidlertid 24 tilfælde hvor en sms (eller en manglende sms) bliver

efterfulgt af et opkald i et sammenhængende kommunikationsforløb. Den følgende del af kapitlet vil handle om disse tilfælde, men inden analyserne præsenteres, vil jeg kort fremlægge den litteratur om telefonåbninger som jeg forholder mig til. Analyserne vil nemlig fokusere særligt på samtalerens åbning fordi det er her relationen til den foregående sms etableres.

Den grundlæggende forskning i telefonåbninger har identificeret fire sekvenser der udgør åbningens basis (Schegloff 1968, 1979, 1986). De fire sekvenser er 'summons-answer', 'identification/recognition', 'greeting/greeting' og 'initial inquiries' ("how are you") (Schegloff 1986). Alle fire sekvenser er langt fra altid til stede, men udgør den såkaldt kanoniske åbning. Da denne forskning er baseret på amerikanske voksnes fastnettelefonsamtaler, synes det ikke helt uproblematisk at trække på den i studiet af unge danskeres mobiltelefonsamtaler. I det følgende vil jeg derfor diskutere hvilken rolle alder, kultur/sprog og kommunikationsredskab kan spille i analysen.

Aldersforskellen er formentlig ikke en faktor der er relevant at tage højde for, i hvert fald ikke på den måde at de unge i datamaterialet skulle være mindre kompetente i voksnes normative telefonpraksis. Holmes finder at langt de fleste børn allerede som 8-årige er i stand til at åbne og lukke telefonsamtaler som de voksnes norm foreskriver, introducere ærindet med opkaldet velanbragte steder og i det hele taget give passende feedback (Holmes 1981). Veachs resultater viser at børn helt ned til 6 år er i stand til at håndtere en telefonåbning; til gengæld er det først som 10-12-årige at børn fuldt ud mestrer en telefonlukning og fx kan introducere et nyt emne efter at lukningen er påbegyndt (Veach 1981). Det betyder at den praksis de unge i datamaterialet benytter sig af, formodentlig kan sammenlignes med den beskrevne praksis hos voksne.

Det bliver straks mere kompliceret hvis vi vender os mod den kulturelle/sproglige faktor. Schegloffs kanoniske åbning er i de sidste 30 år blevet sammenlignet med telefonåbninger på andre sprog verden over (se Luke og Pavlidou 2002 for analyser og overblik over referencer). Også telefonåbninger der involverer flere sprog er blevet studeret (Rasmussen 2000, Rasmussen og Wagner 2002). Den kanoniske åbning som beskrevet af Schegloff har vist sig overraskende robust i studiet af telefonåbninger på andre sprog, men afvigelser har også åbenbaret sig, fx at den opkaldte på hollandsk, svensk og dansk i modsætning til amerikaneren overvejende anvender selvidentifikation ved navn i sin første tur (Houtkoop-Steenstra 1991,

Lindström 1994, Rasmussen 2000). Hvilke konsekvenser afvigelserne fra Schegloffs resultater skal have for hans såkaldt kanoniske åbning, deler forskerne. Ten Have plæder eksempelvis for at forlade den kanoniske åbning og i stedet referere mere generelt til de handlinger der normalt udføres i en telefonåbning, nemlig at etablere kontakten, at (re)etablere relationen og at arbejde hen imod et emne (ten Have 2002). Jeg vælger at fastholde Schegloffs åbning fordi den har vist sig frugtbar som udgangspunkt for mine analyser. Samtidig må jeg dog forholde mig til at ud over Rasmussens studie foreligger der ingen sammenligninger med danske data der kan kaste mere lys over eventuelle forskelle mellem amerikanske og danske telefonåbninger.

Mens forskningen i telefonåbninger på fastnet har etableret sig igennem de sidste fyrrer år, så er forskningen i mobiltelefonåbninger ganske ny med kun fire publicerede studier. Weilenmann anfører at i hendes svenske mobilåbninger bliver der nogle gange anvendt selvidentifikation ved navn ligesom på fastnet, og nogle gange gør der ikke (2003: 141). Axelsson og Leuchovius angiver i modsætning hertil – også på baggrund af svenske data – at den *absolut vanligst förekommande* åbning er en *trastegshälsning med röstidentifikation* (2003: 16). Begge begrundes den manglende selvidentifikation med navn med mobiltelefonens indbyggende nummervisningsfacilitet. Ingen af disse studier præsenterer imidlertid en systematisk analyse af åbningerne, fordi deres hovedinteresse ligger et andet sted, og jeg vil derfor i stedet vende mig mod de to sidste undersøgelser.

Hutchby og Barnett sammenligner i deres undersøgelse mobilåbninger på engelsk med Schegloffs amerikanske fastnetåbninger og finder *the norms of landline telephone conversation persist at many levels in mobile phone talk* (2005). Til gengæld finder Arminen og Leinonen i deres sammenligning af finske mobil- og fastnetåbninger at de er *systematically different* (2003: 2)¹⁷. Der er dog centrale fællestræk i de to undersøgelser. Begge fremhæver at mobiltelefonens nummervisning muliggør den opkaldtes genkendelse af opkalderen i sin første tur. På finsk har det den konsekvens at udveksling af selvidentifikation med navn, som er det typiske i fastnetåbninger, droppes i cirka halvdelen af tilfældene til fordel for en 'greeting opening' hvor den opkaldte i sin første tur hilser opkalderen, og hvor opkalderen efterfølgende hilser og/eller går i gang med første emne. Med de engelske data identificerer Hutchby og

¹⁷ Hutchby 2005 og Arminen 2005 diskuterer også forskellene i deres resultater.

Barnett en 'pre-voice sample identification' som stemmer godt overens med Arminen og Leinonens 'greeting opening'. Denne 'pre-voice sample identification' manifesterer sig ved at begge parter viser en orientering mod at kunne identificere den anden før denne har sagt noget. Et slående eksempel på dette er følgende (fra Hutchby og Barnett 2005):

```

      ((summons))
Simone:      [Michelle!
Michelle:    [Simone
[ ... ]

```

Sandsynligvis ville Arminen og Leinonen også kategorisere denne åbning som en 'greeting opening'. En anden lighed mellem de to undersøgelser er en observation om at en 'where are you-inquiry' kan udgøre en del af åbningssekvensen før ærindet med opkaldet introduceres. Hutchby og Barnett har imidlertid endnu en central observation. De identificerer en del tilfælde hvor åbningen indledes med at opkalderen taler først (og altså ikke den opkaldte som på fastnet). Der er ikke tale om en 're-summons' som hos Schegloff (1968). Arminen og Leinonen har ingen sådan observation selv om deres korpus er tre gange så stort (62 opkald i alt). I en fodnote hos dem kan man imidlertid læse: *there are seven mobile calls in which the first turn appears to be missing due to technicals problems with the recording* (2003: 7). Optagelsesmåden og de tekniske problemer som Arminen og Leinonen nævner, specificeres dog ikke, og da de omtalte opkald heller ikke fremgår af paperet, er det umuligt at vurdere deres udsagn i forhold til Hutchby og Barnetts observation.

Hvis man sammenligner mine åbninger med Arminen og Leinonen henholdsvis Hutchby og Barnetts undersøgelse, så bliver følgende klart: 1) Jeg har ligesom Hutchby og Barnett åbninger hvor opkalderen taler først. Det er dog ikke særlig udbredt i materialet (3 ud af 173 åbninger: S26, S40 og S260 – samlet oversigt over åbningerne findes i bilag G). 2) I mit datamateriale er der ligesom hos Hutchby og Barnett en hel del eksempler på 'pre-voice sample identification': I 56 ud af 173 åbninger giver den opkaldte således i sin første tur udtryk for genkendelse af opkalderen, se bilag H. 3) I mit datamateriale er der ikke samme *disappearance* af selvidentifikation ved navn som hos Arminen og Leinonen (2003: 2) og ikke samme belæg for en særlig hyppig 'greeting opening', i hvert fald ikke hvis man sammenligner tallene:

<i>Opkaldtes 1. tur</i>	Arminen og Leinonen	Laursen
Hilsen	28 ud af 62 (45 %)	35 ud af 173 (20 %, se bilag I)
selvidentifikation v. navn	24 ud af 62 (39 %)	79 ud af 173 (46 %, se bilag J)

<i>Opkaldte-Opkalders 1. tur</i>	Arminen og Leinonen	Laursen
hilsen-hilsen ('greeting opening')	20 ud af 62 (32 %)	9 ud af 173 (5 %, se bilag K)
selvid v. navn-selvid v. navn	14 ud af 62 (23 %)	44 ud af 173 (25 %, se bilag L)

Tabel 4: Oversigt over to første ture i datamaterialets samtaler sammenlignet med Arminen og Leinonens resultater (2003)

Tallene viser først at selvidentifikation ved navn i opkaldtes første tur er hyppigere i de danske data end i de finske, og dernæst at en 'greeting opening' ikke er særlig hyppig i de danske data i forhold til de finske. Der er dog flere problemer i sådan en opstilling. Først og fremmest kan det godt være at tallene kan indikere bestemte tendenser, men de kan ikke stå i stedet for en egentlig analyse (jf. Schegloff 1993). Desuden gælder det for begge korpora at der indgår opkald hvor den ene part taler i fastnettelefon. Disse opkald kan have indflydelse på anvendelsen af selvidentifikation ved navn, og andelen af den type opkald er efter al sandsynlighed forskellig i de to indsamlinger. Endelig og allervigtigst så tages der ikke højde for at størstedelen af samtalerne i hvert fald i mit materiale indgår i kommunikationsforløb med anden mobilkommunikation. Ofte følger samtalerne således efter og hænger sammen med andre samtaler, sms'er, nulopkald eller telefonsvareropkald, og det – vil det vise sig – har afgørende indflydelse på hvordan åbningen forløber.

I næste del af kapitlet undersøges datamaterialets 24 eksempler på opkald der følger efter en sms i et sammenhængende kommunikationsforløb. De 24 tilfælde fordeles sig på fire typer af opkald som handlingsmæssigt knytter sig til den tidligere sms, og som vil jeg kalde 'svaropkaldet', 'rykkeropkaldet', 'genoptagelsesopkaldet' og 'opfyldelsesopkaldet'. Navngivelserne er baseret på analyser og hænger sammen med forholdet mellem opkaldets ærinde og den tidligere sms. Samtaler hvor tidligere sms'er indgår som resurse, men ikke som ærinde med opkaldet, er ikke dette kapitels anliggende. De fire typer af opkald behandles i hver deres afsnit (4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.1.4). Afsnittene opbygges på samme måde, og det muliggør en sammenligning i opsamlingen på afsnittene (4.1.5). En oversigt over alle eksempler findes som sagt i bilag F.

4.1.1 Svaropkaldet

Dette afsnit behandler de tilfælde hvor en sms får svar i form af et opkald. Jeg vil kalde denne type opkald for svaropkald. Opkaldet er i form af et svar en manifestation af den næste sekventielle handling der var impliceret i den foregående sms. I datamaterialet er der 6 opkald der tager form af svarsamtaler. Derudover er der 1 tilfælde hvor opkaldet i åbningen behandles som en svarsamtale af den opkaldte, men hvor opkalderen efterfølgende viser at opkaldets ærinde ikke har noget med den foregående sms at gøre. Jeg vil først behandle den sms der leder op til svaropkaldet, dernæst vil jeg se på svarsamtalens åbning, og til sidst vil jeg samle op og diskutere medieskiftet fra sms til samtale.

4.1.1.1 Før åbning

Sms-opkaldsforløbet med et svaropkald viser sig således:

A sender en sms til B
 B svarer på sms'en i en samtale med A

Samme begivenhedsrække gælder når samtalerollerne er vendt om.

I datamaterialets eksempler manifesterer forløbet sig således:

(Katrine/7-8-S5-TLFS3-S6)

	Maja	man kl. 15.05	Jeg har lige siddet og læst noget.... Det passede lidt på dig.... "hvorfor kysse drengens kind? Når pikken er af samme skind....! Lidt sjovt ik'? Knus maja...
	Katrine	-	-
→	Maja	man kl. 15.30	Ej ok sorry!!! Jeg har det bare lidt sjovt over det.....! Du er mere porno end nogen anden ok måske ikke morten men ellers....! Ha ha....=:)
→		man kl. 16.33	<i>Katrine ringer til Maja og beder hende ringe sig op [opkald slut kl. 16.33]</i>
		man kl. 16.34	<i>Maja ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 16.34]</i>
		man kl. 16.34	<i>Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 16.36]</i>
	[...]	[...]	[...]

(Katrine/S32-S33-S34-27-28-29-S35)

		ons kl. 12.03	<i>Rune ringer til Katrine for at få hende til at ringe til Daniel og sige at han skal ringe til Rune [opkald slut kl. 12.03]</i>
		ons kl. 12.03	<i>Daniel ringer til Katrine, og hun siger han skal ringe til Rune (opkald slut kl. 12.04)</i>
		ons kl. 12.04	<i>Daniel ringer og fortæller Katrine at Rune står og venter på sin lærer [opkald slut kl. 12.05]</i>
→	Katrine	ons kl. 12.14	FUCK DIG! DU ER ALTSÅ EN MÆRKELOG FISK! Vi mødes ved Joshi kl. 13.00.01
	Rune	-	-
	Katrine	ons kl. 12.19	Det er altså løgn.... At du kan blive smidt ud... Det siger vores lærere selv....
	Rune	ons kl. 12.19	nå..
→		ons kl. 12.58	<i>Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.59]</i>
	[...]	[...]	[...]

(Katrine/53-S99)
 → Katrine søn kl. 12.33 Så er Unika solgt.... Snøft...! Ses imorgen...! Kysser Katrine!
 → søn kl. 12.37 *Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.38]*

(Katrine/54-56-57-S100)
 Katrine søn kl. 12.34 Så er Unika solgt.... Snøft...! Ses imorgen...! Kysser Katrine!
 → Maja søn kl. 12.36 What! Til hvem? Har de fået hende??
 (→) Katrine søn kl. 12.39 Nogle af nete og ibs venner... Det er okai men lidt sørgeligt... Er du hjemme? Så ring lige til mig!
 → søn kl. 12.40 *Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.41]*

(Michael/139-S173)
 [...] [...] [...]
 → Susanne fre kl. 20.11 Rart at vide I ik gider at have os med t fest!! Jeg synes I r dumme! Og Tarvelige!! Men I må hygge jer.. Vi skal prøve..... *Hilsen de 2 Sure og Skuffede Piger*
 → Michael fre kl. 20.36 *Michael ringer til Susanne [opkald slut kl. 20.38]*
 [...] [...] [...]

(Malene/S249-423-424-425-S250)
 fre kl. 18.30 *Malene ringer til Sara og beder hende spille videre for sig på internettet [opkald slut kl.18.32]*
 Malene fre kl. 19.04 Hvad sker der? Lykkedes det?
 Sara fre kl. 19.05 Du har jo kun Buer! Du til blive smadret! Skal først skaffe svær!
 → Malene fre kl. 19.06 Randmaj siger at klanen har nok hvad-det-nu-hedder så jeg ikke behøves sværd! Bare prøv!
 → fre kl. 19.15 *Sara ringer til Malene [opkald slut kl. 19.17]*

(Malene/448-S269)
 → Malene søn kl. 10.59 Hey! Hvad laver du var det sjovt igår?
 → søn kl. 12.27 *Sara ringer til Malene [opkald slut kl. 12.29]*

I det forløb der leder op til en svarsamtale kommer der en sms, enten som en første-sms (8, 53, 448) eller som en sms i et kommunikationsforløb (27, 57, 139, 425).

En første-sms kræver normativt et svar (jf. kap. 3), dog ikke nødvendigvis i form af et opkald. En sms i et kommunikationsforløb er derimod ikke altid svarkrævende. Alle de sms'er der her indgår i et kommunikationsforløb (27, 57, 139, 425), har imidlertid et svarkrævende materiale: I sms 27 ser det ud som om Katrine minder Rune om en tidligere indgået aftale, men det præcise tidspunkt *kl. 13.00.01* angiver også vigtigheden af aftalen og kalder på bekræftelse. At sms'en har et svarkrævende materiale fremgår måske også af at Katrine – efter ikke at have modtaget svar – sender noget der kan være en rykker-sms som tillader Rune at svare på den tidligere sms samtidig med at han svarer på den seneste sms (28: *Det er altså løgn.... At du kan blive smidt ud... Det siger vores lærere selv....*). Susannes sms synes også at bede om en reaktion så meget desto mere som den indeholder et udsagn – *Rart at vide I ik gider at have os med t fest!!* – som der intet belæg er for i de foregående samtaler (S168-S169) som sms'en refererer til. Sms 57 er også svarkrævende idet den indeholder to første pardele (*What! Til hvem? Har de fået den??*) Tilsvarende kalder Malenes sms 425 på en tilba-

getrækning eller et modtræk fra Sara idet Malene modsiger Saras *Skal først skaffe svar!* (424) med *Randmaj siger at klanen har nok hvad-det-nu-hedder så jeg ikke behøves sværd!*. I alle datamaterialets eksempler er det altså kun svarkrævende sms'er som får samtalesvar. Sms-svar kommer derimod både i forbindelse med svarkrævende og ikke-svarkrævende sms'er (jf. kapitel 3). Det ser derfor ud til at det er en særlig type sms'er der fremkalder samtalesvar.

4.1.1.2 Åbning

Svarsamtalen åbnes på følgende måder i datamaterialets eksempler:

(Katrine/S5)

```
[ ... ]
196 Mo: °°maja:°°
197 Ps: (1.2)
198 Mo: °°der er telefon°°
199 Ps: (2.9)
200 Maj: de:t Maja
201 Ps: (0.6)
202 Ka: hej gider du ikk lige ringe til mig
[ ... ]
```

(Katrine/S35)

```
1263 Ka: he::j?
1264 Ps: (0.4)
1265 Ru: ja:r jeg har fri nu jeg kommer [over
1266 Ka: [okay (.) okay hej
[ ... ]
```

(Katrine/S99)

```
3377 Ka: hallo det er Katrine
3378 Ps: (0.4)
3379 Da: hej det er Daniel
3380 Ps: (0.3)
3381 Ka: £he::j£? hh
3382 Ps: (0.2)
3383 Da: he:j?
3384 Ps: (0.5)
3385 Ka: hva så hhh
3386 Ps: (0.4)
3387 Da: hva så- så (er) Unika blevet solgt
[ ... ]
```

(Katrine/S100)

```
3447 Ka: hallo
3448 Ps: (0.3)
3449 Maj: he:j?
3450 Ps: (.)
3451 Ka: prøv lige og vent jeg ska lige åbne døren ↑ikk
3452 Ps: (0.5)
3453 Maj: °*ja:h*°
3454 Ps: (3.1)
3455 Ka: jeg var lige på vej ind i hallen hh .hhh (s[å] det er nogle
3456 Maj: [( )
3457 Ka: af mine- de:t net- det et å- det er det bedste vi o- det
3458 overhøvet kunne være. (.) .hh[h
[ ... ]
```

(Michael/S173)

```
1338 Su: ja
1339 Ps: (0.5)
1340 Mi: hallo:
```


1341 Ps: (0.7)
 1342 Su: he::j?
 1343 Ps: (0.4)
 1344 Mi: hva er det for noget med at I at- (.) I: tror
 1345 at vi- I ikk må komme me:d?
 [...]

(Malene/S250)

1826 Ma: hej?
 1827 Ps: (1.0)
 1828 Sa: e: >jeg er blevet nødt til at sende femhundrede
 1829 krigere væk for at kunne angribe ham<
 [...]

(Malene/S269)

3166 Ma: >det Malene<
 3167 Ps: (0.2)
 3168 Sa: *go*dda::g ((gabestemme))
 [...]

I samtalerne bruger opkalderen og den opkaldte få resurser på at identificere og genkende hinanden, bortset fra S99 som jeg vil behandle som et afvigende eksempel.

For den opkaldtes vedkommende bruger hun kun selvidentifikation med navn i de tre samtaler hvor hun ikke kan være helt sikker på hvem der ringer fordi opkaldet kommer fra eller til en fastnettelefon (S5, S99 og S269)¹⁸. I stedet anvendes *hallo* (S100), *he::j* og *he:j* (S35 og S250) eller *ja* (S173). Både 'hej' og 'ja' udtrykker genkendelse og viser dermed en orientering mod opkalderen. Katrines *hallo* er lidt mere tvetydig, men hendes tryk kombineret med en anelse smilestemme synes at vise også at vise genkendelse. Den opkaldte bygger med 'hallo', 'hej' og 'ja' på en forestilling om at opkalderen er lige så orienteret mod den anden part som hun selv er. Derudover udtrykker 'ja' en orientering mod ærindet med opkaldet. 'hej' kan også udtrykke en orientering mod ærindet med opkaldet, men gør det ikke nødvendigvis – nummervisningsfunktionen i mobiltelefonen gør situationen i dag anderledes end den af Schegloff beskrevne hvor 'hej' altid udtrykker en orientering mod ærindet med opkaldet (Schegloff 2004 [1970]). Under alle omstændigheder muliggør 'hallo', 'hej' og 'ja' en hurtig indgang til samtalens emne.

For opkalderens vedkommende bruger han kun i ét tilfælde selvidentifikation med navn (S99: 3379) – det eksempel behandles nedenfor. Han kunne ellers lige så vel have anvendt selvidentifikation med navn som svar på den opkaldtes selvidentifikation med navn, for det er det almindelige (Schegloff 1979: 73) og sker rutinemæssigt i

¹⁸ Det drejer sig om Maja der modtager et opkald hjemme (S5), om Katrine der modtager et opkald fra Daniel som er hjemme (S99), og Malene der modtager et opkald fra Sara som er hjemme (S269). Vi kan ikke med sikkerhed vide at de er hjemme, men i ingen af de tre eksempler er deres stedlige placering et samtaleemne, og alle eksempler foregår en søndag ved middagstid. Desuden er det i S5 Majas lillebror der tager telefonen.

datamaterialet som helhed (44 ud af 79 opkald, se bilag J og L). I stedet udnyttes muligheden for en hurtig indgang til samtalens ærinde (S173: 1344, S250: 1828 og S269: 3168 – S173 dog først efter en re-summons), evt. kombineret med en kort hilsen (S5: 202) eller et *ja:r* (S35: 1265). Saras gabende **go*dda::g* (S269: 3168) er i den forbindelse særlig raffineret fordi den kombinerer en hilsen og et svar på Malenes sms *var det sjovt igår?* (448). Også i S100 hvor Maja ringer op på Katrines foranledning muliggøres den hurtigst mulige indgang til samtalens ærinde idet Maja overlader turen til Katrine med et 'hej' (l. 3449). Opkalderen præsenterer altså i sin første tur samtalens ærinde (eller overlader turen til den opkaldte hvis denne har initieret samtalen) og samarbejder dermed med den opkaldte om at ikke at gøre noget ud af identifikation og genkendelse.

Eftersom både opkalderen og den opkaldte bruger få ressourcer på at identificere og genkende hinanden og hurtigt går i gang med samtalens første emne, bliver åbningen i eksemplerne minimal. Den minimale åbning er påfaldende, så meget desto mere som svar-samtalerne næsten alle kommer for sent i forhold til den normerede svartid¹⁹, med op til halvanden time efter sms'en er sendt. At parterne springer over en trinvis identifikation og genkendelse, tyder på at de har en stærk orientering mod det manglende svar. Derudover tyder den minimale åbning med den hurtige indgang til samtalens ærinde på at der ikke synes at være noget behov hos parterne for en undskyldning for at svaret ikke kom i tide. Derved adskiller de forsinkede svar-samtaler sig fra de forsinkede svar-sms'er; måske kan man helt eller delvist bøde for et forsinket svar ved at ringe op.

Svar-samtalen S99 er det eneste eksempel der ikke har en minimal åbning. Det er først og fremmest Daniel som har ringet op, der er ansvarlig for dette eftersom han er den der ikke som de andre går i gang med samtalens ærinde i sin første tur. I stedet giver han en selvidentifikation med navn og overlader turen til Katrine (S99: 3379-3380). Katrine responderer med et imødekommende *£he::j£?* (S99: 3381) som Daniel kvitterer for med et *he:j?*(S99: 3383). Herefter er det en 0.5-pause hvor Daniel igen kunne have præsenteret sit ærinde med opkaldet, eller hvor Katrine kunne have forudgrebet det. Eftersom byrden med at præsentere ærindet med opkaldet er på opkalderens

¹⁹ Alle de svarkrævende sms'er sendes til bedstevenner (53), bedsteveninder (7, 425 og 448) eller kæresten (29, 173), og den normerede svartid er derfor 3-5 minutter (jf. kapitel 3).

side, kan man se pausen først og fremmest som Daniels ansvar, og dette synes Katrine at understøtte med sit følgende *hva så* (S99: 3385). Først herefter går Daniel i gang med sit ærinde: *hva så- så (er) Unika blevet solgt* (S99: 3387). Når Daniel ikke tidligere går i gang med samtals ærinde, kan det have at gøre med at Katrine synes at behandle opkaldet som et selvstændigt opkald der ikke har noget at gøre med den tidligere sms. Først benytter hun selvidentifikation med navn, dernæst et 'big hello' (*£he::j£?*) der ellers kun anvendes ved uventede opkald (Schegloff 1979: 38). Det er muligt at forstå Daniels selvidentifikation ved navn (l. 3379) og afventende 'hej' (l. 3383) som en slags stillen sig til rådighed for Katrine, men Katrine behandler det ikke sådan idet hun ikke går i gang med at uddybe sin sms. Katrines behandling af opkaldet som et nyt opkald ligger helt i forlængelse af hendes sms som er en svarkrævende første-sms, men hvis sidste del konstruerer den til ikke at blive svaret på (*Så er Unika solgt.... Snøft...! Ses imorgen...! Kysser Katrine!*). Med sin sms beder og frabeder Katrine sig på en gang et svar, og dette kombineret med Daniels stillen sig til rådighed vanskeliggør muligvis en hurtig indgang til emnet.

Samtalens første emne er identisk med samtals ærinde der samtidig fungerer som respons på den tidligere sms. Dette gælder dog ikke for S60 hvor det med præsentationen af ærindet bliver klart at opkaldet ikke hænger sammen med en tidligere sms-udveksling:

```
(Katrine/S60)
2113   Ru:   jar
2114   Ps:   (0.3)
2115   Ka: →  hej må jeg lige snakke med dig lidt fordi vi har
2116           f:- forvildet os ind .hh i et kæ- et plejehjem
[ ... ]
```

Her viser Runes *jar* en orientering mod opkaldet som et svaropkald på hans foregående sms, men Katrine viser med *må jeg lige snakke med dig lidt* (l. 2115) at hun er i gang med noget nyt, og at der ikke er en emnemæssig tilknytning til Runes tidligere sms.

I alle de andre tilfælde er samtals første emne identisk med samtals ærinde der samtidigt fungerer som respons på den tidligere sms. Derudover er det karakteristisk for samtale-svarene at svaret – i den form det kommer i i opkaldet – er mere kompliceret og længere end der er plads til i en sms. Kun i S35, som foregår under tids-

pres²⁰, kommer svaret i samtalen i en form der kunne have passet til en sms: *jeg har fri nu jeg kommer over* (S35: 1265). I stedet udfoldes ærindet med opkaldet over længere ture bestående af flere turkonstruktionsenheder og ad flere omgange. Eftersom der fra sms-afsenderens side lægges op til et sms-svar og dermed et kort svar, kan det forekomme problematisk at modtageren af sms'en på den måde indlader sig på en længere håndtering af svaret i et opkald. Men sms-modtageren synes netop i sit opkald at være sensitiv over for dette mulige problem på den måde at han før og undervejs sikrer sig den opkaldtes godkendelse og accept af et længere svar end den opkaldte lagde op til i sin sms. Nedenfor vil jeg i en gennemgang af de enkelte eksempler vise at opkalderen indledningsvis kommer med en respons i kort form, og denne respons udvides først efter den opkaldtes godkendelse og accept i form af spørgsmål, gentagelser, fortsættelsesmærker og pauser der overlader turen.

I S6 fungerer Katrines (*hve dan*) *g*år* du og laver* (l. 240) som præ-spørgsmål og opmærksomhedspåkalder til det der formuleres som samtalens ærinde: *°jeg- keder mig nemlig°* (l. 242). Dette udsagn står i stærk kontrast til Majas tidligere sms der drilende har beskrevet Katrine som lidt fræk og *porno* (sms 7-8) og kan forstås som en respons på den. Responsen udvides efterfølgende idet Maja stiller uddybende spørgsmål (*er du ikk sammen med ↑Rune* (l. 246) og *nede og °spille°* (l. 252))) og ved hjælp af pauser overlader turen til Katrine (l. 247 + 249 + 251 + 253 + 257 + 259 + 262). Det viser sig så at Katrine ikke bare keder sig, hun sidder også alene i sin kærestes lejlighed mens han er nede i øvelokalet og spille sammen med venen Daniel:

```
(Katrines/S6)
[ ... ]
240 Ka:      (hve dan) g*år* du og laver
241 Ps:      (0.8)
242 Maj:     jeg ser fjærnsy-yn ((gaber))
243 Ps:      (0.3)
244 Ka:      °jeg- keder mig nemlig°
245 Ps:      (0.9)
246 Maj:     er du ikk sammen med ↑Rune
247 Ps:      (0.9)
248 Ka:      joe:
249 Ps:      (1.5)
250 Ka:      men de er nede og spille
251 Ps:      (1.0)
252 Maj:     nede og °spille°
253 Ps:      (0.4)
254 Ka:      ja: (.) jeg sidder oppe i lejligheden o:-
255 Ps:      (0.2)
256 Ka:      ø:: Runes lejlighed
257 Ps:      (0.4)
```

²⁰ Rune ringer kl. 12.58 og skal mødes med Katrine kl. 13.00.

258 Ka: og de sidder nede i °°avelokalet°°
 259 Ps: (1.8)
 260 Ka: så har de fundet sån en serviet med noder på
 261 som de sku ned og spille på klave:r
 262 Ps: (1.4)
 263 Maj: e::: HHeH .hh
 [...]

Senere i samtalen (l. 307-323, ikke vist) kommer det frem at Maja vidste at det var meningen at Katrine og hendes kæreste denne eftermiddag skulle være alene i hans lejlighed. Katrines *jeg- keder mig nemlig* (l. 244) indleder altså en respons på Maja tidligere sms. Den fulde respons – at Katrine slet ikke føler sig så porno når det kommer til stykket – udfoldes imidlertid i løbet af samtalen med Majas godkendelse og accept, via hendes opklarende spørgsmål og pauser der overlader turen til Katrine.

I S99 ringer Daniel som svar på Katrines sms (*Så er Unika solgt.... Snøft...! Ses imorgen...! Kysser Katrine!*). Han formulerer *hva så- så () Unika blevet solgt* (l. 3387) som ærindet for opkaldet og opfordrer med det Katrine til at uddybe. Katrine uddyber ikke umiddelbart, men svarer blot med et *ja:* (l. 3389). Dette *ja:* er ikke helt afvisende, og Daniel forfølger da også en uddybning med *til hvem* (l. 3391). Til det svarer Katrine *ti:l nogle af mormor og morfars venner* (l. 3393). Dette svar er det kortest mulige svar og ligger ikke specielt på linje med Daniels opfordring til uddybelse. Den efterfølgende pause (l. 3394-3396) kan dermed ses som det sted hvor Daniel igen giver Katrine mulighed for at uddybe, men længden af pausen hvor Katrine ikke gør noget, får formodentlig Daniel til at renoncere og gå i gang med at lukke emnet: *°nå°* (l. 3397). Næsten simultant hermed går Katrine i gang med at uddybe (l. 3398):

(Katrine/S99)
 [...]
 3387 Da: hva så- så (er) Unika blevet solgt
 3388 Ps: (0.4)
 3389 Ka: ja:
 3390 Ps: (0.3)
 3391 Da: til hvem
 3392 Ps: (0.7)
 3393 Ka: ti:l nogle af mormor og morfars venner
 3394 Ps: (0.6)
 3395 Da: ((snøft))
 3396 Ps: (0.2)
 3397 Da: °n[å°
 3398 → Ka: [e::: å- og det blir- det er- å fordi hun ska
 3399 ikk blive hos os vi har ikk tid til hende ↑vel
 3400 .hhh [og de har en hund i
 3401 Da: [nej
 3402 Ka: forvejen på tre år .hh og (.) de a:: han er
 3403 instruktør
 [...]

Eksemplet illustrerer en noget akavet indgang til samtalens ærinde og ligger i forlængelse af den allerede beskrevne atypiske åbning. Afvigelserne i samtalen kan formodentlig tilskrives at det ikke som i de andre tilfælde umiddelbart lykkes opkalderen at enes med den opkaldte om en længere behandling af den foregående sms.

I S100 får Majas sms *What! Til hvem? Har de fået hende??* først et svar i form af en sms (*Nogle af nete og ibs venner... Det er okai men lidt sørgeligt... Er du hjemme? Så ring lige til mig!*), derefter får Katrine mulighed for at svare i en samtale:

(Katrine/S100)
 3447 Ka: hallø
 3448 Ps: (0.3)
 3449 Maj: he:j?
 3450 Ps: (.)
 3451 Ka: prøv lige og vent jeg ska lige åbne døren ↑ikk
 3452 Ps: (0.5)
 3453 Maj: °*ja:h*°
 3454 Ps: (3.1)
 3455 Ka: jeg var lige på vej ind i hallen hh .hhh (s[å] det er nogle
 3456 Maj: [()
 3457 Ka: af mine- de:t net- det et å- det er det bedste vi o- det
 3458 overhøvet kunne være. (.) .hh[h
 3459 Maj: [°okay.°=
 3460 Ka: =de har haft hund i tyve år hhh .hh og nu har de en hund så
 3461 de har tid til hende men der er stadig væk en hund så det er
 3462 de har det hun er mest præget på .hhh det er det hun er mest
 3463 vant ↑til i(hh)kk
 ((Katrine fortsætter sin fortælling linje 3464-3484)
 [...]

I samtalen lægger Katrine ud med gentage hvad hun allerede har skrevet i sin sms (l. 3455-3457), men afbryder sig selv og kommer med *det er det bedste vi o- det overhøvet kunne være.* (l. 3457). Den faldende intonation og det konkluderende islæt giver udsagnet en afsluttende karakter som Maja til dels matcher med sit °okay.° (l. 3459). Majas °okay.° giver imidlertid også Katrine licens til at fortsætte, om end i mindre grad, og hun producerer herefter flere længere ture bestående af flere turkonstruktionsenheder i kombination med fortsættelsesmarkører fra Maja. Katrine er i denne samtale den der mindst er orienteret mod en godkendelse af en længere behandling af emnet end sms'en lagde op til, og måske er en relevant faktor at Maja allerede har accepteret opkaldet idet det er hende der har ringet op.

I S173 behandler samtaleparterne kun i begyndelsen samtalen som svarsamtale; senere ændrer samtalen karakter. Michaels præsentation af samtalens første emne tager sig ud som en begyndelse på en svarsamtale, og den opfører sig som de andre svarstaler ved at opkalderen først kommer med en kort respons på sms'en (l. 1344: *hva er det for noget med at I at- (.) I: tror at vi- I ikk må komme me:d?*) og dernæst en god-

kendelse fra den opkaldte af at emnet kan fortsættes (l. 1351: *↓det sagde Sisse*). Michael ser herefter ud til at være klar til en uddybende behandling af emnet (l. 1353), men i linje 1357ff bliver det med hans begyndende *nå*, der signalerer emneskift (Nielsen 2000/2001), klart at hans ærinde er et andet: Han kan ikke tage til fest det sted han havde planlagt, men spørger nu Susanne om han sammen med sin ven må komme på besøg hos hende (l. 1369-1370). Denne kursændring synes at komme bag på Susanne (jf. linje 1373-1374):

(Michael/S173)
 [...]
 1344 Mi: hva er det for noget med at I at- (.) I: tror
 1345 at vi- I ikk må komme me:d?
 1346 Ps: (0.5)
 1347 Su: heh ↑he ↓he he (.) .aher
 1348 Ps: (0.7) ((musik i baggrund))
 1349 Su: E:: ↑EH JA:: °heh-° ((synger med musikken?))
 1350 Ps: (.)
 1351 Su: ↓det sagde Sisse
 1352 Ps: (0.7)
 1353 Mi: du sagde at- at JEG HAR SAGT .h
 1354 Ps: (0.6)
 1355 Su: e::*n:ej* (.) () sådan
 1356 ret fme(h)getf
 1357 Mi: nå >prøv og hør her< °n:-°
 1358 nu må vi al[tså ikk komme ind alligvel
 1359 Su: [()]
 1360 Ps: (1.3)
 1361 Su: hahh HA ha [(.) .hah
 1362 Mi: [fordi at der er alt for mange der
 1363 er over hundrede: (.) °n-° (.) *°n:°* (.)
 1364 *m::*illioner (.) altså,
 1365 Ps: (0.7)
 1366 Mi: så nu [må vi ikk komme ind
 1367 ?Si: [°()°
 1368 Su: >ha ha ha ha<. (.) .HH[H
 1369 Mi: [så:: kan vi ikk ta hjem
 1370 til jer
 1371 Ps: (0.3)
 1372 Mi: dig
 1373 Ps: (0.6)
 1374 Su: hva:
 [...]

Dette opkald behandles altså i dets åbning som en svarsamtale, men herefter viser opkalderen at hans ærinde er et andet end at besvare den tidligere sms.

I S250 ringer Sara til Malene som svar på hendes sms: *Randmaj siger at klanen har nok hvad-det-nu-hedder så jeg ikke behøves sværd! Bare prøv!* Det som Sara skal prøve, er – som det fremgår af en tidligere samtale mellem de to (S249) – at angribe en spiller i et onlinespil på Malenes vegne. I samtalen er Saras svar at nok kan det være at man ikke behøver sværd for at angribe spilleren, men at hun har været nødt til at sende 500 krigere væk (S250: 1828-1829). Dette svar kan også ses som en respons på Malenes foregående og mere generelle sms: *Hvad sker der? Lykkedes det?* (423):

(Malene/S250)
 1826 Ma: hej?
 1827 Ps: (1.0)
 1828 Sa: e: >jeg er blevet nødt til at sende femhundrede
 1829 krigere væk for at kunne angribe ham<
 1830 Ps: (1.4)
 1831 Ma: ble:v-
 1832 Ps: (0.2)
 1833 Ma: blev nødt til ↑hvad
 1834 Ps: (0.6)
 1835 Sa: fem hundrede kriger- (.) krigere til Bamse for
 1836 at kunne angribe ham
 1837 Ps: (1.0)
 1838 Ma: sende dem til Bamse hvorfor det
 1839 Ps: (1.1)
 1840 Sa: bare til en eller anden fordi jeg ku ikk angribe ham
 1841 jeg var for stor men jeg er stadig for stor .hh je:g
 1842 sku næsten sende a:lle dine krigere væk for at kunne
 1843 a:ngribe ham men så vil jeg- vil du bli smadret i
 1844 løbet af nul komma fem så nu ber jeg Bamse om at sende
 1845 de fem hundrede tilbage
 [...]

Efter en repair hvor Malene må bede Sara gentage hvad hun sagde (l. 1831-1833), overlades turen til Malene der dermed får muligheden for at invitere Sara til at udvide sit svar. Med *sende dem til Bamse hvorfor det* (l. 1838) ser det ud til at det er netop det hun gør, og Sara fortsætter med et udvidet svar (l. 1840-1845).

I S269 er det Malenes sms *Hey! Hvad laver du var det sjovt igår?* som Sara ringer op om:

(Malene/S269)
 3166 Ma: >det Malene<
 3167 Ps: (0.2)
 3168 Sa: *go*dda::g ((gabestemme))
 3169 Ps: (1.6)
 3170 Ma: godda:g h
 3171 Ps: (0.6)
 3172 Sa: ne:j hvor s*ov*- næ: hvor vågned du tidligt
 3173 *mand* f.hh jeg lå ba[re og snorked da din besked kom
 3174 Ma: [°hen°
 3175 Sa: jeg var bar sån a::a:ard h
 3176 Ps: (.)
 3177 Ma: hmem
 3178 Ps: (0.4)
 3179 Ma: °°hva *snakker du om*°° (.) nå- .hhh griner (.) hva::
 3180 hvad laved du i går
 3181 Ps: (0.4)
 3182 Sa: °°.hh°° jeg var sammen med Sabine
 3183 Ps: (1.0)
 3184 Ma: *jamen hva >har du laved< bagefter var I ikk* til party
 3185 uartig hh
 3186 Sa: først så tog vi på: cafe NÆ: på:: restaurant ↑ikk
 3187 Ps: (0.4)
 3188 Ma: °henhem°
 3189 Ps: (0.5)
 ((Sara fortsætter sin beretning linje 3190-3217))
 [...]

I linje 3172-3173 og 3175 refererer Sara til Malenes sms idet hun kommenterer hvor tidligt den kom, og forklarer hvorfor hun var ude af stand til at svare da hun modtog

den. Desuden ser det ud til at hun i samme tur behandler Malenes sms-spørgsmål *var det sjovt igår?* ved at antyde at hun kom sent hjem. Denne antydning starter som allerede nævnt med hendes gabende **go*dda::g* (l. 3168). Herefter muliggør Malenes *hvad laved du i går* (l. 3180) en mere eksplicit behandling af sms'en. Denne mulighed benytter Sara sig ikke fuldt ud af i første omgang (l. 3182: *jeg var sammen med Sabine*), men efter Malenes genopfordring (l. 3184-3185: **jamen hva >har du laved< bagefter var I ikk* til party uartig*), går Sara i gang med en længere udredning om sin aften (l. 3186-3217).

4.1.1.3 Opsamling

Åbningssekvensen i svarsamtalen er minimal, og opkalderen introducerer sit ærinde allerede i sin første tur. Ærindet med opkaldet opfylder i form af et svar den næste sekventielle handling der var impliceret i den foregående sms. Ærindet behandles over længere ture bestående af flere turkonstruktionsenheder og ad flere omgange, som når Katrine fortæller Maja at hun slet ikke føler sig så porno (S6), som når Daniel og Maja får uddybet salget af Katrines hund (S99 og S100), som når Sara gør rede for hvordan hendes internet-spil forløber (S250), og som når Sara fortæller hvad hun lavede lørdag aften (S269). Samtalens ærinde præsenteres først i en kort form som modtageren behandler som utilstrækkelig ved at gennem fortsættelsesmarkører, uddybende spørgsmål og pauser at invitere til uddybelse. Denne invitation fungerer samtidig som den opkaldtes godkendelse og accept af en længere håndtering af emnet end hun i sin sms lagde op til.

Med den minimale åbning uden gennemspilning af identifikation og genkendelse påkalder parterne sig en tæt relation ved at udvise en høj orientering mod hinanden og mod hvad de er i gang med. Dette gælder også i de tilfælde hvor svartiden er overskredet. Et manglende sms-svar i tide synes således at blive udlignet ved at opkaldet finder sted, og forsinkelsen er ikke et problem der adresseres særskilt i åbningen. I de forsinkede svarsamtaler er det dog muligt at forstå visse ytringer som mere eller mindre implicite forklaringer på forsinkelsen fra opkalderens side: Katrine har ikke følt sig ovenpå (S6), Sara har spillet internet-spil (S250), og Sara har ikke været helt vågen (S269).

I den minimale åbning viser parterne at det ikke involverer ekstra interaktionelt arbejde for dem at skifte medie fra sms til samtale. Samtidig udnytter de de muligheder

som det nye medies affordances giver dem. Dette er først og fremmest en længere og mere sammensat behandling af svaret end en sms med sine 160 tegn ville have tilladt, og muligheden for at forhandle et svars udformning. Desuden udnytter parterne opkaldet til trøst, medfølelse og indlevelse. Dette gælder for de opkald hvor Katrine ikke føler sig så porno (S6), og hvor Katrine har solgt den hund som hun ellers har haft ansvaret for (S99 og S100). Opkaldet synes her at blive tildelt en affordance af 'nærhed' der støttes af teknologiens mulighed for stemmegengivelse og samtidig tilstedeværelse. I et enkelt opkald ringer Rune til Katrine to minutter før han skal mødes med hende, og det synkrone samtalemedie muliggør i den forbindelse en øjeblikkelig behandling af svaret og en øjeblikkelig sikkerhed for modtagelsen. Endelig er der noget der tyder på at et opkald vurderes som mere værd end en sms. Et opkald koster mere og kræver mere tilstedeværelse og deltagelse. Et opkald kan på den måde bruges ikke bare til at vise et særligt engagement, men kan også i sig selv bøde for en overskridelse af svartiden. Derved får opkaldet i disse tilfælde tildelt affordancen 'mere værdifuld end en sms'.

4.1.2 Rykkeropkaldet

Mens jeg i det sidste afsnit behandlede de opkald der opfyldte den respons som den foregående sms lagde op, vil jeg i dette afsnit behandle de opkald der rykker for en respons der ikke har fundet sted. Jeg vil kalde dette opkald for rykkeropkaldet. I datamaterialet er der 7 rykkeropkald: 4 rykkersamtaler, 2 rykker-telefonsvareropkald og 1 rykkernulopkald²¹.

4.1.2.1 Før åbning

Sms-opkaldsforløbet med et rykkeropkald viser sig således:

A opfylder ikke B's svarkrav
B ringer til A (rykkeropkald)

Samme begivenhedsrække gælder når samtalerollerne er vendt om.

I datamaterialets eksempler manifesterer forløbets dele sig således:

²¹ At telefonsvareropkaldene og nulopkaldet er rykkende kan ikke dokumenteres, og argumentationen for det er således baseret på analyser af samtaler. Det samme gælder for telefonsvareropkald og nulopkald på denne plads i sms-opkaldsserier i resten af kapitlet.

(Katrine/2-S19)

Katrine man kl. 10.01 Hej ussel.... Jeg skal bruge mine penge...sorry... Gider du ikke ha dem med imorgen og komme ned til joshi med dem? Knusser katrine!
 → Karsten - -
 → [...] [...] *Katrine ringer til Karsten [opkald slut kl. 11.46]*
 [...] [...] [...]

(Katrine/36-TLFS32)

Katrine fre kl. 16.44 Hej rune og daniel.... En af jer.... Ring lige til mig når i er færdige TAK!
 fre kl. 16.44 *Katrine modtager automatisk genereret besked om at hendes sms ikke kan afleveres*
 fre kl. 16.55 *Katrine modtager automatisk genereret besked om at hendes sms er blevet afleveret*
 → Daniel - -
 → fre kl. 17.59 *Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og lægger på [opkald slut kl. 18.00]*
 [...] [...] [...]

(Daniel/88-NUL49)

[...] [...] [...]
 Katrine tors kl. 18.49 Hvorfor vil du ikke tage den? Jeg keder mig.....
! (hils Rune og sig han er ond!)
 → Daniel - -
 → tors kl. 18.56 *Katrine ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 18.56]*
 [...] [...] [...]

(Michael/123-124-S163)

Michael ons kl. 9.06 Hey smukke ninja nani. hva laver du så for tiden. hvornår kommer du til danmark` håber at hører fra dig. din ven michael-matros
 Nana ons kl. 10.55 HEJ MICKY! DET GÅR GODT. HVA MED DIG HVORDAN GÅR DET MED KÆRLIGHEDEN? K NANA
 → Michael - -
 → ons kl. 14.54 *Nana ringer til Michael [opkald slut kl. 14.55]*
 ons kl. 14.55 *Nana ringer til Michael, men får hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 14.56]*

(Henrik/S224-S225)

fre kl. 23.13 *Henrik ringer til Anders og beder ham om at sende ham en sms med en ip-adresse*
 → Anders - -
 → fre kl. 23.36 *Henrik ringer til Anders [opkald slut kl. 23.36]*
 [...] [...] [...]

(Malene/296-297-TLFS94)

Malene man kl. 18.36 Jeg har lige fundet ud af noget.. La vær at drøb mig..
 Sara man kl. 18.38 Jeg havde 150 kr med i lørdags..
 Hm... Kan jeg ikke komme ind på nettet hos jer? Jeg må ikke komme på her!
 → Malene - -
 → man kl. 20.03 *Sara ringer til Malene og får hendes telefonsvarer, men lægger ikke besked [opkald slut kl. 20.03]*
 [...] [...] [...]

(Malene/394-395-396-S238)

[...] [...] [...]
 Malene tors kl. 19.40 Im hole alone home! Kommst du nicht her over?
 Sara tors kl. 19.41 Joe... Men jeg sidder og stener sms'er og det til jeg blive ved med!
 Malene tors kl. 19.42 Derfor kan du da godt komme herover og holde mig med selskab!
 → Sara - -
 → tors kl. 19.47 *Malene ringer til Sara [opkald slut kl. 19.47]*

I det forløb der leder op til et rykkeropkald, lægger den ene part op til et svar fra den anden part. Svarkravet tager form af en eksplicit anmodning (S224) eller baserer sig på en svarkrævende sms, dvs. en første sms (2, 36 – jf. kapitel 3) eller en sms indeholdende en første pardel (88, 124, 297 og 396). Svarkravet indfries imidlertid ikke, og det næste der sker, er at der ringes op til den som ikke har opfyldt forventningen om et svar – det er rykkeropkaldet. I to tilfælde går modtagerens telefonsvarer i gang, og der lægges ikke besked (36-TLFS32, 297-TLFS94). I ét tilfælde opnås ikke forbindelse (88-NUL49). I de resterende fire tilfælde indledes det jeg kalder for en rykkersamtale, og dens åbning behandles i det følgende.

4.1.2.2 Åbning

Rykkersamtalen åbnes på følgende måder i datamaterialets fire eksempler:

```
(Katrine/S19)
559   Kar:   ja hallo de:t ↑Karsten
560   Ps:    (0.4)
561   Kat:   hej de:t katrine
[ ... ]
```

```
(Michael/S163)
411   Mi:    det Michael?
412   Ps:    (0.4)
413   Na:    he:j. det Nana?
[ ... ]
```

```
(Henrik/S225)
742   An:    det er Anders
743   Ps:    (0.3)
744   He:    det er Henrik
[ ... ]
```

```
(Malene/S238)
565   Sa:    det Sara?
566   Ps:    (0.5)
567   Ma:    d Malene?
[ ... ]
```

Det er tankevækkende at de fire opkald alle indledes med selvidentifikation med navn af begge parter eftersom udveksling af selvidentifikation med navn ikke er overvældende hyppig i datamaterialet som helhed (44 ud af 173 åbninger, jf. bilag L). I det følgende vil jeg diskutere først svarerens dernæst opkalderens valg af selvidentifikation med navn.

For svarerens vedkommende kan han ved opkald til sin mobiltelefon antage at opkaldet er til ham personligt og vælge ikke at identificere sig selv ved navn. I datamaterialet som helhed er undladelsen af selvidentifikation med navn således lidt mere almindeligt end benyttelsen (henholdsvis 94 og 79 gange, jf. bilag J). Desuden har han

mulighed for at vise at han genkender den der ringer – hvad der også sker relativt hyppigt i datamaterialet (56 ud af 173 gange, jf. bilag H)²². Karsten, Michael, Anders og Sara gør imidlertid ingen af delene, men vælger i stedet at benytte selvidentifikation med navn i deres svar på opkaldet. Som tallene indikerer, så kunne de principielt lige så godt have valgt ikke at respondere sådan. Men ved at benytte selvidentifikation med navn i deres svar på opkaldet bruger de fire unge den mest neutrale af alle svarmåder. Selvidentifikation med navn som svar på opkald er neutralt ikke bare fordi selvidentifikation benyttes rutinemæssigt, om end ikke overvældende hyppigt (79 ud af 173 opkald, jf. bilag J), men også fordi svareren ved at identificere sig selv og lade være med at udtrykke genkendelse ikke viser noget om hvordan han forholder sig til opkalderen og hans opkald. Dermed viser han heller ikke hvordan han forholder sig til det at han ikke har sendt den sms som han burde have sendt.

For opkalderens vedkommende så responderer hun svaret på opkaldet ved også at identificere sig selv ved navn. Ud af de 79 gange hvor den opkaldte svarer med selvidentifikation ved navn, er der 44 gange hvor opkalderen matcher med en selvidentifikation ved navn (eventuelt kombineret med en minimal hilsen i form af 'hej') (se bilag J + L). Men ifølge tallene kunne opkalderen lige så vel have undladt at matche med selvidentifikation ved navn. Når den opkaldte imidlertid i de fire tilfælde giver en selvidentifikation ved navn, så spejler hun opkalderen og skaber dermed en situation hvor hun ikke har givet mere end opkaldte, i hvert fald ikke mere end et minimalt 'hej'. Ligesom hun viser hun ikke hvordan hun forholder sig til deres fælles relation og den manglende sms på samme måde som hun ville have gjort hvis hun fx havde svaret med en hilsen eller var startet på sit ærinde med opkaldet. Man kan sige at parterne i fællesskab indtager en neutral position i forhold til hinanden hvor de hverken viser speciel nærhed eller speciel distance.

²² I 56 ud af 173 åbninger viser svarer i sin første tur at han genkender opkalder. Denne mulighed eksisterer dog kun hvis særlige betingelser er opfyldt. For det første skal opkaldet ske til en mobiltelefon (eller en fastnettelefon med nummervisering). Dette gælder for S19 (Karsten siger i opkaldet at han er i skole), for S163 (det er Michaels mobiltelefon der blev optaget), og for S225 (Anders og Henrik er på hver sin computercafe ifølge S222), men ikke nødvendigvis for S238 (Sara er hjemme under opkaldet). For det andet skal nummeret på opkalder være indkodet på modtagerens mobiltelefon. Dette gælder sandsynligvis for S19 (da Karsten senere på ugen sender Katrine en sms uden afsendersignatur, reagerer hun som om hun ved hvem det er og hvad det drejer sig om: 59-60), for S163 (Michael har tidligere sendt Nana en sms), for S225 (Anders og Henrik har seks samtaler den uge), men ikke nødvendigvis for S238 (Sara er hjemme under opkaldet, måske på fastnettelefon uden nummervisering). For det tredje skal svarer vælge at kigge på displayet og genkende personen før han svarer. Dette kan vi ikke vide noget om i nogen af eksemplerne.

Efter at parterne har identificeret sig selv over for hinanden og etableret kontakten, har opkalderen en mulighed for at præsentere sit ærinde med opkaldet. Men de steder hvor opkalderen kunne have præsenteret sit ærinde, benytter hun i stedet til en spørgeskevns og/eller et ophold der giver den opkaldte lejlighed til at tage eller fortsætte taleturen (S19: 562 + 565, S163: 414 + 416 + 418 + 419+ 422, S225: 745 og S238: 568 + 570):

(Katrine/S19)

559 Kar: ja hallo de:t ↑Karsten
 560 Ps: (0.4)
 561 Kat: hej de:t katrine
 562 hvor er du henne
 563 Ps: (0.3)
 564 Kar: jeg er ovre på min skole
 565 Ps: (0.5)
 [...]

feltnote samme dag som opkaldet, kl. 11.30-12.00

Det er spisefrikvarter, og jeg har spurgt Katrine om hun har noget imod at jeg går med hende og hendes venner når de forlader skolen. Det har hun ikke, så vi går et par hundrede meter hen til en kiosk der hedder Joshi. Jeg tror vi skal ind og handle, men alle bliver stående udenfor. Der kommer et par stykker mere fra skolen, og nogle stiller sig og ryger og småsnakker. Katrine spørger om jeg kender det gymnasium der ligger tæt på, og jeg siger at jeg har hørt om det og spørger om hun skal gå der. Hun svarer at det er lidt for folkeskoleagtigt og nævner to andre gymnasier hun hellere vil gå på. Efter at have stået der i små fem minutter beslutter Katrine og de andre at vi skal gå. På vej derfra ringer Katrine til en der skylder hende nogle penge.

(Michael/S163)

411 Mi: det Michael?
 412 Ps: (0.4)
 413 Na: he:j. det Nana?
 414 Ps: (0.7)
 415 Mi: he:y.
 416 Ps: (0.3)
 417 Na: he:y.
 418 Ps: (0.3)
 419 Na: hvordan går ↑det
 420 Ps: (0.6)
 421 Mi: det (går ↑fint nok)
 422 Ps: (0.5)
 [...]

(Henrik/S225)

742 An: det er Anders
 743 Ps: (0.3)
 744 He: det er Henrik
 745 Ps: (0.7)
 746 An: ja
 747 Ps: (0.3)
 [...]

(Malene/S238)

565 Sa: det Sara?
 566 Ps: (0.5)
 567 Ma: d Malene?
 568 Ps: (0.6)
 569 Sa: hej;
 570 Ps: (0.3)
 [...]

Ved at gå ind i en spørgesekvens og/eller give den opkaldte mulighed for at tage eller fortsætte taleturen udstrækker opkalderen åbningen og mildner den potentielt konfliktyldte situation hvor hun eksplicit må rykke for svar (jf. også Pomerantz 1984a). Derudover giver hun den opkaldte en mulighed for forudgribe ærinde og dermed give respons på den sms han ikke har svaret på. Spørgesekvensen skaber i den forbindelse en særlig oplagt plads hvor den opkaldte kan svare på den oprindelige sms: I S19 giver Katrines *hvor er du henne* (l. 562) således Karsten mulighed for at forklare hvorfor han ikke er der hvor Katrine i sin sms har bedt ham om at være. Hun ringer nemlig til ham på præcist det tidspunkt og fra den købmand hvor hun har bedt ham om at dukke op (2: *Gider du ikke ha dem med imorgen og komme ned til joshi med dem?*), se feltnoten ovenfor hvor hendes opkald er registreret, og hvor der også er tegn på at hun i minutterne ved købmanden venter Karsten, i hvert fald taler hun om hans gymnasium. På samme måde giver Nanas spørgsmål *hvordan går det* i S163: 419 Michael mulighed for at svare på Nanas oprindelige sms-spørgsmål *HVORDAN GÅR DET MED KÆRLIGHEDEN?* (124). De to spørgsmål er imidlertid netop ikke gentagelser af sms-spørgsmålet, men tager i stedet form af spørgsmål som rutinemæssigt anvendes i telefonåbninger: *hvor er du henne* som en orientering mod interaktionel tilgængelighed (Relieu 2002, Arminen og Leinonen 2003, jf. også Schegloff og Sacks 1973: 316) og *hvordan går det* som en 'initial inquiry' (Schegloff 1986). Spørgsmålene skaber dermed 'sekventiel ambiguitet' (Schegloff 1984, Hopper 1989) fordi svareren har mulighed for enten at svare rutinemæssigt eller at svare på det oprindelige sms-spørgsmål. Karsten vælger en særlig dobbelt løsning på dette da hans *jeg er ovre på min skole* (S19: 564) først og fremmest fungerer som et rutinemæssigt svar, men også implicerer at han ikke er på vej til at møde Katrine som hun i sin sms har bedt ham om.

Mens opkalderen skaber flere oplagte pladser hvor den opkaldte kan svare på den tidligere sms, vælger den opkaldte i alle fire eksempler at lade muligheden passere. Kun Karsten kommer som ovenfor beskrevet med et halvkvædet svar, ellers behandler han og de andre opkaldte spørgesekvensen rutinemæssigt og undlader at forudgribe opkalderens ærinde på de overgangsrelevante steder. Ved ikke at forudgribe opkalderens ærinde med opkaldet, viser de opkaldte at de ikke ønsker at svare på den oprinde-

lige sms på dette tidspunkt. Særligt i tre af eksemplerne stadfæstes den ubalance der som udgangspunkt var mellem parterne:

(Katrine/S19)
 559 Kar: ja hallo de:t ↑Karsten
 560 Ps: (0.4)
 561 Kat: hej de:t katrine
 562 hvor er du henne
 563 Ps: (0.3)
 564 Kar: jeg er ovre på min skole
 565 Ps: (0.5)
 566 Kat: ku jeg ikk snart få mine penge
 567 Kar: JO: men jeg har ikk noget fucking bankkort
 568 og jeg >skylder os min far hundred kroner
 569 og så noget du ska nok få dine fucking
 570 penge den første<
 [...]

(Michael/S163)
 411 Mi: det Michael?
 412 Ps: (0.4)
 413 Na: he:j. det Nana?
 414 Ps: (0.7)
 415 Mi: he:y.
 416 Ps: (0.3)
 417 Na: he:y.
 418 Ps: (0.3)
 419 Na: hvordan går ↑det
 420 Ps: (0.6)
 421 Mi: det (går ↑fint nok)
 422 Ps: (0.5)
 423 Na: ↑hva:r
 424 Ps: (5.0)
 425 Na: hallo?
 426 Ps: (2.8)
 427 @End

(Henrik/S225)
 742 An: det er Anders
 743 Ps: (0.3)
 744 He: det er Henrik
 745 Ps: (0.7)
 746 An: ja
 747 Ps: (0.3)
 748 He: hva fanden laver du
 749 Ps: (0.2)
 750 An: den er på vej?
 751 Ps: (0.4)
 752 He: ne:j
 753 Ps: (0.2)
 754 An: jo
 755 Ps: (0.6)
 756 He: ne:j >der komme[r ikk< en skid
 757 An: [jo
 [...]

I S19 og S225 udtrykker den opkaldte at opkalderen blot er utålmodig og er for tidligt ude med sin rykker (S19: 567-570 og S225: 750, 754, 757). Derudover får opkalderen i S163 og S225 aldrig det svar han har rykket for: For Nanas vedkommende bliver forbindelsen til Michael afbrudt, og da hun igen prøver at ringe op, møder hun kun hans telefonsvarer (TLFS68). Hun lægger ikke nogen besked, og i datamaterialet, der løber yderligere 4 dage, er der ingen efterfølgende kommunikation mellem de to. Tilsvarende

modtager Henrik ingen ting fra Anders og gengælder det med ikke at besvare Anders' efterfølgende opkald. På den måde stadfæstes den skævhed der som udgangspunkt var mellem parterne.

Mens ubalancen mellem parterne stadfæstes i S19, S163 og S225, udlignes den i S238 hvor Sara imødekommer Malene:

```
(Malene/S238)
565 Sa: det Sara?
566 Ps: (0.5)
567 Ma: d Malene?
568 Ps: (0.6)
569 Sa: hej;
570 Ps: (0.3)
571 Ma: hej (.) e:hm hvad hedder det der k- det er jo
572 torsdag (.) der kommer jo Gilmore Girls
573 Ps: (0.3)
574 Sa: nå: men så lad os se det inde ved [dig ↑ikk
575 Ma: [↑he he he. ((nynner))
576 Ps: (.)
577 Ma: jo
578 Ps: (0.6)
579 Sa: j:eg [kommer nu
580 Ma: [( )
581 Ps: (0.4)
582 Ma: okay. (.) hej
583 Ps: (.)
584 Sa: hej.
585 Ps: (0.7)
586 @End
```

I eksemplet giver Malene en ny grund til at Sara skal komme over: *det er jo torsdag (.) der kommer jo Gilmore Girls* (l. 571-572). Sara imødekommer Malene ved ikke bare at tilbyde at komme over, men også at ved at komme selv samme øjeblik (l. 579: *j:eg kommer nu*). De to bor ellers tæt sammen, og tv-showet Gilmore Girls blev først sendt over en time senere den aften (kl. 21.05). Den ubalance der blev skabt da Sara undlod at svare på Malenes sms, synes dermed helt elimineret.

Ubalancen der etableres mellem parterne når en sms ikke kommer hvor den skal, kan altså udlignes eller stadfæstes med et rykkeropkald. Tidsaspektet er i den forbindelse en vigtig faktor fordi det synes at spille en rolle for graden af ubalancen mellem parterne. I 396-S238 går der således kun 5 minutter fra at Malene har sendt sin svarkrævende sms til at hun ringer Sara op. Og selv om 5 minutter er lang tid når vi ved at Sara sidder med sin mobiltelefon og sms'er og tidligere har svaret på et minut, så er tidsrummet alligevel kun på grænsen til at overskride den normative svartid mellem bedsteveninder (jf. kap. 3) – ubalancen mellem de to er dermed begrænset. Det korte tidsrum ser ud til at generere en relativ uproblematisk samtale mens et klart brud på

den normative svartid synes at forværre ubalancen og kræve en hel del mere interaktionelt arbejde. Mellem vennerne Henrik og Anders er 23 minutter således er klart brud på svartiden (S224-S225), ligesom 26 timer og 4 timer er det for de lidt mere perifere venskaber mellem henholdsvis Michael og Nana (124-S163) og Katrine og Karsten (2-S19).

4.1.2.3 Opsamling

Mens åbningssekvensen i svarsamtalen var minimal, kan åbningssekvensen i rykker-samtalen karakteriseres som maksimal. Opkalderen anvender selvidentifikation ved navn, hilsen, spørgesekvens og overlader turen til den anden og holder sig dermed tilbage med at adressere det der er hendes ærinde med opkaldet. Opkalderens afventende position giver den opkaldte mulighed for selv at bringe ærindet med opkaldet/svaret på den tidligere sms på banen og dermed rette op på den ulighed der med det manglende svar blev skabt.

Åbningssekvensen i rykkeropkaldet er desuden karakteriseret ved at opkalderen er neutral over for den opkaldte ved på den ene side ikke at være for imødekommende og på den anden side heller ikke for fjendtlig: 1) hun udtrykker identifikation og genkendelse på en umarkeret måde der hverken viser nærhed eller distance, 2) hun udspiller identifikation og genkendelse trin for trin (mens nære relationer normalt udspiller deres nære relation ved at bruge så få ressourcer som muligt på identifikation og genkendelse, jf. Schegloff 1979), 3) hun giver den anden så lidt så muligt, men ikke mindre end den anden gør: selvidentifikation-selvidentifikation, hilsen-hilsen, spørgsmål-svar og 4) hun udsætter (gennem hilsen spørgesekvens og pauser) at adressere ærindet med opkaldet og dæmper dermed dets konfronterende karakter. Denne neutralitet giver sammen med udsættelsen af ærindet opkalderen mulighed for at orientere sig om hvordan den anden forholder sig til hendes opkald og til det at han ikke har sendt den sms han skulle. Samtidig viser hun ikke selv hvordan hun forholder sig til at hun ikke som ventet har modtaget en sms. På den måde kan man sige at hun nulstiller relationen og lader den opkaldte tage det første skridt i retning af en omdefinering af relationen hvor den etablerede ubalance kan udlignes eller stadfæstes og eventuelt føre til brud.

I medieskiftet fra sms til samtale udnytter opkalderen muligheden for konstruere sin henvendelse som en ikke-rykker. En sms-udveksling er baseret på et dialogisk princip hvor man skiftes til at sende og modtage, og har man ikke modtaget en sms, vil

ens følgende sms uundgåeligt få karakter af en rykker (jf. kapitel 3). Et opkald kan altså være en måde at undgå at sende en sms på, og parterne kan tilsvarende udnytte medieskiftet til at vise en ikke-orientering mod den tidligere sms. Desuden synes opkalderen at benytte samtalemediet til at tjekke temperaturen på forholdet uden at adressere det eksplicit. Samtalens affordabilitet 'mundtlighed' med åndedræt, pauser, stemmeføring og synkronicitet gør at den opkaldte vanskeligt kan gemme sig på samme måde som man kan gemme sig bag en sms, og opkalderen kan derfor få en god fornemmelse af hvad forholdets status er. Åbningssekvensen med dens mulighed for en udvidet åbning hvor der er plads for opkalderen og den opkaldte til at pejle sig ind på hinanden gennem tøven, afventning og undvigelse, synes i den forbindelse at være ideel. Endelig muliggør medieskiftet en øjeblikkelig respons, for når samtalen først er i gang, kan den opkaldte kun meget vanskeligt undvige at svare. Den øjeblikkelige respons synes at være relevant for opkalderne hvis opkald ser ud til at blive udløst af en ændring af situation/omstændighed der (re)aktualiserer et svar fra modtageren: Katrine beder i sin sms (2) Karsten om at møde hende dagen efter på et bestemt tidspunkt og et bestemt sted. Hun får ikke noget svar, men møder alligevel selv op – og det er på det tidspunkt hvor hun indser at Karsten ikke kommer, at hun foretager sit opkald til ham. I S238 konstruerer Malene *det er jo torsdag (.) der kommer jo Gilmore Girls* som en nyhed som hun netop selv er blevet opmærksom på, og tilsvarende finder Katrines rykker-telefonsvareropkald sted hvor hun er i en situation der reaktualiserer et svar: Hun ringer kl. 17.59 (TLFS32) til Daniel som ikke er dukket op til det skolearrangement de begge skal deltage i kl. 18.00 (ifølge S83). Samtalemediets affordabilitet 'synkronicitet' ser således ud til at blive udnyttet i disse eksempler.

4.1.3 Genoptagelsesopkaldet

I modsætning til de to sidste afsnit behandler dette afsnit opkald der følger efter en kommunikation afsluttet af en ikke-svarkrævende sms. Jeg vil kalde denne type opkald for genoptagelsesopkald. I datamaterialet er der 4 tilfælde hvor en ellers afsluttet sms-udveksling bliver genoptaget i en samtale. Derudover er der 2 tilfælde hvor den opkaldte først synes at behandle opkaldet som en genoptagelse, men hvor opkalderen herefter konstruerer opkaldet til ikke at være en genoptagelse.

4.1.3.1 Før åbning

Sms-opkaldsforløbet med et genoptagelsesopkald viser sig således:

A sender en ikke-svarkrævende og (midlertidigt) afsluttende sms til B
A eller B genoptager kommunikationen via et opkald

Samme begivenhedsrække gælder når samtalerollerne er vendt om.

I datamaterialets 6 eksempler manifesterer forløbet sig således:

(Katrine/3-4-S2)
 [...] [...] [...]
 Katrine man kl. 11.05 Heyson.... Kan vi mødes kvart i fire på vanløse st. Så kan jeg nå hjem først? Skriv tilbage...!
 → Rune man kl. 11.06 Ja ja... søde...
 → man kl. 15.22 *Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 15.22]*
 [...] [...] [...]

(Katrine/30-31-32-S60)
 Katrine ons kl. 20.55 Jeg elsker rigtig rigtig meget.....
Og vi har bare smøger!
 → Rune ons kl. 20.58 Ja ja det er godt.....
og jeg skal bare hjem til min...
 → ons kl. 20.59sure mor...elsker også digrigtigt meget...
Katrine ringer til Rune [opkald slut kl. 21.01]

(Daniel/79-80-S123)
 [...] [...] [...]
 → Rune tors kl. 9.16 Ok jeg pjækker...
 → Rune tors kl. 9.17 Fedt nok... vi ses i pausen...
 → tors kl. 11.36 *Rune ringer til Daniel [opkald slut kl. 11.37]*

(Daniel/86-87-S125)
 [...] [...] [...]
 → Michael tors kl. 13.19 Hej rune hvornår har du fri... Michael og daniel.
 → Rune tors kl. 13.19 Kl. Kvart i 3
 → tors kl. 13.52 *Rune ringer til Michael [opkald slut kl. 13.53]*

(Daniel/96-97-98-99-100-S135)
 Daniel fre kl. 11.26 Skal vi følges fra skole idag...
 Rune fre kl. 11.30 Jeg skal hjem og sove...men du må da godt komme med.....
 Daniel fre kl. 11.31 Det siger vi bare... Hvornår har du fri?
 fre kl. 11.31 *Daniel modtager automatisk genereret sms om at hans besked ikke kan afleveres*
 fre kl. 11.34 *Daniel modtager automatisk genereret sms om at hans besked er afleveret*
 → Rune fre kl. 11.34 Jeg har klie fået min tlf. Tilbage...
 → Rune fre kl. 11.35 Om en time...vi er på vej op til joshi...
 → fre kl. 13.03 *Rune ringer til Daniel [opkald slut kl. 13.03]*

(Maja/166-167-S199)
 Michael fre kl. 14.12 Heysan maja og trine hvad laver i? Jeg sidder i 200s busen. Kh michael-matros
 → Maja fre kl. 14.26 Vi går på strøget.... Vi har lige fundet et par bukser vi deler.... Så kan jeg bruge dem som tjener... Og trine til show of w....
 → fre kl. 14.28 *Maja ringer til Michael [opkald slut kl. 14.31]*

Det forløb som leder op til en genoptagelsessamtale, er en sms-udveksling der resulterer i en ikke-svarkrævende sms – i disse tilfælde i form af et svar på en anmodning (4),

et svar på en kærlighedserklæring (31-32), svar på en nyhedsannoncering (80) og svar på en forespørgsel (87, 100, 167). Ingen af disse er første pardele, og selv om de ikke er eksplicit afsluttende, kan de – alene ved ikke at tage nogen nye initiativer – afslutte udvekslingen (jf. afsnit 3.3). Alle sms-udvekslingerne har med aftalekoordinering at gøre, undtagen 30ff og 166ff som også er de tilfælde der i løbet af samtaleåbningen viser sig ikke at være genoptagelsessamtaler.

Efter det ellers afsluttede sms-forløb følges kommunikationen op i form af et opkald der emnemæssigt adresserer sms-udvekslingen. I de seks eksempler er det personen som afslutter sms-kommunikationen der er initiativtager til samtalen, men sandsynligvis kunne det lige så vel have været den anden part selv om der ingen eksempler er på det i datamaterialet. Opkaldet finder sted efter at den normative svartid er overskredet (4 t 18 min., 2 t 19 min., 33 min. og 1 t 28 min.) undtagen i to tilfælde (S60, S199) hvor opkaldet finder sted under 2 minutter efter den sidste sms.

4.1.3.2 Åbning

Genoptagelsessamtalen åbnes på følgende måder i datamaterialets 6 samtaler:

(Katrine/S2)

```
51   Ka:    [>hallo de:t< Katri]ne
52   Ps:    (0.5)
53   Ru:    de:t Rune
54   Ps:    (0.6)
55   Ka:    he::j
56   Ps:    (0.3)
[ ... ]
```

(Katrine/S60)

```
2113 Ru:    jar
2114 Ps:    (0.3)
2115 Ka:    hej må jeg lige snakke med dig lidt fordi vi har
2116 f:- forvildet os ind .hh i et kæ- et pløjehjem
[ ... ]
```

(Daniel/S123)

```
1176 Da:    det Daniel
1177 Ps:    (0.4)
1178 Ru:    det Rune
1179 Ps:    (0.6)
1180 Da:    he::j?
1181 Ps:    (0.2)
[ ... ]
```

(Daniel/S125)

```
1222 Mi:    dav Rune [det er Michael
1223   ?:    [( )
1224 Ps:    (0.5)
1225   ?:    (bar på [skrå)
1226 Ru:    [jeg har fri nu
[ ... ]
```

(Daniel/S135)

```
1607 Da:    jar
```

1608 Ps: (0.8)
 1609 Ru: e:h kommer du ned på skolen nu?
 [...]

(Maja/S199)
 690 Mi: godaw .h h
 691 Ps: (0.8)
 692 Maj: godda:g Michael
 693 Ps: (0.7)
 694 Mi: mrt (.) h:- hej?
 695 Ps: (0.6)

I tre af de seks eksempler udspiller parterne en gensidig identifikation og genkendelse (S2, S123, S199). I disse tilfælde behandles opkaldet ikke som fortsat interaktion, og parterne viser ikke en høj orientering mod hinanden. De viser dermed at status quo er som da udvekslingen blev afsluttet, og de behandler opkaldet som et nyt opkald. I de sidste tre eksempler (S60, S125, S135) viser den opkaldte genkendelse i sit svar på opkaldet og orienterer sig med *jar* (S60, S135) også mod ærindet med opkaldet (Schegloff 2004 [1970]: 71). Opkalderen behandler ærindet i sin første tur, og dermed samarbejder parterne, ved at gøre minimalt ud af identifikation og genkendelse og vise høj parathed i forhold til ærindet, om at gøre opkaldet til fortsat interaktion.

De tre tilfælde hvor parterne behandler opkaldet som et nyt opkald, skal ses i lyset af at opkaldets forbindelse til den tidligere sms-udveksling ellers synes oplagt: I S2 ringer Rune et kvarter før han i sin sms har aftalt at mødes med Katrine på s-togstationen, i S123 ringer Rune netop i begyndelsen af den middagspause hvor han og Daniel i deres sms'er har aftalt at mødes, og i S199 ringer Maja til Michael kun to minutter efter deres sms-udveksling. Det gælder også for de tilfælde hvor parterne behandler opkaldet som fortsat interaktion, at det synes oplagt at opkaldet har forbindelse til den tidligere sms-kommunikation: I S60 ringer Katrine til Rune kun ét minut efter deres sms-udveksling, i S125 ringer Rune før han i sin sms har sagt han har fri fra skole, og i S135 ringer Rune netop kl. 13.03 som er det tidspunkt hvor han med Daniel i deres sms-udveksling har aftalt at mødes (Rune siger kl. 11.35 at han har fri om *en time* (100) og med spisefrikvarteret lagt oven i vil det sige cirka kl. 13). Men selv om opkaldets forbindelse til den tidligere sms synes oplagt på grund af et kort tidsrum eller en stående mødeaftale, så vælger parterne i 3 af de 6 tilfælde altså at ikke at behandle opkaldet som fortsat interaktion. En relevant faktor i den forbindelse er formodentlig at den tidligere sms-udveksling var afsluttet og ikke implicerede fortsat mobilkommunikation. På den baggrund kan det være et sats for begge parter at behandle opkaldet som fortsat interaktion eftersom de risikerer at den modsatte part ikke har en tilsvarende høj

orientering mod opkaldets ærinde. Opkalderen behandler således opkaldet som et nyt opkald, og den opkaldte forholder sig afventende. Det ser altså at ud til at parterne, på baggrund af en afsluttet sms-udveksling, kan satse eller ikke satse på at opkaldet har forbindelse til den tidligere sms-kommunikation. Det har ikke været muligt for mig at klarlægge hvad der eventuelt kan få parterne til at satse eller ikke satse.

I et af de tilfælde hvor der satses, satser den opkaldte forkert, og opkalderen må vise at opkaldet ikke hænger sammen med den foregående sms og begrunde sit opkald: *hej må jeg lige snakke med dig lidt fordi vi har f:- forvildet os ind .hh i et kæ- et plejehjem* (S60). I et af de tilfælde hvor opkaldet ikke behandles som fortsat kommunikation, bekræfter opkalderen at opkaldet ikke hænger sammen med den foregående sms:

```
(Maja/S199)
690  Mi:      godaw .h h
691  Ps:      (0.8)
692  Maj:     godda:g Michael
693  Ps:      (0.7)
694  Mi:      mrt (.) h:- hej?
695  Ps:      (0.6)
696  Maj:     e:h h h heh
697  Ps:      (0.5)
698  Maj:     jo hva hedder- de::t e::m
699  Ps:      (0.9)
700  Maj:     Katrine kan ikk (0.3) i aften. (.) det der I skulle ↑ikk
[ ... ]
```

I eksemplet viser det sig at opkalderen ringer vedrørende et helt andet anliggende end det sms'en behandlede: *Katrine kan ikk (0.3) aften. (.) det der I skulle ↑ikk* (l. 700). Den opkaldte har som tidligere nævnt god grund til at antage at opkaldet har med sms-udvekslingen at gøre eftersom der kun er to minutter mellem den sidste sms og opkaldet, og det er sikkert det der i linje 694-700 besværliggør Majas præsentation af ærinde med opkaldet. I alle de øvrige tilfælde behandler opkalderen i sit ærinde med opkaldet den tidligere sms-kommunikation:

```
(Katrine/3-4-S2)
→   [ ... ] [ ... ] [ ... ]
    Katrine  man kl. 11.05  Heyson.... Kan vi mødes kvart i fire på vanløse st. Så
    kan jeg nå hjem først? Skriv tilbage...!
→   Rune    man kl. 11.06  Ja ja... søde...
    man kl. 15.22  Rune ringer til Katrine
    [ ... ] [ ... ] [ ... ]

(Katrine/S2)
51  Ka:      [>hallo de:t< Katri]ne
52  Ps:      (0.5)
53  Ru:      de:t Rune
54  Ps:      (0.6)
55  Ka:      he::j
```

56 Ps: (0.3)
 57 Ru: hvor er du he:n
 58 Ps: (0.6)
 59 Ka: JEG er hjemme
 60 Ps: (0.7)
 61 Ru: >du: godt klar over vi ska mødes på Værløse station om en halv
 62 time eller om et kvarter ↑ikk os<
 63 Ps: (0.4)
 64 Ka: e::h >jo jo<
 [...]

(Daniel/79-80-S123)

[...] [...] [...]
 Rune tors kl. 9.16 Ok jeg pjækker...
 → Rune tors kl. 9.17 Fedt nok... vi ses i pausen...
 tors kl. 11.37 *Rune ringer til Daniel*

(Daniel/S123)

1176 Da: det Daniel
 1177 Ps: (0.4)
 1178 Ru: det Rune
 1179 Ps: (0.6)
 1180 Da: he::j?
 1181 Ps: (0.2)
 1182 Ru: hvor: I henne nu?
 1183 Ps: (0.9)
 1184 Da: jeg er på vej op til Joshi
 1185 Ps: (0.6)
 1186 Ru: nå (.) >det er jeg os<
 [...]

(Daniel/86-87-S125)

[...] [...] [...]
 Michael tors kl. 13.19 Hej rune hvornår har du fri... Michael og daniel.
 → Rune tors kl. 13.19 Kl. Kvant i 3
 tors kl. 13.52 *Rune ringer til Michael*

(Daniel/S125)

1222 Mi: dav Rune [det er Michael
 1223 ?: [()]
 1224 Ps: (0.5)
 1225 ?: (bar på [skrå])
 1226 Ru: [jeg har fri nu
 1227 Ps: (0.6)
 1228 ?: ([)]
 1229 Mi: [HVA:
 1230 Ps: (0.4)
 1231 Ru: jeg har [fri nu
 1232 Mi: [(>hva sir du<)
 [...]

(Daniel/96-97-98-99-100-S135)

Daniel fre kl. 11.26 Skal vi følges fra skole idag...
 Rune fre kl. 11.30 Jeg skal hjem og sove...men du må da godt komme med....
 Daniel fre kl. 11.31 Det siger vi bare... Hvornår har du fri?
 fre kl. 11.31 *Daniel modtager automatisk genereret sms om at hans besked
 ikke kan afleveres*
 fre kl. 11.34 *Daniel modtager automatisk genereret sms om at hans besked
 er afleveret*
 → Rune fre kl. 11.34 Jeg har klie fået min tlf. Tilbage...
 Rune fre kl. 11.35 Om en time...vi er på vej op til joshi...
 fre kl. 13.03 *Rune ringer til Daniel*

(Daniel/S135)

1607 Da: jar
 1608 Ps: (0.8)
 1609 Ru: e:h kommer du ned på skolen nu?
 1610 Ps: (0.9)
 1611 Da: jar (.) hvor ska vi mødes
 [...]

I ærindet for opkaldet behandler opkalderen de aftaler som er indgået i de respektive sms-udvekslinger (S2: 57 + 61-62, S123: 1182, S125: 1226 og S135: 1609). Opkalderen refererer til den tidligere sms-kommunikation ved at forudsætte den bekendt. Samtidig forudsætter opkalderen at den opkaldte kan skabe forbindelsen tilbage: *hvo:r er du he:n* (S2: 57) og *hvor: er I henne nu* (S123: 1182) som en slags opdatering og oplæg til bekræftelse af mødeaftalen, *jeg har fri nu* (S125: 1226) som et forslag til mødeændring, og *kommer du ned på skolen nu?* (S135: 1609) som et oplæg til bekræftelse af mødeaftalen. Med Schegloffs ord kan opkalderen ved hjælp af *unexplicated referents of indexial expressions [...] show their sensitivity to what is "on one another's minds"* (Schegloff 2002 [1970]: 70). I alle tilfældene viser opkalderen desuden en orientering mod en (mulig) ændring i forhold til mødeaftalen fra den tidligere sms-udveksling. I de tilfælde hvor der ikke er nogen ændring, har opkaldet en konfirmerende karakter hvor parterne gensidigt forsikrer hinanden at deres tidligere indgåede aftale stadig står ved magt (S2, S123, S135). I det tilfælde hvor der rent faktisk er en ændring i forhold til den tidligere sms-udveksling, medfører annonceringen af ændringen en fremrykning af aftalen (S125, ikke vist). Ved at referere til den tidligere sms-udveksling og mødeaftalen på en indirekte måde påkalder opkalderen sig en tæt relation med den opkaldte idet han udviser og samtidig forudsætter hos den opkaldte en høj orientering mod det de er i gang med. Ved desuden at vise en orientering mod en (mulig) ændring af mødeaftalen påkalder opkalderen sig en relation med den opkaldte som en relation med rum for fleksibilitet.

4.1.3.3 Opsamling

Genoptagelsessamtalen følger efter en ellers afsluttet sms-udveksling, og i åbningssekvensen har den opkaldte og opkalderen mulighed for at satse eller ikke satse på at konstruere opkaldet som fortsat interaktion. Åbningssekvensen manifesterer sig således på to måder: Parterne gør minimalt ud af identifikation og genkendelse og viser høj parathed i forhold til ærindet, og opkalderen behandler ærindet i sin første tur. Alternativt udspiller opkaldet sig som en standardopkald med gensidig identifikation og genkendelse, og opkalderen behandler ærindet i sin anden tur. De to forskellige åbningssekvenser matcher muligvis den tvetydighed der ligger i den foregående kommunikation: Nok blev sms-udvekslingen som interaktion behandlet som afsluttet, men opkaldet følger kun et-to minutter efter, eller sms-udvekslingen indeholder en aftale som på op-

kaldstidspunktet endnu ikke er afviklet. Først med introduktionen af ærindet med opkaldet kan opkaldet endeligt forstås som fortsat eller ikke-fortsat interaktion. Her refereres til den tidligere sms-udveksling og mødeaftalen på en indirekte måde, og der vises en orientering mod en (mulig) ændring af mødeaftalen. Opkalderen påkalder sig dermed en tæt relation med rum for fleksibilitet som den opkaldte efterfølgende bekræfter.

Det ser ikke ud til at medieskiftet i sig selv involverer ekstra interaktionelt arbejde. Når parterne i nogle af åbningssekvenserne ikke viser nogen orientering mod den tidligere sms-udveksling hænger det sandsynligvis ikke sammen med medieskiftet, men med den omtalte tvetydighed der lå i den foregående kommunikation. Dette bekræftes af den indirekte ærindepræsentation som i alle tilfælde implicerer en høj orientering hos den opkaldte om hvad opkaldet handler om.

I samtalemediet udnyttes det at den dialogiske udveksling er mindre omstændelig end i sms'en, og samtalen tildeles affordabiliteten 'brugbar til forhandling': I opkaldet skabes en mulighed for at behandle den (eventuelle) ændring af mødetid og -sted gennem en forhandling med flere turskift end en sms-udveksling ville have egnet sig til, og med plads til den opkaldtes perspektiv. Derudover giver opkalderen med sit opkald samtalen en uopsættelig karakter idet han ringer kort før eller samtidig med tidspunktet for sit møde med opkalderen: I S2 ringer Rune kort før han skal mødes med Katrine på s-togstationen, i S123 ringer Rune netop i begyndelsen af den middagspause hvor han og Daniel skal mødes, i S125 har Michael spurgt til hvornår Rune har fri, og Rune ringer så netop i det øjeblik han har fri, og i S135 ringer Rune på det tidspunkt hvor Daniel har spurgt om de kan mødes. Den uudsættelige karakter synes et opkald at imødekomme bedre end en sms fordi opkaldet muliggør øjeblikkelig kommunikation. Endelig trækker opkaldene på mobiltelefonens affordabilitet 'mobilitet' idet de udfører nærmere aftale-koordinering på vej til deres møde. Samtalerne udtrykker derved den praksis som Ling og Yttri (1999, 2000) kalder for mobil mikrokoordination. Ling og Yttri skelner mellem tre forskellige typer af mikrokoordination, her understreget af mig i det følgende:

[...] Now mobile telephony allows for nearly continuous and ubiquitous communication under transport. [...]. This gives rise to several different types of coordination [...]. The first can be described as basic logistics. Here one can see the redirection of trips that have already started, i.e. one partner calling another and asking them to stop in at the store on the way home. [...]. Another version is the

"softening" of time, i.e. sitting in a traffic jam and calling ahead to the meeting to let them know that you will be late. A third variation is the progressively exact arrangement of a meeting. Two parties might, for example, generally agree to meet somewhere at an approximate time. As the two are in transit they might call each other to confirm the timing and the location. [...]. These types of coordination form the core of our idea of micro-coordination (Ling 1999: 11-12).

Jeg vil vende tilbage til Lings tre kategorier i kapitel 5 og her blot anføre at genoptagelsesamtalerne bedst passer til Lings tredje type.

Til sidst vil jeg nævne at denne gruppe af opkald har været særligt vanskelige at arbejde med. I forhold til de øvrige opkald efter sms udmøntes de kun i mindre grad som fortsat interaktion, og gruppen udgør et relativt lille antal opkald. Samtidig har det ikke været muligt at fastslå den ene type åbning som mere prototypisk end den anden, og jeg har heller ikke kunne afgøre hvad der eventuelt får parterne til at satse/ikke-satse på at konstruere åbningssekvensen som fortsat interaktion. Analysen ovenfor er derfor med disse forbehold.

4.1.4 Opfyldelsesopkaldet

Mens der i det foregående afsnit blev behandlet opkald som fulgte efter en afsluttet sms-kommunikation som ikke implicerede yderligere mobilkommunikation, vil jeg i dette afsnit behandle opkald som følger en sms indeholdende en anmodning eller et løfte om et senere opkald. Opkaldet indfrier løftet/imødekommer anmodningen, og jeg vil derfor kalde det for opfyldelsesopkaldet. I datamaterialet er der 4 opfyldelsesamtaler, og 1 opfyldelsesopkald der ikke fører til samtale.

4.1.4.1 Før åbning

Sms-opkaldsforløbet med et opfyldelsesopkald manifesterer sig således:

A anmoder om/lover et opkald i en sms
B/A foretager et opkald (opfyldelsesopkaldet)

Samme begivenhedsrække gælder når samtalerollerne er vendt om.

I datamaterialets 5 eksempler manifesterer forløbet sig således:

(Katrine/36-TLFS32-TLFS33-37-TLFS35)

→	Katrine	fre kl. 16.44	Hej rune og daniel.... En af jer... Ring lige til mig når i er færdige TAK!
		fre kl. 16.44	<i>Katrine modtager automatisk genereret besked om at hendes sms ikke kan afleveres</i>
		fre kl. 16.55	<i>Katrine modtager automatisk genereret besked om at hendes sms er blevet afleveret</i>
	Daniel	-	-
		fre kl. 17.59	<i>Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og</i>

lægger på
 fre kl. 18.02 *Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og lader båndet køre i 20 sekunder uden at sige noget før hun lægger på*
 → Katrine fre kl. 18.05 Skynd jer... Vi er gået i gang...
 fre kl. 18.05 *Daniel ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 18.06]*
 (Katrine/54-56-57-S100)
 Katrine søn kl. 12.34 Så er Unika solgt... Snøft...! Ses imorgen...! Kysser Katrine!
 → Maja søn kl. 12.36 What! Til hvem? Har de fået hende??
 Katrine søn kl. 12.39 Nogle af nete og ibs venner... Det er okai men lidt sørgeligt... Er du hjemme? Så ring lige til mig!
 → søn kl. 12.40 *Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.41]*
 (Daniel/NUL42-NUL43-61-S109)
 man kl. 20.39 *Katrine ringer til Daniel som ikke svarer, men afbryder*
 man kl. 20.40 *Katrine ringer til Daniel som ikke svarer, men afbryder*
 → Katrine man kl. 20.43 Hvorfor ligger du på ? ! ? Ring til mig når du gider snakke med mig! Jeg er ikke hjemme... Så ring på mobilos! Kysser Mig!
 → man kl. 20.46 *Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 20.48]*
 (Daniel/105-106-107-S150)
 Daniel søn kl. 14.16 Er det okay hvis jeg og trine kommer forbi når vi er færdige i kirken? Vi er til krybbespil...
 Rune søn kl. 14.17 Jeg skal lave tons af lektier så jeg er nok ikke så skæg at være samm med
 → Daniel søn kl. 14.18 Jeg hører trine og ringer senere... Så kommer vi måske forbi...
 → søn kl. 14.37 *Daniel ringer til Rune [opkald slut kl. 14.38]*
 [...] [...] [...]
 (Malene/431-432-433-TLFS130-S259)
 → Sisse fre kl. 21.25 Hey malsen ringer du ikke når koncerten slutter? Jeg gider ikke og være her mere!
 Malene fre kl. 22.28 Hvem er det?
 Sisse fre kl. 22.32 Kan du ikke kende mig? Det er sisse jeg er nede i surf clubben er koncerten god?
 (→) fre kl. 23.41 *Malene ringer til (Sisse), men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.42]*
 → fre kl. 23.42 *Malene ringer til Frida som er sammen med Sisse, og Malene og Sisse taler [opkald slut kl. 23.45]*

I det forløb der leder op til en opfyldessamtale, kommer der en sms, enten som en første-sms (36, 431) eller som en sms i et kommunikationsforløb (57, 61, 107). Sms'en indeholder en anmodning eller et løfte om et opkald. I sms'en er der også indbygget en begrundelse for hvorfor afsenderen ikke selv har mulighed for at ringe på afsendelsestidspunktet: I sms 36 kan Katrine ikke ringe til Rune og Daniel fordi de ikke *er færdige*. I sms 107 skal Daniel før opkaldet til Rune snakke med Katrine (*jeg hører trine*). I sms 431 kan Sisse ikke ringe til Malene som er til koncert, og i sms 57 antages det at Maja kan ringe fra fastnettelefon. I sms 61 har Katrine ringet til Daniel to gange uden at få fat i ham fordi han *ligger på ? ! ?*. En sms med en anmodning om at blive ringet op kommer altså i datamaterialets eksempler i tilfælde hvor det ikke er muligt at ringe modtageren op (36, 61, 431), eller hvor den der anmodes, har mulighed for at ringe fra

fastnettelefon (57). En sms med et løfte om et senere opkald finder sted hvor afsenderen ikke har mulighed for at ringe på afsendelsestidspunktet (107).

Opfyldelsesopkaldet konstrueres som en relativ hastesag – modtageren af sms'en skal ringe straks han er færdig med det som gør ham utilgængelig; han skal ringe *når i er færdige TAK!* (37), *så ring lige til mig* (57), *når du gider snakke med mig!* (61), og *når koncerten slutter* (431). Opfyldelsesopkaldet skal altså finde sted så snart det er muligt. Det kan underbygges af et tilfælde hvor det via en automatisk genereret sms bliver klart for sms-afsenderen Katrine der har anmodet om at blive ringet op, at Daniel, som har fået anmodningen, nu er tilgængelig, men alligevel ikke ringer op (36ff). Det fører til et rykker-telefonsvareropkald (TLFS32) og endnu et hvor Katrine lader telefonsvarer-båndet løbe i 20 sekunder uden at sige noget (TLFS33). Dette er en temmelig vred og hævnagtig måde at udtrykke sig på, for de unge i datamaterialet benytter sig ellers ikke af at lægge telefonsvarer-besked, sandsynligvis fordi den nye teknologi med opkalderinformation er hurtig, gratis og tilstrækkelig i sammenligning med telefonsvareren (se afsnit 4.2.1). Katrines reaktion tyder på at anmodningen om at blive ringet op ikke bare er svarkrævende, men også skal indfries straks det er muligt. Opfyldelsesopkaldet i forbindelse med et løfte om at ringe synes dog ikke at have samme uopsættelige karakter som opfyldelsesopkaldet i forbindelse med en anmodning: *Jeg hører trine og ringer senere... Så kommer vi måske forbi...* (107). Her spiller det sikkert også en rolle at Daniel i den foregående sms-udveksling har fået et afslag fra Rune og afpasser sin sms efter det.

4.1.4.2 Åbning

Fire af de fem tilfælde resulterer i en egentlig samtaleåbning. Åbningen i opkaldet efter en sms med et løfte om et senere opkald forløber således:

```
(Daniel/S150)
2484 Ru: hallo?
2485 Ps: (0.5)
2486 Da: Ehe:j Rune f
2487 Ps: (0.6)
2488 Ru: he- hej
2489 Ps: (0.6)
2490 Da: hej (.) vi e:: er på vej hh heheh (.) .hhh fså vi
2491 kommer lige forbi dig hf
[ ... ]
```

I opkaldet der følger efter et løfte om at ringe senere (S150), besvarer den opkaldte opkaldet med *hallo?*, og opkalderen hilser og forudsætter at den opkaldte kan genkende

han ud fra stemmen: *£he:j Rune£*. Den opkaldte hilser igen og viser genkendelse og giver turen tilbage til opkalderen (l. 2488-2489). Dermed skabes en 'anchor position' (Schegloff 1986) hvor ærinde med opkaldet kan præsenteres – og det bliver det (l. 2490-2491). Opkaldet former sig på den måde efter et standardopkald hvor opkalderen præsenterer ærinde med opkaldet efter gensidig identifikation og genkendelse er opnået. Det ekstra hej, mikropausen, selvreparaturen, latterpartiklerne og smilestemmen i ærindepræsentationen kan sandsynligvis henføres til at Daniel ikke helt gør det med samtalen som han i sin sms lagde op til. Af Daniels sms fremgik det at han ville tale med Katrine og ringe til Rune for at diskutere hvorvidt han og Katrine skulle komme forbi (107). I samtalen er han *på vej* (l. 2490), og man kan således sige at opfyldelses-samtalen ikke helt opfylder det forventede.

Det kunne være en mulighed at Daniel ligefrem udsætter sin ærindepræsentation til sin anden tur og også derigennem viser at han gør noget andet end det han selv i sin sms lagde op til. Vi ved jo, med svaropkaldet (afsnit 4.1.1), at det er muligt for opkalderen at præsentere sit ærinde allerede i sin første tur efter en sms der implicerede yderligere mobilkommunikation. Men der er også en anden mulighed. Eftersom jeg kun har et eksempel vil jeg her blot præsentere denne mulighed og først diskutere den yderligere i forbindelse med mine analyser af opfyldelsesopkald efter samtale der viser samme mønster (afsnit 5.4): Eftersom Daniel i sin sms har lovet at ringe senere, uden en præcis angivelse af tidspunktet for dette opkald, ville han ved allerede at gå på sit ærinde i sin første tur implicere en høj orientering mod opkaldet fra Runes side – og dermed ville han forudsætte at Rune sad og ventede på hans opkald. Ved altså at gennemføre åbningen som en standardåbning (uden at overspringe genkendelse og hilsen) viser Daniel en ikke-forventning om at Rune sidder og venter, og han demonstrerer derved også en ligeværdighed i relationen.

Nu følger de tre eksempler på opkald der indfrier en anmodning i en sms om et opkald (jeg har markeret ærindepræsentationen med en pil):

(Katrine/S100)

3447 Ka: hallø
 3448 Ps: (0.3)
 3449 Maj: he:j?
 3450 Ps: (.)
 3451 Ka: prøv lige og vent jeg ska lige åbne døren ↑ikk
 3452 Ps: (0.5)
 3453 Maj: °*ja:h*°
 3454 Ps: (3.1)
 3455 Ka: → jeg var lige på vej ind i hallen hh .hhh (s[å] det er nogle

3456 Maj: [()
 3457 Ka: af mine- de:t net- det et å- det er det bødste vi o- det
 3458 overhøvet kunne være. (.) .hh[h
 [...]

(Daniel/S109)

((baggrundsstøj))=(1.5)
 [((baggrundsstøj))
 141 Ka: [°hallo det er Katrine°
 142 Ps: (1.0)
 143 Ka: hallo
 144 Ps: (0.5)
 145 Da: det Daniel
 146 Ps: (0.3)
 147 Ka: he::j °thva så°
 148 Ps: (0.8)
 149 Da: he::j
 150 Ps: (0.5)
 151 Da: e::hm: Katrine- (.) >det var fordi< jeg sad
 152 inde i biografen
 153 Ps: (0.6)
 154 Da: ahe[h
 155 Ka: [Enå (.) okayf
 156 Da: jeg h[ar li:ge været i-
 157 Ka: [hvorfor slukkede du så ikk bare
 158 Ps: (1.2)
 159 Da: det ved jeg ikk
 160 Ps: (1.0)
 161 Ka: nå hvad hedder de::t e:m:
 162 Ps: (1.3)
 163 Ka: var den go:
 164 Ps: (0.6)
 165 Da: ja ja. (.) den var rigtig god
 166 Ps: (0.5)
 167 Ka: okay
 168 Ps: (0.2)
 169 Ka: → ska vi noget i weekenden (.) ↓sku jeg bare
 170 lige høre
 [...]

(Malene/S259)

((Frida har taget telefonen og hentet Sisse))
 2779 Si: =he:y.
 2780 Ps: (1.2)
 2781 Ma: hallo?=
 2782 Si: =>>HEY MALENE HVORDAN GÅR DET
 2783 ER DET<< din på telefon >er det din telefon< .hh ((?henvendt til
 2784 Frida))
 2785 Ma: [HE:J [(ja)
 2786 Si: [(okay) hvordan [går det
 2787 Ps: (0.4)
 2788 Ma: e:[:hm fint nok
 2789 Si: [hvor er du henne
 2790 Ps: (0.4)
 2791 Ma: je:g [et eller andet] sted i Hvid- et eller andet sted i
 2792 Si: [>hvor er du henne<]
 2793 Ma: Hvidovre [(et sted)
 2794 Si: [kommer e- kommer I til Sydhavnen?
 2795 Ps: (0.6)
 2796 Ma: e::h hva: °nej det gør vi ikk vi ska
 2797 være hjem[me ved (fire)tiden°
 2798 Si: [hvor gå- hvor-
 2799 Ps: (1.2)
 2800 Si: tar I så ud til Dorte eller hvad
 2801 Ps: (0.4)
 2802 Ma: j*ar*
 2803 Ps: (0.2)
 2804 Si: → E:::V mand >jeg (ve) hel vild lyst til (dan) (til at komme
 2805 et eller andet sted hen)<
 2806 Ps: (0.6)
 2807 Ma: hva:

2808 Ps: (0.3)
 2809 Si: jeg vi () (hel vild) () et eller andet sted hen
 2810 Ps: (0.9)
 2811 Ma: jamen:: *hvafor* noget jeg kan *ftikk* høre hva du siger*f* .hh
 2812 Ps: (.)
 2813 Si: jamen det er fordi °jeg er ude: jeg er ude ved surferklubben .hh
 2814 og så- det har jeg ikk lyst til at være mere for der er en eller
 2815 anden dum en eller anden der- der vil gerne p- .hhh jar så det
 2816 *gider* jeg ik[k mere hvor er du henne hvor ta- [I t- tar ikk til
 2817 Ma: [nå [nå:
 [...]

I det mest enkle eksempel (S100) besvarer den opkaldte der anmodede om at ringe op, opkaldet med en channel opener, *hallo*, hvorefter opkalderen hilser med *he:j?*. Majas hilsen kan forstås på én gang som en selvidentifikation, en hilsen og en slags 'værsgo, nu ringer jeg som du anmodede om'. Katrine behandler det samtidig som et turskift og holder sin tur (l. 3451-3455) og fortsætter emnet fra sms-udvekslingen om hendes solgte hund. I afsnittet om opfyldelsessamtaler efter opkald i næste kapitel (afsnit 5.4), med en hel del flere tilfælde, viser dette mønster sig at gå igen: Opkalderen og den opkaldte gør minimalt ud af identifikation og genkendelse, opkalderen siger en slags 'værsgo' med sin første tur, og den opkaldte går herefter på sit ærinde/fortsættelsen af det tidligere emne. Jeg vil behandle opkalderens 'værsgo' og den opkaldtes respons yderligere i næste kapitel når jeg har nogle flere eksempler. Om eksemplet vil jeg desuden fremhæve at jeg også analyserer det som en svarsamtale til sms (i afsnit 4.1.1) fordi Katrine i opkaldet besvarer Majas sms. Det tyder på at opfyldelsesopkaldet har en særlig status som en opkaldstype der kan kombineres med andre opkaldstyper.

De to resterende tilfælde er kendetegnende ved at den opkaldte, som har anmodet op at blive ringet op, først sent fremlægger sit ærinde – på trods af at det i hendes foregående sms blev fremstillet som en hastesag. I S109 undlader Katrine at introducere ærindet med opkaldet det første oplagte sted i åbningen, nemlig efter gensidig selvidentifikation ved navn og hilsen (0.5-pausen, l. 148). I stedet genoptager Daniel sin tur og forklarer hvorfor han ikke kunne besvare Katrines opkald tidligere (l. 151-152: *>det var fordi< jeg sad inde i biografen*). Dette modtager Katrine med et *fnå* (.) *okay*, og hun stiller det uddybende spørgsmål *hvorfor slukkede du så ikk bare* (l. 157). Efter Daniels svar (l. 159: *det ved jeg ikk*), opstår der igen, med en 1.0-pause, et oplagt sted for Katrine at introducere grunden til hun ville ringes op. I stedet spørger hun til den film Daniel har været inde at se (l. 163: *var den go:*). Først efter Daniels svar på dette, fremstiller Katrine grunden til at Daniel skulle ringe (l. 169-170: *ska vi noget i weekenden* (.) *↓sku jeg bare lige høre*). På samme måde udsætter Sisse i den anden

samtale at introducere grunden til at hun ville ringes op; hun spørger til hvordan det går (l. 2782 + 2786), hvor Malene er henne (l. 2789 + 2792), og hvor hun er på vej hen (l. 2794 + 2800). De to sidste spørgsmål kan høres som præ-spørgsmål til hendes ærinde, men hvad ærindet er, bliver først klart i linje 2804, uddybet i linje 2813: Hun har *ikk lyst* (l. 2813) til at være i surfklubben længere og vil gerne et andet sted hen sammen med Malene. I de to eksempler præsenterer den opkaldte altså først sent grunden til at hun ville ringes op. Dertil kommer at den opkaldte allerede efter opkalderens første tur går ind i en hvordan-går-det-sekvens (Katrines *he::j °hva så°* (S109: 147) og Sisses *HEY MALENE HVORDAN GÅR DET* (S259: 2782)). Hvordan-går-det-sekvensen kommer lidt for tidligt, via en 'interlocking' hvor to komponenter indeholdes i en tur (Schegloff 1986: 130ff). I S259 ignorerer turen oven i købet den andens *hallo?* der kan høres som en reparatur (l. 2781). Man kan derfor sige at den opkaldte ikke bare udsætter at præsentere grunden til at hun ville ringes op, men også søger at undgå ærindepræsentationen. Undvigelsen fortsættes som sagt efter hvordan-går-det-sekvensen – selv om den lidt for tidlige how-are-you-sekvens faktisk medfører at næste 'anchor position' for præsentation af ærindet med opkaldet tildeles den opkaldte, og en oplagt mulighed for at præsentere hvorfor hun ville ringes op, opstår.

Ved at udsætte ærindepræsentationen og spørge til opkalderen socialiserer den opkaldte sig med opkalderen og sikrer sig en opdateret status på i hvilket omfang opkalderen nu er tilgængelig. Samtidig opnår den opkaldte at få afdramatiseret det ærinde der ellers i sms'en var fremstillet som en hastesag. Når det foregående opkald (S100) efter en anmodning i en sms ikke indeholdt en udsættelse af ærindepræsentation gennem en hvordan-går-det-sekvens, kan det således være af betydning at det fulgte efter en sms-udveksling hvor kommunikationen allerede var i gang og ærindet klarlagt.

Mens den opkaldte udsætter at præsentere grunden til at hun ville ringes op, synes opkalderen afventende: Han tager kun på opfordring et initiativ, og hans ture er afmålte. I S109 er det kun efter en 0.5-pause (l. 150) at Daniel forklarer sin tidligere telefonopførsel, og hans efterfølgende ture (l. 159: *det ved jeg ikk* og l. 165: *ja ja. (.) den var rigtig god*) er svar – kortfattede – på Katrines spørgsmål. Kun i linje 156 er der et svagt initiativ der dog henlægges under overlap. Malene er i S259 tilsvarende tilbageholdende. Hun svarer gerne, dog beskedent, på Sisses spørgsmål (l. 2788: *e::hm fint nok*, l. 2791: *je:g et eller andet sted i Hvid- et eller andet sted i Hvidovre*, l. 2796: *nej*

det gør vi ikk vi ska være hjemme ved (fire)tiden og l. 2802: *j*ar**.), men hun gør ikke selv nogen tiltag. Opkalderens afventende facon i de to eksempler er ikke specielt fjendtlig eller uengageret, men heller ikke specielt åben eller imødekommende – han stiller sig ganske simpelt til rådighed for den opkaldte og viser sig tilgængelig for hvad hun måtte have på hjerte. Ved at forholde sig afventende tydeliggør opkalderen hvilken type opkald der er tale om: Opkaldet er på den opkaldtes foranledning, og det er den opkaldte og ikke som normalt opkalderen der skal præsentere sit ærinde.

4.1.4.3 Opsamling

Sammenfattende kan man sige at opfyldelsesopkaldet følger efter en sms med et løfte ('jeg ringer') eller en anmodning ('ring til mig') om et opkald. Løftet og anmodningen begrundes i sms'en, og opfyldelsesopkaldet indfrier løftet/anmodningen. Opfyldelses-samtalen efter et løfte om at ringe op konstruerer sig som et standardopkald hvor opkalderen præsenterer ærindet efter gensidig identifikation og genkendelse er opnået. I opfyldessamtalen efter en anmodning om at blive ringet op behandles ærindet med opkaldet som tilhørende den opkaldte. Hvis anmodningen er en del af en første-henvendelse, indskyder den opkaldte en hvordan-går-det-sekvens som afdramatiserer det at opkalderen har skullet ringe på den opkaldtes foranledning. Hvis anmodningen kommer som del af en igangværende udveksling, går den opkaldte allerede i sin anden tur i gang med ærindet med opkaldet.

I de opkald der følger efter et opkald med et løfte om at ringe senere, demonstrerer opkalderen ved først at introducere sit ærinde i sin anden tur en ikke-forventning om at den opkaldte sidder og venter på hans opkald. På den måde behandler han ham som ligeværdig. I de opkald der følger efter opkald med en anmodning om at blive ringet op, udspilles en standardåbning (hvor dog den opkaldte introducerer ærindet med opkaldet) eller der indskydes en hvordan-går-det-sekvens. Begge åbninger normaliserer opkaldet og det at opkalderen har skullet ringe på den opkaldtes foranledning. Derved påkalder parterne sig en relation hvor den ene umarkeret kan gøre den anden en tjeneste.

Medieskiftet i sig selv involverer ikke interaktionelt arbejde for parterne. Selv om der i flere tilfælde er tale om en art udvidet åbning, så er det arbejde der udføres, knyttet til handlinger der ikke synes at have med medieskiftet at gøre. Det gælder dog for opfyldelsesopkaldet efter sms at datamaterialet kun viser få eksempler. Jeg vil derfor

vende tilbage til de temaer og handlinger der her er anslået, i det følgende kapitel i mit afsnit om opfyldelsesopkald efter opkald (afsnit 5.4).

Medieskiftet fra sms til mobiltelefonsamtale hænger i tre tilfælde sammen med at en telefonsamtale ønskes, men ikke er mulig – modparten kan ikke ringes op (36, 62, 431). Sms'en bliver således tildelt en affordabilitet man kan kalde 'besked under modtagerens fravær', og asynkroniciteten i mediet udnyttes. Da afsenderen af sms'en samtidig konstruerer sit anliggende som hastesag og beder modtageren ringe straks hun er tilgængelig for samtale, tildeles sms'en affordabiliteten 'uegnet til kommunikation om hasteanliggender'.

Samtalemediet udnyttes til at fremlægge komplekse ærinder, dvs. ærinder der indeholder en flerenhedstur, eller som forudsigeligt vil føre til flere turskift: Katrine har en flerenhedstur i beretningen om salget af sin hund (S100). Og når Katrine i S109 spørger Daniel om de skal noget i weekenden, er hans svar noget som involverer Katrine, og hun vil formodentlig have en reaktion på det, og muligheden for en nærmere forhandling med flere turskift ligger for. S150 involverer også forhandling: Rune har i sms-udvekslingen været afvisende over for at mødes med Daniel, og Daniels medieskift kan ses som et forsøg på at overtale Rune i en samtale. På samme måde i S259: Sisse vil gerne mødes med Malene, men hvis Malene siger ja til dette, vil det resultere i en nærmere drøftelse af hvor de skal mødes og hvornår. Man kan derfor sige at samtalemediet og sms-mediet udstilles som henholdsvis egnet og ikke-egnet til komplekse anliggender.

4.1.5 Opsamling

I denne del af kapitlet om forløb mellem sms og opkald har jeg undersøgt de tilfælde hvor en sms efterfølges af en samtale. Der har vist sig at være fire grundlæggende forskellige samtaletyper der følger efter en sms i et sammenhængende kommunikationsforløb, nemlig rykkersamtalen (efter en manglende sms), svarsamtalen (efter en svarkrævende sms), genoptagelsessamtalen (efter en lukket sms-udveksling) og opfyldelsessamtalen (efter en sms med en anmodning/et løfte om et opkald). Opfyldelsessamtalen har en særlig status fordi den kan kombineres med de andre samtaletyper.

De fire typer etableres af samtaledeltagere i fællesskab og deres karakteristika er observerbare i samtaleudskrifterne. De prototypiske åbninger for hver af samtalyperne kan sammenfattes i denne oversigt:

Svarsamtale	Rykkersamtale	Genoptagelsessamtale
Hilsen Ærinde m.opkald	Selvid v. navn Selvid v. navn Hilsen Hilsen 'hvordan går det' 'det går fint' Ærinde m.opkald	[Selvid v. navn Selvid v. navn] Hilsen Ærinde m. opkald
Opfyldelsessamtale efter løfte	Opfyldelsessamtale efter anmodning	
'hallo' Hilsen Hilsen Ærinde m. opkald	'Hallo'/Selvid v. navn Hilsen/Selvid v. navn [Hilsen + 'hvordan går det' 'det går fint'] Ærinde m. opkald	

Tabel 5: Oversigt over åbninger i opkald efter sms i sammenhængende kommunikationsforløb

I svarsamtalen samarbejder opkalderen og den opkaldte om en hurtig indgang til ærinde med opkaldet ved at bruge minimale resurser på identifikation, genkendelse og hilsen. I rykkersamtalen udsætter opkalderen ærinde med opkaldet ved at udspille en trinvis identifikation og genkendelse, overlade turen til den anden og indlede en hvordan-går-det-sekvens. Opkalderen og den opkaldte får dermed mulighed for at lave samtalen til en ikke-rykkersamtale og dermed afværge den konflikt der ligger i at en sms ikke er blevet besvaret som den skulle. I genoptagelsessamtalen kan parterne satse eller ikke satse på opkaldet som fortsat interaktion i forhold til den ellers afsluttede sms-udveksling ved at gennemspille eller ikke at gennemspille gensidig identifikation og genkendelse. Opfyldelsessamtalen efter et løfte om at ringe senere viser sig som et standardopkald hvor opkalderen præsenterer ærinde efter gensidig identifikation og genkendelse er opnået. I opfyldelsessamtalen efter en anmodning om at blive ringet op behandles ærinde med tilhørende den opkaldte. Hvis anmodningen er en del af en første-henvendelse, indskyder den opkaldte en hvordan-går-det-sekvens, som afdramatiserer ærinde med opkaldet. Hvis anmodningen kom som en del af en igangværende udveksling, går den opkaldte allerede i sin anden tur i gang med sit ærinde.

Skiftet fra sms til samtale involverer ikke ekstra interaktionelt arbejde for parterne. Både i åbningen og i ærindepræsentationen viser parterne at de er helt på højde med hvad de sidst var i gang med, og hvad de nu gør. Derved demonstrerer de en

orientering mod mobiltelefonen som ét medie. Samtidig påkalder de sig en tæt relation ved at udvise en høj orientering mod hinanden og mod hvad de er i gang med. I de tilfælde hvor der udspilles en trinvis identifikation og genkendelses-sekvens er der således tale om særlige interaktionelle handlinger der ikke er knyttet til medieskiftet eller til en ikke-orientering mod den anden part.

De fire typer af åbninger kan alle beskrives med udgangspunkt i Schegloffs kanoniske åbning, fx minder svarsamtalens åbning om Schegloffs eksempler på 'maximum caller preemption' (1986: 142-144) hvor opkalderen allerede efter den opkaldtes første tur præsenterer sit ærinde med opkaldet. Imidlertid synes den åbning hvor alle fire sekvenser anvendes (rykkersamtalen, opfyldelsessamtalen), dog ikke at være en rutine som afspejler normalen hvor der ikke er noget særligt på færde (Schegloff 1986). Snarere synes genoptagelsessamtalens åbning med ærindepræsentation i opkalderens anden tur at være nærmest en standardåbning da ingen af parterne hos den anden her forudsætter en orientering mod en fortsættelse af den tidligere sms-udveksling. Hvis den kanoniske åbning i datamaterialet kun indeholder tre sekvenser, kan det hænge sammen med at deltagerne er i løbende kontakt dagligt, og at en hvordan-går-det-sekvens derfor ikke er relevant. Men det er også muligt at den danske kanoniske åbning i det hele taget kun indeholder tre sekvenser, og man kan notere sig at i vores naboland Sverige udelades how-are-you-sekvensen ofte (Lindström 1994). Der mangler imidlertid undersøgelser af danske data der kan underbygge dette.

Analyserne synes ikke at støtte Arminen og Leinonens undersøgelse der finder at finske mobilåbninger er systematisk forskellige fra finske fastnettelefonåbninger, og at der i mobilopkald eksisterer en særlig 'greeting opening' (2003). Snarere ligger analyserne i forlængelse af Hutchby og Barnetts studie hvor mobilåbninger langt hen ad vejen ligner fastnetåbninger. Analyserne understøtter også Hutchby og Barnetts observation om at selv om mobiltelefonens nummervisningsfunktion er operativ, så benyttes den ikke nødvendigvis som resurse i åbningen (2005). Det er imidlertid problematisk at sammenligne mine mobilåbninger med Arminen og Leinonens og Hutchby og Barnetts da mine åbninger alle følger efter en sms eller en sms-udveksling, og da det ikke vides hvad deres åbninger følger efter (hvis de følger efter noget).

Hvis man sammenligner analyserne med Firths analyse af fax/telex der følges af opkald (1991), så ligner de hinanden på den måde at overgangen fra det ene medie

til det andet i mit materiale også håndteres ved at (dele af) den foregående kommunikation i det ene medie tildeles ærindet med opkaldet i den efterfølgende kommunikation i det andet medie. Men i mit materiale udgør forbindelsen mellem det ene og det andet medie ikke altid et turpar – rykkersamtalen, svarsamtalen, og opfyldelsessamtalen indgår i en slags turpar med den foregående sms, men genoptagelsessamtalen gør ikke. En anden forskel er at Firth ikke går nærmere ind i de relationer som fax/telex og telefonsamtalen kan indgå i; en telefonsamtale efter fax/telex er altid en *elaboration* (1991: 85ff). Endelig refereres der i Firths telefonsamtaler næsten altid eksplicit til det foregående dokument mens det er meget sjældent i mobilsamtalerne at der refereres eksplicit til den tidligere sms. Det tyder på at det er særligt for de unge mobiltelefonbrugere at selve medieskiftet ikke kræver interaktionelt arbejde. Hvis det er rigtigt, kan det blandt andet hænge sammen med at sms'en og mobilsamtalen begge foregår via mobiltelefonen og derfor kan opfattes som mere beslægtede end faxen og fastnettelefonen. Men mere afgørende er det formentlig at deltagerne i det hele taget er i kontinuerlig kontakt og derfor løbende orienterede mod hinanden og mod hvad de er i gang med. På den baggrund kan den opkaldte fx kalkulere med potentielle ærinder som opkalderen måtte have, og opkalderen kan forudsætte at den opkaldte er med på hvad opkalderen er ved – og medieskiftet er i den forbindelse ingen barriere.

Analysen af medieskiftet diskuterer de affordances som strukturerer de unges interaktion. Et genkommende træk i alle fire samtaletyper er at samtalen udnyttes til at fremstille vigtige og uudsættelige anliggender: Når en ændring af situationen reaktualiserer et svar fra modtageren (rykkersamtalen), når der skal være øjeblikkelig sikkerhed for modtagelsen (svarsamtalen, rykkersamtalen), og når en aftale skal ændres eller stadfæstes i sidste øjeblik (genoptagelsessamtalen). Samtalen bliver her tildelt affordancen 'øjeblikkelig interaktion' der muliggøres af synkroniciteten i mediet. Derudover bliver samtalen brugt til komplekse anliggender: Når et svar omfatter flere turkonstruktionsenheder (svarsamtalen), når et svar eller en mødeaftale skal forhandles (svarsamtalen, genoptagelsessamtalen), og når ærindet med opkaldet forudsigeligt vil føre til flere turskift (opfyldelsessamtalen). Her udnyttes mediets mulighed for 'samtidig gensidig udveksling'. Samtalen benyttes yderligere til at omgå den dialogiske sms-udveksling og den norm at en svarkrævende sms skal besvares, og at den skal besvares inden for et bestemt tidsrum: Ved at ringe kan man undgå at sende en sms der automa-

tisk vil blive opfattet som en rykker (rykkersamtalen), og man kan råde bod på ikke at have svaret i tide (svarsamtalen). Her tildeles samtalen en affordance man kan kalde 'anden interaktionsform end sms', og en man kan kalde 'mere værdifuld end en sms'. Endelig udnytter parterne opkaldet til sensitive anliggender, som til trøst, medfølelse og indlevelse (svarsamtalen), til at tjekke temperaturen på forholdet (rykkersamtalen) og udligne en skævhed mellem parterne (rykkersamtalen). Opkaldet synes her at blive tildelt affordancen 'nærhed' der støttes af teknologiens mulighed for mundtlighed og samtidig tilstedeværelse.

4.2 Opkald efterfulgt af sms

Jeg har nu behandlet de tilfælde hvor en sms følges af et opkald i et sammenhængende kommunikationsforløb. I dette afsnit vil jeg beskæftige mig med de 24 tilfælde i data-materialet hvor et opkald følges af en sms. Som i den foregående del af kapitlet vil jeg se på hvordan parterne i praksis håndterer overgangen fra samtalen til beskeden. Da mine analyser blandt andet baserer sig på hvordan samtalen lukkes, vil jeg før analyserne fremlægge den litteratur om lukninger som er relevant.

Den grundlæggende litteratur om telefonsamtalelukninger ser lukning som samtaledeltagerens løsning på det problem det er at nå et punkt i samtalen hvor den ene deltagers fuldendelse ikke vil foranledige den anden deltagers tale og ikke vil blive hørt som en af deltagerens tavshed (Sacks 1992 [1971], Schegloff og Sacks 1973). Lukning er noget som parterne præsterer i fællesskab over tid, og som indledes af den ene deltager med en 'mulig præ-lukning' der ikke initierer yderligere emnesnak, fx 'we:ll', 'okay' eller 'so:.'. Den mulige præ-lukning kan den anden samtaledeltager bruge til at videreføre en lukkerutine hvis kanoniske struktur er *A: O.K., B: O.K., A: Bye Bye, B: Bye* (Schegloff og Sacks 1973: 317). Button har arbejdet videre med lukninger og hvad der kan ske fra første mulige præ-lukning til at lukningen er realiseret (1987, 1990). Han identificerer syv forskellige sekvenstyper der kan forlænge lukkeproceduren eller helt forlade den: arrangementer, referencer tilbage i samtalen, emneinitieringsfremkaldere, i-samtaleobjekter, omsorgserklæringer og hilsner, ærindet med opkaldet og værdsættelser (oversættelserne til dansk er efter Nielsen 2000). Den grundlæggende litteratur, der er baseret på amerikanske samtaler, har vist sig holdbar i forbindelse med lukninger på andre sprog (se Luke og Pavlidou 2002 for analyser og overblik over referencer).

Børns telefonlukninger er også blevet analyseret, og her viser det sig at 10-12-årige fuldt ud mestrer lukningsproceduren (Veach 1981).

I to undersøgelser behandles mobiltelefonsamtalens lukning. Weilenmann præsenterer et eksempel på at den opkaldte *tries to get out of the conversation by saying what she is doing* (2003: 147). I det pågældende eksempel bliver den opkaldte ringet op mens hun er i et omklædningsrum, og Weilenmann anfører at eksemplet viser at selv om mobiltelefonen medfører at samtaler kan finde sted næsten hvor som helst, så forhandler folk hvornår mobilsamtale er mulig (2003: 148). Axelsson og Leuchovious baserer deres observationer om mobilsamtalelukninger på 60 samtaler (2003). De angiver at en af samtaledeltagerne ofte *i mitten av samtalet* indleder en forhandling om at lukke (2003: 19). Derudover fremlægger de to eksempler hvor samtalen lukkes med henvisning til senere kommunikation hvilket *förekommer ofta när avslutningsförhandlingen blir utdragen* (2003: 19). Ingen af de to undersøgelser er imidlertid baseret på systematiske analyser af mobilsamtalens lukning, og jeg har ikke fundet dem anvendelige. Jeg vil derfor først og fremmest trække på Sacks, Schegloff og Buttons arbejder med fastnettelefonsamtalens lukning.

I næste del af kapitlet vil jeg præsentere mine analyser af mobilopkald der efterfølges af sms'er i sammenhængende kommunikationsforløb. Der er i alt 24 tilfælde, og de fordeler sig på seks typer af beskeder som jeg vil kalde 'erstatningsbeskeden', 'genoptagelsesbeskeden', 'epilogbeskeden', 'svarbeskeden', 'rykkerbeskeden' og 'opfyldelsesbeskeden'. De tre første typer behandles i hver deres afsnit efter samme fremgangsmåde (4.2.1, 4.2.2, 4.2.3). De tre sidste typer er der meget få eksempler på i datamaterialet, og jeg vil derfor behandle dem under ét (4.2.4). Herefter følger en opsamling (4.2.5). En oversigt over alle eksempler findes i bilag F.

4.2.1 Erstatningsbeskeden

I dette afsnit behandles sms-beskeder der sendes efter et opkaldsforsøg. Jeg vil kalde beskedtypen for en erstatningsbesked. I datamaterialet er der 11 erstatningsbeskeder der følger efter et opkald. Jeg vil følge samme fremgangsmåde som i behandlingen af sms-opkaldforløb: Først vil jeg se på de begivenheder der leder op til erstatningsbeskeden, dernæst vil jeg se på selve erstatningsbeskeden og afslutningsvis vil jeg diskutere medieskiftet og de affordances de unge benytter sig af.

4.2.1.1 Før beskeden

Opkald-smsforløbet med en erstatningsbesked viser sig således:

A ringer til B, men kommer ikke igennem
 A eller B sender en sms som (foreløbig) erstatning

Samme begivenhedsrække gælder når samtalerollerne er vendt om.

Datamaterialets 11 eksempler manifesterer sig på denne måde:

(Katrine/NUL7-16-17)
 → tirs kl. 12.17 *Katrine ringer Rune som afviser opkaldet [opkald slut kl. 12.17]*
 → Katrine tirs kl. 12.18 Den rune der går på vores skole er en bamse! Kysser!
 tirs kl. 12.18 *Katrine modtager automatisk genereret sms om at hendes sms ikke kan afleveres*
 tirs kl. 13.50 *Katrine modtager automatisk genereret sms om at hendes sms er afleveret*
 tirs kl. 13.51 Nå ok...jeg havde time da du ringede
 [...] [...] [...]

(Katrine/TLFS32-TLFS33-37-TLFS35)
 [...] [...] [...]
 fre kl. 17.59 *Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 18.00]*
 → fre kl. 18.02 *Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og lader båndet køre i 20 sekunder uden at sige noget før hun lægger på [opkald slut kl. 18.03]*
 → Katrine fre kl. 18.05 Skynd jer... Vi er gået i gang...
 fre kl. 18.05 *Daniel ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 18.06]*

(Daniel/NUL42-NUL43-61-S109)
 man kl. 20.39 *Katrine ringer til Daniel som afviser opkaldet [opkald slut kl. 20.40]*
 → man kl. 20.40 *Katrine ringer til Daniel som afviser opkaldet [opkald slut kl. 20.40]*
 → Katrine man kl. 20.43 Hvorfor ligger du på ? ! ? Ring til mig når du gider snakke med mig! Jeg er ikke hjemme... Så ring på mobilos! Kysser Mig!
 man kl. 20.46 *Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 20.48]*

(Daniel/S124-NUL47-85-86-87)
 tors kl. 13.16 *Michael ringer til Rune som tager telefonen, næsten uheldigt siger "jeg har dansk" og lægger på [opkald slut kl. 13.16]*
 → tors kl. 13.16 *Michael ringer til Rune som afviser opkaldet [opkald slut kl. 13.17]*
 → Rune tors kl. 13.17 Jeg har dansk
 → Michael tors kl. 13.19 Hej rune hvornår har du fri... Michael og daniel.
 Rune tors kl. 13.19 Kl. Kvart i 3
 [...] [...] [...]

(Daniel/TLFS53-88)
 → tors kl. 18.37 *Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 18.37]*
 → Katrine tors kl. 18.49 Hvorfor vil du ikke tage den? Jeg keder mig.....! (hils Rune og sig han er ond!)
 Daniel -
 [...] [...] [...]

(Daniel/NUL49-91)

→ [...] [...] [...]
 → tors kl. 18.56 *Katrine ringer til Daniel som afviser opkaldet [opkald slut kl. 18.56]*

→ Katrine tors kl. 19.00
 Daniel - -
 [...] [...] [...]
 [...]
 [...]

(Daniel/S129-94-95)
 → tors kl. 19.58 *Michael ringer til Daniel [opkald slut kl. 20.00]*
 → Katrine tors kl. 20.02 *Hvem snakker du med? Og er du ikke snart færdig?*
 Daniel tors kl. 20.02 *Jeg er færdig og jeg snakkede med michael*

(Henrik/TLFS77-218)
 → ons kl. 10.23 *? ringer til Henrik, men får hans telefonsvarer og lægger ikke besked [10.23]*
 → ? ons kl. 10.24 *Du er lidt stiv ik'? godt så!!!*

(Malene/TLFS94-299)
 → man kl. 20.03 *Sara ringer til Malene, men får fat i hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 20.03]*
 → Malene man kl. 20.04 *Jeg er til min farmors fødselsdag ringer senere*
 [...] [...] [...]

(Malene/S267-S268-437-438)
 [...] [...] [...]
 [...]
 → lør kl. 21.28 *Iben ringer til Malene [opkald slut kl.21.29]*
 → lør kl. 21.29 *Malene ringer til Iben som siger "det er lige meget" og lægger på [opkald slut kl. 21.29]*
 → Malene lør kl. 21.30 *Hvad fanden har du gang i?*
 Iben lør kl. 21.31 *Ja*
 [...] [...] [...]

Erstatningsbeskeden følger efter et opkaldsforsøg. Opkaldsforsøget viser sig på tre forskellige måder i eksemplerne: 1) Opkalderen ringer op, og den opkaldte afviser opkaldet – afvisningen sker i eksemplerne ved at den opkaldte tager telefonen og lægger på (NUL7, NUL43, NUL47, NUL49) eller siger *det er lige meget* og lægger på (S267), 2) opkalderen ringer op, og den opkaldtes telefonsvarer går i gang (TLFS33, TLFS53, TLFS77, TLFS94) eller 3) opkalderen ringer op, men kommer ikke igennem fordi den opkaldte taler med en anden (S129²³).

4.2.1.2 Beskeden

Erstatningsbeskeden sendes umiddelbart efter samtaleforsøget og kan sendes både af den som ønsker opkaldet, og af den som har afvist det. I ét tilfælde sender opkalderen og den opkaldte en erstatningsbesked næsten samtidigt:

(Daniel/S124-NUL47-85-86-87)
 tors kl. 13.16 *Michael ringer til Rune som tager telefonen, næsten uørligt siger "jeg har dansk" og lægger på [opkald slut kl. 13.16]*
 → tors kl. 13.16 *Michael ringer til Rune som afviser opkaldet [opkald slut kl. 13.17]*
 → Rune tors kl. 13.17 *Jeg har dansk*

²³ Katrines opkaldsforsøg til Daniel er dog ikke i dette tilfælde blevet registreret i TDC's udskrifter fordi Daniel samtidig er i gang med en samtale med Michael. Vi kan i stedet se af Katrines efterfølgende sms at hun må have forsøgt at ringe (94: *Hvem snakker du med?*).

→ Michael tors kl. 13.19 Hej rune hvornår har du fri... Michael og daniel.
 Rune tors kl. 13.19 Kl. Kvart i 3
 [...] [...] [...]

I eksemplet ringer Michael kl. 13.16 fra Daniels telefon til Rune, men kommer ikke igennem. Rune sender en besked til Daniels telefon kl. 13.17, og Michael sender fra Daniels telefon en besked til Rune kl. 13.19. Der er imidlertid stor sandsynlighed for at Michael ikke har set Runes besked før han sendte sin egen, for den er formuleret som en første-besked (*Hej rune*), og Michael læser formodentlig ikke uden tilladelse Daniels indkomne beskeder. Jeg vil derfor analysere både Rune og Michaels' sms som en besked der følger efter et opkald; som en erstatningsbesked.

For opkalderens vedkommende konstruerer han erstatningsbeskeden som en (midlertidig) erstatning for opkaldet ved det at den præsenterer ærindet med opkaldet og/eller viser at en samtale ønskes. Ærindet med opkaldet – eller det vi må formode var ærindet med opkaldet – præsenteres i fire eksempler: 37 og 86 indeholder ligefremme og konkrete samtaleærinder hvor sms-erstatningen fremstilles som uproblematisk (*Skynd jer... Vi er gået i gang....* (37) og *Hvornår har du fri?*(86)). Derimod er der i 16 og 88 tale om mere vage samtaleærinder hvor erstatningen ikke synes helt dækkende (*Den rune der går på vores skole er en bamse!* (37) og *Jeg keder mig* (88)). Ud over samtaleærindet eller i stedet for det kan opkalderen i erstatningsbeskeden vise at en samtale ønskes. Dette ønske udtrykkes i en bebrejdende form: *Hvorfor ligger du på ? ! ? Ring til mig når du gider snakke med mig!* (61), *Hvorfor vil du ikke tage den?* (88), *Hvorfor lig du på.... Dim dam dum daniel han er dum.....* (91), *Hvem snakker du med? Og er du ikke snart færdig?* (94), *Hvad fanden har du gang i?* (437) og *Du er lidt stiv ik'?* (218). Eftersom samtaleærindet ikke præsenteres, og der direkte eller indirekte udtrykkes et samtaleønske, fremstår disse beskeder som utilstrækkelige og midlertidige erstatninger for samtale.

I de tilfælde hvor det er den opkaldte som sender en besked, konstrueres beskeden som en erstatning for en indfrielse af det samtaleønske som opkalderen udtrykte med sit opkaldsforsøg. Den opkaldtes erstatningsbesked tager form af en begrundelse for hvorfor samtaleønsket ikke kan imødekommes: *Jeg har dansk* (85) og *Jeg er til min farmors fødselsdag* (299).

Men det er ikke bare den opkaldte der viser en orientering mod en begrundelse for hvorfor samtalen ikke kan finde sted. Også opkalderen viser sådan en orientering

og beder om en begrundelse: *Hvorfor ligger du på ? ! ?* (61), *Hvorfor vil du ikke tage den?* (88), *Hvorf lig du på...* (91), *Hvem snakker du med?* (94) og *Hvad fanden har du gang i?* (437). Anmodningerne om en begrundelse imødekommes, (den opkaldte er i biografen (61-S109) eller taler med en anden (94-95)), og hvis den ikke imødekommes, forfølges den ihærdigt:

(Malene/S268-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447)

	[...]	[...]	[...]
		lør kl. 21.29	Malene ringer til Iben som siger "det er lige meget" og lægger på
→	Malene	lør kl. 21.30	Hvad fanden har du gang i?
	Iben	lør kl. 21.31	Ja
→	Malene	lør kl. 21.31	Nåe... Hvad snakker du om?
	Iben	lør kl. 21.35	Fair nok!
(→)	Malene	lør kl. 21.36	Ja ikkos!
	Iben	lør kl. 21.37	Nej
(→)	Malene	lør kl. 21.38	Nå sådan
	Iben	lør kl. 21.39	No fear
	Malene	lør kl. 21.39	Aldrig
	Iben	lør kl. 21.40	For der er IKKE noget K i stær!
	Malene	lør kl. 21.41	Det har du helt misforstået det er 7 K'er i stær

(Daniel/NUL49-91-92-93)

	[...]	[...]	[...]
		tors kl. 18.56	Katrine ringer til Daniel som afviser opkaldet
→	Katrine	tors kl. 19.00	Hvorf lig du på.... Dim dam dum daniel han er dum.....
	Daniel	-	-
→	Katrine	tors kl. 19.02	Hvorf tænder og slukker i hele tidens ldres foner?
	Daniel	-	-
→	Katrine	tors kl. 19.09	Der er big brother... 19 direkte og heksen..... Total for vildt nedtur....

I det første tilfælde lykkedes det ikke Malene at få sin samtale igennem fordi Iben tager røret og siger *det er lige meget* (S268: 3140, ikke vist) og lægger på. Malene anmoder derefter om en begrundelse i sin sms *Hvad fanden har du gang i?*, og Iben responderer med et *Ja*. Ibens svar imødekommer ikke Malenes anmodning, og Malene forfølger det med *Hvad snakker du om?*. Dialogen udvikler sig herefter til en absurd udveksling med et poetisk og legende islæt, men selv om de to parter nærmer sig hinanden her, får Malene ikke et reelt svar på sin forespørgsel. I det andet tilfælde får Katrine slet ikke noget svar, og hun forfølger et svar med en genforespørgsel der heller ikke får svar, og så resignerer hun beklagende: *Der er big brother... 19 direkte og heksen..... Total for vildt nedtur.....* (93).

I tre eksempler på erstatningsbeskeder vises der ingen orientering mod en begrundelse for hvorfor samtaleønsket ikke kan imødekommes: *Den rune der går på vores skole er en bamse! Kysser!* (16), *Skynd jer... Vi er gået i gang....* (37) og *Du er lidt stiv ik'? godt så!!!* (218). To af disse tilfælde (16 og 218) finder imidlertid sted i skoletiden, og det er sandsynligt at orienteringen blot ikke viser sig fordi opkalderen

kan tænke sig til hvorfor en samtale ikke kan gennemføres. Det sidste tilfælde (37) hænger muligvis sammen med at en begrundelse er underordnet på grund af tidspres (*Skynd jer...*).

Den stærke orientering mod en begrundelse for hvorfor samtale ikke kan foregå, tyder sammen med den bebrejdede tone på at en afvisning af et samtaleønske og optaget/slukket telefon i nogle tilfælde simpelt hen ikke accepteres – kun i skoletiden er man undskyldt (16, 86, 218). Den manglende accept kan hænge sammen med det umiddelbart uforståelige i at afvise et opkald ved at lægge på (NUL42, NUL49, S268) – i modsætning til at tage samtalen og aftale et senere taletidspunkt eller blot at have mobiltelefonen slukket. Men i to tilfælde anmodes der om en begrundelse hvor mobiltelefonen rent faktisk er slukket (telefonsvareren går i gang med det samme: TLFS53) eller optaget (S129): *Hvorfor vil du ikke tage den?* (88) og *Hvem snakker du med?* (94). Disse to beskeder sendes af Katrine til bedstevennen Daniel, og hun viser dermed at hendes relation til Daniel er af en sådan art at ikke-tilgængelighed kan tematiseres.

Den stærke orientering mod en begrundelse for hvorfor samtale ikke kan foregå, understøttes ikke i det øvrige datamateriale som faktisk indeholder en del opkaldsforsøg der ikke følges af erstatningsbeskeder. Derfor må man slutte at den besvarelsesnorm og det krav om konstant tilgængelighed der gælder på sms'en (jf. afsnit 3.2), ikke synes at have samme udbredelse i samtale-mediet. I samtale-mediet er relationen mellem parterne, tidspunktet på dagen og konteksten relevant for i hvilket omfang tilgængelighed kræves.

4.2.1.3 Opsamling

I deres sms tildeler afsenderne ikke medieskiftet ekstra interaktionelt arbejde: De konstruerer deres sms som fortsat interaktion ved ikke at åbne interaktionen og ved at forudsætte at modparten er orienteret om det tidligere samtaleforsøg. De viser derved en forventning om at mobiltelefonens id-funktion og registrering af opkald er blevet benyttet.

Medieskiftet fra samtale til sms finder sted idet det viser sig umuligt at gennemføre en samtale. De unge i datamaterialet gør dermed sms'en til et medie der sikrer den hurtigst mulige kontakt under omstændigheder der umuliggør samtale; denne affordance vil jeg kalde 'diskret'. Dette understøttes af teknologien hvor en opkalder kan sende en sms uden andet eventuelt problem end at den først modtages i det øjeblik at

den opkaldte er tilgængelig igen – i heldigste fald læses den allerede inden; mens den opkaldte er til time, til fødselsdag etc. Sms'ens lydløse natur betyder tilsvarende for den opkaldte der ikke kan samtale, at han ofte kan komme af sted med at sende en sms tilbage.

Medieskiftet finder desuden sted i forbindelse med telefonsvareropkald (TLFS33, TLF53, TLFS77, TLFS94), og det er symptomatisk at opkalderen ikke i nogen af tilfældene lægger en besked, men i stedet sender en sms. Det er i det hele taget meget sjældent de unge i datamaterialet lægger telefonsvarerbeskeder, og det er muligt at de afholder sig fra at bruge telefonsvareren fordi den er dyr for både opkalder og den opkaldte, unødvendig (hvem der har ringet fremgår under alle omstændigheder af mobildisplayet) og omstændelig (opkalderen skal først høre en besked som ofte er kendt i forvejen, den opkaldte skal i afhøringen af beskeden igennem en tryk-1-hvis-, tryk-2-hvis-, tryk-3-hvis-menu). I stedet benyttes sms'en som en telefonsvarer, og beskederne præsenterer ærindet med opkaldet og/eller viser at kontakt ønskes. Sms'en tildeles på den måde affordancen 'besked'.

4.2.2 Genoptagelsesbeskeden

I det foregående afsnit behandlede jeg sms-beskeder der fulgte efter uforløste samtaleønsker. I dette afsnit vil jeg analysere beskeder som følger efter gennemførte samtaler. I de gennemførte samtaler afslutter parterne samtalen uden at lægge op til yderligere mobilkommunikation, og jeg vil derfor kalde beskedtypen i dette afsnit for en genoptagelsesbesked. I datamaterialet er der 6 genoptagelsesbeskeder der følger efter et opkald.

4.2.2.1 Før beskeden

Opkald-smsforløbet med en genoptagelsesbesked viser sig således:

A ringer til B, og samtalen afsluttes uden uafsluttende anliggender
A eller B genoptager kommunikationen via en sms

Samme begivenhedsrække gælder når samtalerollerne er vendt om.

Datamaterialets 6 eksempler viser sig på denne måde:

(Katrine/S2-S3-9-10-11-12)

[...] [...] [...]
man kl. 15.22 Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 15.22]

→ man kl. 15.28 *Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 15.29]*
 → Rune man kl. 15.39 Hvor er i nu...
 Katrine man kl. 15.40 Bare rolig vi kan se bussen er der om 5 min.!
 Rune man kl. 15.43 Ahvad...det fik jeg ikke en hørm af...
 Katrine man kl. 15.45 V.I. Mellemrum E.R. Mellemrum D.E.R. Mellemrum N.U. ! Gat it?

(Daniel/S119-TLFS48-TLFS49-63-64-65-66)

[...] [...] [...]
 → ons kl. 16.23 *Daniel ringer til Rune [opkald slut kl. 16.24]*
 ons kl. 16.25 *Daniel ringer til Felix hvis telefonsvarer går i gang*
 → Daniel ons kl. 16.57 *Daniel ringer til Felix hvis telefonsvarer går i gang*
 ons kl. 17.14 Der er ikke nogen der tager telefonen hos felix! Hvis du ser/møder ham så få ham lige til at ringe... Ellers ha' en god koncert...
 Rune - -
 Daniel ons kl. 17.32 Ved du hvordan han har fået billetterne fra?
 [...] [...] [...]

(Daniel/S148-102-103-104)

→ lør kl. 14.20 *Katrine ringer til Daniel [opkald slut kl. 14.21]*
 → Daniel lør kl. 14.43 Jeg kommer måske senere! Vi skal lige købe ind og så tager vi nok afsted...
 Katrine lør kl. 14.44 Okai dokai....! Love your...
 [...] [...] [...]

(Malene/S247-417-418-419-420)

→ fre kl. 18.12 *Malene ringer til Dorte [opkald slut kl. 18.14]*
 → Malene fre kl. 18.35 Nu kan vi jo ikke nå at blive skæve :(
 Dorte fre kl. 18.35 Hvorfor ik?
 Malene fre kl. 18.36 Hvis den starter halv 8... Kl er jo 20 i 7
 [...] [...] [...]

(Malene/S249-423-424)

→ fre kl. 18.30 *Malene ringer til Sara [opkald slut 18.32]*
 → Malene fre kl. 19.04 Hvad sker der? Lykkedes det?
 Sara fre kl. 19.05 Du har jo kun Buer! Du til blive smadret! Skal først skaffe svar!
 [...] [...] [...]

(Malene/S258-434-435)

[...] [...] [...]
 → fre kl. 23.27 *Sara ringer til Malene [opkald slut 23.28]*
 → Malene fre kl. 23.35 Hvem er der?
 Sara fre kl. 23.37 Hm... Ikke nogen specielle! Det er lidt stener! folk ser tv! Øvøv jeg er ked af det men han sagde at i godt måtte komme!

Det forløb som leder op til en genoptagelsesbesked, er en samtale der lukkes uden uafsluttede anliggender. Med uafsluttede anliggender mener jeg at der lukkes på en måde som (potentielt) afslutter kommunikationen/kommunikationsforløbet idet samtaledeltaerne ikke lægger op til yderligere kommunikation. Jeg vil ikke her vise dette ved hjælp af samtaleuddrag, men henvise til samtaleudskrifterne (bilag B) og blot kort referere samtalerne: I S3 ringer Rune til Katrine, og hun siger hun vil være hos ham om ti minutter. I S119 ringer Daniel til Rune for at høre om han ved hvor Felix er. Det ved Rune ikke, og Daniel siger så han vil prøve at ringe til Felix igen. I S148 ringer Katrine til Daniel for at høre hvorfor han ikke er kommet til julefest. Daniel svarer at han skal noget andet og ikke har meget lyst, og Katrine siger at det er der ikke noget at gøre

ved. I S247 ringer Malene til Dorte for at høre hvornår de har billetter til aftenens koncert. Dorte svarer, og de aftaler at ringes ved senere (men det er ikke den aftale den efterfølgende sms relaterer sig til). I S249 ringer Malene til Sara for at bede hende spille videre for sig på internettet, og det lover Sara at gøre. I S258 ringer Sara til Malene og siger hun er ked af at Malene ikke må komme til fest der hvor hun er. Malene accepterer lidt modvilligt undskyldningen.

4.2.2.1 Beskeden

Genoptagelsesbeskeden sendes af den ene eller den anden part i samtalen, og afsendelsen finder sted 10 min. (9), 50 min. (63), 22 min. (102), 21 min. (417), 32 min. (423) og 7 min. (434) efter at samtalen mellem parterne blev afsluttet.

Beskeden genoptager den tidligere samtale ved at adressere emner der blev behandlet i den. Sammenhængen tilbage skabes blandt andet ved at forudsætte information bekendt, fx forudsættes der en viden om hvor Daniel tager hen når han skriver *Jeg kommer måske senere* (102). Derudover benyttes forskellige 'tying techniques' – teknikker til at skabe sammenhæng i samtaler (Sacks 1995 [1965]: 150-156), fx refererer Malenes 'der' i *Hvem er der?* (434) til den fest som Sara og Malene har snakket om i den tidligere samtale. Selv om den foregående samtale i de seks eksempler er lukket uden uafsluttede anliggender, gøres der i ingen af de genoptagende sms'er et arbejde for at genåbne kommunikationen. Den foregående samtale behandles dermed i sms'erne som umiddelbart tilgængelig for modtageren hvilket tyder på at parterne etablerer deres sms-relation på en kontakt der ikke behøver genåbning.

I tre tilfælde er genoptagelsesbeskeden orienteret mod en ændring som er sket siden opkaldet fandt sted. Det gælder for Rune der skriver *Hvor er i nu* (9) hvor 'nu' henviser til en forandring siden han sidst havde kontakt (i S2), og for Daniel der rapporterer *Der er ikke nogen der tager telefonen hos Felix* (63, jf. S119), og endelig gælder det for Malenes *Hvad sker der? Lykkedes det?* (423, jf. S249).

I tre tilfælde ekspliciterer genoptagelsesbeskeden noget der allerede lå i samtalen materiale, men som aldrig blev udtalt: I samtalen S119 siger Daniel til Rune at han har prøvet at få fat i Felix og vil prøve igen, og den efterfølgende genoptagelsesbesked om at Rune skal få Felix til at ringe hvis han ser ham, synes derfor nærmest overflødig – det giver sig selv. Dette gælder så meget desto mere som at det også er i Runes interesse at Daniel får fat i Felix eftersom Rune gennem Felix har fået fat i en ellers ud-

solgt billet til aftenens koncert og efterfølgende har foreslået Daniel at bede Felix om det samme (ifølge S116). Også i S148-102 udtales noget der allerede lå i samtalens materiale. Uddraget starter med Katrines reaktion på at Daniel ikke kommer til julefest:

```
(Daniel/s148)
[...]
2311 Ka: [jeg syns det er tarveligt
2312 Ps: (1.2)
2313 Da: nå:,
2314 Ps: (1.4)
2315 Da: jamen hvornår slutter det
2316 Ps: (0.4)
2317 ?: >he[j Maja hej (Trine) hej (Trine)<
2318 Da: [slu[tter det-
2319 Ka: [det ved jeg ikk
2320 Ps: (0.5)
2321 Ka: om nogle [timer
2322 Da: [(nu) slutter det] os lige straks alligevel
2323 Ps: (0.2)
2324 Da: (gør [det ikk)
2325 Ka: [om to timer tror jeg. (.) to timers: tid
2326 Ps: (0.5)
2327 Da: nå:,
2328 Ps: (0.4)
2329 Ka: nåmen det er der ikk noget at gøre ↑ve:d
2330 Ps: (0.3)
2331 Da: ne:j det er der i [hvert fald ikk
2332 Ka: [ . h h h see you later ( . )
2333 Ps: (0.3)
2334 Da: n::jar
2335 Ps: (0.2)
2336 Da: hej Trine.
2337 Ps: (0.3)
2338 Ka: heyjson
2339 Ps: (0.3)
2340 Da: >*hej hej.*<
2341 Ps: (0.9)
2342 @End
```

Samtalen ender med at Daniel markerer enighed om at der ikke er noget at gøre ved at han ikke kommer til julefest (l. 2331). Forinden har Daniel imidlertid spurgt hvornår julefesten slutter (l. 2315), og Katrine har efter lidt tøven svaret *om to timer* (l. 2325). Dette svar står i modsætning til Daniels eget kandidat-svar *(nu) slutter det os lige straks alligevel* (l. 2322), og muligheden for at Daniel kan overtales, ligger for. I sin genoptagelses-sms ekspliciterer han rent faktisk: *Jeg kommer måske senere!* (102). Når Daniel ikke allerede i samtalen præsenterer dette, kan det hænge sammen med at hans *nå:*, (l. 2327) der besvarer Katrines *to timers: tid*, tilsyneladende behandles af Katrine som en 'mulig præ-lukning' (Schegloff og Sacks 1973: 303-304). I hvert fald responderer hun med en 'emneopbindning': *nåmen det er der ikk noget at gøre ↑ve:d* (l. 2329) (jf. Schegloff og Sacks 1973: 306f). Denne emneopbindning (l. 2329: *nåmen det er der ikk noget at gøre ↑ve:d*) besvares af Daniel som den lægger op til, med en enighedsmarkering, og umiddelbart herefter hilser Katrine: *see you later* (l. 2332). Man kan så-

ledes sige at hvis Daniel måske allerede blev overtalt under samtalen, så havde han ikke mange muligheder for at markere det. Daniels *n::jar* (l. 2334) kan dog signalere et svagt forsøg på at stoppe den påbegyndte lukning. I et tredje tilfælde ekspliciterer sms-beskeden også noget der allerede ligger i samtalen (S247-417). I samtalen spørger Malene Dorte hvornår aftenens koncert starter, og Dorte svarer halv otte, og Malenes reaktion er *det var ↓pis::* (l. 1560):

(Malene/S247)
 [...]

1560	Ma:	det var ↓pis::
1561	Ps:	(2.0)
1562	Ma:	e[::h?
1563	Do:	[hva var det?
1564	Ps:	(0.9)
1565	Ma:	det var pis (°°he heh [eh°°)
1566	Do:	[hvorfor
1567	Ps:	(0.6)
1568	Ma:	£ba(h)re fordi det er lidt tidligt£ ↑he he.
1569	Ps:	(1.0)
1570	Ma:	e[:hm:
1571	Do:	[hva mener du?
1572	Ma:	*e:hm* ja det bare fordi at den der skide taxa den er ikk
1573		kommet endnu vi har så::n e:h °↑fy:.et? sy::sev.° ↓hundrede
1574		kasser rødvin eller sån et eller andet han har fået .hh så vi
1575		ska ha dem me: i sån en (mega) taxa som kommer først om tyve over

 [...]

I samtalen får Malene at vide at aftenens koncert starter halv otte, og hendes reaktion er *det var ↓pis::* (l. 1560). Dorte viser at hun slet ikke med på hvad *det var ↓pis::* skal betyde (2.0-pause) og spørger *hva var det?* (l. 1563) og *hvorfor* (l. 1566), men Malene svarer undvigende *£ba(h)re fordi det er lidt tidligt£ ↑he he* (l. 1568). Dorte forfølger det med *hva mener du?*, og Malene uddyber: *ja det bare fordi at den der skide taxa den er ikk kommet endnu*. Dette svar godtages af Dorte, men Malenes undvigende svar giver sammen med hendes smilestemme og latterpartikler først rigtig mening da hun sender sin sms *Nu kan vi jo ikke nå at blive skæve :(* (417). Når Malene ikke bare siger dette lige ud i samtalen, men blot antyder det, kan det hænge sammen med beskedens lidt forbudte indhold. Af samtalen fremgår det nemlig også at Malene er på sin fars arbejde i forbindelse med at han har reception (ikke vist), og da hun står og venter på en stor taxa til alle gaverne, er det sandsynligt at hun er sammen med sine forældre.

I ét eksempel på en genoptagelsesbesked er der hverken tale om en orientering mod en ændring siden sidste kontakt eller om en eksplicitering af et ikke-udtalt emne. I samtalen efterbehandler Sara og Malene er ny information om at Malene ikke må komme til den fest hvor Sara er, fordi der allerede er for mange mennesker (S258, ikke

vist). Samtalen ender med at Malene lidt modvilligt accepterer sympati fra Sara. 7 minutter senere skriver Malene i sin sms *Hvem er der?* (434). Denne sms refererer ikke tilbage til noget der været et emne i den foregående samtale eller til noget der har ligget i samtaleens materiale, men tager i stedet et sideemne op. Dette sideemne (hvem der er til festen) har muligvis forbindelse med det afslag Malene har fået, på den måde at det kan give hende noget at måle afslaget med. Med andre ord: Hvem der er med til festen kan angive hvor alvorligt afslaget er. Således kan Saras svar ses som en mindskning af afslaget: *Ikke nogen specielle! Det er lidt stener! folk ser tv* (435).

4.2.2.3 Opsamling

Parterne tildeler ikke medieskiftet ekstra interaktionelt arbejde. Selv om den foregående samtale ikke lagde op til yderligere mobilkommunikation, gør parterne ikke noget arbejde for at genåbne interaktionen i deres sms-udveksling. I stedet konstrueres genoptagelsesbeskeden som fortsat interaktion, og der forudsættes en høj orientering hos modtageren om hvad parterne sidst var i gang med, og hvad afsenderen nu gør – og modtageren bekræfter denne høje orientering.

I alle tilfældene synes genoptagelsesbeskeden at minimere en handlings omfang, og sms'en tildeles affordancen 'mindre end et opkald'. Dette gælder først og fremmest for de tre tilfælde hvor noget der ikke blev udtalt i samtalen, i stedet sendes per sms: Daniel der beder Rune sige til Felix at han skal ringe (63), Daniel som måske kommer til julefest (102), og Malene der siger at der ikke er tid til at blive skæv før koncerten (417). Sms'en tilbyder i den forbindelse en mulighed for at tydeliggøre hvad der måske nok lå i samtalen i forvejen, men som aldrig kom i samtaleens forgrund. Et opkald for at fremhæve noget der ikke blev udtalt i samtalen, men som var muligt at udlede af den, ville derimod have 'overgjort' handlingen. For de tre resterende tilfælde gælder det også at et opkald sandsynligvis ville have være for meget: Rune spørger i sin sms *Hvor er i nu* (9), men i sine to opkald henholdsvis 10 og 17 minutter tidligere har han spurgt om akkurat det samme (S2, S3). Med sin sms undgår han ikke bare et tredje opkald, men gør samtidig sin handling mindre. Tilsvarende gælder det for Malene der sender sms'en *Hvem er der?* (434). Hun har i løbet af aftenen foretaget 28 opkaldsforsøg til Sara og haft seks samtaler med hende, alt sammen for at finde ud til

den fest hvor Sara er²⁴. Nu bliver det i den sidste af disse samtaler klart at hun ikke må komme til festen, og det er muligt at hun med sin sms viser hun har fået nok af at ringe – der er ikke kommet noget ud af det. Det gælder sandsynligvis også for beskeden *Hvad sker der? Lykkedes det?* (423) at et opkald ville have været for meget. Malene har forinden, i sin samtale, bedt Sara om en tjeneste, og et opkald som opfølgning på tjenesten ville nok have været at presse relationen. Sms'en kræver mindre tilstedeværelse og mindre deltagelse end en samtale, og den synes derfor perfekt til at minimere en handlings omfang.

I to tilfælde ser der ud til også at været noget andet på spil i medieskiftet. I 417 fungerer sms-mediet tilsyneladende som en hemmelig kanal hvor det er muligt at føre en skriftlig kommunikation forbudt for dem der står omkring, og sms'en tildeles affordancen 'diskret': I Malenes samtale, formodentlig med forældrene stående ved siden af, er det ikke muligt at forstå hendes ytringer som refererende til at være skæv; først i sms'en bliver det klart at det er det det handler om. I det sidste tilfælde, sms 434, ser det ud til at sms'ens skriftsproglige distance udnyttes idet Malene med sin sms undgår eksponering: Hendes *Hvem er der?* (434) er risikofyldt for hende fordi svaret kan gøre afslaget om at komme med til fest værre end det er i forvejen. Denne risiko er så meget desto mere reel fordi hendes bedsteveninde Sara har valgt at blive til festen selv om Malene ikke må komme med. Samtalens kommunikationsform kan med sin synkronicitet og mundtlighed være eksponerende for deltagerne, og med risikoen for et ubehageligt svar synes sms'en her at blive benyttet for sin indbyggede distance. Sara viser dog med sit svar at Malenes frygt er ubegrundet, og udvekslingen fungerer helende på den prøvelse forholdet har været igennem.

4.2.3 Epilogbeskeden

I dette afsnit vil jeg også behandle beskeder der følger efter en ellers afsluttet samtale. Men i modsætning til genoptagelsesbeskeden der genoptager et emne i den tidligere samtale, refererer beskederne i dette afsnit mere tilbage til samtalen som helhed. Jeg vil kalde disse beskeder for epilogbeskeder. I datamaterialet er der 3 epilogbeskeder der følger efter et opkald.

²⁴S251-S252-TLFS109-TLFS109-TLFS110-TLFS111-TLFS112-TLFS113-TLFS114-TLFS115-TLFS116-NUL86-TLFS117-NUL87-TLFS118-TLFS119-TLFS120-TLFS121-NUL88-TLFS122-TLFS123-TLFS124-NUL89-TLFS125-TLFS126-NUL90-TLFS127-TLFS128-NUL91-TLFS129-S255-S256-S257-S258.

4.2.3.1 Før beskeden

Opkald-sms-forløbet med en epilogbesked ser således ud:

A og B har en samtale

B sender en besked der refererer tilbage til samtalen som helhed

Det samme gælder når samtalerollerne er vendt om.

I datamaterialets 3 eksempler manifesterer forløbet sig således:

```
(Katrine/S32-S33-S34-27)
→           ons kl. 12.03   Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.03]
           ons kl. 12.03   Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.04]
           ons kl. 12.04   Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.05]
→   Katrine  ons kl. 12.14   [Til Rune] FUCK DIG! DU ER ALTSÅ EN MÆRkelig FISK! Vi
           [ ... ] [ ... ]   mødes ved Joshi kl. 13.00.01
           [ ... ] [ ... ]   [ ... ]

(Michael/S168-S169-139)
           [ ... ] [ ... ]   [ ... ]
           fre kl. 19.47   Sisse og Susanne ringer til Michael [opkald slut kl.
→           fre kl. 19.52   19.52]
→   Susanne  fre kl. 20.11   Michael ringer til Susanne [opkald slut kl. 19.59]
           [ ... ] [ ... ]   Rart at vide I ik gider at have os med t fest!! Jeg
           [ ... ] [ ... ]   synes I r dumme! Og Tarvelige!! Men I må hygge jer..
           [ ... ] [ ... ]   Vi skal prøve..... *Hilsen de 2 Sure og Skuffede
           [ ... ] [ ... ]   Piger*
           [ ... ] [ ... ]   [ ... ]

(Michael/S183-144)
→           lør kl. 21.26   Susanne ringer til Michael (opkald slut kl. 21.29)
→   Susanne  lør kl. 22.27   Jeg synes bare lige du skal vide jeg r MEGET forelsket
           [ ... ] [ ... ]   i DIG!Jeg håber d r lige så meget gengældt.. Hyg dig i
           [ ... ] [ ... ]   nat Skat! Hils hvis der r nogen jeg kender! Susanne*
```

Epilogbeskeden er en besked der sendes i kølvandet på en ellers afsluttet samtale. Jeg vil henvise til samtaleudskrifterne med hensyn til at vise at samtaleemnerne afsluttes (bilag b) og her blot referere det af dem som er relevant: I S32 ringer Rune til Katrine for at bede hende sige til Daniel at han skal ringe til ham, og Katrine samtykker. Herefter lukkes samtalen. I S168-S169 ringer Susanne og hendes veninde til Michael for at høre hvor han skal til fest henne. De siger at de måske og måske ikke vil komme, emnet lukkes og samtalen udvikler sig i en anden retning. I S183 ringer Susanne til Michael for at høre om han kan komme hen til hende, men det svarer Michael at han ikke kan fordi han skal på computercafe. Emnet lukkes, og der behandles andre emner.

4.2.3.2 Beskeden

Epilogbeskeden bliver sendt af enten den ene eller den anden part i samtalen. Afsendelsen finder sted 11 min. (27), 12 min. (139) og 58 min. (144) efter at samtalen blev lukket.

Epilogbeskeden tager afsæt i den foregående samtale, men tilføjer et nyt perspektiv hvor afsenderen viser hvordan han vælger at forstå visse elementer i samtalen, og hvordan han reagerer følelsesmæssigt på dem: *FUCK DIG! DU ER ALTSÅ EN MÆRKE­LIG FISK!* (27), *Rart at vide I ik gider at have os med t fest!! Jeg synes I r dumme! Og Tarvelige!! Men I må hygge jer.. Vi skal prøve.....* (139) og *Jeg synes bare lige du skal vide jeg r MEGET forelsket i DIG!Jeg håber d r lige så meget gengældt..* (144). Det nye perspektiv er evaluerende og metakommunikerende, og beskederne er så overordnede og løsrevne fra de foregående samtaler at referencen tilbage kun vanskeligt lader sig præcisere: Er Rune en mærkelig fisk fordi han har bedt Katrine sige til Daniel at han skal ringe til ham når han selv lige så godt kunne have ringet til ham i stedet for at ringe til Katrine – eller er han mærkelig fordi han ikke bare giver Daniel besked gennem Katrine, men også giver Katrine besked gennem Daniel (i S34)? Og hvordan skal Susannes besked forstås i forlængelse af den foregående samtale hvor Michael ikke har sagt noget om at han ikke vil have pigerne med til fest? Skal den forstås som en reaktion på at Michael ikke giver nogen præcis angivelse af hvor festen finder sted da pigerne spørger (S168: 562)? Eller som en respons på at Michael senere i samtalen viste sig parat til at slå op med Susanne (S168: 649f)? Og det sidste eksempel: Når Susanne skriver at hun er forelsket i Michael og *håber d r lige så meget gengældt*, handler det så om at Michael i den tidligere samtale har afvist at besøge Susanne fordi han skal på computercafe, eller handler det om noget andet der er blevet sagt? Eller adresserer det mere overordnet relationen mellem dem? Eftersom epilogbeskeden ikke klart refererer til noget præcist i den tidligere samtales materiale, løsriv­er den sig fra samtalsens trinvis­e sekventielle udvikling og refererer snarere tilbage over hele emnet og endda over hele samtalen. Da epilogbeskeden samtidig indeholder en evaluering, kan den ses som en 'summary assesment' (Jefferson 1984).

En 'summary assesment' er ofte lukkeimplikativ (Jefferson 1984: 211), og netop det evaluerende og metaagtige i beskederne fungerer lukkende og inviterer ikke umiddelbart til respons. Afslutningssalutterne understøtter dette (*Vi mødes ved Joshi kl. 13.00.01* (27²⁵), **Hilsen de 2 Sure og Skuffede Piger** (139) og *Hyg dig i nat Skat! Hils hvis der r nogen jeg kender! Susanne** (144)).

²⁵ Tidspunktet 13.00.01 er dog så præcist at det kan siges at kalde på bekræftelse, jf. afsnit 3.2.2.3 og 4.1.1.1.

4.2.3.3 Opsamling

Selv om der i den foregående samtale ikke blev lagt til videre kommunikation, genåbner afsenderne ikke i nogen af epilogbeskederne. I stedet konstruerer afsenderne beskeden som fortsat interaktion og refererer tilbage til den tidligere samtale på en indirekte måde der forudsætter en høj orientering hos modtagerne mod den tidligere interaktion.

Med medieskiftet udnytter afsenderen sms-mediets indbyggede mulighed for at få det sidste ord. Epilogbeskeden lukker med sin konkluderende karakter og afslutningshilsen, og selv om den ikke er sikret imod respons, så er den næsten afvisende over for feedback. En sms kan lukke på denne måde (jf. afsnit 3.3) mens det at lukke i en samtale er et fælles anliggende som finder sted over flere ture fra de to parter. En epilogbesked kan således forstås som et forsøg på at sikre og tydeliggøre ens eget perspektiv, og denne affordance vil jeg kalde 'sidste ord'.

Sms'en benyttes desuden til følelsesmæssige evaluerende udsagn som *FUCK DIG (27)*, *I r dumme! Og Tarvelige!! (139)* og *jeg r MEGET forelsket i DIG (144)*. Affordancen kan benævnes 'distance', og det er muligvis mediets skriftsproglige afstand der gør det sikrere at udtrykke sig stærkt.

Endelig konstrueres epilogbeskeden som en form for tilføjelse, og det understøttes af sms'ens besked-natur. Samtidig giver afsenderen ved at sende en sms i stedet for at ringe et signal om at det der kommunikeres, skal forstås som noget selvstændigt. Medieskiftet supplerer dermed det overordnede perspektiv i beskederne.

4.2.4 Svar-, rykker- og opfyldelsesbesked?

I dette afsnit vil jeg behandle 4 eksempler der ser ud til at kunne gøre det ud for henholdsvis en svarbesked, en rykkerbesked og en opfyldelsesbesked. Datamaterialet er imidlertid meget lille, så jeg vil behandle alle tre i ét afsnit.

4.2.4.1 Før beskeden

Opkald-sms-forløbet med en svarbesked ser således ud:

En samtale mellem A og B lukkes med et uafsluttet anliggende (A's besvarelse af B' første parodel udsættes)

A besvarer B's første parodel i en besked

Datamaterialets ene eksempel på en svarbesked viser sig på denne måde:

(Daniel/S122-79-80)
 → tors kl. 9.07 *Rune ringer til Daniel og lover at ringe senere med et svar [opkald slut kl. 9.09]*
 → Rune tors kl. 9.16 Ok jeg pjækker...
 Daniel tors kl. 9.17 Fedt nok... Ses i pausen...
 [...] [...] [...]

I det opkald der leder op til svarbeskeden, ringer Rune til Daniel for at sige at han ikke kan holde deres aftale samme eftermiddag. Han er nemlig nødt til i stedet at tage til konfirmationsforberedelse. Vi kommer ind i samtalen hvor Daniel foreslår at Rune skal udsætte det til ugen efter:

(Daniel/S122)
 [...]
 1130 Da: ka du ikk vente til næste uge
 1131 Ps: (0.8)
 1132 Da: nu har vi haft en: en: aftale i en hel uge
 1133 Ps: (2.9)
 1134 Ru: °jo°
 1135 Ps: (0.7)
 1136 Ru: → (se jeg-) °jeg vil bare lige finde ud af det°
 [...]

Efter Daniels forslag om at udsætte at tage til konfirmationsforberedelse (l. 1130) følger en 0.8-pause hvor Rune ikke tager turen. Daniel forfølger derefter et svar: *nu har vi haft en: en: aftale i en hel uge* (l. 1132), men igen følger en 2.9-pause hvor Rune ikke tager turen. Så kommer Rune med et spagt °jo° som han imidlertid trækker tilbage med °jeg vil bare lige finde ud af det° (l. 1136). Det endelige svar (anden pardel til Daniels spørgsmål) udsættes dermed, og i den efterfølgende lukning (ikke vist) aftaler de at tales ved senere via en 'arrangement-sequence' (Button 1987, 1990).

Opkald-sms-forløbet med en rykkerbesked ser således ud:

A opfylder ikke B's forventning om et opkald
 B sender en sms til A (rykkerbesked)

I datamaterialets 2 eksempler på rykkerbeskeder manifesterer forløbets dele sig således:

(Katrine/47-49)
 → ? *Daniel lover at ringe til Katrine²⁶*
 → Katrine søn kl. 00.23 Godnat min aller bedsteste bedste daniel! Du ringede ikke? Men det gør ikke noget... Jeg skal ind og putte sove nu med min mormor og alle vovserne! Din trine...!
 Daniel søn kl. 00.25 Godnat! Jeg elsker dig... Din daniel.
 [...] [...] [...]

²⁶ Dette fremgår ikke af datamaterialet.

(Malene/S245-416-S246)
 fre kl. 16.24 Malene ringer til Sara som lover at ringe tilbage
 [opkald slut 16.29]
 → - - -
 → Malene fre kl. 16.47 Du sagde noget om du ville ringe??
 fre kl. 16.48 Sara ringer til Malene [opkald slut kl. 17.00]

Forud for rykkerbeskeden sker der altså det at et forventet opkald ikke finder sted. Opkaldet forventes fordi det er blevet lovet i en tidligere udveksling (ikke vist).

Opkald-sms-forløbet med en opfyldelsesbesked ser således ud:

I en samtale lover A at sende en besked senere
 A sender en besked

Datamaterialets ene eksempel på en opfyldelsesbesked viser sig på denne måde:

(Michael/S158-116-117)
 [...] [...] [...]
 → tors kl. 11.46 Michael ringer til Susanne som lover at sende en besked senere [opkald slut 11.48]
 → Susanne tors kl. 15.41 Hej michael mus! Hva laver du? Jeg ville meget gerne men jeg kan ikke ringe lige nu!!!! Jeg håber at du har det godt... Knuz zanne
 Michael tors kl. 15.54 Sir du at du ik kommer alligevel eller hvad...snøft michael
 [...] [...] [...]

I den samtale der leder op til opfyldelsesbeskeden, lover Susanne at sende en besked. Vi kommer ind i samtalen efter at Susanne som Michael har inviteret hjem til sig, har spurgt hvornår Michael er hjemme:

(Michael/S158)
 [...]
 262 Mi: jeg er hje:mme-eh::
 263 Ps: (0.6)
 264 Mi: °e:h:° (ikk) før jeg har fri kv- jeg har fri kvart i to jeg er
 265 hjemme HÄ:lv
 266 Ps: (1.6)
 267 Su: .hh[h ja ok-
 268 Mi: [ej jeg er hjem-
 269 Ps: (1.0)
 270 Mi: to[:
 271 Su: [>m: Michael<
 272 Ps: (0.7)
 273 Su: → jamen jeg skr- jeg skriver en besked til dig (.) inden
 274 jeg kommer
 275 Ps: (0.8)
 276 Mi: okay.
 [...]

Efter at Michael noget søgende har svaret at han er hjemme klokken halv tre og efterfølgende lavet en selvreparatur og rettet det til klokken to (l. 262-270), foreslår Susanne at hun sender en besked før hun kommer (l. 273). Michael svarer med en enig-

hedsmarkør. Aftalen om senere kommunikation finder også her sted som en 'arrangement-sequence' (Button 1987, 1990) i forbindelse med lukning (ikke vist).

4.2.4.2 Beskeden

Svarbeskeden sendes 7 minutter efter samtalen blev afsluttet. Den formuleres som en anden parodel ved hjælp af et 'ok': *Ok jeg pjækker*. Den er anden parodel til den første parodel som Daniel formulerede i den foregående samtale (S122: 1130).

Rykkerbeskeden sendes efter overskridelsen af det tidspunkt hvor forinden opkaldet skulle have fundet sted. I det første eksempel tager Katrines besked rykkerbeskedens plads, men annullerer samtidig sig selv som rykker: *Godnat min aller bedsteste bedste daniel! Du ringede ikke? Men det gør ikke noget... Jeg skal ind og putte sove nu med min mormor og alle vovserne! Din trine...!* (47). Beskeden tager i stedet form af en godnatbesked (jf. afsnit 3.2.3.3) og tilgiver parentetisk Daniel for ikke at have ringet. Det andet eksempel kan forstås som en ren rykker: *Du sagde noget om du ville ringe??* (416). Denne besked rykker for det opkald der ikke har fundet sted, og har en bebrejdende tone der understreges af de to spørgsmålstejn. Modtageren Sara behandler den også som en rykker i sit opkald der følger øjeblikkeligt efter – hun forklarer hvorfor hun ikke har ringet før (*det er bare fordi at Esben er lidt småsyg .hhh så jeg sku lige sætte ham i gang med at lave noget fordi han stened* (S246: 1441-1443, ikke vist)).

Opfyldelsesbeskeden indfrier det løfte om en besked som blev lovet i den foregående samtale. Susannes besked indtager opfyldelsesbeskedens plads, men annullerer samtidig delvist sig selv som opfyldelsesbesked. Godt nok sender Susanne en besked som hun har lovet, men beskeden tager ikke form efter hvad der er lagt op til. I samtalen lagde Susanne op til at beskeden skulle være en forespørgsel på om Michael var nået hjem eller ej, men i stedet indleder og afslutter hun beskeden som en social udveksling: *Hva laver du?* og *Jeg håber du har det godt... Knuz zanne*. Midt i mellem kommer en slags undskyldning: *Jeg ville meget gerne men jeg kan ikke ringe lige nu!!!!* I denne del undskylder Susanne for ikke at kunne ringe selv om det hun havde lovet, var at skrive en besked. Det kan forstås i den retning at hun ikke kan komme hjem til Michael som aftalt, og at hun heller ikke har mulighed for at forklare sig (i et opkald). Det er sådan Michael synes at læse hendes besked: *Sir du at du ik kommer*

alligevel eller hvad...snøft michael. Opfyldelsesbeskeden opfylder således i dette tilfælde ikke helt det forventede.

4.2.4.3 Opsamling

Det gælder for både svarbeskeden, rykkerbeskeden og opfyldelsesbeskeden at de følger efter en samtale der implicerede videre interaktion. I ingen af beskedtyperne udføres der interaktionelt arbejde for at genåbne interaktionen, i stedet konstrueres beskederne som fortsat interaktion på en måde som forudsætter en høj orientering hos modtageren med hvad parterne sidst var i gang med, og hvad de nu gør.

Medieskiftet fra samtale til sms i forbindelse med svarbeskeden finder måske sted fordi de to drenge kommunikerer i skoletiden (torsdag formiddag). Det er dermed muligt at Rune orienterer sig mod at han selv eller Daniel har time da han sender sin besked. Beskeden er lydløs og mere diskret i forhold til at der finder undervisning sted. Fra mine feltnoter ved jeg imidlertid at Daniels skole havde juleværksted den pågældende dag, og at han deltog i et kageværksted hvor han rent faktisk havde lejlighed til at tale i mobiltelefon (og gjorde det). Her er feltnoten fra det ovenstående forløb:

(Daniel/feltnote/torsdag kl. 9.05)

Daniel sidder i klasseværelset og spiller computer, men stopper et øjeblik for at tale i telefon. Kort efter følger jeg med Daniel ud i køkkenet, og han går i gang med at gøre klar til kagebaking sammen med den finske gæstelærer. Daniels mobiltelefon, som han har lagt i vindueskarmen, dutter for en modtaget besked, og han går hen og tjekker den straks. Det ser ud som om han selv skriver en besked.

Daniel og Rune er bedstevenner, og det er derfor meget muligt at Rune godt vidste at Daniel havde en utraditionel dag på skolen. Rune kunne dermed have ringet til Daniel i sit frikvarter så meget desto mere som at han i samtalen med Daniel som det sidste faktisk sagde at han ville ringe senere. Når Rune på trods af dette sender en besked, kan det derfor også ses som andet end at undgå en undervisningstime. I sms-mediet udnytter Rune sin mulighed for at give et ganske kort svar (*jeg pjækker*). Dette svar kalder som anden pardel ikke på andet end højst en 'anerkendelsesmarkør' ('acknowledgement token', jf. Jefferson 1984). Dermed bliver kommunikationen kortfattet og matcher en affordance ved sms-mediets som man kan kalde 'besked'. Ved at sende en kort sms der har beskedkarakter, gør Rune samtidigt sit offer mindre og lægger dermed også mindre op til at Daniel skal vise taknemmelighed. På den måde, gennem affordancen 'mindre end et opkald', underspiller Rune sit offer og viser derigennem Daniel sit venskab.

Med rykkeren per sms udnytter afsenderen sin mulighed for at nedtone rykkerhandlingen. Sms-mediet nedtoner i sig selv rykkerhandlingen gennem den asynkrone kommunikationsform der er mindre konfrontationssøgende, og via formatet som gør handlingen 'mindre'. Samtidig muliggør sms-mediet en styring hvor rykkeren i sin udformning kan nedtones eller konstrueres som en ikke-rykker allerede inden modtageren får sin første tur. I samtalemediet vil den opkaldte derimod allerede i åbningen, efter at opkalderen er blevet genkendt og før ærindepræsentationen, være orienteret mod opkaldet som et rykker-opkald.

Opfyldelsesbeskeden bliver aftalt på den baggrund at Michael viser usikkerhed om hvornår han har fri fra skole. Det kan derfor tænkes at Susanne foreslår beskedformatet idet hun med det kan nå Michael selv om han stadig skulle være til undervisning. Beskeden er i den forbindelse passende fordi den er diskret, og Michael kan svare på den under omstændigheder hvor samtale ikke er mulig. Men det kan også tænkes at Susanne foreslår sms-kommunikation idet hendes lovede sms er et simpelt spørgsmål (om Michael er hjemme), og fordi den ikke kræver mere af Michael end et ja eller nej. Beskedformatet passer sig her bedre til at gøre kommunikationen kort. Ud over at Susanne i samtalen tilbyder at skrive en besked, så genvælger hun beskedformatet i det øjeblik kontakten skal tages op igen. I den forbindelse er det tankevækkende at Susanne giver Michael et afslag uden særlig fortrydelse, og man kan derfor få den anelse at affordancen 'distance' udnyttes til at undvige den direkte konfrontation der ligger i en samtale.

4.2.5 Opsamling

I kapitlets sidste halvdel har jeg undersøgt de tilfælde hvor en samtale efterfølges af en sms. Der har vist sig at være seks grundlæggende forskellige beskedtyper der følger efter en samtale i et sammenhængende kommunikationsforløb: erstatningsbeskeden, genoptagelsesbeskeden, epilogsbeskeden, svarbeskeden, rykkerbeskeden og opfyldelsesbeskeden. Erstatningsbeskeden fungerer som en (midlertidig) erstatning for en samtale der ikke har kunnet realiseres. Den præsenterer ærindet med opkaldet og/eller viser at samtale ønskes så snart det igen er muligt. Genoptagelsesbeskeden genoptager et ellers afsluttet emne i den tidligere samtale. Epilogbeskeden refererer tilbage over et eller flere emner i den tidligere samtale og fungerer som en opsummerende evaluering.

Svarbeskeden indeholder anden part til en første part præsenteret i en samtale og afslutter dermed et uafsluttet turpar. Rykkerbeskeden er en påmindelse om at et forventet opkald ikke har fundet sted som lovet. Opfyldelsesbeskeden er en indfrielse af et løfte eller en anmodning om en besked.

Tre af beskedtyperne følger efter en samtalelukning der indeholder en aftale om senere kommunikation: Rykkerbeskeden sendes når aftalen ikke overholdes, svarbeskeden producerer et svar hvis udsættelse blev aftalt i den tidligere samtale, og opfyldelsesbeskeden indfrier et løfte/en anmodning om en senere besked, fremsat i den tidligere samtale. Samtalelukningerne indeholder i disse tilfælde en 'arrangement-sequence' som er organiserende for relationen mellem samtalen og den følgende sms (jf. Button 1987: 105). To beskedtyper følger efter en samtale uden uafsluttede anliggender, dvs. uden at der i samtalen lægges op til kommende kommunikation. Dette gælder for genoptagelsesbeskeden og for epilogbeskeden. Én beskedtype følger efter opkaldsforsøg, nemlig erstatningsbeskeden.

I Firths analyse af samtaler der følges af fax/telex, håndterer deltagerne i hans datamateriale udelukkende overgangen via en samtalelukning med en aftale-sekvens om senere kommunikation (1991). Som netop nævnt er en aftale-sekvens kun til stede og organiserende for tre af mine seks overgange. Det betyder at det i tre af beskedtyperne overlades til afsenderne af beskeden at skabe forbindelsen tilbage til den foregående samtale. Imidlertid tildeler parterne hverken i disse tilfælde eller de øvrige tilfælde medieskiftet ekstra interaktionelt arbejde. I stedet konstrueres beskederne som fortsat interaktion, og der forudsættes tilgængelighed og en høj orientering hos modtageren om hvad parterne sidst var i gang med, og hvad afsenderen nu gør: Der bliver ikke gjort noget arbejde for at genåbne kommunikationen, og gennem en tidsmæssig nærhed til det foregående opkald og forskellige former for 'tying techniques' (Sacks 1995) forudsættes det at modtageren selv kan etablere sammenhængen. Derved demonstrerer parterne en orientering mod mobiltelefonen som ét medie. Samtidig påkalder de sig en tæt relation ved at udvise en høj orientering mod hinanden og mod hvad de er i gang med.

I analysen af medieskiftet diskuteres de affordances som strukturerer de unges interaktion. Sms-mediet anvendes i tilfælde hvor en samtale er umulig eller vanskelig at gennemføre, som når den ene part ikke vil eller kan tale (erstatningsbeskeden,

rykkerbeskeden), eller som når en tredjepart ikke må overhøre kommunikationen. Her udnyttes sms-mediets lydløse natur samt det at sms'en kan vente på at modtageren er tilgængelig igen. Denne affordance kan man kalde 'diskret'. Sms'en bliver også brugt til at sikre afsenderens eget perspektiv (epilogbeskeden), og affordancen 'sidste ord' udnyttes. Asynkroniciteten og skriftligheden i mediet spiller en central rolle når sms'en anvendes til at undgå følelsesmæssig eksponering (epilogbeskeden, rykkerbeskeden); her vil jeg benævne affordancen 'distance'. Desuden benyttes sms'en til at minimere en handlings omfang, som når handlingen er konfliktfyldt (rykkerbeskeden), gentagende (genoptagelsesbeskeden) eller tilføjende (epilogbeskeden), og sms'en tildeles dermed en affordance man kan angive som 'mindre end et opkald'. Endelig udnyttes mediets affordance 'besked', fx til at meddele forhold udsat med den tidligere samtale (svarbeskeden, opfyldelsesbeskeden) eller til at præsentere ærindet med opkaldet og/eller vise at kontakt ønskes (erstatningsbeskeden).

4.3 Konklusion

I dette kapitel har jeg undersøgt relationen mellem sms-beskeder og mobiltelefonopkald i sammenhængende kommunikationsforløb. Kapitlet blev inddelt i to dele: en del om sms'er der efterfølges af opkald, og en del om opkald der efterfølges af sms'er. I den første del er der blevet identificeret 4 typer af opkald der kan følge efter en sms, og i den anden del er der blevet identificeret 6 typer af sms'er der kan følge efter en samtale. Typerne er blevet navngivet efter hvordan de af samtaledeltagerne i fællesskab handlingsmæssigt knyttes til den tidligere kommunikation. Hver type er blevet underlagt en analyse med udgangspunkt i hvordan overgangen fra det ene medie til det andet bliver etableret af parterne, og hvad der foranlediger medieskiftet. Analyserne har især fokuseret på fællestræk inden for hver type, men skal tages med det forbehold at typerne er identificeret ud fra relativt få tilfælde (47 tilfælde fordelt på 10 typer). Et særligt forbehold må tages for de analyser der baserer sig på kun ét eksempel. Resultaterne er fremlagt i to selvstændige opsamlinger (4.1.5 og 4.2.5).

Hvis man sammenligner opkald der følger efter sms'er, og sms'er der følger efter opkald, bliver det klart at nogle af de samme overordnede handlinger kan gøres via opkald såvel som via sms. Dette gælder for 'svar', 'rykker', 'genoptagelse' og 'opfyldelse' der kan foretages enten via opkald eller via sms. Det gælder dog ikke for 'erstatning'

der kun finder sted i en besked: En erstatningsbesked sendes når en samtale ønskes, men ikke er mulig, og når der ikke er nogen erstatningssamtaler, så hænger det nok sammen med at hvis en sms-udveksling ikke er mulig, så er en mobilsamtale det heller ikke. Også for 'epilog' gælder det at den kun finder sted i en besked og ikke i et opkald. Epilogbeskeden er et forsøg på at sikre sit eget perspektiv og få det sidste ord, og et sådant forsøg ville være langt mere usikkert i en samtale der er dialogisk af natur.

Den litteratur som har beskæftiget sig med medievalg i forbindelse med medieskift, handler om instant messaging og telefon (Nardi, Whittaker og Bradner 2000) og om fax/telex og telefon (Firth 2001). Her kan min undersøgelse bekræfte at telefonen vælges når interaktionen bliver for "*complicated*" og ueffektiv til tekstmediet (Nardi, Whittaker og Bradner 2000), og når der skal forhandles og det sociale forhold skal plejes (Firth 1991). Jeg har dog ingen eksempler der viser at der skiftes til telefonmediet ved misforståelser i tekstmediet (Nardi, Whittaker og Bradner 2000).

I de eksisterende studier af mobilkommunikation findes der ingen undersøgelser af samspillet mellem sms'er og mobilopkald, hverken i form af interviewundersøgelser eller i form af analyser af kommunikationen. De studier der inddrager både sms og mobilsamtale, undersøger de to kommunikationsformer separat og/eller sætter dem over for hinanden i en sammenligning. Min undersøgelse i dette kapitel og disse studier har dog interessen i medievalget og de to kommunikationsformers potentiale til fælles. I forhold til de tidligere resultater bekræfter min undersøgelse at sms'en i modsætning til samtalen kan finde sted hvor som helst (Grinter og Eldridge 2001, Thulin 2002). Min undersøgelse bekræfter også at sms'en er mere privat, kortere og at man her kan sige hvad man ikke tør sige, mens samtalen benyttes når der er meget at sige (Fortunati 2001). Derudover bekræfter min undersøgelse at mobilsamtalen kan vælges ved praktisk aftalekoordinering og vigtige anliggender (Thulin 2002), og når noget er lettere at tale direkte om (Sørensen 2004). Min undersøgelse bekræfter derimod ikke at sms'en har en rent social funktion (Thulin 2002), eller at den vælges fordi den er billigere (Grinter og Eldridge 2001, Fortunati 2001). Ud over at bekræfte og afkræfte tidligere resultater tilføjer min undersøgelse følgende: Sms'en bliver valgt når en tredjepart ikke må overhøre kommunikationen, når samtale med dialog og eksponering ikke ønskes, når en handlings omfang skal minimeres, når der skal metakommunikeres, og når man vil undgå at lægge en telefonsvarerbesked. Samtalen bliver valgt når temperaturen på

forholdet skal tjekkes, når en skævhed i relationen skal udlignes, og når man ønsker at omgå den dialogiske sms-udveksling og normen om at en svarkrævende sms skal besvares inden for et bestemt tidsrum.

Kapitlet viser at hvis man vil indkredse hvad der betinger valget af et bestemt medie med udgangspunkt i en analyse af kommunikationen, er en undersøgelse af medieskift i forbindelse med sammenhængende kommunikationsforløb særlig frugtbar. I medieskiftet gør parterne over for hinanden (og os) medieskiftet relevant, og det tydeliggøres dermed hvad der betinger valget af medie.

Kapitlet viser også at sms og mobilopkald integreres i den daglige anvendelse af mobiltelefonen, og at mobilbrugernes kommunikative og sociale handlinger må analyseres i lyset heraf. Dermed underbygger kapitlet at sms'er og mobilopkald indgår i kontinuerlige, sammenhængende kommunikationsforløb der konstrueres af parterne ud fra de aktiviteter som de er i gang med. Medieskiftet udgør i den løbende kontakt ingen forhindring. Det spiller heller ingen rolle om den seneste kommunikation var afsluttet eller ej; kommunikationen kan til enhver tid tages op. I sms-mediet bruges der ingen kræfter på at genåbne ellers afsluttet kommunikation (genoptagelsesbeskeden, epilogsbeskeden), og i mobil samtalerne viser parterne allerede i åbningen, inden præsentationen af ærindet, en orientering mod hvad de sidst var i gang med og hvem de er for hinanden, også selv om den tidligere kommunikation var afsluttet (genoptagelsessamtalen) og også selv om åbningen strækkes ud (rykkersamtalen, opfyldelsessamtalen).

Den løbende kontakt og årvågne orientering mod hinanden vidner om at deltagerne bestandigt skaber og genskaber tætte tilhørsforhold. Dette tilhørsforhold er blandt andet baseret på ligeværd og engagement i den anden (svarsamtalen), på lydhør forhandling og gensidig opdatering (genoptagelsessamtalen, genoptagelsesbeskeden), på indfrielse af aftaler, løfter og anmodninger (opfyldelsessamtalen, svarbeskeden, opfyldelsesbeskeden) og på opretholdelse af et rum der giver plads til og sikrer det individuelle perspektiv (epilogbeskeden). Fællesskabet gennem mobilkommunikationen giver således den unge en dobbelt mulighed dels for at begå sig i et socialt sammenhold, dels for at skabe sin egen identitet. Men fællesskabet og nærheden er under konstant evaluering og kan trues og ændre sig (rykkersamtalen, rykkerbeskeden). Det kan medføre betydelige dramaer hvor den ene part demonstrativt viser en ikke-orientering

mod den anden (rykkersamtalen). Truslen mod fællesskabet synes altid nærværende, og relationen kan søges besværet (erstatningsbeskeden).

5.0 Opkald-opkald

Mens det foregående kapitel fokuserede på datamaterialets eksempler der involverede et skift mellem sms og opkald, undersøger jeg i dette kapitel opkald der knyttes sammen med andre opkald i sammenhængende kommunikationsforløb. Jeg vil kalde disse forløb for serieopkald. Kapitlet udgør tredje delargument i afhandlingens hovedargument om at deltagernes mobilkommunikation indgår i løbende, sammenhængende kommunikationsforløb.

Serieopkaldene er interessante af to grunde. For det første bindes en stor del af datamaterialets opkald sammen i forløb med foregående eller efterfølgende opkald – 196 ud af de unges 288 opkald (bilag M). Det tyder på at serieopkaldene konstituerer en fremtrædende praksis. For det andet udgør serieopkaldene en særlig form for fortsat interaktion. Al interaktion mellem mennesker som har talt sammen før, er fortsat interaktion, og vi ved fra studier af hverdagssamtalen at ligesom samtaledeltagere har teknikker til at skabe sammenhæng mellem ture i den samme interaktion ('tying techniques', jf. Sacks 1992a: 150-156), så har de teknikker til at skabe sammenhæng mellem forskellige interaktioner: Eksempelvis kan en part som første emne i en samtale henviser til en tidligere samtale ved at bringe et tidligere emne op som viser 'my mind is with you', fx *how's your mother* (velvidende at den anden parts mor var syg sidst de talte sammen) (Sacks 1992b: 166-167). Men mens man altså i en almindelig samtale har en mængde fælles referencepunkter og tidligere samtaleemner som man kan trække mere eller mindre frem, så er situationen i serieopkaldene en anden: Her er det et specifikt fællesprojekt der genetableres, nemlig det som samtaleparterne i det foregående opkald var i gang med. Det foregående opkald lægger således op til at parterne hurtigt og indforstået viser en orientering mod et specifikt fællesprojekt. Samtidig viser den faktiske orientering sig afgørende for parternes demonstration af hvor meget eller hvor lidt de er i hinandens tanker. Kapitlets undersøgelsesspørgsmål kan således formuleres: 1) Hvordan konstruerer parterne interaktionen som fortsat interaktion? og 2) Hvordan vedligeholder og udvikler parterne deres relation i den fortsatte interaktion? Alle tre former for opkald der indgår i forløb med andre opkald, vil blive behandlet i kapitlet: mobilsamtaler, telefonsvareropkald og nulopkald.

To konversationsanalytiske studier er relevante for arbejdet i dette kapitel eftersom de behandler den type fortsatte interaktion jeg netop har omtalt. Schegloff har i sine

studier om fastnettelefonåbninger undersøgt den opkaldtes brug af 'ja' og 'hej' som svar på opkaldet. 'ja' og 'hej' behandler *presumptively the prospective conversation as "foreknown", as one in which the answerer takes it he has warrantable information about the caller and the prospective course of action* (Schegloff 2004 [1970]: 73). Hvis opkalderen samtidig benytter sig af udtryk hvis referenter ikke er i samtalen, kan det rammesætte opkaldet som et 'call-back call': *E: Yah? J: Well, she doesn't know* (2004 [1970]: 69). Sådan kan parterne vise *a mutual orientation to "what we know we (were) talk(ing) about"* (2004 [1970]: 70). Button har i sit arbejde med lukninger identificeret forskellige sekvenstyper der optræder i forbindelse med lukkeproceduren i et opkald (Button 1987, 1990, 1991). En af disse er en 'arrangement-sequence' som placerer samtalen *on a closing track*, og samtidig viser parternes orientering mod samtalen som én i en række (1991: 269). Ved at aftale at ses eller tales ved senere påkalder parterne sig desuden en 'stående relation' og relevantgør denne relation som en type der involverer flere på hinanden følgende møder eller samtaler (1991: 272-273).

Medieforskningen i Danmark fremhæver at samtaler lige som sms'en spiller en vigtig rolle i hverdagen for de unge i forbindelse med at skabe kontakt, vedligeholde relationer og koordinere aktiviteter. Men hvordan samtalen rent faktisk anvendes af de unge er kun nødtørftigt behandlet, og ingen undersøgelser har egentlige samtaleoptagelser. Generelt har der været fokus på sms'en, og kun ét studie har beskæftiget sig systematisk med samtalen, i form af en opregning af 9-16-åriges rapporterede samtaleminutter per dag (Drotner 2001).

Uden for Danmark findes kun få publicerede undersøgelser af mobilsamtalen (omtalt i foregående kapitel). En af disse handler om en praksis med opkald i serier: Axelsson og Leuchovius undersøger i deres studie af unge svenskeres mobiltelefon-samtaler mobil koordinering i praksis og skelner mellem koordination inden for ét opkald og koordination i flere på hinanden følgende opkald (2003: 29ff). De analyserer et sammenhængende kommunikationsforløb på 8 samtaler mellem to parter en dag mellem kl. 15.50 og 18.10, og de indkredser koordinationsfaserne i opkaldsserien til følgende: 1. Planlægning (samtale 1), 2. Forsinkelse (samtale 2-3), 3. Progressiv ændring af mødested (samtale 3-7) og 4. Lokal positionering (samtale 8). De konkluderer at uden mobiltelefonen ville det sandsynligvis aldrig være lykkedes for de to parter at møde hinanden. Det er interessant at Axelsson og Leuchovius har noteret sig en praksis som også er

udtalt i mit datamateriale. Hvordan opkaldene mere præcist relaterer sig til hinanden, og hvordan parterne skaber sammenhæng og kontinuitet i de på hinanden følgende opkald analyseres imidlertid ikke nærmere i deres undersøgelse.

Til sidst vil jeg nævne to studier som ikke er baseret på egentlige samtaleanalyser, men som alligevel er relevante for dette kapitel. Det første behandler fastnetopkald og er et etnografiske studie der rapporterer om en praksis der overordnet set ligner det de unge i mit datamaterialet gør med deres serieopkald. Manceron har fulgt en gruppe på fem 20-25-årige parisere og fokuseret på hvordan telefonen bruges til at sikre *coordination and cohesion of the friends* (Manceron 1997: 171). Vennerne i gruppen har utallige opkald i løbet af en dag. Opkaldene er korte, og det første starter umiddelbart efter de er stået op. Her laves der en mere eller mindre løs aftale om at mødes senere, og opkaldet afsluttes med en aftale om at ringes ved. I løbet af dagen slutter andre gruppe-medlemmer sig måske til aftalen, og der ringes frem og tilbage, og den senere aftale tager mere konkret form. Telefonsvareren og betalingstelefonboks spiller en vigtig rolle fordi gruppemedlemmerne samtidig bevæger sig rundt i Paris. Koordinationen finder således sted ved jævnlige tjekke telefonbeskeder og ringe tilbage eller videre til andre gruppemedlemmer. Gradvist tager aftalen form, og alle er hele tiden på højde med hvor de andre befinder sig, og hvad aftalens status er. Sommetider bliver mødet ikke til noget: *What really matters sometimes is making joint plans, rather than seeing them through* (Manceron 1997: 177).

Det andet studie er interviewbaseret og omtaler en særlig 'pilari'-kultur blandt unge finske mobilbrugere (Kasesniemi 2003: 147ff). Denne kultur benytter sig af såkaldte pilari-opkald der er en slags signalopkald uden samtale. De unge mobilbrugere ringer op og lægger på igen inden telefonen bliver taget, og opkaldet registreres så på modtagerens mobiltelefon. Et pilari-opkald kan fx benyttes til at minde en anden om at nu starter en bestemt tv-serie. Det kan også benyttes til at vise at man gerne vil ringes op eller som en forespørgsel om samtale er mulig. Ét opkald kan betyde 'godnat', to opkald 'ok', tre opkald 'ring mig op'. Praksissen er forskellig fra relation til relation, og der synes også at være aldersmæssige og geografiske forskelle. Dette betyder at opkaldene ofte er en kilde til forvirring. Jeg er kun stødt på ét studie af danske mobilbrugere der taler om noget lignende: Her omtales en kommunikationsrutine hvor man ringer op

til kammeratens mobil med kun én ringetone for lige at gøre opmærksom på, at en besked er sendt, ikke for at modtageren skal tage telefonen (Drotner 2003: 123).

Ud over den oven for nævnte litteratur vil jeg trække på den litteratur om åbninger og lukninger som jeg har refereret i de foregående to kapitler. Åbninger og lukninger er igen i fokus eftersom parterne netop i åbningerne og lukningerne i fællesskab konstruerer en relation mellem opkaldene. I modsætning til Axelsson og Leuchovius der undersøger en opkaldsserie på flere opkald (omtalt ovenfor), har jeg for at kunne foretage en systematisk behandling fundet det hensigtsmæssigt at bryde opkaldsserierne op og organiseret kapitlet efter typer af opkaldsrelationer mellem to opkald. Der viser sig fem opkaldstyper som er operative for opkald efterfulgt af opkald, nemlig 'fortsættelsesopkaldet', 'reparationsopkaldet', 'genoptagelsesopkaldet', 'opfyldelsesopkaldet' og 'genpåkaldelsesopkaldet'. Hver af typerne behandles i et selvstændigt afsnit (afsnit 5.1, 5.2, 5.3, 5.4 og 5.5) hvorefter kapitlet afsluttes med en konklusion. En samlet oversigt over kapitlets eksempler findes i bilag N.

5.1 Fortsættelsesopkaldet

I dette afsnit behandles en opkaldsserie hvor et opkald afbrydes og den afbrudte handling i opkaldet fortsættes i et nyt opkald. Jeg kalder det nye opkald for fortsættelsesopkaldet. I datamaterialet er der 3 fortsættende samtaler og 1 fortsættende²⁷ telefonsvareropkald. Først vil jeg se på den foregående samtales lukning, dernæst vil jeg behandle fortsættelsessamtalens åbning. Jeg afslutter med en opsamling hvor jeg forholder analyseresultaterne til kapitlets undersøgelsesspørgsmål.

5.1.1 Før åbning

Opkaldsserien med en fortsættelsessamtale ser således ud:

A og B's samtale afbrydes uden lukning
A eller B foretager et opkald der fortsætter samtalen

I datamaterialets 4 eksempler manifesterer forløbet sig således:

(Michael/S156-S157)

²⁷ At telefonsvareropkaldet er fortsættende kan ikke dokumenteres eftersom der ikke lægges nogen besked, og argumentationen er således baseret på analyser af samtaler. Det samme gælder for telefonsvareropkald og nulopkald på denne plads i opkaldsserier i resten af kapitlet.

→ man kl. 21.45 *Michael ringer til Susanne, samtalen afbrydes [opkald slut kl. 21.46]*

→ tirs kl. 11.44 *Michael ringer til Susanne [opkald slut kl. 11.45]*
 [...] [...] [...]

(Michael/S157-S158)
 [...] [...] [...]

→ tirs kl. 11.44 *Michael ringer til Susanne, samtalen afbrydes [opkald slut kl. 11.45]*

→ tirs kl. 11.46 *Michael ringer til Susanne, Runa tager telefonen [opkald slut kl. 11.48]*
 [...] [...] [...]

(Michael/S163-TLFS68)
 [...] [...] [...]

→ ons kl. 14.54 *Nana ringer til Michael, samtalen afbrydes [opkald slut kl. 14.55]*

→ ons kl. 14.55 *Nana ringer til Michael hvis telefonsvarer går i gang. Hun lægger ikke besked [opkald slut kl. 14.56]*

(Michael/S181-S182)
 → lør kl. 17.01 *Ture ringer til Michael, samtalen afbrydes [opkald slut kl. 17.02]*

→ lør kl. 17.03 *Ture ringer til Michael [opkald slut kl. 17.03]*

I det forløb der leder op til et fortsættelsesopkald, har parterne et opkald der afbrydes uden at den igangværende samtale er afsluttet. Afbrydelsen skyldes tilsyneladende at forbindelsen svigter. Alle eksemplerne er fra Michaels optagelser, og de tekniske problemer her hænger nok sammen med at Michael netop havde slået antennen af sin telefon den pågældende uge hvor hans optagelser fandt sted. Afbrydelserne finder sted på denne måde:

(Michael/S156)
 [...]

102 Mi: hva: hvornår har du tænkt dig vi ska ses? ↓mand h h

103 Ps: (0.5)

104 Su: mja: det ved jeg heller ikk °helt°

105 Ps: (0.2)

106 Su: jeg bare haft så tra:vlt >og jeg har lavet< så mange
 107 lektier og så noget

108 Ps: (2.9)

109 Su: og jeg kan overhovedet ikk °høre dig Michael°

110 Ps: (2.8)

111 Su: hallø

112 Ps: (2.7)

113 Mi: (°jam[]°)

114 Su: [(hva-)]

115 Ps: (0.3)

116 @End

(Michael/S157)
 [...]

147 Su: vi ska e:m: til kirkekor mig og Sisse

148 Ps: (1.0)

149 Su: og så ska jeg til julefrokost

150 Ps: (0.3)

151 Su: med mit arbejde

152 Ps: (0.7)

153 ?: (de her de pænere syns [jeg])

154 ?: [(hvorfor)]

155 Su: jeg ka IK høre dig Michael

156 Ps: (1.0) ((baggrundsstøj))

157 Mi: () (0.3) °°°°([]°°°°
 158 Su: [HALLO
 159 Ps: (.)
 160 Mi: °°°°() for i dag°°°° ((råbende))
 161 Ps: (1.5)
 162 Su: HALLO:
 163 Ps: (0.3)
 164 Mi: °vil du komme hjem til mig i dag?° ((forvrænget))
 165 Ps: (3.2) ((høj baggrundsstøj))
 166 Su: fMichaelf ka du høre mig?
 167 Ps: (2.2)
 168 @End

(Michael/S163)

[...]

419 Na: hvordan går ↑det
 420 Ps: (0.6)
 421 Mi: det (går ↑fint nok)
 422 Ps: (0.5)
 423 Na: ↑hva:r
 424 Ps: (5.0)
 425 Na: hallo?
 426 Ps: (2.8)
 427 @End

(Michael/S181)

[...]

1798 Tu: hva lavede du i går °ellers°
 1799 Ps: (0.5)
 1800 Mi: der: var jeg sammen med Susanne og Esben
 1801 Ps: (0.5)
 1802 Tu: var det grineren nok °eller hva°
 1803 Ps: (0.3)
 1804 Mi: hvarh
 1805 Tu: var det grineren nok
 1806 Ps: (0.7)
 1807 @End

Det er karakteristisk for alle tilfældene at samtalerne ikke lukkes. Umiddelbart før forbindelsen går, bliver det desuden – midt i en handlingssekvens – klart for mindst en af parterne at den ene part ikke kan høre den anden tydeligt. I S156 er Susanne i gang med at fortælle Michael at hun har haft travlt, men Michael giver ikke lyd (fra l. 105), og Susanne søger forgæves kontakt (l. 109, l. 111, l. 114). I S157 er der støj på linjen, og Michaels stemme er svag og forvrænget. Susanne forsøger at få konfirmeret forbindelsen i linje 155, 158, 162 og 166, og herefter afbrydes opkaldet. I S163 når Michael og Nana knap nok at komme i gang med deres samtale før Nana får problemer med at høre Michael (l. 423: ↑*hva:r*), og efter 9 sekunder uden lyd fra ham (l. 424-426) stopper opkaldet. I S181 afbrydes forbindelsen kort efter at Michael har angivet at han ikke kan høre Tue (l. 1804: *hvarh*).

Det er ikke muligt at afgøre ud fra datamaterialet om opkaldet afbrydes af en af parterne, eller om der er tale om en teknisk afbrydelse. Under alle omstændigheder synes opkaldets afslutning at være en konsekvens af tekniske problemer med forbindelsen.

I S157 er der dog en antydning af at Susanne udnytter de tekniske problemer: Michaels *°vil du komme hjem til mig i dag?°* (l. 164) er hørbart og klart selv om det er noget forvrænget, og der er støj fra baggrunden, alligevel vælger Susanne ikke at besvare spørgsmålet og spørger *£Michael£ ka du høre mig?* (l. 166). At Susanne udnytter de tekniske problemer til at undslå sig Michaels invitation kan underbygges af at Susanne gentagne gange forinden har været afvisende over for Michael (jf. afsnit 3.2.2.4). Desuden, da Michael umiddelbart efter afbrydelsen ringer Susannes mobiltelefon op igen, er det Susannes veninde Runa der tager telefonen.

5.1.2 Åbning

1 af de 4 afbrudte samtaler fører til et telefonsvareropkald hvor der ikke lægges besked (S163-TLFS68). De 3 resterende tilfælde fører til en fortsættelsessamtale. De åbnes på denne måde:

```
(Michael/S157)
127 Su: hallø
128 Ps: (0.3)
129 → Mi: halLO:? (.) det Michael
[ ... ]
```

```
(Michael/S158)
177 Ru: hej det er Runa:? ((Runa besvarer opkaldet til Susannes telefon))
178 Ps: (1.1)
179 Mi: er det Runa
      ((56 sekunder udeladt, her siger Runa blandt andet at
      Michael har ringet til hendes telefon))
243 Su: fej Michael jeg hi .eh-£ hallø:?
244 Ps: (1.5)
245 → Mi: hallo:?
[ ... ]
```

```
(Michael/S182)
1816 Mi: hej
1817 Ps: (0.2)
1818 Tu: fnyhh
1819 Ps: (0.3)
1820 → Tu: £hal(h)l(h)gh£
[ ... ]
```

Det gælder for alle eksemplerne at det er opkalderen i det afbrudte opkald der ringer op igen.

Den opkaldte besvarer opkaldet med et *hallø* (S157), et *hej det er Runa:?* (S158) og et *hej* (S182). Susannes 'hallo' i S157 er relativt neutralt, men indeholder en antydning af at hun forstyrres, og med dette svar knytter hun ikke umiddelbart opkaldet til det foregående opkald (der da også fandt sted et halvt døgn tidligere). I S158 tager en tredje part telefonen, og med *hej det er Runa:?* knytter hun ikke an til det tidligere opkald.

Først et minut inde i samtalen får Michael Susanne i røret. Susanne starter med *£ej Michael jeg hi .eh-£* (l. 243). Det kan antyde begyndelsen på et forsøg på at reparere venindens drilleri forinden, men Susanne genstarter så sin tur med et 'hallo' der kan forstås som et forsøg på at få bekræftet forbindelsen (l. 243: *hallo:?*). 'hej' i S182 viser en genkendelse der kan tages som en orientering ikke bare mod opkalderen, men også mod opkaldet idet den har karakter af en 'channel opener'. Både S158 og S182 finder sted under ét minut efter det foregående afbrudte opkald.

Opkalderen replicerer henholdsvis *haLLO:?* (S157), *hallo:?* (S158), *fnyhh* (0.3) *£hal(h)l(h)oh£* (S182). Det er ganske usædvanligt at opkalderen som respons på den opkaldtes første tur svarer 'hallo' – kun i 6 ud af datamaterialets 173 tilfælde anvender opkalderen 'hallo' på denne plads i samtalen. 'hallo' på denne plads kan anvendes som 're-summons' hvor den opkaldtes første tur er utydelig eller lav (som i eksemplerne S205, S254, S258, se bilag B). De ovenstående tre tilfælde har samme reparaturlignende karakter, men udformningen og placeringen antyder at der ikke for alvor er tvivl om forbindelsen. Mens en re-summons spørger 'er du der?', synes disse til gengæld at spørge 'er du der virkelig?'. Da de tre eksempler ud over dette fællestræk også forløber meget forskelligt, vil jeg her behandle dem hver for sig.

Michaels *haLLO:?* er ikke blot en dobbelttjekning af forbindelsen, men insinuerer med sin stigende tonehøjde og -styrke samtidig let irritation. På den måde imiterer han Susannes *hallo* på en forvrænget måde og antyder dermed at hendes hallo er malplaceret – selv om der er gået et halvt døgn, burde hun vise en orientering mod det foregående opkald. Michaels *haLLO:?* viser på én gang at godt nok er det ikke let at komme igennem, men Susannes position gør det heller ikke lettere. På den måde knytter Michael forbindelsen tilbage til det tidligere afbrudte opkald samtidig med at han forbinder sin tur med Susannes. Det videre forløb er som følger:

```
(Michael/S157)
127 Su:      hallo
128 Ps:      (0.3)
129 Mi:      haLLO:? (.) det Michael
130 Ps:      (0.5)
131 Su:      HE:J?
132 Ps:      (0.3)
133 Mi:      >har du time<
134 Ps:      (0.8)
135 Su:      ne:j (.) frikvarter
136 Ps:      (0.8)
137 Mi:      okay he:y (.) hey ska du noget i dag?
[ ... ]
```

Med sin selvidentifikation med navn synes Michael at skifte kurs (l. 129). Selvidentifikationen tilbagetrækker den antagelse i *haLLO:?* at Susanne helt er med på hvem der ringer og hvorfor og på de problemer de havde med at gennemføre deres sidste opkald. Susanne besvarer Michaels selvidentifikation med et *HE:J?* der er standardbesvarelsen på selvidentifikation ved navn, og som ved at vise genkendelse bekræfter Michael i at hans kursskifte mod selvidentifikation ved navn var nødvendigt. Samtidig tager Susannes 'hej' med sin styrke og stigende intonation farve af Michaels *haLLO:?*, og det indeholder dermed en hentydning til at dette ikke er en standardåbning. Michaels *>har du time<* (l. 133) går på Susannes interaktionelle tilgængelighed (jf. Schegloff og Sacks 1973: 316). Det udløses muligvis af Susannes tidligere antydning af at hun forstyrres, men det kan også afsøge en forklaring på at Susanne med sit 'hallo' og sit 'hej' tilnærmer opkaldet et standardopkald uden forbindelse til det tidligere afbrudte opkald. Susanne tilbyder imidlertid ingen forklaring med sit *ne:j (.) frikvarter (0.8)*. Susanne kan, ved at behandle opkaldet som et nyt opkald, forlade sig på at det finder sted et halvt døgn senere end det afbrudte opkald, samtidig må man antage at hendes kun antydningssvise relatering til den foregående uafsluttede udveksling udfordrer kærestereationen med Michael.

I S158 responderer Michael med et 'hallo' der med vokalforlængelse og stigende intonation imiterer Susannes, så mens Susanne med sit 'hallo' siger 'er du der', drejer Michael sit i retningen af 'er du der selv?'. 1.5-pausen (l. 244) virker i den forbindelse som en opmærksomhedspåkalder. Michaels 'hallo' dobbelttjekker forbindelsen ligesom i det ovenstående eksempel, men hvor dobbelttjekningen i det foregående knytter sig direkte til den foregående tekniske afbrydelse fordi den ligger i umiddelbart forlængelse heraf, så falder dobbelttjekningen i dette eksempel umiddelbart efter de to pigers morskab med at forhindre Michael i at tale med Susanne (se eventuelt det udeladte uddrag i bilag B) og tager også farve af det. Herefter følger:

```
(Michael/S158)
177 Ru:    hej det er Runa:? ((Runa besvarer opkaldet til Susannes telefon))
178 Ps:    (1.1)
179 Mi:    er det Runa
          ((56 sekunder udeladt, her siger Runa blandt andet at
          Michael har ringet til hendes telefon))
243 Su:    fej Michael jeg hi .eh-f hallo:?  
244 Ps:    (1.5)
245 Mi:    hallo:?  
246 Ps:    (0.4)
247 Su:    eh heh hejh.HH fundsky(h)yldf .hhh (.) det ER min telefon  
248      du har ringet til det var Runa >hun ville bare ta den
```

249 og så stod hun bare og bildt dig alt muligt ind.<
 250 Mi: >okay men< ka du komme forbi her i dag
 [...]

Efter Michaels 'hallo' producerer Susanne først et 'hej' der bekræfter forbindelsen, dernæst en undskyldning og en begrundelse: *£undsky(h)yld£ .hhh (.) det ER min telefon du har ringet til det var Runa >hun ville bare ta den og så stod hun bare og bildt dig alt muligt ind.<* (l. 247-249). Michael svarer i umiddelbart forlængelse af Susannes tur et kort og hurtigt 'okay' og præsenterer i sammenhæng med dette svar ærindet med sit opkald (l. 250: *>okay men< ka du komme forbi her i dag*). Dermed behandler han Susannes tur minimalt og udnytter turen til at præsentere ærindet med opkaldet.

I S182 er opkalderens 'hallo' halvt grinende, halvt undrende. Dette 'hallo' er også reparaturlignende på den måde at det synes at dobbelttjekke forbindelsen ('har vi en forbindelse nu?'). Samtidig synes det spørgende ('hvad var det lige der skete?') og demonstrerer derfor ikke for alvor tvivl om forbindelsen. Herefter forløber eksemplet således:

(Michael/S182)
 1816 Mi: hej
 1817 Ps: (0.2)
 1818 Tu: fnyhh
 1819 Ps: (0.3)
 1820 Tu: £hal(h)l(h)gh£
 1821 Ps: (0.3)
 1822 Mi: ja jeg ved ikk hvad der skete
 1823 Ps: (.)
 1824 Tu: nej det os lige meget.
 1825 Ps: (0.4)
 1826 Mi: ø:m::..
 1827 Ps: (0.5)
 1828 Tu: nej nej jeg sku bare høre hvad det var du
 1829 sku gøre [()]
 [...]

Michaels *ja* (l. 1822) bekræfter Ture i at forbindelsen er til stede og med sit *jeg ved ikk hvad der skete* besvarer han Tures implicitte spørgsmål. Michael gengælder ikke Tures latter, men tager fat i emnet om forbindelsen og ophæver dermed 'laughter's relevance' (Jefferson 1979: 84f). Samtidig udnytter han sin tur til med nedadgående intonation at afslutte emnet. Ture indvilliger i dette med *nej det os lige meget*. (l. 1824). På den måde synes Michael at arbejde imod en hurtig genetablering af forbindelsen så samtalen kan fortsætte, uden at gøre noget nummer ud af sagen. Ture lægger i sit første tur dels med sin latter, dels med sin spørgen op til en længere behandling af sagen, men går så med på Michaels tilsidesættelse af emnet.

Efter at kontakten er genetableret, gentages den handling der var i gang i det opkald der blev afbrudt: *hvornår har du tænkt dig vi ska ses?* i S156 bliver til *ska du noget i dag?* i S157, og *°vil du komme hjem til mig i dag?°* i S157 bliver i S158 til *ka du komme forbi her i dag*. Dermed fortsættes den afbrudte handling fra det foregående opkald. I S182 opgives den handling der blev afbrudt i S181. I S181 afbrydes opkaldet inden Michael har besvaret Ture spørgsmål: *var det grineren nok °eller hva°* (S181: 1802). Da forbindelsen er genetableret i S182, benytter Michael ikke sin mulighed for at besvare Tures spørgsmål (l. 1825-1827). Muligvis har Michael ikke hørt spørgsmålet (jf. hans *hvarh* i S181: 1804). Under alle omstændigheder opgiver Ture emnet og handlingen og indleder en mulig præ-lukning ved at opsummere sit ærinde med opkaldet *nej nej jeg sku bare høre hvad det var du sku gøre* (l. 1828) (jf. Sacks 1992a: 778, Button 1987, 1990). Når Ture opgiver det han var i gang med, kan det hænge sammen med en opsamling af signaler fra Michael der kunne tyde på lav involvering. Michael har allerede i begyndelsen af S181 sagt at han er på vej ud af døren (ikke vist), og han har svaret ufuldstændigt eller slet ikke på Tures spørgsmål (S181: 1800, 1805). Derudover har han ikke grinet med da Ture griner (S182: 1822, jf. Jefferson 1979). Da Michael efter sekvensens lukning igen giver Ture mulighed for at tage turen (S182: 1825-1827), kan det være udslagsgivende for at Ture opgiver det han var i gang med, og i stedet indleder en lukning.

5.1.3 Opsamling

Fortsættelsessamtalen kendetegnes ved at det er opkalderen i det afbrudte opkald der ringer op igen. Samtidig dobbelttjekker opkalderen med sit 'hallo' forbindelsen og tematiserer indirekte det tekniske sammenbrud. Det tekniske sammenbrud behandles af parterne i eksemplerne kort (S157, S182) eller slet ikke (S158). I stedet arbejder parterne hen imod at fortsætte den handling de var i gang med før sammenbruddet i forbindelsen, dog gælder det for Susanne og Michaels samtaler at Susanne udnytter de tekniske problemer og udfører andre undvigemanøvrer i forhold til Michaels forsøg på fortsætte sin handling med at få en aftale i stand.

Fortsættelsesopkaldet er en social praksis som baserer sig på en norm om at man ringer op igen hvis opkaldet man er i gang med, bliver afbrudt inden lukning er gennemført. Denne sociale praksis har implikationer for forholdet mellem parterne: Idet

parterne betoner en fortsættelse af den afbrudte handling i et nyt opkald frem for at genemspille identifikation og genkendelse og tematisere det tekniske sammenbrud, viser parterne et gensidigt engagement der bekræfter deres relation. Forholder en part sig til gengæld passiv i forhold til en fortsættelse af den afbrudte handling (Susanne i S157, Michael i S182) eller modarbejder det (Susanne i S158), behandler den anden part det som et tegn på lav involvering.

I forhold til mobiltelefonen som medie lægger den nævnte sociale praksis sig i forlængelse af den affordability ved telefonen at forbindelsen kan mistes. Denne affordability er også et aspekt ved fastnettelefonen, og den sociale praksis er derfor ikke specielt knyttet til det mobile medie. Den sociale praksis er formodentlig heller ikke specielt forbundet med unge eftersom vi ved fra voksnes brug af fastnettelefonen at en samtale kræver en lukning (Schegloff og Sacks 1973). Analysen bidrager dog til en samlet forståelse af hvordan de unge i datamaterialet forbinder opkald i serier.

5.2 Reparationsopkaldet

I dette afsnit behandles også en opkaldsserie der starter med et afbrudt opkald. I denne opkaldsserien er afbrydelsen imidlertid ikke af teknisk art, men finder sted fordi opkaldet afsluttes af den ene part uden den anden parts samtykke. Det følgende opkald reparerer dette, og jeg vil derfor kalde det for reparationsopkaldet. I datamaterialet er der 8 reparationsopkald: 7 reparationssamtaler og 1 reparationsopkald der ikke fører til samtale.

5.2.1 Før åbning

Opkaldsserien med et reparationsopkald ser således ud:

A eller B afslutter samtalen uden den andens samtykke
 A eller B foretager et opkald der kan forstås som et forsøg på at reparere det foregående brud

I datamaterialets 8 eksempler manifesterer forløbet sig således:

```
(Katrine/S39-S40)
→ [ ... ] [ ... ] [ ... ]
   ons kl. 13.53   Rune ringer til Katrine som afslutter samtalen [opkald
   slut kl. 13.53]
→ [ ... ] [ ... ] Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 13.54]
   [ ... ] [ ... ] [ ... ]
```

(Katrine/S40-S41)
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]

(Katrine/S43-S44)
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]

(Daniel/S124-NUL47)
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]

(Michael/S168-S169)
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]

(Maja/S195-S196)
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]

(Malene/S253-S267)
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]

(Malene/S267-S268)
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]
 → [...] [...] [...]

Før reparationsopkaldet har parterne et opkald der afsluttes af den ene part uden at den anden part har samtykket i at opkaldet skal afsluttes. Opkaldet kan afsluttes af den ene part ved at han lægger på uden at initiere og gennemføre lukning. Opkaldet kan også afsluttes af den ene part ved at han gennemfører lukning selv om den anden part modsætter sig det:

(Katrine/S39)
 1389 Ka: far|ve:l
 1390 Ps: (0.3)
 1391 Ru: >hvor er du henne<
 1392 Ps: (0.7)
 @End

(Katrine/S40)
 [...]

1429 Ru: altså hundrede en og halvfjerds og hva n- [hvor langt-]
 1430 Ka: [hundredre e:n] hh
 1431 .hh (.) halvfjerds e:[: det må I selv finde ud af hh ↑hej
 1432 Ru: [o-
 1433 Ps: (0.3)
 1434 Ru: ej >hold nu op.<
 1435 Ps: (0.2)
 1436 @End

(Katrine/S43)

[...]
 1699 Ka: vi drejer op ad her ↑ikk
 1700 Ps: (.)
 1701 Ru: me:↑::m
 1702 Ka: og så drejer vi rundt
 1703 Ps: (0.2)
 1704 Ru: [me:e:m:
 1705 Ka: [>og så kommer vi til et stort kryds [så man kører ned ad det=så
 1706 Ru: [me:em?
 1707 Ka: skal vi af anden gang<
 1708 Ps: (0.8)
 1709 Ru: å- ↓*å:*
 1710 Ps: (1.4)
 1711 Ka: det er rigtigt
 1712 Ps: (0.3)
 1713 Ru: me:m?
 1714 Ps: (4.1)
 1715 @End

(Daniel/S124)

1195 Ru: >Daniel jeg har (dansk)< ((hviskende, knapt hørligt))
 1196 Ps: (1.3)
 1197 @End

(Michael/S168)

[...]
 779 Su: men okay.
 780 Ps: (0.6)
 781 Mi: okay, s[(i)h)
 782 Su: [ha en god aften ↑ikk
 783 Ps: (0.6)
 784 Mi: or ja nu(hh) du(h) h(hh)erre su(h)r
 785 Ps: (0.4)
 786 Su: he:e.j.
 787 Ps: (0.5)
 788 Mi: NE::J ne:j
 789 Ps: (0.2)
 790 @End

(Maja/S195)

[...] ((Maja og Katrine diskuterer hvem de skal mødes med og hvor))
 522 Maj: >jamen< la lige vær og bli så su:r
 523 Ps: (0.5)
 524 Ka: prøv lige og vent jeg skal lige å-
 525 Ps: (13.5) ((baggrundssnak))
 526 Ka: så hallo
 527 Ps: (1.7)
 528 Maj: () ((væk fra røret))
 529 Ps: (0.3)
 530 Maj: tar du af sted nu
 531 Ps: (0.5)
 532 Ka: ja:
 533 Ps: (0.9)
 534 Maj: °ja° ((?væk fra røret))
 535 Ps: (1.1)
 536 Ka: p*is* jeg løber nu. hej
 537 Ps: (0.5)
 538 Maj: °hej°
 539 Ps: (0.8)
 540 @End

(Malene/S253)
 [...]
 2061 Ma: hvor skal du hen?
 2062 Ps: (1.1)
 2063 Ib: jeg skal i sommerhus
 2064 Ps: (1.6)
 2065 Ma: nå skal du ikk til Hvidovre?
 2066 Ps: (0.6)
 2067 Ib: nej (0.3) hvad laver t̄du
 2068 Ps: (0.7)
 2069 Ma: e:m::
 2070 Ps: (1.6)
 2071 Ma: bare glem det
 2072 Ps: (0.8)
 2073 @End

(Malene/S267)
 [...]
 3123 Ma: ↑nå hejh
 3124 Ps: (0.3)
 3125 Ib: hva laver du?
 3126 Ps: (.)
 3127 Ma: .hh *e::m (0.2) m*jar* *e:*hh passer bø-ørn? (.) ↑°hem°
 3128 Ps: (0.3)
 3129 Ib: nå okay så er det li:ge meget.
 3130 Ps: (0.4)
 3131 @End

Datamaterialet indeholder 5 eksempler på at opkaldet afsluttes af den ene part ved at lægge på uden en lukningsekvens (S43, S124, S195, S253, S267) og 3 eksempler på at den ene part initierer og gennemfører lukning selv om den anden part modsætter sig det (S39, S40, S168).

Først de tilfælde hvor opkaldet afsluttes af den ene part ved at lægge på uden lukning: I S43 forklarer Katrine i en flerenhedstur til Rune hvornår de skal stå af (de sidder i samme bus). Sekvensen ligger i forlængelse af at Katrine gentagne gange har forsøgt at fange Runes opmærksomhed samtidig med at Rune har haft sjov med Daniel over Katrine (ikke vist). Rune responderer først med fortsættelsesmarkører (l. 1706, 1709, 1713) (jf. Schegloff 1982). Disse markører er imidlertid overdrevne og legende, og de tager egentlig ikke rigtig den handling som Katrine er i gang med, alvorligt. Da Rune efter Katrines turafslutning responderer med en deform anerkendelsesmarkør (l. 1709), synes Katrine med *det er rigtigt* (l. 1711) at forsøge at få en anerkendelsesmarkør fra Rune og dermed få samtalen vendt i en mere seriøs retning, men Rune repeterer blot sin tidligere anvendte fortsættelsesmarkør (l. 1713, jf. l. 1701 og 1704). Ved at repetere sin fortsættelsesmarkør fra tidligere overhører Rune Katrines turafslutning i l. 1707 og hendes anmodning om en anerkendelsesmarkør i l. 1711. Herefter følger en 4.1-pause hvor ingen af parterne tager turen. Pausen kan forstås som Runes fastholdelse af sin fortsættelsesmarkør i den foregående linje og som Katrines fastholdelse af sin anmod-

ning om en anerkendelsesmarkør. Når Katrine herefter lægger røret på²⁸, understreger hun at det ikke er hendes tur til at tale og viser samtidig, på en ultimativ facon, at hun ikke accepterer Runes fortsættelsesmarkør. I S124 afslutter Rune egenhændigt samtalen allerede i sin første tur ved at tage telefonen og sige *>Daniel jeg har (dansk)<* og lægge på. Han afslutter dermed også opkaldet uden en lukning samtidig med at hans ytring dog kan forstås som en retfærdiggørelse af hans handling. I S195 annoncerer Katrine: *pis jeg løber nu. hej* (l. 536). Katrine overspringer her første lukkekomponent og ved at overspringe den mulige 'præ-lukningssekvens' (Schegloff og Sacks 1973: 303-304) giver hun hverken Maja mulighed for en retur-pasmeldning eller for en introduktion af yderligere samtalemateriale. Ved at gå lige på første terminale lukkekomponent presser Katrine lukningen igennem, og Maja renoncerer med et spagt *°hej°* (l. 538). I S253 svarer Iben benægtende på at hun skal til Hvidovre, og i stedet for at besvare Ibens spørgsmål afslutter Malene emnet ved at sige *bare glem det* (l. 2071), og derefter lægger hun på uden lukning. I det sidste tilfælde (S267) samtaler Iben og Malene igen, og handlingerne gentages, men nu med ombyttede roller: Iben siger *nå okay så er det li:ge meget* (l. 3129, jf. Malene i S253: 2071) og lægger på. S267 kan dermed ses som en gengældelsehandling hvor Iben gør mod Malene hvad Malene dagen før har gjort mod hende. I de 5 eksempler afsluttes opkaldene altså uden en egentlig lukning. Opkaldets afslutning gennemføres af den ene part på egen hånd, og den anden part får ikke mulighed for at demonstrere samtykke gennem en kollaborativ lukningssekvens.

I datamaterialets resterende 3 eksempler initieres og gennemføres en lukning af opkaldet af den ene part idet han ignorerer den anden parts bevægelser ud af lukningen. I disse tilfælde producerer den ene part lukkekomponenter mens den anden part modarbejder lukningen: I S39 tager Katrine telefonen og siger *farve:l* og selv om Rune herefter siger *>hvor er du henne<*, lægger Katrine på. I S40 spørger Rune hvor langt de skal køre med bussen (l. 1429), og Katrine svarer *det må I selv finde ud af hh ↑hej* (l. 1431), og selv om Rune siger *ej >hold nu op.<* (l. 1434), lægger Katrine på. I S168 producerer Susanne med *men okay*. en første lukkekomponent (l. 779), herefter en omsorgserklæring (l. 782) og en terminal lukkekomponent (l. 786). Michael modarbejder imidlertid

²⁸ Det er ikke muligt at afgøre ud fra datamaterialet hvem der lægger på, og når jeg her og i det følgende angiver hvem der lægger på er der tale om en tolkning ud fra de foregående ture. I dette tilfælde er der tale om at Katrines forsøg på at få en anerkendelsesmarkør fra Rune akkumulerer mens Rune til gengæld fastholder sin position. En handling som at lægge røret på passer med en kulmination der lægger i forlængelse af Katrines handlinger.

først med *okay*, *s[(ih)* (l. 781), herefter med *or ja nu(hh) du(h) h(hh)erre su(h)r* (l. 784) og til sidst med *NE::J* (l. 788). Susanne gennemfører her lukningen som om Michaels 'okay' (l. 781) er en anden lukkekomponent, og som om Michael besvarer hendes omsorgserklæring med en første terminal lukkekomponent. Ved at overhøre Michaels bevægelser ud af lukningen kører hun sig selv i stilling til at producere anden terminale lukkekomponent (l. 786: *he:ej.*), og herefter lægger hun på. I de tre eksempler afsluttes opkaldet altså på den måde at den ene part producerer lukkekomponenter og gennemfører lukning selv om den anden part modsætter sig lukningen. Opkaldet afsluttes imidlertid også på en lidt legende, drillende måde: Katrine siger 'farvel' i stedet for 'goddag' i sin første tur (S39) og giver Rune vejvisning som var det et orienteringsløb hvor man får sin rute post for post (S40), og Susanne gennemspiller alle elementer i en standardlukning, dog uden modparten (S168). Produktionen af lukkekomponenter spiller således på en række normer på en legesyg måde, og parterne viser dermed kendskab til normerne og overskud i relationen. Alle 8 opkald afsluttes altså med et socialt normbrud der består i at den ene har afsluttet opkaldet uden den andens samtykke, men i nogle tilfælde synes det sociale normbrud at blive minimeret af en spøgende adfærd.

5.2.2 Åbning

Reparationsopkaldene fører i 7 tilfælde til en samtale der åbnes på følgende måder:

(Katrine/S40)

1403 Ru: (hal)LO ((Rune er opkalderen))
 1404 Ps: (0.3)
 1405 Ru: hvor er du henne
 1406 Ps: (.)
 1407 Ka: .hh jeg gå:r ↑nede ved det store kryds jeg- gik ud af den vej ↑ikk
 [...]

(Katrine/S41)

1446 Ka: hallø?
 1447 Ps: (0.3)
 1448 Da: Katrine:: m: kommer du ↑ikk hen og tar bussen
 1449 Ps: (0.5)
 1450 Ka: næ:h.
 [...]

(Katrine/S44)

1738 Ru: hallo?
 1739 Ps: (0.3)
 1740 Ka: ikk næste gang men næste gang
 1741 Ps: (1.4)
 1742 Ru: så skal vi nok til at stå op
 1743 Ps: (2.0)
 1744 @End

(Michael/S169)

800 Su: hva: er der
 801 Ps: (0.8)

802 Mi: du ska ikk bli sur
 803 Ps: (0.4)
 804 Su: jo? (.) det gør (jeg)
 [...]

(Maja/S196)

550 Maj: de:t Maja
 551 Ps: (0.3)
 552 Ka: fhe:jf hvo:r skal jeg så stå af
 553 Ps: (1.1)
 554 Maj: m::em du skal stå af enten e::.. (0.5) ved Palads eller på
 555 Rådhuspladsen
 [...]

(Malene/S267)

3115 Ma: halloh
 3116 Ps: (0.4)
 3117 Ib: de:t Iben?
 3118 Ps: (0.8)
 3119 Ma: hva:
 3120 Ps: (0.4)
 3121 Ib: det Iben
 3122 Ps: (0.3)
 3123 Ma: ↑nå hejh
 3124 Ps: (0.3)
 3125 Ib: hva laver du?
 3126 Ps: (.)
 3127 Ma: .hh *e::m (0.2) m*jar* *e:*hh passer bø-ørn? (.) ↑°hem°
 3128 Ps: (0.3)
 3129 Ib: nå okay så er det li:ge meget.
 3130 Ps: (0.4)
 3131 @End

(Malene/S268)

3140 Ib: fdet lige megetf
 3141 Ps: (.)
 3142 @End

Det kan både være den der har afsluttet opkaldet der ringer op igen, eller den anden part. I de tilfælde hvor det er den der har afsluttet det foregående opkald der ringer op, besvarer den opkaldte opkaldet neutralt med *hallo?* (S44) og *de:t Maja* (S196). Her modtager den opkaldte opkaldet på sin mobiltelefon kort efter det afbrudte opkald, og hun har derfor mulighed for at vise genkendelse i sin første tur, og for at vise hvordan hun forholder sig til at den anden lagde på eller gennemførte en lukning uden hendes samtykke. Når hun ikke benytter sig af at vise hverken det ene eller det andet og samtidig giver turen tilbage til opkalderen, kan det, med det foregående opkald in mente, ses som en måde at undgå at vise hvordan hun forholder sig til opkalderen, til ærindet med opkaldet og til det tidligere afbrudte opkald. I stedet indtager hun en afventende position. Det er påfaldende at opkalderen behandler ærindet i den følgende tur eftersom den opkaldte med sit neutrale svar på opkaldet ikke har vist nogen genkendelse eller nogen orientering mod opkaldet. Ved at behandle ærindet med opkaldet i sin første tur undgår opkalderen imidlertid at tematisere forholdet mellem parterne gennem en trinvis identi-

fikation, genkendelse og hilsen. Samtidig afskærer opkalderen den opkaldte fra at gøre det (dersom opkalderen i stedet havde responderet med fx en hilsen, havde den opkaldte fået en 'hej'-plads i sekvensen). Ved at overspringe en trinvis identifikation, genkendelse og hilsen omgår opkalderen således den konflikt der kan være i at hun i det foregående opkald har lagt på uden den andens samtykke. Ærindet med opkaldet formuleres *ikk næste gang men næste gang* (S44: 1740) og *£he:je hvo:r skal jeg så stå af* (S196: 552), og det genoptager og refererer tilbage til det emne der blev tilsidesat og ikke færdigbehandlet i den foregående samtale. I S44: 1740 besvarer opkalderen på en enkel måde det spørgsmål som hun gav et kompleks svar en flerenhedstur i det foregående opkald (S43), og i S196: 552 viser hun accept af at Maja bestemmer mødested (jf. deres diskussion i S195). Da opkalderen går tilbage til det emne der ikke blev færdigbehandlet i det foregående opkald, og dermed viderefører det som hun selv afbrød, kan det forstås som et tilbud om forsoning. Det forsonende element understreges i S196: 552 af en smilestemme. Den efterfølgende pause på 1.4 (S44: 1741) og 1.1 (S196: 553) afspejler muligvis at den opkaldte overrumples lidt af den hurtige indgang til ærindet med opkaldet og det indirekte tilbud om forsoning.

I de tilfælde hvor det er den der er blevet afbrudt der ringer op, synes det ikke uproblematisk for opkalderen at ringe op igen på den baggrund at den opkaldte i det foregående opkald lagde røret på. Opkalderens opkald ligger dog i flere tilfælde i forlængelse af opkald hvor den anden part afsluttede opkaldet på en drillesyg måde (S39-S40, S40-S41, S168-S169). Alligevel synes der for opkalderen at være et særligt arbejde forbundet med at ringe op igen. Dette gælder så meget desto mere da den opkaldte besvarer opkaldet halvt afvisende: *hallo?* (S41) signalerer småirritation, *hva: er der* (S169) er direkte konfronterende, *halloh* er ligeglad (S267²⁹), og *£det lige meget£* (S268) gentager handlingen i det afbrudte opkald, dog nu med smilestemme. Opkalderen løser sit problem ved at undgå at tematisere den tidligere afbrydelse og springe trinvis identifikation og genkendelse over. I stedet genoptager han den handling der blev afbrudt i det foregående opkald – herved beder han om forsoning og bøjer af på den opkaldtes halvt afvisende svar på opkaldet. Opkalderen har derudover individuelle løsninger på det interaktionelle problem: I S40 sørger opkalderen for at tale først: *(hal)LO*

²⁹ I S267 er der dog også samtidig tegn på at den opkaldte ikke har genkendt opkalderen ud fra nummervisningsfunktionen (l. 3119-3123). Desuden er det det eneste tilfælde der ikke tidsmæssigt ligger i umiddelbart forlængelse af det afbrudte opkald.

(0.3) *hvor er du henne* (S40). Når opkalderen taler først, kan det demonstrere en orientering mod en 'pre-voice samble identification' som ifølge Hutchby og Barnett (2005) er kendetegnende for mobilopkald. Men hvor Hutchby og Barnett ser det at opkalderen taler først som en umarkeret og typisk foreteelse, så sker det yderst sjældent i mine opkald og kun ved særlige omstændigheder³⁰. I dette tilfælde ligger opkaldet i forlængelse af et opkald hvor Katrine har taget telefonen, sagt farvel og lagt på (S39), og når Rune nu i det følgende opkald som opkalder taler først, besætter han første tur og forhindrer dermed Katrine i at gøre det samme igen. Samtidig genoptager han det emne der blev tilsidesat i det foregående opkald: *hvor er du henne* (S40: 1405, jf. S39: 1391) og tilbyder dermed at slå en streg over forseelsen og fortsætte samtalen hvor de slap. I S41 overtager Daniel (som er tredjepart) Runes plads som opkalder, og også hans ærindepræsentation, *kommer du fik hen og tar bussen* (S41: 1448, jf. S40: 1429), kan forstås som et tilbud om forsoning. I S169 designer Michael sin tur på en sådan måde at den både genoptager den handling (*du ska ikk bli sur*) som blev afbrudt i det foregående opkald, besvarer Susannes svar på opkaldet (*hva: er der*) og beder om forsoning. I S267 gennemspiller opkalderen opkaldet som en spejling af det foregående afbrudte opkald, dog med omvendte samtaleroller hvor hun selv er den der afbryder. Ved at gennemspille opkaldet som det foregående opkald tematiserer hun indirekte det foregående afbrudte opkald samtidig med at hun legende efterligner og udstiller den anden part. Idet hun undgår en eksplicit behandling af det foregående afbrudte opkald og legende imiterer den anden part, tilbyder opkalderen også i dette tilfælde indirekte forsoning.

5.2.3 Opsamling

Åbningen i eksemplerne kendetegnes ved at opkaldet besvares neutralt dersom opkalderen er identisk med den der har afbrudt det foregående opkald, og at opkaldet besvares halvt afvisende dersom opkalderen er identisk med den der blev afbrudt i det foregående opkald. En trinvis identifikation og genkendelse overspringes til fordel for en hurtig indgang til samtalens ærinde der genoptager den handling der blev afbrudt i det foregående opkald. Ved at genoptage den afbrudte handling tilbyder opkalderen, der har afbrudt det foregående opkald, forsoning mens opkalderen, der blev afbrudt i det foregående opkald, samtidig med at bede om forsoning bøjer af på den opkaldtes halvt afvi-

³⁰ 3 ud af 173 opkald: S26, S40 og S260.

sende svar på opkaldet. Ved at genoptage den handling der blev afbrudt i det foregående opkald tematiseres afbrydelsen mere eller mindre indirekte og alvoren hvormed det foregående opkald blev afbrudt, nedtones.

Reparationsopkaldet reparerer et brud på den sociale konvention der handler om at to parter skal lukke en samtale kollaborativt, ved gensidigt at vise og bekræftige hinanden i at der er ikke er flere emner der skal behandles. Reparationsopkaldet viser en social praksis som er baseret på at man søger forsoning efter uoverensstemmelser. En del reparationsopkald følger efter en samtale der afsluttes af den ene part på en lidt legende, forstillet måde, fx Katrine der tager telefonen og siger 'farvel' (S39), eller Susanne der egenhændigt gennemfører en rutinemæssig lukning idet hun overhører Michaels bevægelser ud af lukningen (S168). Efter disse opkald følger et reparationsopkald hvor der ikke for alvor synes at være noget at reparere (S39-S40), eller hvor reparationen synes at blive spillet (S168-S169). Reparationsopkaldene ligger på den måde i forlængelse af en ungdomskultur hvor selvscenesættelse og afprøvelsen af forskellige roller i forskellige situationer er centralt. Parterne viser dermed et stort overskud i forhold til relationen, og relationen dyrkes gennem legen.

Reparationsopkaldet har til fælles med fortsættelsesopkaldet, behandlet i det foregående afsnit (5.1), at det gennemspiller en social praksis som ikke er specielt knyttet til mobiltelefonens affordability mobilitet. De ligner også hinanden på den måde at et emne i det foregående opkald afbrydes og videreføres i det følgende opkald. I det næste afsnit behandles en opkaldsserie hvor det første opkald, i modsætning til hvad vi indtil nu har set, afsluttes gennem en standardlukning. Desuden er genoptagelsen i det følgende opkald meget ofte tæt knyttet til mediets mobile egenskaber.

5.3 Genoptagelsesopkaldet

I dette afsnit behandles en opkaldsserie hvor en ellers afsluttet samtale genoptages i et følgende opkald. Jeg vil kalde det nye opkald for genoptagelsesopkaldet. I datamaterialet er der 19 genoptagelsessamtaler og 2 genoptagende telefonsvareropkald. Herudover er der én samtale hvor den opkaldte i sin første tur behandler opkaldet som en genoptagelsessamtale, men hvor opkalderen viser at det ikke er det.

5.3.1 Før åbning

Opkaldsserien med en genoptagelsessamtale ser således ud:

A og B afslutter en samtale uden uafsluttende anliggender

A eller B genoptager kommunikationen via et opkald

I datamaterialets 22 eksempler manifesterer forløbet sig således:

(Katrine/3-4-S2-S3)		
[...]	[...]	[...]
Katrine	man kl. 11.05	Heyson... Kan vi mødes kvart i fire på vanløse st. Så kan jeg nå hjem først? Skriv tilbage...!
Rune	man kl. 11.06	Ja ja... søde...
→	man kl. 15.22	Rune ringer til Katrine. De aftaler at mødes 20 minutter senere [opkald slut kl. 15.22]
→	man kl. 15.28	Rune ringer til Katrine. Rune spørger hvor Katrine er [opkald slut kl. 15.29]
[...]	[...]	[...]
(Katrine/S16-S17)		
→	tirs kl. 8.05	Katrine ringer til Maja. De aftaler at Katrine skal gå Maja i møde [opkald slut kl. 8.05]
→	tirs kl. 8.07	Katrine ringer til Maja. Katrine spørger hvor Maja er [opkald slut kl. 8.08]
(Katrine/S35-S37)		
→	ons kl. 12.58	Rune ringer til Katrine. De aftaler han kommer over nu [opkald slut kl. 12.59]
→	ons kl. 13.02	Katrine ringer til Rune. Katrine spørger hvor langt Rune er [opkald slut kl. 13.02]
(Katrine/S41-S42)		
[...]	[...]	[...]
→	ons kl. 13.55	Daniel ringer til Katrine. Katrine fortæller Daniel hvor han skal stå af bussen [opkald slut kl. 13.57]
→	ons kl. 14.00	Daniel ringer til Katrine og spørger hvor hun er henne [opkald slut kl. 14.01]
[...]	[...]	[...]
(Katrine/S49-S50)		
→	ons kl. 16.24	Katrine ringer til Maja. Maja bekræfter at hun ikke kommer ud til Katrine [opkald slut kl. 16.25]
→	ons kl. 16.37	Katrine ringer til Maja. Katrine spørger om de ikke skal ses alligevel [opkald slut kl. 16.38]
[...]	[...]	[...]
(Katrine/S53-S54)		
[...]	[...]	[...]
→	ons kl. 17.32	Maja ringer til Katrine. De aftaler at Katrine henter Maja ved stationen [opkald slut kl. 17.32]
→	ons kl. 17.46	Maja ringer til Katrine. Katrine siger hun er på vej [opkald slut kl. 17.46]
[...]	[...]	[...]
(Katrine/S80-S81)		
[...]	[...]	[...]
→	fre kl. 11.36	Katrine ringer til Rune. De aftaler at mødes ved boldbanen fem minutter senere [opkald slut kl. 11.37]
→	fre kl. 11.44	Katrine ringer til Rune. Katrine spørger hvor Rune er henne [opkald slut kl. 11.44]
(Daniel/S113-S116)		
→	tirs kl. 16.16	Daniel ringer til Rune. De taler om en koncert som Rune skal til dagen efter, og de afslutter samtalen uden nærmere aftaler [opkald slut 16.18]

- ons kl. 14.40 *Rune ringer til Daniel. Rune siger at Felix måske kan skaffe Daniel billetter til koncerten [opkald slut kl. 14.41]*
 [...] [...] [...]
- (Daniel/S116-S119)
 → ons kl. 14.40 *Rune ringer til Daniel. Rune foreslår at Daniel prøver at få fat i Felix [opkald slut kl. 14.41]*
 → ons kl. 16.23 *Daniel ringer til Rune. Daniel fortæller at han ikke har fået fat i Felix [opkald slut kl. 16.24]*
 [...] [...] [...]
- (Daniel/S135-S136)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 13.03 *Rune ringer til Daniel. De aftaler at mødes ved bussen [opkald slut kl. 13.03]*
 → Fre kl. 13.10 *Rune ringer til Daniel. Rune spørger hvor Daniel er [opkald slut kl. 13.11]*
- (Daniel/S143-S144)
 → fre kl. 22.53 *Rune ringer til Daniel. De aftaler at mødes på en bar i Nyhavn [opkald slut kl. 22.54]*
 → fre kl. 22.54 *Daniel ringer til Rune. Daniel beder Rune tage nogle penge med [opkald slut kl. 22.55]*
 [...] [...] [...]
- (Daniel/S143-S144-S145)
 → fre kl. 22.53 *Rune ringer til Daniel. De aftaler at mødes på en bar i Nyhavn [opkald slut kl. 22.54]*
 fre kl. 22.54 *Daniel ringer til Rune. Daniel beder Rune tage nogle penge med [opkald slut kl. 22.55]*
 → fre kl. 23.01 *Rune ringer til Daniel. Rune spørger hvor Nyhavn er [opkald slut kl. 23.01]*
 [...] [...] [...]
- (Daniel/S145-S146)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 23.01 *Rune ringer til Daniel. Daniel fortæller hvor Nyhavn er, og Rune siger han nok skal finde det [opkald slut kl. 23.01]*
 → fre kl. 23.16 *Daniel ringer til Rune og spørger hvor han er [opkald slut kl.23.17]*
 [...] [...] [...]
- (Daniel/S151-S152)
 [...] [...] [...]
 → søn kl. 14.41 *Rune ringer til Daniel. De aftaler at mødes hos Rune [opkald slut kl. 14.42]*
 → søn kl. 14.42 *Daniel ringer til Rune. Daniel siger til Rune han har ringet forkert [opkald slut kl. 14.43]*
 [...] [...] [...]
- (Maja/S197-S198)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 13.17 *Katrine ringer til Maja. De aftaler at mødes på Vesterport [opkald slut kl. 13.17]*
 → fre kl. 13.23 *Maja ringer til Katrine. Maja spørger hvor Katrine er og beder hende gå hen mod Palads [opkald slut kl. 13.24]*
- (Henrik/S220-TLFS81)
 → fre kl. 22.59 *Henrik ringer til Anders. De aftaler at Anders skal sende noget til Henriks mobiltelefon [opkald slut kl. 22.59]*
 → fre kl. 23.04 *(Anders) ringer til Henrik hvis telefonsvarer går i gang. Der lægges ikke besked [opkald slut kl. 23.05]*
 [...] [...] [...]
- (Henrik/S222-S223)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 23.06 *Anders ringer til Henrik. Henrik siger at han har*

→ fre kl. 23.13 *fået adgang til serveren [opkald slut kl. 23.08]*
Henrik ringer til Anders. Henrik siger hans computer
er gået amok [opkald slut kl. 23.15]
 [...] [...] [...]

(Henrik/S223-S224)
 [...] [...] [...]

→ fre kl. 23.13 *Henrik ringer til Anders. Henrik siger han vil prøve*
at komme ind på serveren igen [opkald slut kl. 23.15]

→ fre kl. 23.30 *Henrik ringer til Anders. Henrik beder Anders sende*
ham en sms med adressen til serveren [opkald slut kl.
23.31]
 [...] [...] [...]

(Henrik/S225-TLFS82)
 [...] [...] [...]

→ fre kl. 23.36 *Henrik ringer til Anders. Henrik rykker Anders for en*
sms han ikke har sendt, og Anders siger den er på vej
[opkald slut kl. 23.36]

→ lør kl. 00.00 *(Anders) ringer til Henrik hvis telefonsvarer går i*
gang. Der lægges ikke besked [opkald slut kl. 00.00]
 [...] [...] [...]

(Malene/S232-S233)
 [...] [...] [...]

→ man kl. 16.32 *Malene ringer til Sara. De aftaler at mødes i en*
taskeforretning [opkald slut kl. 16.33]

→ man kl. 16.35 *Sara ringer til Malene. Hun fortæller at Malene er*
længere væk end hun troede [opkald slut kl. 16.35]
 [...] [...] [...]

(Malene/S241-S243)
 → fre kl. 12.50 *Malene ringer til Sara. De taler om Saras*
internetspil, og de afslutter samtalen uden nærmere
aftaler [opkald slut kl. 12.54]

→ fre kl. 14.12 *Sara ringer til Malene. Hun fortæller at Vrag har*
slettet sig selv [opkald slut kl. 14.13]
 [...] [...] [...]

(Malene/S255-S256)
 [...] [...] [...]

→ fre kl. 23.17 *Malene ringer til Sara. Sara fortæller hvilken*
retning Malene tage bussen [opkald slut kl. 23.19]

→ fre kl. 23.25 *Malene ringer til Sara. Sara spørger hvor Malene er,*
og Malene spørger hvilken retning hun skal tage
bussen [opkald slut kl. 23.26]
 [...] [...] [...]

I det opkald der går forud for genoptagelsesopkaldet, afsluttes en samtale uden uafsluttende anliggender, og der lægges ikke op til yderligere mobilkommunikation. Jeg vil ikke vise dette, men blot henvide til samtaleudskrifterne (bilag B). Det gælder for opkaldet før genoptagelsesopkaldet at det i 16 af de 22 tilfælde behandler en aftale om et umiddelbart forestående ansigt-til-ansigt-møde (S2, S16, S35, S41, S53, S80, S135, S143, S143, S145, S151, S197, S220, S232, S241, S255). Det fremgår af opkaldet eller af interaktionen forinden hvor og hvornår parterne skal mødes, og de viser for hinanden at yderligere kommunikation før mødet ikke er nødvendig. Herefter følges opkaldet op af endnu et opkald (genoptagelsesopkaldet). Det kan være både opkalderen eller den opkaldte i det foregående opkald som genoptager kommunikationen. Genoptagelses-

opkaldet er i to tilfælde et telefonsvareropkald uden besked (TLFS81, TLFS82). Der kan gå op til et døgn mellem opkaldet og genoptagelsesopkaldet, men i langt de fleste tilfælde går der 2-15 minutter.

5.3.2 Åbning

Genoptagelsessamtalen åbnes på følgende måder i datamaterialets 20 samtaleeksempler:

(Katrine/S3-4-S2-S3)

105 Ka: he::j søde?
 106 Ps: (0.3)
 107 Ru: hvo:r langt er I?
 108 Ps: (1.1)
 109 Ka: ÷v::lf HAR ikk taget bussen den går altså først
 110 om fem minutter
 111 Ps: (0.3)
 112 Ru: nåo:v
 113 Ps: (0.6)
 114 Ru: jeg er der nu
 [...]

(Katrine/S16-S17)

515 Maj: da[:v
 516 Ka: [hvor langt °er du°
 517 Ps: (0.9)
 518 Maj: jeg går der ve::d le:ge ftingene (.) hemf
 519 Ps: (0.5)
 520 Ka: jeg kommer ned til dig nu hh
 [...]

(Katrine/S35-S37)

1314 Ru: †ha::lllo::
 1315 Ps: (0.5)
 1316 Ka: hallø: hvor langt er du
 1317 Ps: (0.5)
 1318 Ru: e:: jeg er oppe ved boldba[nen
 [...]

(Katrine/S41-S42)

1535 Ka: hva:d
 1536 Ps: (0.8)
 1537 Da: Tri:ne:: m: hvor er du henne nu
 1538 Ps: (1.6)
 1539 Ka: hvorfor
 1540 Ps: (0.7)
 1541 Da: fordi ka du ikk godt nå og få bussen vi- den er ikke engang
 1542 kørt endnu jo
 [...]

(Katrine/S49-S50)

1857 Maj: det Maja
 1858 Ps: (0.4)
 1859 Ka: hej Maja .hh ([]) >hvad hedder det< du har ikk tid †vel
 1860 Maj: [hej]
 [...]

(Katrine/S53-S54)

2030 Ka: hallO?
 2031 Ps: (0.7)
 2032 Maj: hej?
 2033 Ps: (0.2)
 2034 Ka: hej vi er på vej
 2035 Ps: (0.4)
 2036 Maj: okay

[...]

(Katrine/S80-S81)

2874 Ru: jar?
 2875 Ps: (0.4)
 2876 Ka: hvor er du henne?
 2877 Ps: (0.7)
 2878 Ru: jeg var lige inde på den der legeplads (.) nu (.) går jeg ud på:
 2879 vejen der

[...]

(Daniel/S113-S116)

546 Da: det Daniel?
 547 Ps: (0.2)
 548 Ru: det Rune?
 549 Ps: (0.5)
 550 Da: he::j?
 551 Ps: (1.0)
 552 Ru: >prøv lige og hør her< nu har de altså fået skaffet
 553 nogle ekstrabilletter til i aften ↑ikk
 554 Ps: (.)
 555 Da: HAR de DET

[...]

(Daniel/S116-S119)

674 Ru: hej Daniel
 675 Ps: (0.6)
 676 Da: hej Rune
 677 Ps: (0.8)
 678 Da: e::h Rune I har ikk e:::hm:.
 679 Ps: (0.3)
 680 Da: I ska ikk mødes me:::d. me:::d e:h. Felix her
 681 li::ge. straks ↑vel

[...]

(Daniel/S135-S136)

1642 Da: ja:r?
 1643 Ps: (0.4)
 1644 Ru: >hvor er du henne< nu
 1645 Ps: (0.9)
 1646 Da: jeg er oppe ve: (.) trapperne
 1647 Ps: (0.6)
 1648 Da: ovre ved boldbanen
 1649 Ps: (0.4)
 1650 Ru: SÅ L::Ø:B

[...]

(Daniel/S143-S144)

2000 Ru: hallo
 2001 Ps: (0.5)
 2002 Da: hallo Ru:ne: kan I ikk lige tag e:h (.) penge med
 2003 Ps: (0.6)
 2004 Ru: vi er smuttet

[...]

(Daniel/S143-S145)

2041 Da: ja::r:?
 2042 Ps: (0.8)
 2043 Ru: er det ikk dernede ve: e::h >hvad hedder det<
 2044 Ps: (0.2)
 2045 Ru: Kongens Nytorv I er deromkring
 2046 Ps: (0.3)
 2047 Da: Nyhavn (.) sytten

[...]

(Daniel/S145-S146)

2144 Ru: vi er på Kongens Nytorv
 2145 Ps: (0.9)
 2146 Da: hvo:r på Kongens Nytorv fordi jeg står os
 2147 på Kongens Nytorv
 2148 Ps: (0.5)

2149 Ru: a: okay men vi er li:- (.) altså vi er li:ge
 2150 ved udgangen fra Strøget til Kongens Nytorv
 2151 Ps: (0.9)
 2152 Ru: altså hv[is du kig-
 2153 Da: [jo men så- så-
 2154 Ps: (0.2)
 2155 Da: så gå venstre rundt om e::h. (.) kublen
 [...]

(Daniel/S151-S152)

2638 Ru: ja::r:?
 2639 Ps: (0.3)
 2640 Da: nå h- (.) e::h har jeg ring-
 2641 Ps: (0.3)
 2642 Da: ups heh hehh .hh okay jeg troede jeg ringede hjem Rune
 2643 det må du sgu undskyldte
 [...]

(Maja/S197-S198)

651 Ka: hallo det er Katrine
 652 Ps: (0.5)
 653 Maj: de:t Maja
 654 Ps: (1.3) ((snak i baggrund))
 655 Maj: >hvor er du [henne<
 656 Ka: [hvor-
 [...]

(Henrik/S222-S223)

558 An: det Anders
 559 Ps: (.)
 560 He: °()° det Henrik
 561 Ps: (.)
 562 An: hey
 563 Ps: (0.4)
 564 He: e:: >hva hedder så noget (ja: at)< det særlig svært når det er at
 565 min computer: går helt amok >gider du ikk li:ge >gi mig det
 566 der::< (.) s:how der >en gang til<
 567 Ps: (0.9)
 568 An: hvad for noget?
 [...]

(Henrik/S223-S224)

712 An: det Anders
 713 Ps: (0.3)
 714 He: det Henrik
 715 Ps: (0.3)
 716 An: hvad er der n[u?]
 717 He: [kan] du ikk skrive den der i p til min k- eller
 [...]

(Malene/S232-S233)

195 Ma: go:ddag
 196 Ps: (0.8)
 197 Sa: h:allo I er i den anden ↑e:nde mand hhh
 198 Ps: (0.5)
 199 Ma: °hvad° ↑snakker du om
 200 Ps: (0.2)
 201 Sa: .hh jo I er he:rre langt væk
 202 Ps: (0.5)
 203 Ma: nej v[i er sgu da ej
 [...]

(Malene/S241-S243)

855 Ma: hey
 856 Ps: (0.5)
 857 Sa: hej h .h (0.2) >prøv og hør< (.) gæt hvad der er ske:t
 858 Ps: (0.5)
 859 Ma: hvad
 860 Ps: (0.5)
 861 Sa: Vrag har slettet sig selv e↑heh heh
 [...]

(Malene/s255-S256)
 2458 Sa: hallo?
 2459 Ps: (0.7)
 2460 Ma: det Malene
 2461 Ps: (0.6)
 2462 Sa: hvor står I henne?
 2463 Ps: (0.4)
 2464 Ma: e::h ska vi: mod e: (.) Taastrup
 [...]

I 12 af de 20 eksempler responderer den opkaldte på opkaldet ved at vise genkendelse. Den opkaldte besvarer opkaldte på følgende måder: *he::j søde?* (S3), *da::v* (S17), *ŋha::↓llo::* (S37), *hva:d* (S42), *jar?* (S81), *hej Daniel* (S119), *ja:r?* (S136), *ja::r:?* (S145), *vi er på Kongens Nytorv* (S146), *ja::r:?(S152)*, *go:ddag* (S233), *hey* (S243). Alle disse eksempler viser en orientering mod opkalderen og muliggør i forskellige grader en hurtig indgang til samtals emne. Et tilfælde forudgriber ærindet med opkaldet: *vi er på Kongens Nytorv* (S146). Dette er i øvrigt det eneste tilfælde i det samlede datamateriale hvor den opkaldte som svar på opkaldet forudgriber ærindet. Af de øvrige opkaldssvar er 'jar' den mest barberede – her springes gensidig identifikation, genkendelse og hilsen over, og opkalderen får mulighed for at gå i gang med sit ærinde allerede i sin første tur. 'hej', 'dav', 'hallo', 'goddag' og 'hey' forbigår også gensidig identifikation og genkendelse, men lægger op til en genhilsen før ærindet med samtalen påbegyndes. 'hvad' er vrangvillig, men muliggør en direkte indgang til samtals emne. I 8 tilfælde viser den opkaldte ikke genkendelse: *det Maja* (S50), *halLO?* (S54), *det Daniel* (S116), *hallo* (S144), *hallo det er Katrine* (S198), *det Anders* (S223), *det Anders* (S224), *hallo?* (S256).

For opkalderens vedkommende så går han i gang med sit ærinde i sin første tur, eventuelt kombineret med en hilsen, i alle de tilfælde hvor den opkaldte har vist genkendelse. Dermed samarbejder han i disse tilfælde med den opkaldte om en hurtig indgang til samtals emne. I et tilfælde viser opkalderen dog at opkaldet er et fejl-opkald og dermed ikke en genoptagelsessamtale: *nå h- (.) e::h har jeg ring- [...] jeg troede jeg ringede hjem* (S152: 2640-2642). Også i to af de tilfælde hvor den opkaldte ikke har vist genkendelse i sin første tur, går opkalderen lige på ærindet med opkaldet: *hej Maja .hh ([]) >hvad hedder det< du har ikk tid ↑vel* (S50: 1859), *hallo Ru:ne kan I ikk lige tag e:h (.) penge med* (S144: 20002). Det vil sige at i 14 af 20 eksempler er ærindet introduceret med opkalderens første tur.

Der er en tendens til at hvis ærinde ikke er blevet præsenteret eller forudgrebet med opkalderens første tur, så forudgriber den opkaldte det i den følgende tur:

(Katrine/S53-S54)

2030 Ka: hallO?
 2031 Ps: (0.7)
 2032 Maj: hej?
 2033 Ps: (0.2)
 2034 → Ka: hej vi er på vej
 [...]

(Maja/S197-S198)

651 Ka: hallo det er Katrine
 652 Ps: (0.5)
 653 Maj: de:t Maja
 654 Ps: (1.3) ((snak i baggrund))
 655 Maj: >hvor er du [henne<
 656 → Ka: [hvor-
 [...]

(Henrik/S223-S224)

712 An: det Anders
 713 Ps: (0.3)
 714 He: det Henrik
 715 Ps: (0.3)
 716 → An: hvad er der n[u?]
 717 He: [kan] du ikk skrive den der i p til min k- eller
 [...]

(Malene/S255-S256)

2458 Sa: hallo?
 2459 Ps: (0.7)
 2460 Ma: det Malene
 2461 Ps: (0.6)
 2462 → Sa: hvor står I henne?
 [...]

I S54 forudgriber Katrine Majas potentielle ærinde som er at hun nu er nået frem til den station hvor hun skal hentes af Katrine og hendes mormor. I S198 når Katrine at påbegynde en forudgribelse af Majas potentielle ærinde som er at finde et mødested med Katrine. I S224 forudgriber Anders Henriks potentielle ærinde som er at han har endnu et internetproblem. I S256 forudgriber Sara Malenes potentielle ærinde at hun stadig ikke kan finde frem. Det betyder at i 18 af de 20 opkald behandles ærinde med opkaldet senest med den opkaldtes anden tur.

Idet opkalderen og den opkaldte gør så lidt ud af gensidig identifikation, genkendelse og hilsen, viser de en art forhøjet orientering mod hinanden og opkaldet. Denne orientering stadfæstes med introduktionen/forudgribelsen af ærinde med opkaldet der på en indforstået måde refererer tilbage til et emne i den foregående samtale: S3: *hvo:r langt er I?*, S17: *hvor langt °er du°*, S37: *hvor langt er du*, S42: *hvor er du henne nu*, S50: *du har ikk tid ↑vel*, S54: *vi er på vej*, S81: *hvor er du henne?*, S116: *nu har de*

altså fået skaffet nogle ekstrabilletter til i aften, S119: *I skal ikk mødes med Felix nu her*, S136: *>hvor er du henne< nu*, S144: *kan I ikk lige tag e.h (.) penge med*, S145: *er det ikk (.) dernede ve: e::h >hvad hedder det< (0.2) Kongens Nytorv I er deromkring*, S146: *vi er på Kongens Nytorv*, S198: *>hvor er du henne<*, S223: *>gider du ik< li:ge gi mig det der::< (.) s:how der >en gang til<*, S224: *kan du ikk skrive den der i p til min k-*, S233: *I er i den anden ↑e:nde mand*, S243: *Vrag har slettet sig selv*, S256: *hvor står I henne?*. Ved at vise en høj orientering mod opkaldet får afslutningen i det foregående opkald karakter af at være midlertidig. Selve ærindepræsentationen viser en orientering mod en ændring i forhold til det tidligere opkald, jf. fx *hvor er du henne nu* (S42) og *du har ikk tid ↑vel* (S50). I orienteringen mod en mulig ændring viser parterne at de i en forstand har 'tænkt med' den anden part angående hans aktiviteter eller bevægelser i det tidsrum hvor de ikke har talt sammen. Det gælder i særlig grad i de opkald hvor parterne er på vej til et fælles møde, fx viser Katrines forudgribelse *vi er på vej* (S54) at hun formoder at Maja nu ringer fra den station hvor de har aftalt at mødes. I den formodning trækker Katrine på informationer fra det foregående opkald, men hun viser også at hun har fulgt Majas rejse i toget og gjort sig forestillinger om denne rejse og nu har grund til antage at Maja er fremme. I orienteringen mod en mulig ændring viser parterne desuden at de er fleksible i forbindelse med eventuelle ændringer i forhold til det foregående opkald. Det gælder særligt i de opkald hvor hvor-er-du-nu-spørgsmålet aktualiserer en gensidig opdatering og stadfæstelse/ændring af aftalen ud fra deltagernes nuværende stedlige placering (S3, S17, S37, S42, S54, S81, S136, S144, S145, S146, S198, S233, S256).

To tilfælde er delvist afvigende i forhold til det ovennævnte mønster: Ærindet er ikke introduceret med opkalderens første tur, og den opkaldte forudgriber det heller ikke i sin følgende tur. Først i opkalderens anden tur præsenteres ærindet:

```
(Daniel/S113-S116)
546   Da:   det Daniel?
547   Ps:   (0.2)
548   Ru:   det Rune?
549   Ps:   (0.5)
550   Da:   he::j?
551   Ps:   (1.0)
552 → Ru:   >prøv lige og hør her< nu har de altså fået skaffet
553     nogle ekstrabilletter til i aften ↑ikk
554   Ps:   (.)
555   Da:   HAR de DET
[ ... ]
```

```
(Henrik/S222-S223)
```

558 An: det Anders
 559 Ps: (.)
 560 He: °()° det Henrik
 561 Ps: (.)
 562 An: hey
 563 Ps: (0.4)
 564 → He: e:: >hva hedder så noget (ja: at)< det særlig svært når det er at
 565 min computer: går helt amok >gider du ik< li:ge >gi mig det
 566 der::< (.) s:how der >en gang til<
 567 Ps: (0.9)
 568 An: hvad for noget?
 [...]

I disse to tilfælde præsenterer opkalderen først sit ærinde efter at parterne har udspillet en trinvis identifikation og genkendelse. Ærindet refererer dog også i disse tilfælde tilbage til et emne i det foregående opkald ved at forskellige elementer herfra forudsættes bekendte: I S116 forudsætter Rune blandt andet at Daniel ved hvem *de* er (l. 552), og i S223 forudsætter Henrik blandt andet at Anders ved hvad *det der::< (.) s:how der* er for noget (l. 566). Præ-begyndelserne *>prøv lige og hør her<* (S116) og *e:: >hva hedder så noget<* (S223) (jf. Steensig 2001) antyder dog at det kræver et vist arbejde for opkalderen at genoprette forbindelsen tilbage efter en trinvis identifikation og genkendelse der i sig selv kan markere en ny start. Den opkaldte i de to eksempler viser heller ikke samme orientering mod ærindet med opkaldet som i de øvrige omtalte eksempler: Daniel behandler i S116 Runes ærinde som en overraskende nyhed (l. 555: *HAR de DET*), og i S223 viser Anders med sin 'open class repair initiator' (Drew 1997), *hvad for noget?* (l. 568), at han slet ikke er med på hvad det er Henrik taler om. I de to tilfælde viser den opkaldte og opkalderen, i sammenligning med de øvrige opkald, altså en lille orientering mod hinanden og opkaldet som en fortsættende interaktion. Det ene afvigende tilfælde kan givetvis tilskrives at der går omkring et døgn mellem det foregående opkald og genoptagelsesopkaldet (mens der i de fleste øvrige tilfælde går 2-15 minutter og højst halvanden time). Det gælder også for begge afvigende tilfælde at de ikke som de fleste andre genoptagelsesopkald finder sted umiddelbart før et ansigt-til-ansigt-møde. At tidsaspekt og mødeaftale er afgørende faktorer kan underbygges af at de tilfælde hvor en af delene ikke er til stede er mildt afvigende:

(Katrine/S49-S50)
 1857 Maj: det Maja
 1858 Ps: (0.4)
 1859 → Ka: hej Maja .hh ([]) >hvad hedder det< du har ikk tid ↑vel
 1860 Maj: [hej]
 [...]

(Daniel/S116-S119)
 674 Ru: hej Daniel
 675 Ps: (0.6)


```

676   Da:   hej Rune
677   Ps:   (0.8)
678 → Da:   e::h Rune I har ikk e:::hm:.
679   Ps:   (0.3)
680   Da:   I ska ikk mødes me:::d. me:::d e:h. Felix her
681       li::ge. straks ↑vel
[ ... ]

(Malene/S241-S243)
855   Ma:   hey
856   Ps:   (0.5)
857 → Sa:   hej h .h (0.2) >prø<v og hør< (. ) gæt hvad der er ske:t
858   Ps:   (0.5)
859   Ma:   hvad
860   Ps:   (0.5)
861   Sa:   Vrag har slettet sig selv e↑hheh heh
[ ... ]

```

De tre eksempler følger det ovennævnte mønster med at opkalderen præsenterer sit ærinde i sin første tur. Men ærindepræsentationen synes ikke at gå så enkelt for som i de øvrige eksempler; den præges af overlap, pauser og præ-begyndelser.

5.3.3 Opsamling

Genoptagelsesopkaldet kendetegnes ved at det følger efter en ellers afsluttet samtale. Genoptagelsesopkaldet finder ofte sted i umiddelbart forlængelse af det foregående opkald og/eller umiddelbart før de to parter (i den foregående samtale) har aftalt et ansigt-til-ansigt-møde. I åbningen viser den opkaldte og opkalderen forhøjet orientering mod hinanden ved at gøre meget lidt ud af gensidig identifikation, genkendelse og hilsen: Opkalderen præsenterer allerede i sin første tur sit ærinde med opkaldet, og hvis ikke, forudgriber den opkaldte det i den følgende tur. I et enkelt tilfælde forudgriber den opkaldte allerede ærindet med opkaldet i sin første tur. Den opkaldte og opkalderen samarbejder dermed om at behandle opkaldet som et opkald der relaterer sig til det foregående opkald. Ærindet med opkaldet genoptager et emne fra det foregående opkald på en indforstået måde og viser en orientering mod en (mulig) ændring i forhold til det tidligere opkald, fx gennem en opdatering af stedlig placering og genforhandling af et mødes tid og sted.

Til forskel fra fortsættelsesopkaldet og reparationsopkaldet indgår genoptagelsesopkaldet ofte i længere serier af opkald³¹. I disse længere serier forhand-

³¹ De fulde, længere serier er her med genoptagelsesopkaldet markeret i kursiv: (1-3-4-S2-S3, 27-28-29-S35-S37, S39-S40-S41-S42-S43-NUL20-S44, S49-S50-S51-S53-S54, TLFS28-NUL25-NUL26-S80-S81, 96-97-98-99-100-S135-S136, S143-S144-S145-S146, 105-106-107-S150-NUL57-NUL58-S151-S152, NUL71-S195-S1296-S196-S197-S198, S231-TLFS93-S232-S233, S251-S252-TLFS109-TLFS109-TLFS110-TLFS111-TLFS112-TLFS113-TLFS114-TLFS115-TLFS116-NUL86-TLFS117-NUL87-TLFS118-TLFS119-TLFS120-TLFS121-NUL88-

les mødested og -tidspunkt og/eller der vises vej. Selv om det foregående opkald afsluttes uden at lægge op til yderligere kommunikation, så behandles denne afslutning i det følgende opkald som midlertidig – lidt ligesom en akt i et teaterstykke kan afsluttes uden at stykket nødvendigvis bliver det. Den høje orientering i åbningen som parterne gensidigt viser mod hinanden og opkaldets ærinde, synes således i mange tilfælde at være forbundet med den helt overordnede handling som parterne er i gang med, nemlig at mødes: Så længe parterne ikke er mødtes, er samtalen principielt åben for genoptagelse, og idet den genoptages, behandles den som fortsat interaktion.

Koordination af dagligdagens aktiviteter er en basal social aktivitet som ikke nødvendigvis behøver at foregå i et mobilt medie. Genoptagelsesopkaldet er som social praksis heller ikke specielt knyttet til mobiltelefonens mobile affordabilitet eftersom ikke alle genoptagelserne indgår i en overordnet 'på vej til møde'-aktivitet. Men i de fleste af genoptagelsesopkaldene i datamaterialet er genoptagelsen faktisk tæt knyttet til mediets mobile egenskaber. En af parterne eller dem begge er i bevægelse og undervejs ringer de for at konfirmere eller forhandle mødested og -tidspunkt. Den sociale praksis svarer her til det Ling og Yttri (1999, 2000) kalder for mikrokoordination (jf. afsnit 4.1.3.2) og matcher en livsstil hvor mobilitet og fleksibel planlægning spiller en central rolle.

5.4 Opfyldelsesopkaldet

I den foregående opkaldsserie var fortsat kommunikation en latent mulighed i det ellers afsluttede opkald der fandt sted forud for genoptagelsesopkaldet. I dette afsnit behandler jeg en opkaldsserie hvor et opkald, gennem et løfte eller en anmodning i en arrangement-sekvens, lægger op til et følgende opkald. Jeg vil kalde det følgende opkald for opfyldelsesopkaldet. I datamaterialet er der 25 opfyldelsessamtaler, 3 opfyldelsestelefonsvareropkald og 5 opfyldelsesnulopkald.

5.4.1 Før åbning

Opkaldsserien med et opfyldelsesopkald ser således ud:

A lover/anmoder om et opkald

A foretager et opkald/B foretager et opkald (opfyldelsesopkaldet)

I datamaterialets 33 eksempler manifesterer forløbet sig således (bemærk at flere af kommunikationsforløbene indeholder flere på hinanden følgende opfyldelsesopkald):

```
(Katrine/S5-TLFS3-S6)
→ [ ... ] [ ... ] [ ... ]
   man kl. 16.33   Katrine ringer til Maja. Katrine beder Maja ringe sig op
                   [opkald slut kl. 16.33]
→               man kl. 16.34   Maja ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer og
                   lægger ikke besked [opkald slut kl. 16.34]
→               man kl. 16.34   Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 16.36]
   [ ... ] [ ... ] [ ... ]

(Katrine/S6-S8)
→ [ ... ] [ ... ] [ ... ]
   man kl. 16.34   Maja ringer til Katrine. Katrine beder Maja ringe sig op
                   om fem minutter [opkald slut kl. 16.36]
→               man kl. 16.38   Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 16.41]

(Katrine/S25-S26)
→               tirs kl. 15.02   Katrine ringer til Carina. Katrine beder Carina ringe sig
                   op [opkald slut kl. 15.02]
→               tirs kl. 15.02   Carina ringer til Katrine [opkald slut kl. 15.05]

(Katrine/S29-S30)
→               tirs kl. 22.22   Daniel ringer til Katrine. Katrine beder Daniel ringe
                   næste morgen ti minutter i syv [opkald slut kl. 22.24]
→               ons  kl.  6.51   Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 6.51]

(Katrine/S51-S53)
→ [ ... ] [ ... ] [ ... ]
   ons  kl.  16.42   Maja ringer til Katrine. Katrine beder Maja ringe fra
                   toget [opkald slut kl. 16.43]
→               ons  kl.  17.32   Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 17.32]
   [ ... ] [ ... ] [ ... ]

(Katrine/S73-S74)
→               tors  kl.  20.03   Katrine ringer til Maja. Katrine beder Maja ringe sig op
                   [opkald slut kl. 20.04]
→               tors  kl.  20.05   Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 20.08]

(Katrine/S75-S76)
→               tors  kl.  20.47   Katrine ringer til Daniel. Katrine beder Daniel ringe sig
                   op [opkald slut kl. 20.47]
→               tors  kl.  20.48   Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 20.49]

(Katrine/TLFS28-NUL25-NUL26-S80)
→               fre  kl.  11.35   (Rune) ringer til Katrine, men får fat i hendes
                   telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl.
                   11.36]
→               fre  kl.  11.36   Katrine ringer nulopkald til (Rune) [opkald slut kl.
                   11.36]
→               fre  kl.  11.36   Katrine ringer nulopkald til (Rune) [opkald slut kl.
                   11.36]
→               fre  kl.  11.36   Katrine ringer til Rune [opkald slut kl. 11.37]
   [ ... ] [ ... ] [ ... ]
```

(Katrine/S95-S96)
 → lør kl. 13.27 *Rune ringer til Felix. Rune lover at ringe to sekunder senere [opkald slut kl. 13.29]*
 → lør kl. 13.30 *Rune ringer til Felix [opkald slut kl. 13.31]*

(Daniel/S111-S114)
 [...] [...] [...]
 → tirs kl. 16.06 *Daniel ringer til Katrine. Katrine beder Daniel ringe til sig inden han kommer hjem til hende [opkald slut kl. 16.08]*
 → tirs kl. 16.43 *Daniel ringer til Katrine [opkald slut kl. 16.43]*

(Daniel/S120-S121)
 [...] [...] [...]
 → tirs kl. 17.33 *Daniel ringer til Felix. Daniel beder Felix ringe til sig når Felix har snakket med sin far [opkald slut kl. 17.36]*
 → tirs kl. 17.39 *Felix ringer til Daniel [opkald slut kl. 17.41]*

(Daniel/S142-NUL51)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 21.30 *Michael ringer til Daniel. Daniel beder Michael ringe lidt senere [opkald slut kl. 21.31]*
 → fre kl. 21.56 *Michael ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 21.56]*
 [...] [...] [...]

(Daniel/S150-NUL57-NUL58-S151)
 [...] [...] [...]
 → søn kl. 14.37 *Daniel ringer til Rune, og de aftaler at ringes ved senere [opkald slut kl. 14.38]*
 → søn kl. 14.40 *Daniel ringer nulopkald til Rune [opkald slut kl. 14.40]*
 → søn kl. 14.40 *Daniel ringer nulopkald til Rune [opkald slut kl. 14.41]*
 → søn kl. 14.41 *Rune ringer til Daniel [opkald slut kl. 14.42]*
 [...] [...] [...]

(Michael/S173-S174)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 20.36 *Michael ringer til Susanne. Michael beder Susanne ringe sig op [opkald slut kl. 20.38]*
 → fre kl. 20.39 *Susanne ringer til Michael [opkald slut kl. 20.41]*
 [...] [...] [...]

(Michael/S174-S177)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 20.39 *Michael ringer til Susanne. Michael siger han ringer senere [opkald slut kl. 20.41]*
 → fre kl. 20.52 *Michael ringer til Susanne [opkald slut kl. 20.54]*
 [...] [...] [...]

(Michael/S177-S178)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 20.52 *Michael ringer til Susanne. Susanne siger hun vil ringe Michael op [opkald slut kl. 20.54]*
 → fre kl. 20.54 *Susanne ringer til Michael [opkald slut kl. 20.55]*
 [...] [...] [...]

(Maja/S196-S197)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 13.09 *Katrine ringer til Maja. Maja beder Katrine ringe når hun er på hovedbanen [opkald slut kl. 13.10]*
 → fre kl. 13.17 *Katrine ringer til Maja [opkald slut kl. 13.17]*
 [...] [...] [...]

(Henrik/TLFS81-S221-S222)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 23.04 *Anders ringer til Henrik, men får hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.05]*
 → fre kl. 23.05 *Henrik ringer til Anders. Anders siger han vil ringe Henrik op [opkald slut kl. 23.05]*
 → fre kl. 23.06 *Anders ringer til Henrik [opkald slut kl. 23.08]*
 [...] [...] [...]

(Malene/S231-TLFS93-S232)
 → man kl. 15.57 Sara ringer til Malene. Malene beder Sara ringe senere fra byen [opkald slut kl. 15.58]
 → man kl. 16.19 (Sara) ringer til Malene hvis telefonsvarer går i gang, men hun lægger ikke besked [opkald slut kl. 16.19]
 → man kl. 16.32 Malene ringer til Sara [opkald slut kl. 16.33]
 [...] [...] [...]

(Malene/S243-S244)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 14.12 Sara ringer til Malene. Malene siger hun vil ringe til Sara senere [opkald slut kl. 14.13]
 → fre kl. 15.01 Malene ringer til Sara [opkald slut kl. 15.06]

(Malene/S245-416-S246)
 → fre kl. 16.24 Sara ringer til Malene. Sara siger hun vil ringe til Malene senere [opkald slut kl. 16.29]
 Malene fre kl. 16.47 Du sagde noget om du ville ringe?
 → fre kl. 16.48 Sara ringer til Malene [opkald slut kl. 17.00]

(Malene/S248-S249)
 → fre kl. 18.15 Malene ringer til Sara. Malene siger hun vil ringe ti minutter senere. [opkald slut kl. 18.16]
 → fre kl. 18.30 Malene ringer til Sara. [opkald slut kl. 18.42]
 [...] [...] [...]

(Malene/S251-S252-TLFS108)
 → fre kl. 20.42 Sara ringer til Malene og beder hende ringe sig op [opkald slut kl. 20.43]
 → fre kl. 20.43 Malene ringer til Sara. Malene lover at ringe når koncerten er slut [opkald slut kl. 20.44]
 → fre kl. 22.40 Malene ringer til Sara, men får fat i hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.41]
 [...] [...] [...]

(Malene/S257-S258)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 23.26 Malene ringer til Sara. Sara siger hun vil ringe til Malene [opkald slut kl. 23.27]
 → fre kl. 23.27 Sara ringer til Malene [opkald slut kl. 23.28]
 [...] [...] [...]

(Malene/S265-S266)
 [...] [...] [...]
 → lør kl. 18.16 Sara ringer til Malene, og de aftaler at ringes ved 2 sekunder senere [opkald slut kl. 18.17]
 → fre kl. 18.24 Malene ringer til Sara [opkald slut kl. 23.26]
 [...] [...] [...]

Opfyldelsessamtalen følger altså efter et opkald der indeholder et løfte eller en anmodning om et opkald. Løftet om et opkald indgår i en arrangement-sekvens, med en 'jeg-ringer-når'-konstruktion:

(Malene/S252)
 [...]
 Sa: og Palle og Tom kommer sikkert os (.) og måske Martin
 Ps: (1.0)
 Ma: → o:kay: (.) men e: jo jeg ringer lige når den er færdig (.) koncerten ↑ikk
 Ps: (0.4)
 Sa: >>okay<< >men helt sikkert<
 Ps: (0.4)
 Ma: jar

Ps: (0.2)
 Ma: hej
 Ps: (0.2)
 Sa: hej.
 Ps: (0.4)
 @End

Yderligere eksempler på løfter der fører til opfyldelsesopkald, er S95-S96, S174-S177, S177-S178, S221-S222, S243-S244, S245-S246, S248-S249, S257-S258.

Anmodningen kan udgøre opkaldets ærinde eller optræde i forbindelse med lukning af opkaldet:

(Katrine/S75)
 2661 Da: det Daniel
 2662 Ps: (0.7)
 2663 → Ka: ja hej Daniel (0.3) kan du ikk lige ringe til mig?
 2664 Ps: (1.3)
 2665 Da: °jo°
 2666 Ps: (0.6)
 2667 Ka: hej:
 2668 Ps: (1.5)
 2669 @End

(Maja/S196)
 [...]
 584 Ka: så står jeg af på Hovedbanen .hh hva skal jeg så
 585 Maj: [()]
 586 Ka: gøre fra Hovedbanen
 587 Ps: (1.6)
 588 → Maj: så:: ringer du når du er på Hovedbanen
 589 Ps: (0.5)
 590 Ka: nej så står jeg altså af på Vesterport vi ses
 591 Ps: (0.9)
 592 Maj: °*nå*°
 593 Ps: (0.3)
 594 Maj: >hej hej<
 595 Ka: hej
 596 Ps: (0.9)
 597 @End

I det første opkald optræder anmodningen som ærindet med opkaldet, og ingen andre emner behandles. Anmodningen er samtidig første par del i en arrangement-sekvens. Yderligere eksempler på dette er S5-TLFS3, S5-S6, S25-S26, S73-S74, S251-S252. Telefonsvareropkald og nulopkald bliver, vil det vise sig, også behandlet som anmodninger om at blive ringet op; eksempler på dette er TLFS28-NUL25, TLFS28-NUL26, TLFS28-S80, NUL58-S151, TLFS81-S221, TLFS93-S232. I det andet opkald indgår anmodningen i en arrangement-sekvens i forbindelse med lukning af opkaldet, med en 'ring-når-x'-konstruktion. Yderligere eksempler på anmodninger om et opkald i en arrangement-sekvens i forbindelse med lukning er S6-S8, S29-S30, S51-S53, S111-S114, S120-S121, S142-NUL51, S150-NUL57, S150-NUL58, S173-S174, S231-TLFS93, S265-S266.

I et enkelt tilfælde er der hverken tale om en anmodning eller et løfte:

```
(Daniel/S150)
2520 Da: >jo jo< men vi ska nok finde ud af det så.
2521 Ps: (1.4)
2522 Ru: m-m >okay< (vi ses)
2523 → Da: jo men >vi må lige ringes< ved sene[re
2524 Ru: [okay (.) jar=
2525 Da: =ja[r hejhh
2526 Ru: [vi ses
2527 Ps: (0.2)
2527 Ru: hej,
2527 Ps: (0.7)
@End
```

I eksemplet lægges der op til at en af parterne kan ringe senere uden at en af dem har et specielt ansvar i den forbindelse.

I alle opkaldene med anmodninger/løfter om et senere opkald er der indbygget en begrundelse for hvorfor et senere opkald skal finde sted: Én type begrundelse er problemer med den ene parts interaktionelle tilgængelighed: Katrine skal, før hun kan snakke videre med Maja, ringe til en anden for at få en dør åbnet (S6), Rune er ved at blive kildet (S95), Daniel sidder og spiser (S142), Malene er til sin fars reception (S243), Sara er ved at tabe i et computerspil (S245), Sara sidder og spiser (S248), Sara skal lige tale med en anden der ringer (S265). En anden type begrundelse optræder i forbindelse med at en af parterne eller begge parter er i bevægelse og nærmere koordination af mødested og -tidspunkt udsættes (S51, S111, S150, S174, S196, S231, S252). Herudover begrunder Katrine sin anmodning til Daniel om at ringe til hende næste morgen med at hun skal op i tide (S29), og i S120 kan Felix ikke besvare Daniels spørgsmål før hans far kommer hjem. I en del tilfælde synes begrundelsen for et senere opkald dog at være indforstået, fx optræder anmodningerne/løfterne hvis den part der lover/bliver anmodet om at ringe har mulighed for at ringe fra fastnettelefon (S5, S25, S73, S75, S173, S177) eller har mulighed for at ringe billigere end den anden (S221, S251), uden at denne begrundelse er eksplicit. Også telefonsvareropkald og nulopkald bliver taget for at anmode om en opringning med den indirekte begrundelse at opkalderen selv har prøvet at ringe, men ikke er kommet igennem (TLFS28, NUL58, TLFS81, TLFS93). I ét tilfælde synes opfyldelsesopkaldet at være en gestus i forbindelse med en prekær situation i det foregående opkald:

```
(Malene/S257)
[ ... ]
2605 Sa: jeg ved i[kk hva der sker
2606 ?: [(fu::ck)
```

2607 Ps: (0.6)
 2608 Sa: han SAGde da (.) I godt måtte komme FØR
 2609 Ps: (2.4)
 2610 Ma: a::h (.) helt ærligt vi står et eller andet sted hvor vi over-
 2611 har overhovedet ingen ide om hvor det er
 2612 Ps: (2.7)
 2613 Sa: ska jeg ringe ↑op til dig
 2614 Ps: (1.4)
 2615 Ma: e*jar:*
 2616 Ps: (0.6)
 2617 Sa: >okay< he:j.
 2618 Ps: (0.5)
 2619 @End

I det pågældende opkald bliver det klart at Malene ikke må komme til den fest Sara deltager i. Hun har ellers i løbet af aftenen foretaget 28 opkaldsforsøg til Sara og haft fire samtaler med hende, alt sammen for at finde ud til den fest hvor Sara er³². I opkaldet udtrykker Malene nu med *a::h (.) helt ærligt* at Sara er lidt skyldig i miseren (modsat Sara der i den foregående tur placerer sig uden skyld), og med 'extreme case'-formuleringen *overhovedet ingen ide* (Pomerantz 1986) fortæller hun at hun har brug for hjælp. I forlængelse heraf tilbyder Sara et opkald der kan ses som en symbolsk hjælp i form af en gestus, et opkald.

5.4.2 Åbning

I 25 ud af de 33 tilfælde resulterer opfyldelsesopkaldet i en samtaleåbning. Jeg vil først behandle de åbninger som følger efter et opkald med et løfte om at ringe, og hvor opkalderen indfrier løftet med sit opkald:

(Katrine/S96)
 3237 Fe: hallo det Felix?
 3238 Ps: (0.3)
 3239 Ru: det mig.
 3240 Ps: (0.3)
 3241 Fe: hej hej.
 3242 Ps: (0.6)
 3243 Ru: hej hej.
 3244 Ps: (0.3)
 3245 Ru: e:h:v- ja (0.4) hvornår skal jeg komme eller::
 [...]

(Michael/S177)
 1582 Su: hallo
 1583 Ps: (0.3)
 1584 Mi: hallo
 1585 Ps: (0.6)
 1586 Su: he[:j
 1587 Mi: [e::h.
 1588 Ps: (0.6)
 1589 Mi: >hva er det-< (.) det hedder: e:hm::.
 1590 Ps: (0.8)

³² S251-S252-TLFS109-TLFS109-TLFS110-TLFS111-TLFS112-TLFS113-TLFS114-TLFS115-TLFS116-NUL86-TLFS117-NUL87-TLFS118-TLFS119-TLFS120-TLFS121-NUL88-TLFS122-TLFS123-TLFS124-NUL89-TLFS125-TLFS126-NUL90-TLFS127-TLFS128-NUL91-TLFS129-S255-S256.

1591 Mi: vi er på Bønstrups Alle nu vi cyklede herhen
[...]

(Michael/S178)

1645 Mi: hvor ↓så::r
1646 Ps: (0.3)
1647 Su: hey- .hhh (.) altså I ska- (.) I ska bare på den
1648 a:nden ↓side af Høje Taastrup station ↑ikk
[...]

(Henrik/S222)

390 He: det Henrik
391 Ps: (0.4)
392 An: det Anders
393 Ps: (0.8)
394 He: (g'dag)
395 Ps: (0.6)
396 An: hej.
397 Ps: (0.4)
398 He: hej
399 Ps: (0.4)
400 An: okay. (.) ska jeg lige vejlede dig
[...]

(Malene/S244)

881 Sa: det Sara
882 Ps: (0.5)
883 Ma: Malene
884 Ps: (1.1)
885 Sa: he::j. hva så
886 Ps: (0.5)
887 Ma: hva så
888 Ps: (0.8)
889 Sa: vent lidt (.) to sekunder
890 Ps: (2.7)
891 Sa: hva laver du
[...]

(Malene/S246)

1437 @Com:
1438 Malene fire kl. 16.47 Du sagde noget om du ville ringe??
1439 Ma: °Malene°
1440 Ps: (0.2)
1441 Sa: hejh >men det er bare fordi< at Esben er lidt småsyg .hhh >så
1442 jeg sku li< sætte ham i gang med at lave noget fordi han
1443 stenede h .hh[h
1444 Ma: [°fedt nok ()°
1445 Ps: (0.3)
1446 Sa: *e::ja:ar* fhh
1447 Ps: (0.2)
1448 Sa: hva l*aver* du mfhh
[...]

(Malene/S249)

1705 Sa: hej?
1706 Ps: (0.4)
1707 Ma: hej
1708 Ps: (0.3)
1709 Ma: .hh[h
1710 Sa: [↑hva så
1711 Ps: (0.6)
1712 Ma: e::m: >hvad hedder det nu< jeg tænkte h på- om du ikk ville
1713 gøre mig en tjeneste. h
[...]

(Malene/S258)

2629 Ma: >hallo<
2630 Ps: (1.1) ((snak i baggrund))
2631 Sa: halL[O
2632 Ma: [hallo.
2633 Ps: (0.5)

2634 Ma: ja
 2635 Ps: (0.8)
 2636 Sa: e::m:
 2637 Ps: (0.3)
 2638 Sa: je::g (.) jeg ved ikk hvad jeg ska ↑gøre (.) han sir I ikk
 2639 må ↑komme nu=↓han er totalt fucked up
 [...]

I 5 af de ovenstående tilfælde viser den opkaldte ikke genkendelse og besvarer opkaldet med selvidentifikation ved navn (S96, S222, S244, S246) og 'hallo' uden genkendelse (S177). I de resterende 3 opkald viser den opkaldte genkendelse ved at besvare opkaldet med en channel opener *hvar* ↓*så::r* og >*hallo*< (S178, S258) eller en hilsen 'hej' (S249).

Opkalderen responderer på den opkaldtes svar på opkaldet på en måde der forudsætter at den opkaldte har genkendt eller kan genkende opkalderen ud fra stemmen (S96, S177, S178, S246, S249, S258). Kun i to tilfælde responderer opkalderen med selvidentifikation ved navn (S222, S244), og det ene af disse opkald er Henrik og Anders der altid i deres opkald udveksler selvidentifikation med navn (S222)³³, og i det andet synes Malene med sit tonefald at udstille Saras selvidentifikation ved navn som malplaceret (S244). Når opkalderen som respons på den opkaldtes svar forudsætter at den opkaldte har genkendt eller kan genkende opkalderen ud fra stemmen, er han meget lidt orienteret mod at identificere sig selv ved navn. Det er almindeligt i datamaterialet som helhed at opkalderen besvarer den opkaldtes første tur uden at identificere sig selv ved navn (jf. bilag J + L), og man kan derfor ikke sige at åbningen er specielt bemærkelsesværdig.

Herefter giver den opkaldte en hilsen (S96: 3241, S177: 1586, S222: 394, S244: 885, S249: 1710), dog ikke i S178, S246 og S258 hvor opkalderen forinden er gået i gang med henholdsvis ærindet med opkaldet, en forklaring og reparatur. Med sin hilsen bekræfter den opkaldte at han har genkendt opkalderen og giver turen tilbage.

Efter den opkaldtes hilsen er opkalderen nu i 'anchor position' (Schegloff 1986) i forhold til at præsentere ærindet med opkaldet. Imidlertid kommer opkalderen nu i en del tilfælde i problemer og giver turen tilbage (S96, S222, S244) og/eller producerer et ærinde der er præget af selvrettelser, præ-begyndelser og pauser (S177, S249, S258). Kun S178 og S246 synes at forløbe uproblematisk. De problemer opkalderen demonstrerer, kan i nogle tilfælde forklares delvist ud fra forhold i den foregående interaktion,

³³ 6 ud af 6 opkald: S220, S221, S222, S223, S224, S225.

fx gælder det for S244 at selv om det var opkalderen der lovede et senere opkald, så var det den andens parts ærinde der blev afbrudt i det foregående opkald. Dette kunne skabe basis for den uklarhed der afspejles i Sara og Malenes gensidige udveksling af *hva så* (S244: 885-887) hvor ingen af dem umiddelbart tager ansvar for ærindet med opkaldet/fortsættelsen af det foregående emne. Men i flere tilfælde (S96: 3241-3245, S177: 1587-1591, S222: 400) synes der ikke at være nogen indlysende grunde til opkalderens problemer. Jeg vil her foreslå den ide at opkalderen ved en modsat adfærd, altså ved at præsentere ærindet/fortsættelsen af det foregående emne allerede i sin første tur og/eller præsentere det uden omsvøb, ville forudsætte en høj parathed hos den opkaldte. Vi ved at den opkaldte kan præstere en høj parathed (jf. svaropkaldet, afsnit 4.1.1), men netop i denne situation ville den implicere at den opkaldte sad og ventede på at opkalderen skulle holde sit løfte. Der er med andre ord forskel på at vise høj parathed i forhold til et svar man selv har bedt om, og at vise høj parathed i forhold til at en anden part opfylder sit løfte. Det vil sige at opkalderen ved at gennemføre åbningen som en standardåbning (uden at overspringe genkendelse og hilsen) og forsinke sit ærinde (så den opkaldte får mulighed for at tune sig ind på hvad opkaldet handler om) demonstrerer en ikke-forventning om at den opkaldte sidder og venter på hans opkald og kun er orienteret i den retning. Derved opnår han også at behandle den opkaldte som ligeværdig.

Nu følger de opkald hvor den opkaldte har anmodet om at blive ringet op:

(Katrine/S6)

229 Ka: (hva skete) der
 230 Ps: (0.4)
 231 Maj: °°hm°° det ved jeg ikk jeg ringed og så e::h.
 232 Ps: (0.5)
 233 Maj: .hh
 234 Ps: (0.3)
 235 Maj: et el andet
 236 Ps: (0.4)
 237 Maj: *sagde* d[en så
 238 Ka: [°nå°
 239 Ps: (1.1)
 240 Ka: (hve dan) g*år* du og laver
 241 Ps: (0.8)
 242 Maj: jeg ser fjernsy-yn ((gaber))
 [...]

(Katrine/S8)

373 Ka: >hallo de:t< galehuset
 374 Ps: (0.7)
 375 Maj: fдавf
 376 Ps: (1.0)
 377 Ka: fjeg sagde hallo de:t galehusetf
 378 Ps: (0.2)
 379 Maj: °nå°
 380 Ps: (0.7)
 381 ((trommespil))=(0.8)
 382 Ps: (0.4)

383 Ka: de larmer ((trommespil og snak i baggrund herfra))
[...]

(Katrine/S26)

847 Ca: hej. ((Carina er opkalderen))
848 Ps: (0.2)
849 Ka: .hhh hvordan går h det .h
850 Ca: .hh det går m+eget+ godt
[...]

(Katrine/S30)

1107 Ka: hallo det er Trine ((søvntrukken stemme))
1108 Ps: (0.2)
1109 Da: det Daniel
1110 Ps: (0.4)
1111 Ka: ø:j Daniel tak du er en skat
[...]

(Katrine/S53)

1979 Ps: (4.7) ((baggrundstøj))
1980 Ka: halhhloh
1981 Ps: (0.7)
1982 Maj: hej:?
1983 Ps: (0.7)
1984 Ka: hej?
1985 Ps: (0.8)
1986 Maj: øh: det jeg sidder i et tog
[...]

(Katrine/S74)

2485 Ka: hal↑lo ((snak i baggrund herfra))
2486 Ps: (0.5)
2487 Maj: he:j?
2488 Ps: (0.7)
2489 Ka: hej-
2490 Ps: (0.9)
2491 Ka: hvad hedder de:t e: jeg ville bare lige høre hvad
2492 du gik og laved og °så nogen ting°
2493 Ps: (1.1)
2494 Ka: heh- (.) jar til Rune ((henvendt til baggrund))
2495 Ps: (1.5)
2496 Ka: (hh)
2497 Ps: (0.3)
2498 Maj: hvor?
[...]

(Katrine/S76)

2679 Ka: hej Daniel
2680 Ps: (0.4)
2681 Da: h*e:j*?
2682 Ps: (0.8) ((Rune i baggrund))
2683 Ka: ved du hvad du har gjort i dag?
2684 Ps: (0.4)
2685 Da: nej,
2686 Ps: (.)
2687 Ka: e:n: fdu har lige slået Rune med din guitar ↑ikkf (.) ↑↑hi hi
[...]

(Katrine/S80)

2840 Ru: hallo?
2841 Ps: (0.4)
2842 Ka: hallo?
2843 Ps: (0.5)
2844 Ru: >hvor er I he[nne<
2845 Ka: [du har- (.) ringet?
2846 Ps: (0.2)
2847 Ka: e:h- vi: e:r ovre på skolen vi er ved og gå om lidt
[...]

(Daniel/S114)

472 ((Daniel synger for sig selv))

473 Ka: >hallo de:t Katrine<
 474 Ps: (0.4)
 475 Da: det Daniel
 476 Ps: (0.3)
 477 Ka: he:j hvor er du
 478 Ps: (0.6)
 479 Da: jeg e:r. sådan næsten li:ge rundt om hjørnet
 480 til dit hus
 [...]

(Daniel/S121)
 942 Da: det Daniel=
 943 Fe: =hallo det Felix
 944 Ps: (0.3)
 945 Da: he::j?
 946 Fe: hej (.) jeg har lige ringet til min far
 [...]

(Daniel/S151)
 2553 Da: jar
 2554 Ps: (0.6)
 2555 Ru: je:g går nu
 2556 Ps: (0.7)
 2557 Da: NEJ >nej nej det behøver du ikk<
 [...]

(Michael/S174)
 1428 Mi: hejsa
 1429 Su: he:j
 1430 Ps: (0.5)
 1431 Mi: hej.
 1432 Ps: (0.4)
 1433 Su: me[m:: th
 1434 Mi: [hva::
 1435 Ps: (1.2)
 1436 Mi: må vi godt komme derhen
 [...]

(Maja/S197)
 606 Maj: d Maja
 607 Ps: (0.2)
 608 Ka: hvor ska jeg gå hen
 609 Ps: (1.9)
 610 Maj: hvor er du nu
 611 Ps: (0.6)
 612 Ka: Vesterport
 613 Ps: (0.9)
 614 Maj: °*e::m*
 615 Ps: (0.4)
 616 Maj: så kom°mer mig og Michael (om to et halvt sekund)°
 [...]

(Henrik/S221)
 365 An: det Anders
 366 Ps: (0.5)
 367 Ha: de:t er Henrik
 368 Ps: (0.5)
 369 An: hey je[g *e-*
 370 Ha: [har du ikk lige ringet
 371 Ps: (0.4)
 372 An: hva:d ja[r jeg- jeg ringer dig lige op ↑ikk
 [...]

(Malene/S232)
 146 Sa: de:t Sa↑ra
 147 Ps: (0.4)
 148 Ma: Malene hvor er du henne
 149 Ps: (0.7)
 150 Sa: e::hm jeg er lige stået ud af seksteneren faktisk og
 151 li:g- (.) om to sekunder er jeg ved Burger King
 152 Ps: (1.2)

153 Ma: okay men e:h så:: >hvad hedder så noget eh gå ind i< e:h
 154 Ps: (0.5)
 155 Ma: °pesy:yeh° (.) e:h over for det de:r (.) pizza house
 [...]

(Malene/S252)

1961 Sa: hva så hvor er du henne
 1962 Ps: (0.7)
 1963 Ma: je::g (.) står på Vesterbrogade?
 1964 Ps: (0.9)
 1965 Sa: hva laver du der
 1966 Ps: (.)
 1967 Sa: nå:: du [ska derud jar .hh[h ehehh .h
 1968 Ma: [°hehh° [ja
 1969 Ps: (.)
 1970 Sa: hvornår er det det slutter
 1971 Ps: (0.8)
 1972 Ma: >det ved jeg ikk<
 1973 Ps: (0.8)
 1974 Sa: >okay men kommer I< ikke til Hvidovre
 1975 bagefter=jeg har snakket med Dorte om det h
 [...]

(Malene/S266)

3085 Sa: halloh?
 3086 Ps: (0.5)
 3087 Ma: Malene
 3088 Ps: (1.0)
 3089 Sa: halloh?
 3090 Ps: (0.4)
 3091 Ma: hal- det Malene
 3092 Ps: (0.3)
 3093 Sa: he::j.
 3094 Ps: (0.2)
 3095 Ma: hej hva: var det du sagde?
 3096 Ps: (1.1)
 3097 Sa: >>det ved jeg ikk<< >hva var jeg< i gang med at sige
 [...]

I 11 af de 17 tilfælde indledes åbningen med at den opkaldte besvarer opkaldet med selvidentifikation ved navn/hilsen/’hallo’, og at opkalderen responderer med en selv-identifikation ved navn eller en hilsen (S8, S30, S53, S74, S76, S80³⁴, S114, S121, S174, S221, S266). Med sin selvidentifikation ved navn identificerer opkalderen sig selv eller bekræfter den andens identificering af ham. Samtidig udtrykker opkalderen genkendelse af modparten. Imidlertid kan opkalderens respons også forstås som en slags ’værsgo’. Opkalderen ringer nemlig på den opkaldtes foranledning på det aftalte tidspunkt, og med selvidentifikation ved navn eller ’hej’ efterfulgt af en pause kan opkalderen siges at udtrykke ’nu gør jeg hvad du bad mig om’ og give initiativet tilbage til den opkaldte der har anmodet om opkaldet. Med Schegloffs ord påkalder opkalderen sig *the relevance of a preset agenda without explicating its basis* (Schegloff 2004 [1970]: 70). Dette arbejde er mest tydeligt i S30:

³⁴ *hallo?* er i dette tilfælde en slags hilsen da den imiterer det foregående *hallo?*.

(Katrine/S30)
 1107 Ka: hallo det er Trine ((søvntrukken stemme))
 1108 Ps: (0.2)
 1109 → Da: det Daniel
 1110 Ps: (0.4)
 1111 Ka: ø:j Daniel tak du er en skat
 [...]

I opkaldet forinden har Katrine bedt Daniel om at ringe ti minutter i syv for at vække hende (S29), og nu – klokken ti minutter i syv – ringer han og responderer på hendes svar på opkaldet med *det Daniel*. Katrines reaktion på dette er *ø:j Daniel tak du er en skat* (l. 1111). Denne reaktion med *tak* kan forstås som en anden pardel, og dermed kan Katrines tur siges at behandle Daniels *det Daniel* som en slags 'værsgo, nu gør jeg hvad du bad mig om'. Den indgåede aftale i det foregående opkald kombineret med at der ringes på det aftalte tidspunkt giver altså opkalderen mulighed for på en meget indirekte måde, gennem sin hilsen eller selvidentifikation ved navn, at markere at han nu gør som han blev anmodet om. Opkaldsserien ser derfor ud til at være orienteret mod en anmodning-accept-værsgo-tak-sekvens. Samtidig må man dog sige at 'værsgo'-'tak'-delen underspilles kraftigt idet opkalderen med en selvidentifikation eller en hilsen, der normalt udfører andet arbejde, siger 'værsgo', og idet den opkaldte kun i ét tilfælde, nemlig det ovenstående, siger 'tak'. Ved at underspille 'værsgo'-'tak'-delen implicerer opkalderen opkaldets aktualitet for den opkaldte og en nærhed i relationen, og den opkaldte bekræfter tilsvarende opkaldets aktualitet (ved at gå i gang med ærindet med opkaldet) og nærheden i relationen (ved at påberåbe sig en relation hvor tjenester forventes).

Opkalderens 'værsgo' i form af selvidentifikation eller 'hej' efterfulgt af pause giver turen tilbage til den opkaldte hvilket muliggør at den opkaldte kan videreføre emnet fra det foregående opkald, og dette sker med *ø:j Daniel tak du er en skat* (S30: 11111), *hej- (0.9) hvad hedder de:t e: jeg ville bare lige høre hvad du gik og lavede* (S74: 2489-2491), *ved du hvad du har gjort i dag?* (S76: 2683), *>hvor er I he[nne<* (S80: 2844), *he:j hvor er du* (S114: 477) og *hey je[g*e-** (S221: 369). I yderligere 5 tilfælde er der en orientering mod at ansvaret for ærindet er den opkaldtes, og mod at den opkaldte efter opkalderens første tur bør videreføre det foregående opkald (selv om det ikke er det der sker): Efter reparaturen i S8 tager den opkaldte initiativet til at fortsætte det foregående opkald med *de larmer* (S8: 383), og i S53, S174 og S266 reagerer opkalderen imod at den opkaldte har givet turen tilbage: I S53 kan opkalderens *øh: det*

jeg sidder i et tog (l. 1986) ses som en eksplicitering af hendes foregående tur *he:j?* (l. 1982) med det implicitte 'værsgo, jeg ringer fra toget som du bad mig om'. Tilsvarende har opkalderen Susannes *mem:: th* ikke en klar retning, og i det øjeblik Michael i overlap med Susanne starter sin tur, opgiver hun sin (S174: 1433-1434). I S266 viser opkalderen med *hva: var det du sagde?* (l. 3095) at det ikke er hendes arbejde at videreføre emnet fra det foregående opkald, og det bekræftes af den opkaldte: *>hva var jeg< i gang med at sige* (l. 3097). I S197 behandler den opkaldte opkalderens forudgribelse af ærindet som forhastet: Hun giver en 1.9-pause og træder et skridt tilbage med et andet spørgsmål: *hvor er du nu* (l. 609-610).

11 af de 17 tilfælde er altså orienteret mod at den opkaldte der anmodede om opkaldet, i sin anden tur viderefører emnet fra det foregående opkald. Tilbage er der 6 tilfælde: I 3 tilfælde tager opkalderen ansvaret for ærindet grundet særlige interaktionelle konsekvenser af den foregående interaktion (S121, S151, S232), fx er S121 samtidig med at være et opfyldelsesopkald også et svaropkald³⁵ (Daniel har i det foregående opkald anmodet Rune om at ringe til ham og besvare et spørgsmål, S120: 864, bilag B)). I de 3 sidste tilfælde indleder den opkaldte en version af en hvordan-går-det-sekvens før præsentationen af sit ærinde med opkaldet: S6: 240: *(hve dan) g*år* du og laver*, S26: 849: *hvordan går h det* og S252: 1961: *hva så hvor er du henne*. I disse tilfælde kan man sige at den opkaldte via hvordan-går-det-spørgsmålet skyder fokus væk fra ærindet med opkaldet. Samtidig kan man sige at hvordan-går-det-spørgsmålet markerer opkaldet som udramatisk og dagligdags. Da det også viser sig at hvordan-går-det-spørgsmålet kommer i forlængelse af et foregående opkald hvor opkalderen som sit ærinde bad om at blive ringet op, kan man få den tanke at det udfører et normaliseringsarbejde der tjener til at nedtone den andens potentielle forventninger om noget vigtigt eller særligt. Ved altså at markere opkaldet som dagligdags ophæver den opkaldte den mulige forestilling om noget særligt som modparten kunne have fået idet han blev ringet op og med det samme bedt om at ringe tilbage. Hvordan-går-det-sekvensen er paradoksal på den måde at den på én gang udfører et normaliseringsarbejde samtidig med at den ikke anvendes særligt ofte i datamaterialet som helhed. Men ved at bruge spørgsmålet i denne situation viser de unge at de kender det som en hverdagsrutine på trods af de ikke

³⁵ Da opkaldet S121 er det eneste svaropkald i en opkald-opkald-relation og samtidig fungerer som et opfyldelsesopkald, behandles opkaldet ikke i et selvstændigt afsnit om svaropkald efter opkald, men kun her.

selv bruger den særlig meget. Hvordan-går-det-sekvensen synes at minde om parternes gennemspilning af 'værsgo'-'tak'-sekvensen. I begge tilfælde udføres der, om end på to vidt forskellige måder, en ikke-markering af at noget særligt finder sted. Eftersom der i det hele taget udføres et normaliseringsarbejde, tyder det dog på at det ikke er helt almindeligt at ringe til en part og bede ham ringe sig op.

5.4.3 Opsamling

Det gælder for opfyldelsesopkaldene at de følger efter et opkald med en begrundet anmodning ('ring til mig') eller et begrundet løfte ('jeg ringer') om et senere opkald. I opfyldelsesopkaldene gøres der minimalt eller ingen ting ud af identifikation og genkendelse. Selv om den opkaldte i nogle tilfælde besvarer med selvidentifikation ved navn, gengældes det som oftest ikke af opkalderen der i stedet for giver en hilsen og forudsætter at den opkaldte via nummeridentifikation har genkendt opkalderen eller kan genkende ham ud fra stemmen.

I de opkald der følger efter et opkald med et løfte om at ringe senere, har åbningsen samtidig karakter af en umarkeret standardåbning hvor opkalderen i sin anden tur udfører ærindepræsentationen. Derved demonstrerer han en ikke-forventning om at den opkaldte sidder og venter på hans opkald, og på den måde behandler han ham som ligeværdig. I de opkald der følger efter opkald med en anmodning om at blive ringet op, behandles ærindet som tilhørende den opkaldte. Det gælder for disse opkald at opfyldelsen af anmodningen implicerer en taksigelse som parterne samarbejder om at nedtone: 'værsgo' i opkalderens første tur udtrykkes gennem en hilsen eller en selvidentifikation ved navn mens 'tak' i den opkaldtes følgende tur kun i et sjældent tilfælde udtales. I nogle tilfælde indskydes en hvordan-går-det-sekvens som normaliserer opkaldet og markerer det at opkalderen har skullet ringe på den opkaldtes foranledning, som almindeligt og som en ikke-tjeneste.

Opfyldelsesopkaldet baserer sig på en social praksis hvor man overholder aftaler og indfrier løfter og anmodninger. Parterne forpligter sig over for hinanden, gør hinanden tjenester og holder hvad de lover. Arrangement-sekvensen, som optræder i første opkald i opkaldsserien, er ifølge Button en anordning hvorigennem parterne påkalder sig en stående relation og relevantgør denne relation som en type der involverer flere på

hinanden følgende kontakter (Button 1991). Opfyldelsesopkaldet i anden del af opkaldsserien cementerer relationen som sådan en relation.

Det særlige arbejde parterne udfører for at underspille eller normalisere at en tjeneste har fundet sted i forbindelse med at en anmodning er blevet opfyldt, antyder at de implicerer og påberåber sig en relation hvor tjenester forventes. Samtidig, ved netop at udføre et normaliseringsarbejde, markerer de at noget særligt hår fundet sted. At noget særligt finder sted understøttes af at en aftale om et følgende opkald begrundes. Desuden synes opkaldet at blive tilskrevet en symbolsk værdi – opkaldet er i den forstand en gave eller en gestus som opkalderen giver til den opkaldte. Opkaldet kan blive tildelt en forskellig gestus-værdi, alt efter de situationelle omstændigheder: Da Sara tilbyder Malene at ringe hende op, bliver det behandlet som en stor gestus (S257-S258), og vi ved fra de to pigers tidligere samtaler denne uge at mens Sara har problemer med sin mobilregning (S273: 3525-3530), så har Malene ekstra penge på sin mobilkonto (S241: 746-756). Daniels morgen-vækningsopkald til Katrine bliver ligeledes markeret som værdifuldt (S29-S30). Modsat bliver fx Susannes opfyldelsesopkald til Michael fra hendes forældres fastnettelefon ikke behandlet som en særlig gestus (S173-S174, S177-S178).

Opfyldelsesopkaldet gennemspiller en social praksis som ikke specielt er knyttet til mobiltelefonens mobile affordabilitet. Men en del af de ovenfor nævnte aktiviteter er knyttet til den mobile affordabilitet idet en af parterne eller begge parter er i bevægelse og nærmere koordination af mødested og -tidspunkt udsættes til et senere opkald (S51, S111, S150, S174, S196, S231, S252). Desuden synes den symbolske gestusværdi af et opkald at være sammenvævet med de reelle økonomiske omkostninger der knytter sig til mobiltelefonen – mange unge betaler helt eller delvist for deres eget forbrug (Hansen og Nielsen 2003), og det gælder også for deltagerne i datamaterialet. En anden del af de ovenfor nævnte aktiviteter hvor parterne aftaler et nyt opkald fra nogle forældres fastnettelefon, er således rammesat af det funktionelle aspekt ved mobiltelefonen at den er dyr i brug. Endelig er det at et telefonsvareropkald eller et nulopkald kan blive behandlet som en anmodning om et opkald knyttet til mobiltelefonens nummervisningsfunktion.

5.5 Genpåkaldelsesopkaldet

Denne sidste opkaldsserie i kapitlet adskiller sig fra de foregående opkaldsserier på den måde at første opkald i serien er ubesvaret og ikke indeholder nogen samtale. Jeg vil kalde det følgende opkald for genpåkaldelsesopkaldet. I datamaterialet er der 77 genpåkaldelsesopkald, heraf tager 18 tilfælde form af en samtale.

5.5.1 Før åbning

Opkaldsserien med et genpåkaldelsesopkald, ser således ud:

A eller B foretager et opkald til den anden part uden at opnå forbindelse
Den der ringede op uden at opnå forbindelse, ringer op igen

I datamaterialets 77 eksempler manifesterer forløbet sig således (bemærk at flere af kommunikationsforløbene indeholder flere på hinanden følgende genpåkaldelsesopkald):

```
(Katrine/S5-TLFS3-S6)
  [ ... ] [ ... ] [ ... ]
                man kl. 16.33   Katrine ringer til Maja. Katrine beder Maja ringe sig op
                                [opkald slut kl. 16.33]
→                man kl. 16.34   Maja ringer op, men får Katrines telefonsvarer og lægger
                                ikke besked [opkald slut kl. 16.34]
→                man kl. 16.34   Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 16.36]
  [ ... ] [ ... ] [ ... ]

(Katrine/TLFS14-TLFS15)
→                ons kl. 14.42   ? ringer op, men får Katrines telefonsvarer og lægger
                                ikke besked [opkald slut kl. 14.43]
→                ons kl. 14.43   ? ringer op, men får Katrines telefonsvarer og lægger
                                ikke besked [opkald slut kl. 14.43]

(Katrine/NUL17-TLFS18-NUL18-TLFS19-NUL19-TLFS20-S39)
→                ons kl. 13.51   (Rune) ringer nulopkald til Katrine [opkald slut kl.
                                13.51]
→                ons kl. 13.51   (Rune) ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer
                                og lægger ikke besked [opkald slut kl. 13.51]
→                ons kl. 13.52   (Rune) ringer nulopkald til Katrine [opkald slut kl.
                                13.52]
→                ons kl. 13.52   (Rune) ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer
                                og lægger ikke besked [opkald slut kl. 13.52]
→                ons kl. 13.53   (Rune) ringer nulopkald til Katrine [opkald slut kl.
                                13.53]
→                ons kl. 13.53   (Rune) ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer
                                og lægger ikke besked [opkald slut kl. 13.53]
→                ons kl. 13.53   Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 13.53]
  [ ... ] [ ... ] [ ... ]

(Katrine/TLFS21-S43)
→                [ ... ] [ ... ] [ ... ]
                                ons kl. 14.06   (Rune) ringer til Katrine, men får hendes telefonsvarer
                                og lægger ikke besked [opkald slut kl. 14.07]
→                [ ... ] [ ... ] [ ... ]
                                ons kl. 14.07   Rune ringer til Katrine [opkald slut kl. 14.09]
  [ ... ] [ ... ] [ ... ]
```

(Katrine/NUL20-TLFS22-S44)
 [...] [...] [...]
 → ons kl. 14.11 *Katrine ringer nulopkald til (Rune) [opkald slut kl. 14.12]*
 ons kl. 14.12 *Katrine ringer til sin egen telefonsvarer [opkald slut kl. 14.12]*
 → ons kl. 14.12 *Katrine ringer til Rune [opkald slut kl. 14.13]*
 [...] [...] [...]

(Katrine/NUL25-NUL26-S80)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 11.36 *Katrine ringer nulopkald til (Rune) [opkald slut kl. 11.36]*
 → fre kl. 11.36 *Katrine ringer nulopkald til (Rune) [opkald slut kl. 11.36]*
 → fre kl. 11.36 *Katrine ringer til Rune [opkald slut kl. 11.37]*
 [...] [...] [...]

(Katrine/TLFS32-NUL30-TLFS33-TLFS34-37)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 17.59 *Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og lægger på [opkald slut kl. 18.00]*
 → fre kl. 18.01 *Katrine ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 18.01]*
 → fre kl. 18.02 *Katrine ringer til Daniel, men får hans telefonsvarer og lægger på [opkald slut kl. 18.03]*
 → fre kl. 18.03 *Katrine ringer til Karsten, men får hans telefonsvarer og lægger på [opkald slut kl. 18.03]*
 Katrine fre kl. 18.05 *Skynd jer... Vi er gået i gang....*
 [...] [...] [...]

(Katrine/NUL32-S95)
 → lør kl. 13.26 *(Rune) ringer nulopkald til Felix [opkald slut kl. 13.26]*
 → lør kl. 13.27 *Rune ringer til Felix [opkald slut kl. 13.29]*
 [...] [...] [...]

(Katrine/NUL33-S96)
 [...] [...] [...]
 → lør kl. 13.29 *(Rune) ringer nulopkald til Felix [opkald slut kl. 13.29]*
 → lør kl. 13.30 *Rune ringer til Felix [opkald slut kl. 13.31]*

(Daniel/NUL40-NUL41-S107)
 → man kl. 9.12 *Katrine ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 9.12]*
 → man kl. 9.14 *Katrine ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 9.14]*
 → man kl. 9.14 *Katrine ringer til Daniel [opkald slut kl. 9.15]*

(Daniel/NUL42-NUL43-61)
 → man kl. 20.39 *Katrine ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 20.40]*
 → man kl. 20.40 *Katrine ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 20.42]*
 Katrine man kl. 20.43 *Hvorfor ligger du på ? ! ? Ring til mig når du gider snakke med mig! Jeg er ikke hjemme... Så ring på mobilos! Kysser Mig!*
 [...] [...] [...]

(Daniel/TLFS42-TLFS43-S111)
 → tirs kl. 16.05 *(Daniel) ringer Katrine, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 16.05]*
 → tirs kl. 16.05 *(Daniel) ringer Katrine, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 16.06]*
 → tirs kl. 16.06 *Daniel ringer til Katrine lopkald slut kl. 16.08]*
 [...] [...] [...]

(Daniel/TLFS47-TLFS48-TLFS49-S120)
 [...] [...] [...]
 → tirs kl. 15.43 *Daniel ringer til Felix, men får fat i hans families*

fastnettelefonvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 15.44]

→ tirs kl. 16.24 Daniel ringer til Felix, men får fat i hans families fastnettelefonvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 16.25]

→ tirs kl. 16.56 Daniel ringer til Felix, men får fat i hans families fastnettelefonvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 16.57]

→ tirs kl. 17.33 Daniel ringer til Felix [opkald slut kl. 17.36]
[...] [...] [...]

(Daniel/TLFS54-S139)

→ fre kl. 15.35 Rune ringer til Karsten, men får hans telefonvarer og lægger en besked [opkald slut kl. 15.35]

→ fre kl. 15.37 Rune ringer til Karsten [opkald slut kl. 15.38]

(Daniel/TLFS55-S142)

→ fre kl. 21.27 (Michael) ringer til Daniel, men får fat i hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 21.27]

→ fre kl. 21.30 Michael ringer til Daniel. Daniel beder Michael ringe lidt senere [opkald slut kl. 21.31]
[...] [...] [...]

(Daniel/NUL51-NUL52-TLFS56-NUL53)

[...] [...] [...]

→ fre kl. 21.56 (Michael) ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 21.56]

→ fre kl. 21.56 (Michael) ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 21.56]

→ fre kl. 21.57 (Michael) ringer til Daniel, men får fat i hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 21.57]

→ fre kl. 22.01 (Michael) ringer nulopkald til Daniel [opkald slut kl. 22.02]

(Daniel/TLFS60-TLFS61)

→ lør kl. 21.52 (Daniel) ringer til Michael, men får fat i hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 21.52]

→ lør kl. 21.52 (Daniel) ringer til Michael, men får fat i hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 21.52]

(Daniel/NUL57-NUL58-S151)

[...] [...] [...]

→ søn kl. 14.40 Daniel ringer nulopkald til (Rune) [opkald slut kl. 14.40]

→ søn kl. 14.40 Daniel ringer nulopkald til (Rune) [opkald slut kl. 14.41]

søn kl. 14.41 Rune ringer til Daniel. De aftaler at mødes hos Rune. [opkald slut kl. 14.42]
[...] [...] [...]

(Michael/NUL60-NUL61)

→ man kl. 21.11 Michael ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 21.12]

→ man kl. 21.13 Michael ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 21.14]

(Michael/TLFS66-TLFS67)

→ ons kl. 11.27 ? ringer til Michael, men får hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 11.28]

→ ons kl. 11.29 ? ringer til Michael, men får hans telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 11.29]

(Maja/TLFS70-TLFS71)

→ man kl. 15.04 ? ringer til Maja, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 15.04]

→ tirs kl. 15.25 ? ringer til Maja, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 15.26]

(Maja/NUL68-NUL69)

→ tors kl. 16.06 Maja ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 16.06]

→ tors kl. 16.07 Maja ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 16.08]

(Maja/NUL71-S195)

→ fre kl. 12.36 Maja ringer nulopkald til (Katrine) [opkald slut kl.

12.36]
 → fre kl. 12.45 Maja ringer til Katrine [opkald slut kl. 12.46]

(Maja/NUL72-S202)
 → lør kl. 14.20 (Michael) ringer nulopkald til Maja [opkald slut kl. 14.20]
 → lør kl. 14.20 Michael ringer til Maja [opkald slut kl. 14.22]

(Henrik/TLFS82-TLFS83-TLFS84-TLFS85)
 [...] [...] [...]
 → lør kl. 00.00 (Anders) ringer til Henrik, men får hans telefonsvarer og lægger ingen besked
 → lør kl. 00.03 (Anders) ringer til Henrik, men får hans telefonsvarer og lægger ingen besked
 → lør kl. 00.12 (Anders) ringer til Henrik, men får hans telefonsvarer og lægger ingen besked
 → lør kl. 01.05 (Anders) ringer til Henrik, men får hans telefonsvarer og lægger ingen besked

(Malene/NUL82-NUL83-NUL84)
 → ons kl. 22.49 (Malene) ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 22.50]
 → ons kl. 22.50 (Malene) ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 22.50]
 → ons kl. 22.57 (Malene) ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 22.57]

(Malene/TLFS107-S248)
 → fre kl. 18.15 Malene ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 18.15]
 → fre kl. 18.15 Malene ringer til Sara [opkald slut kl. 18.16]

(Malene/TLFS108-TLFS109-TLFS110-TLFS111-TLFS112-TLFS113-TLFS114-TLFS115-TLFS116-NUL86-TLFS117-NUL87-TLFS118-TLFS119-TLFS120-TLFS121-NUL88-TLFS122-TLFS123-TLFS124-NUL89-TLFS125-TLFS126-NUL90-TLFS127-TLFS128-NUL91-TLFS129)
 [...] [...] [...]
 → fre kl. 22.40 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.41]
 → fre kl. 22.41 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.41]
 → fre kl. 22.43 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.43]
 → fre kl. 22.45 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.46]
 → fre kl. 22.46 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.46]
 → fre kl. 22.46 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.47]
 → fre kl. 22.47 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.47]
 → fre kl. 22.47 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.48]
 → fre kl. 22.51 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.51]
 → fre kl. 22.51 (Malene) ringer nulopkald til (Sara) [opkald slut kl. 22.51]
 → fre kl. 22.54 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.54]
 → fre kl. 22.54 (Malene) ringer nulopkald til (Sara) [opkald slut kl. 22.55]
 → fre kl. 22.56 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 22.56]
 → fre kl. 22.59 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.00]
 → fre kl. 23.00 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.00]
 → fre kl. 23.00 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.01]
 → fre kl. 23.01 (Malene) ringer nulopkald til (Sara) [opkald slut kl. 23.01]
 → fre kl. 23.01 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.02]
 → fre kl. 23.02 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.02]

- fre kl. 23.02 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.02]
- fre kl. 23.03 (Malene) ringer nulopkald til (Sara) [opkald slut kl. 23.03]
- fre kl. 23.03 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.04]
- fre kl. 23.04 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.04]
- fre kl. 23.04 (Malene) ringer nulopkald til (Sara) [opkald slut kl. 23.05]
- fre kl. 23.05 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.06]
- fre kl. 23.06 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.07]
- fre kl. 23.07 (Malene) ringer nulopkald til (Sara) [opkald slut kl. 23.07]
- fre kl. 23.08 (Malene) ringer til Sara, men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.08]
- [...] [...] [...]
- (Malene/TLFS130-S259)
- [...] [...] [...]
- fre kl. 23.41 Malene ringer til (Sisse), men får hendes telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 23.42]
- fre kl. 23.42 Malene ringer til den Sisse er sammen med og får Sisse i røret [opkald slut kl. 23.45]
- (Malene/NUL92-S260)
- lør kl. 01.10 (Sara) ringer nulopkald til (Malene) [opkald slut kl. 01.11]
- lør kl. 01.11 Sara ringer til Malene [opkald slut kl. 01.11]
- (Malene/NUL94-S271)
- søn kl. 17.41 (Maja) ringer nulopkald til (Nana) [opkald slut kl. 17.41]
- søn kl. 17.42 Maja ringer til Nana [opkald slut kl. 17.43]
- (Malene/TLFS134-TLFS135-NUL97-NUL98)
- man kl. 11.53 (Malene) ringer til ?, men får telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 11.53]
- man kl. 11.53 (Malene) ringer til ?, men får telefonsvarer og lægger ikke besked [opkald slut kl. 11.54]
- man kl. 11.54 (Malene) ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 11.54]
- man kl. 11.56 (Malene) ringer nulopkald til ? [opkald slut kl. 11.56]

Før genpåkaldelsesopkaldet foretager opkalderen et opkald uden at samtale opnås, og som dermed manifesterer sig som et telefonsvareropkald³⁶ eller et nulopkald³⁷. I telefonsvareropkaldene lægges der kun i ét tilfælde en besked: °°skummel telefonsvarer°° (0.4) *e.m: nå hej Karsten det er Rune: >jeg ville bare lige< vide hvor langt du var ↑hej* (TLFS54). I de øvrige tilfælde lægges røret på umiddelbart efter at telefonsvareren er gået i gang. I nulopkaldene opnår samtaleparterne heller ikke forbindelse idet opkalderen lægger på inden telefonen tages, eller lægger på fordi telefonen ikke tages, eller

³⁶ Eksemplerne er: TLFS3, TLFS14, TLFS18, TLFS19, TLFS20, TLFS21, TLFS32, TLFS33, TLFS42, TLFS43, TLFS47, TLFS48, TLFS49, TLFS54, TLFS55, TLFS56, TLFS60, TLFS66, TLFS70, TLFS82, TLFS83, TLFS84, TLFS107, TLFS108, TLFS109, TLFS110, TLFS111, TLFS112, TLFS113, TLFS114, TLFS115, TLFS116, TLFS117, TLFS118, TLFS119, TLFS120, TLFS121, TLFS122, TLFS123, TLFS124, TLFS125, TLFS126, TLFS127, TLFS128, TLFS130, TLFS134, TLFS135.

³⁷ Eksemplerne er: NUL17, NUL18, NUL19, NUL20, NUL25, NUL26, NUL30, NUL32, NUL33, NUL40, NUL41, NUL42, NUL51, NUL52, NUL57, NUL60, NUL68, NUL71, NUL72, NUL82, NUL83, NUL86, NUL87, NUL88, NUL89, NUL90, NUL91, NUL92, NUL94, NUL97.

fordi den opkaldte afviser opkaldet fx ved at slukke telefonen eller tage samtalen og afbryde. Det er ikke muligt ud fra datainformationerne om nulopkaldene at se hvad der er sket, men i nogle eksempler tematiserer deltagerne efterfølgende via sms eller samtale de handlinger der er foretaget (se næste afsnit). Den tidsmæssige forskydning mellem genpåkaldelsesopkaldet og opkaldet forinden er i de fleste tilfælde under ét minut (55 tilfælde³⁸), i nogle tilfælde få minutter (17 tilfælde³⁹) og i enkelte tilfælde mellem en halv og en hel time (5 tilfælde⁴⁰).

5.5.2 Åbning

I 58 ud af de 77 tilfælde tager genpåkaldelsesopkaldet form af endnu et nulopkald⁴¹ eller et telefonsvareropkald⁴² uden at en samtale åbnes. Hvis genpåkaldelsesopkaldet tager form af et nulopkald eller et telefonsvareropkald, følges det typisk af et eller flere genpåkaldelsesopkald (NUL17ff, NUL25ff, TLFS32ff, NUL40ff, TLFS42ff, TLFS47ff, NUL51ff, TLFS82ff, NUL82ff, TLFS108ff, TLFS134ff). I det mest ekstreme tilfælde foretager Malene 27 genpåkaldelsesopkald til Sara (TLFS108ff). Flere på hinanden følgende genpåkaldelsesopkald bliver muligvis foranlediget af at det for opkalderen er muligt at afgøre om den opkaldtes telefon er slukket (så går telefonsvareren i gang med det samme), eller om telefonen blot ikke bliver taget eller ligefrem bliver afbrudt. Hvis telefonen ikke tages eller afbrydes, synes det at anspore opkalderen til at forsøge igen.

³⁸ TLFS3-S6, TLFS14-TLFS15, NUL17-TLFS18, TLFS18-NUL17, NUL18-TLFS19, TLFS19-NUL18, NUL19-TLFS120, TLFS20-S39, TLFS21-S43, NUL25-NUL26, NUL26-S80, NUL30-TLFS33, TLFS33-TLFS34, NUL32-S95, NUL33-S96, NUL41-S107, NUL42-NUL43, TLFS42-TLFS43, TLFS43-S111, NUL51-NUL52, NUL52-TLFS56, TLFS60-TLFS61, NUL57-NUL58, TLFS66-TLFS67, NUL68-NUL69, NUL72-S202, NUL82-NUL83, TLFS107-S248, TLFS108-TLFS109, TLFS111-TLFS112, TLFS112-TLFS113, TLFS113-TLFS114, TLFS114-TLFS115, TLFS116-NUL86, TLFS117-NUL87, TLFS119-TLFS120, TLFS120-TLFS121, TLFS121-NUL88, NUL88-TLFS122, TLFS122-TLFS123, TLFS123-TLFS124, TLFS124-NUL89, NUL89-TLFS125, TLFS125-TLFS126, TLFS126-NUL90, NUL90-TLFS127, TLFS127-TLFS128, TLFS128-NUL91, NUL91-TLFS129, TLFS130-S259, NUL92-S260, NUL94-S271, TLFS134-TLFS135, TLFS135-NUL97.

³⁹ NUL40-NUL41, TLFS32-NUL30, TLFS54-S139, TLFS55-S142, TLFS56-NUL53, NUL60-NUL61, NUL71-S195, TLFS82-TLFS83, TLFS83-TLFS84, NUL83-NUL84, TLFS109-TLFS110, TLFS110-TLFS111, TLFS115-TLFS116, NUL86-TLFS117, NUL87-TLFS118, TLFS118-TLFS119, NUL97-NUL98.

⁴⁰ TLFS47-TLFS48, TLFS48-TLFS49, TLFS49-S120, TLFS70-TLFS71, TLFS84-TLFS85.

⁴¹ TLFS18-NUL18, TLFS19-NUL19, NUL25-NUL26, TLFS32-NUL30, NUL40-NUL41, NUL42-NUL43, NUL51-NUL52, TLFS56-NUL53, NUL60-NUL61, NUL57-NUL58, NUL82-NUL83, NUL83-NUL84, TLFS116-NUL86, TLFS117-NUL87, TLFS121-NUL88, TLFS124-NUL89, TLFS126-NUL90, TLFS128-NUL91, TLFS135-NUL97, NUL97-NUL98.

⁴² TLFS14-TLFS15, NUL17-TLFS18, NUL18-TLFS19, NUL19-TLFS120, NUL30-TLFS33, TLFS33-TLFS34, TLFS42-TLFS43, TLFS47-TLFS48, TLFS48-TLFS49, NUL52-TLFS56, TLFS60-TLFS61, TLFS66-TLFS67, TLFS70-TLFS71, TLFS82-TLFS83, TLFS83-TLFS84, TLFS84-TLFS85, TLFS108-TLFS109, TLFS109-TLFS110, TLFS110-TLFS111, TLFS111-TLFS112, TLFS112-TLFS113, TLFS113-TLFS114, TLFS114-TLFS115, TLFS115-TLFS116, NUL86-TLFS117, NUL87-TLFS118, TLFS118-TLFS119, TLFS119-TLFS120, TLFS120-TLFS121, NUL88-TLFS122, TLFS122-TLFS123, TLFS123-TLFS124, NUL89-TLFS125, TLFS125-TLFS126, NUL90-TLFS127, TLFS127-TLFS128, NUL91-TLFS129, TLFS134-TLFS135.

Kun i 5 tilfælde opgiver opkalderen efter første genpåkaldelsesopkald (TLFS15, TLFS61, TLFS67, TLFS71, NUL69).

Et første genpåkaldelsesopkald dobbelttjekker gennem genpåkaldelsen om det virkelig ikke er muligt at opnå kontakt. Efterfølgende genpåkaldelsesopkald synes at insistere på at kontakt er mulig, og faktisk lykkedes det at opnå samtalekontakt i 8 af de 11 eksempler med flere på hinanden følgende genpåkaldelsesopkald (NUL17ff, NUL25ff, TLFS32ff⁴³, NUL40ff, TLFS42ff, TLFS47ff, NUL51ff, TLFS108ff⁴⁴). Forventningen om mulig kontakt har i 5 af de 11 eksempler med flere på hinanden følgende genpåkaldelsesopkald basis i tidligere aftaler som fremgår af den foregående kommunikation (ikke vist, se eventuelt bilag B). Ud fra hvad der er gået forud kan Runes gentagne opkald forstås som 'tag den nu, hold nu op med at være sur' (NUL17ff), Katrines kan forstås som 'du har lovet at være her nu, hvorfor er du her ikke, og hvornår kommer du?' (TLFS32ff), Michael synes at sige 'du sagde jeg skulle ringe, hvorfor tager du den ikke?' (NUL51ff), Anders synes at sige 'hvad foregår der, har du ikke fået min sms?' (TLFS82ff) og Malene synes at udtrykke 'hvorfor tager du ikke telefonen når du sagde jeg skulle ringe efter koncerten så vi kunne mødes?' (TLFS108ff). Flere på hinanden følgende genpåkaldelsesopkald kan altså forstås bebrejdende og anklagende, og de baserer sig på en forventning om den opkaldtes tilgængelighed selv om forbindelse ikke blev opnået i første omgang. Forventningen har i nogle tilfælde basis i tidligere aftaler, og den indfries ofte i form af samtalekontakt i sidste ende.

I 18 tilfælde tager genpåkaldelsesopkaldet form af en samtale⁴⁵. For disse tilfælde gælder det at åbningen udspiller sig som en standardåbning med gensidig identifikation, genkendelse og hilsen *eller* refererer tilbage til tidligere kommunikation og former sig efter det (som 'opfyldelsesopkald' (S80, S96, S259), 'opfyldelsesopkald'/'svaropkald' (S6) og 'reparationsopkald' (S44)). Her først standardåbningerne med gensidig identifikation, genkendelse og hilsen:

(Katrine/S95)
 3146 Fe: hallo det er Felix?
 3147 Ps: (0.2)
 3148 Ru: ja det er Rune?
 3149 Ps: (0.3)

⁴³ I dette tilfælde fremgår det først senere i datamaterialet at kontakt opnås (af S91).

⁴⁴ I dette tilfælde fremgår det først senere i datamaterialet at kontakt opnås (af S255).

⁴⁵ TLFS3-S6, TLFS20-S39, TLFS21-S43, NUL20-S44, NUL26-S80, NUL32-S95, NUL33-S96, NUL41-S107, TLFS43-S111, TLFS49-S120, TLFS54-S139, TLFS55-S142, NUL71-S195, NUL72-S202, TLFS107-S248, TLFS130-S259, NUL92-S260, NUL94-S271.

3150 Fe: hej hej?
 3151 Ps: (0.5)
 3152 Ru: hej Felix? .hhh e[:h >jeg vil bare spørge< om du kan flave noget
 3153 Fe: [hej
 3154 Ru: i dag måske
 [...]

(Daniel/S107)

23 Da: det Daniel
 24 Ps: (0.4)
 25 Ka: >hej Daniel hvor er du henne<
 26 Ps: (1.1)
 27 Da: jeg er i- (.) bussen
 28 Ps: (0.3)
 29 Da: jeg er (.) på vej
 30 Ps: (0.4)
 31 Ka: nå okay >det var mere fordi< undskyld jeg har
 32 lagt på så mange gange men de:t fordi så- (0.4)
 33 så kommer Torben li:ge og ser mig ringe fi
 34 telefonen og s[å-f
 [...]

(Daniel/S111)

235 Ka: hallo de:t Katrine
 236 Ps: (0.4)
 237 Da: det Daniel
 238 Ps: (0.6)
 239 Ka: he::j? .h
 240 Ps: (0.2)
 241 Da: hej Trine:. e::h nu har jeg fået fri
 242 fra: sang ↑ikk
 243 Ka: o↓kayh
 244 Ps: (0.3)
 245 Da: ska jeg (.) >så ikk< komme hjem til dig
 246 eller[:. ()
 [...]

(Daniel/S120)

[...] ((Felix' lillesøster tager telefonen))
 776 Fe: hallo det Felix
 777 Ps: (0.4)
 778 Da: hej Felix?
 779 Ps: (0.2)
 780 Fe: hej Daniel
 781 Ps: (0.4)
 782 Da: .hhh he:j Felix e:::h. Rune sagde at du havde
 783 skaffet n:- nogen flere billetter
 [...]

(Daniel/S142)

1813 Da: det Daniel
 1814 Ps: (0.4)
 1815 Mi: hey Daniel det er Michael
 1816 Ps: (0.7)
 1817 Da: h*e:*j=
 1818 Mi: =(pornebajer) ((henvendt til personer i baggrund?))
 1819 Ps: (1.2)
 1820 Da: hej?
 1821 Mi: hej
 1822 Ps: (0.5)
 1823 Mi: næ: ne:j (°så:n°)
 1824 Ps: (1.1)
 1825 Mi: hej?
 1826 Ps: (0.8)
 1827 Da: hej
 1828 Mi: hva lav[er] du?
 1829 Da: [()]
 1830 Ps: (0.7)
 1831 Da: jeg spiser
 1832 Ps: (0.4)

1833 Mi: hos hvem
 1834 Ps: (0.7)
 1835 Mi: hos Rune
 1836 Ps: (0.5)
 1837 Mi: hos Rune >nå okay< ved du om der er fest nogen steder
 1838 i aften?

[...]

(Maja/S202)

879 Maj: de:t Maja
 880 Ps: (0.2)
 881 Mi: he:y Maja det er Michael
 882 Ps: (0.6)
 883 Maj: he:j?
 884 Ps: (.)
 885 Mi: den der efterskole du sku ind på >den der ligger lige ved
 886 siden af Boserup< ikk?
 887 Ps: (0.6)
 888 Maj: jo
 889 Mi: der skal min kusine os hen

[...]

(Malene/S248)

1677 Sa: hal↑lo
 1678 Ps: (0.6)
 1679 Ma: >det Malene<
 1680 Ps: (0.4)
 1681 Sa: he::j e::m: vi sidder lige og spiser kan jeg ringe
 1682 til↑bage om lidt

[...]

(Malene/S260)

2883 Sa: hallo. (.) e:m: har du sagt til Rofy jeg er sammen
 2884 med ↑Tranbæk ((Sara er opkalder))
 2885 Ps: (0.7)
 2886 Ma: nej hehh
 2887 Ps: (0.7)
 2888 Sa: ffordi Rofy sk-f
 2889 Ps: (0.2)
 2890 Sa: >fog så:nf .hh<
 2891 Ps: (0.2)
 2892 Sa: I:NGen ved det nærmest ↑ikk
 2893 Ps: (0.2)
 2894 Sa: altså [sån at jeg er hjemme hos ham og sove ↑ikk

[...]

(Malene/S271)

3326 Na: det Nana?
 3327 Ps: (0.4)
 3328 Maj: det Maja
 3329 Ps: (0.4)
 3330 Na: hej?
 3331 Ps: (0.4)
 3332 Ka: det Kar[sten
 3333 Maj: [hej,
 3334 Ps: (.)
 3335 Na: hallo det er Nana? (.) e*::-* Karsten bare læg på det er til mig
 3336 Ps: (1.3) ((rør lægges på))
 3337 Na: hej Ma[ja
 3338 Maj: [.h hehh .HH hej .hh
 3339 Na: [()
 3340 Maj: [()
 3341 Ps: (0.3)
 3342 Na: hehh he he .h[hh
 3343 Maj: [nej havde fået sån en seddel ↑ikk (.) e::m med
 3344 () >sån et eller andet<
 3345 Ps: (0.3)
 3346 Na: jo det der elev- demonstration

[...]

I alle tilfældene udspilles en trinvis identifikation og genkendelse som var det et første-opkald. Ærindet med opkaldet indledes i opkalderens anden tur (S95: 3152, S111: 241, S120: 782, S202: 885), dog ikke i S248 hvor den opkaldte blokerer med *vi sidder lige og spiser kan jeg ringe tilbage om lidt*, og heller ikke i S142 og S271 hvor en udveksling med en tredjepart påbegyndes. I to afvigende tilfælde indleder opkalderen allerede i sin første tur sit ærinde: I S107 er en relevant faktor i opkalderens forhastede ærinde-introduktion måske Katrines efterfølgende: *undskyld jeg har lagt på så mange gange men de:t fordi så- (0.4) så kommer Torben li:ge og ser mig ringe Æi telefonen og s[å-£ (l. 31-34)*. Torben er Katrines lærer, da hun ringer i hans time, vil hun muligvis fremskynde opkaldet. I S260 er Sara endnu tidligere ude idet hun allerede efter det hørbare klik der indikerer at Malene har taget telefonen, begynder at tale: *hallo. (.) e:m: har du sagt til Rofy jeg er sammen med ↑Tranbæk (l. 2883-2884)*. Her hænger den forhastede præsentation af ærindet med opkaldet muligvis sammen med emnets prækære karakter (jf. l. 2992-2994 samt Saras halvt ængstelige, halvt grinende smilestemme i l. 2888-2890).

I forlængelse af standardåbningen konstrueres ærindet med opkaldet i ingen af tilfældene som et fortsat emne. I S107 kunne Katrines *hvor er du henne<* (l. 25) ligne et fortsat emne, men opkaldet finder sted mandag kl. 9.14 og må formodes at relatere sig til at Daniel ikke er mødt i skole endnu selv om deres undervisningstimer er startet. De få steder hvor det vises at emnet har været snakket om før, har emnet en ny drejning, fx *den der efterskole du sku ind på [...] der skal min kusine os hen* (S202: 885-889).

Som anført ovenfor kan åbningen imidlertid også behandles af parterne som fortsat interaktion i forhold til et opkald før opkaldsforsøget (S6, S39, S43, S44, S80, S96, S139, S195, S259)⁴⁶. I de pågældende tilfælde former de sig i stedet som 'svar-opkald'/'opfyldelsesopkald' (S6), 'opfyldelsesopkald' (S80, S96) og 'reparations-opkald' (S44), og de analyseres i deres respektive afsnit eftersom de opfører sig som resten i deres gruppe⁴⁷. Det vil sige at eftersom åbningen udspiller sig som en standard-åbning eller refererer tilbage til endnu tidligere kommunikation og former sig efter det, så konstrueres genpåkaldelsesopkaldene egentlig ikke som fortsat interaktion i forhold

⁴⁶ S39, S43, S139 og S195 analyseres ikke eftersom den foregående kommunikation de refererer til, ikke fremgår af datamaterialet.

⁴⁷ S6 behandles i afsnit 4.1.1 + 5.4, S44 i afsnit 5.2, S80 i afsnit 5.4 og S96 i afsnit 5.4.

til det/de foregående opkaldsforsøg. Eller sagt med andre ord: Det tematiseres ikke at der har fundet opkaldsforsøg sted.

Den opkaldtes tilgængelighed tematiseres i åbningen i to tilfælde, og denne tematisering kan måske vise tilbage til at genpåkaldelse har været nødvendigt: I S142 spørger opkalderen *hva laver du?* (l. 1828) som kan gå på at opkalderen ikke kom igen de første tre gange, og i S248 anfører Sara *vi sidder lige og spiser kan jeg ringe tilbage om lidt* (l. 1681) der kan tages som en forklaring på at hun ikke tog imod opkaldet i første omgang. I begge tilfælde er tematiseringen dog tvetydig: *hva laver du?* (S142: 1828) kan lige så vel forstås som et første emne eller som en førstedel af en præsekvens til ærindet med opkaldet. Tilsvarende henviser Saras *vi sidder lige og spiser kan jeg ringe tilbage om lidt* (S248: 1681) ikke direkte til at Malene har ringet en gang tidligere. Det vil sige at hvis der finder en tematisering af opkaldsforsøg sted, så sker på en meget indirekte måde.

Eftersom det i åbningen i genpåkaldessamtalen ikke eller kun indirekte tematiseres at opkaldsforsøg har fundet sted forud for opkaldet, markeres opkaldet kun i begrænset grad som fortsat interaktion. Men det at opkaldsforsøgene kán tematiseres, gør det muligt at se en manglende tematisering som 'mærkbart fraværende' (Sacks 1992). Med andre ord: Der noget selvmodsigende i at insistere på kontakt gennem flere på hinanden følgende opkaldsforsøg og så, når kontakt opnås, kun sjældent tematisere eller kun indirekte tematisere at det ikke var muligt at opnå kontakt i første omgang. Der signaleres altså på én gang at opnåelsen af kontakt er uopsætteligt samtidig med at når kontakten opnås, så udspilles der en åbning uden markering af at noget er specielt vigtigt. Dermed ser det ud til at det er kontakten i sig selv der markeres som magtpålgende, ikke samtaleærindet. Desuden kan det, at en tematisering af opkaldsforsøgene ikke finder sted eller kun finder sted på en indirekte måde, ses som parternes gensidige opretholdelse af relationen som ligeværdig: Hvis opkalderen tematiserer at han har prøvet at ringe mange gange, uden at han samtidig har et specielt uopsætteligt ærinde med opkaldet, så risikerer han at fremstå som lidt for afhængig af relationen. Hvis den opkaldte til gengæld tematiserer at han er opmærksom på den andens gentagne opkaldsforsøg uden måske at have en god grund til ikke at have været tilgængelig, så risikerer han at fremstille sig selv som lidt for uafhængig af relationen. Ved altså at undgå en tematisering af hvorfor kommunikation ikke var muligt i første omgang og gennemspille op-

kaldet som om opkaldsforsøgene ikke har fundet sted, viser parterne hinanden at der ikke er nogen ubalance i hvem der har ringet hvor meget til hvem.

I et enkelt tilfælde tematiseres det rent faktisk at et opkaldsforsøg har fundet sted:

```
(Katrine/S6)
229 → Ka:      (hva skete) der
230   Ps:      (0.4)
231   Maj:     °°hm°° det ved jeg ikk jeg ringed og så e::h.
232   Ps:      (0.5)
233   Maj:     .hh
234   Ps:      (0.3)
235   Maj:     et el andet
236   Ps:      (0.4)
237   Maj:     *sagde* d[en så
238   Ka:      [ °nå°
239   Ps:      (1.1)
240   Ka:      (hve dan) g*år* du og laver
[ ... ]
```

I S6 anfører Katrine som svar på opkaldet (l. 229) noget som Maja synes at forstå som 'hvad skete der' med reference til det forudgående forløb hvor Katrine har bedt Maja ringe sig op (S5), men Maja har mødt Katrines telefonsvarer (TLFS3). Når Katrines (*hva skete*) *der* (S6: 229) ikke har samme tvetydige kvalitet som de ovenstående tematiseringer, kan det hænge sammen med at Katrine og Maja har aftalt i en arrangement-sekvens at Maja skulle ringe, og Majas opkald har således allerede været et emne. Det ser således ud til at kommunikation før opkaldsforsøget, fx en arrangement-sekvens om et senere opkald, kan medføre en tematisering af at det ikke har været muligt at komme igennem.

5.5.3 Opsamling

Genpåkaldelsesopkaldet kendetegnes ved at det finder sted i umiddelbar forlængelse af et samtaleforsøg i form af et telefonsvareropkald eller et nulopkald. Hvis genpåkaldelsesopkaldet tager form af endnu et nulopkald eller et telefonsvareropkald, følges det typisk af et eller flere genpåkaldelsesopkald. Et første genpåkaldelsesopkald dobbelttjekker muligheden for kontakt mens flere på hinanden følgende genpåkaldelsesopkald synes at insistere på at samtale kan opnås. Opkalderens opkaldsforsøg kan forstås som kommunikation gennem en registrering af opkalderidentitet og antal opkald på den opkaldtes telefon (hvis den er tændt). Denne kommunikation er meget implicit og afhængig af hvad der er gået for sig mellem parterne forud for opkaldet, og især mange på

hinanden følgende opkald kan forstås som talende. I telefonsvareropkaldene lægges der generelt ikke nogen besked, og i det ene tilfælde hvor der rent faktisk lægges en besked (TLFS54), behandles den som ikke-hørt af begge parter i den efterfølgende samtale.

Når genpåkaldelsesopkaldet tager form af en samtale, udspiller åbningen sig som en standardåbning *eller* konstrueres som fortsat interaktion til opkald før opkaldsforsøget. Det tematiseres ikke, eller det tematiseres kun indirekte at det ikke har været muligt at opnå forbindelse i første omgang. Dette gælder dog ikke nødvendigvis for opkald der refererer tilbage til tidligere opkald før opkaldsforsøget.

Genpåkaldelsesopkaldet baserer sig på en praksis hvor tilgængelighed forudsættes i relationen. Opnås der ikke forbindelse i første omgang, foretages der endnu et opkald. Og endnu et – indtil telefonen tages. Ikke alle opkaldsforsøg fører dog til genpåkaldelsesopkald, og nogle gange har genpåkaldelsesopkaldet basis i aftaler i tidligere kommunikation (dvs. at den opkaldte har lovet at være tilgængelig på det efterfølgende opkaldstidspunkt). Det tyder på at forventningen om den anden parts tilgængelighed er mindre i forbindelse med opkald end i forbindelse med sms-kommunikation hvor tilgængelighed altid forudsættes (jf. besvarelsenormen behandlet i afsnit 3.2). Ikke desto mindre er genpåkaldelsesopkaldet ret så insisterende.

Eftersom det i åbningen i genpåkaldessamtalen ikke tematiseres direkte at opkaldsforsøg har fundet sted forud for opkaldet, markeres opkaldet kun i begrænset grad som fortsat interaktion. I stedet samarbejder parterne om at behandle opkaldet som om opkaldsforsøg forinden ikke har fundet sted. Det betyder samtidig at de ikke markerer den skævhed der kan være i at den ene har prøvet at få fat i den anden uden at han var tilgængelig. Derved konstruerer de deres relation som ligeværdig.

Genpåkaldelsesopkaldet er en social praksis som er særlig knyttet til mobiltelefonens affordability mobilitet. Eftersom telefonen er mobil og kan tages med rundt omkring, er det muligt at forudsætte tilgængelighed. Et andet funktionelt aspekt ved mobiltelefonen der relevant i forbindelse med genpåkaldelsesopkaldet, er telefonens registrering af opkalderidentitet og antal opkaldsforsøg. Denne registrering betyder at opkaldsforsøgene kan forstås som kommunikation, og den gør det muligt også for den opkaldte at tematisere opkaldsforsøgene. Det er bemærkelsesværdigt at telefonsvareren meget sjældent benyttes til at lægge en besked. Dette står i modsætning til almindelig fastnettelefonvarer-praksis hos voksne (jf. Mercier 1997). De manglende telefonsva-

rerbeskeder understøtter imidlertid den ovennævnte praksis med at undgå en fremhævelse af at opkaldsforsøg har fundet sted.

5.6 Konklusion

I dette kapitel har jeg undersøgt relationen mellem opkald der hænger sammen i et kommunikationsforløb. Kapitlet har identificeret 5 typer af opkald der handlingsmæssigt er knyttet til et foregående opkald: fortsættelsesopkaldet, reparationsopkaldet, genoptagelsesopkaldet, opfyldelsesopkaldet og genpåkaldelsesopkaldet. De forskellige samtaletyper følger efter opkald hvor forbindelsen afbrydes (fortsættelsesopkaldet), hvor den ene part lægger på uden lukning eller gennemfører lukning uden den andens samtykke (reparationsopkaldet), hvor samtalen ikke lægger op til yderligere kommunikation (genoptagelsesopkaldet), hvor samtalen afsluttes med en anmodning/et løfte om et senere opkald (opfyldelsesopkaldet) og hvor forbindelse ikke opnås (genpåkaldelsesopkaldet).

Kapitlets endelige form afspejler ikke at alternative kategoriseringer har været afprøvet. Kapitlet er således baseret på en række valg der for mig har været den bedst mulige løsning på at finde en overordnet kategorisering af den måde hvorpå opkalds-serier konstituerer sig. Denne kategorisering har indarbejdet samtlige eksempler i data-materialet, og hver kategori fremstår som kvalitativt forskellig fra de andre.

De prototypiske åbninger for hver af samtaletyperne kan illustreres med disse to oversigter:

Fortsættelsessamtale 'hallo'/hilsen 'hallo' Hilsen/'ja'	Reparationssamtale 'hallo'/Selvid v. navn Ærinde m. opkald	Genoptagelsessamtale 'ja'/hilsen Ærinde m. opkald
Genpåkaldelsessamtale Selvid v. navn Selvid v. navn/Hilsen Hilsen Ærinde m. opkald	Opfyldelsessamtale efter løfte Selvid v. navn/'hallo' Hilsen Hilsen Ærinde m. opkald	Opfyldelsessamtale efter anmodning 'hallo'/Selvid v. navn Hilsen/Selvid v. navn [Hilsen + 'hvordan går det' 'det går fint'] Ærinde m. opkald

Tabel 6: Oversigt over åbninger i opkald efter opkald i sammenhængende kommunikationsforløb

Af oversigten er det tydeligt at reparationssamtalen og genoptagelsessamtalen i deres åbning ligner hinanden: I begge overspringes en trinvis identifikation og genkendelse til fordel for en hurtig indgang til samtalens ærinde. Tilsvarende ligner genpåkaldelsessamtalen og opfyldelsessamtalen efter løfte hinanden: Først efter en trinvis identifikati-

on, genkendelse og hilsen præsenterer opkalderen sit ærinde med opkaldet. Selv om disse åbninger strukturelt set fremstår ens, er det arbejde parterne i åbningen udfører forskelligt. Dette arbejde bliver tydeligt i analyserne af den faktiske produktion af åbningen hvor parterne gensidigt viser for hinanden hvad de sidst var i gang med, og hvad de nu er i gang med. Her konstruerer parterne deres ytringer således det er muligt for den anden part at se og behandle ytringerne dels som forbundet med den foregående kommunikation, dels som nye handlinger. Den løbende mobilkommunikation er således en situeret præstation.

Ifølge Sacks kan to parter i en telefonsamtale på forskellige måder vise hinanden 'my mind is with you': *Now, in the middle of a conversation, we know well, in some ways, who it is we're talking to. And there are enormously elaborated ways in which we bring off that 'my mind is with you' [...] And the question is, at the beginning of a conversation, how rapidly can parties achieve that sort of a thing?* (Sacks 1992b: 166-167). Sacks anfører at "how's your mother" er et eksempel på at en part (velvidende at den anden parts mor var syg sidst de talte) meget tidligt, som første emne i samtalen, kan vise 'my mind is with you' (Sacks 1992b: 167). I opkaldene i dette kapitel er parterne endnu tidligere ude med at vise for hinanden at de helt på højde med hvad de sidst var i gang med. Allerede inden første emne opnår parterne i mange tilfælde at vise dette for hinanden. Ved at opvise en sådan høj grad af tilstedeværelse over for hinanden viser de og (gen)skaber en tæt relation. Denne tætte relation er blandt andet baseret på at man ringer op igen hvis opkaldet man er i gang med, bliver afbrudt (fortsættelsesopkaldet), at man søger forsoning efter uoverensstemmelser (reparationsopkaldet), at man gensidigt opdaterer hinanden ved ændrede omstændigheder og er fleksibel i forbindelse med mødeplanlægning (genoptagelsesopkaldet), at man forpligter sig over for hinanden, holder hvad man lover og gør hinanden tjenester (opfyldelsesopkaldet), og at man forventer tilgængelighed og opretholder en ligeværdig relation ved at undgå en fremhævelse af manglende tilgængelighed (genpåkaldelsesopkaldet).

Selv om orienteringen mod opkald i serier er høj blandt de unge i datamaterialet, betyder det ikke at alle opkald indgår i serier, og det betyder heller ikke at to parter altid vil konstruere to på hinanden følgende opkald som sammenhængende. Når et genopkald finder sted konstrueres det som et genopkald af parterne i fællesskab (og hvis en af parterne ikke er med på det, er der noget særligt på spil). Desuden er genopkaldet begrun-

det: det foregående opkald blev afbrudt (fortsættelsesopkaldet, reparationsopkaldet) eller opnåede ikke forbindelse (genpåkaldelsesopkaldet), en begrundet anmodning/et begrundet løfte om et senere opkald har fundet sted (opfyldelsesopkaldet) eller omstændigheder der var forudsat i den foregående samtale er ændrede (genoptagelsesopkaldet).

De forskellige praksisser som hver af opkaldstyperne konstituerer, er i forskellig grad knyttet til mobiltelefonens specielle affordances. Særligt genoptagelsesopkaldet, opfyldelsesopkaldet og genpåkaldelsesopkaldet udnytter mobiltelefonens affordances: I genoptagelsesopkaldet og opfyldelsesopkaldet er en af parterne eller dem begge i bevægelse og ringer for at confirmere eller forhandle mødested og -tidspunkt, og i genpåkaldelsesopkaldet forudsættes tilgængelighed. Derudover giver mobiltelefonens nummervisningsfunktion og registrering af opkaldsforsøg mulighed for at telefonsvareropkald og nulopkald kan forstås og blive behandlet som kommunikation (opfyldelsesopkaldet, genpåkaldelsesopkaldet). Nulopkaldene er dog meget vanskelige at arbejde med – dels fremgår det ikke af datamaterialet om modtagerens mobiltelefon er tændt eller slukket, og det er derfor ikke til at vide om opkaldene registreres eller ej, dels er det umuligt at vide om der rent faktisk, som jeg har antaget, er tale om et samtaleforsøg. I Kasesniemi 2003 omtales det at nulopkald som pilari-opkald kan benyttes alene som signal til at forvarsle en samtale, og jeg kan ikke vide om nulopkaldene i mit materiale gør noget lignende. For nærmere at indkredse en praksis omkring nulopkald vil det være nødvendigt at interviewe deltagerne.

Kapitlet vidner desuden om at interaktionelle praksisser, som vi kender fra fastnettelefonen, videreføres når de unge i datamaterialet bruger deres mobiltelefon. Det gælder fx at den opkaldte og opkalderen med deres første tur i åbningen i fællesskab kan rammesætte opkaldet som et opkald der hænger sammen med et foregående opkald (jf. Schegloff 2004 [1970]), at en samtale kræver en kollaborativ lukning (fortsættelsesopkaldet, reparationsopkaldet, jf. Schegloff og Sacks 1973), og at en arrangement-sekvens kan være organiserende for relationen mellem to samtaler (opfyldelsesopkaldet, jf. Button 1991 og Manceron 1997). Således kan man sige at unge i mobiltelefonen benytter hverdagssamtalens og fastnettelefonssamtalens normer for interaktion samtidig med at de udvikler nye interaktionsformer.

6.0 Konklusion

6.1 Mobilkommunikation som løbende kommunikation

Afhandlingen har præsenteret det argument at unges mobilkommunikation konstruerer sig som løbende kommunikation over tid. Sms-beskeder indgår i sms-dialoger, beskeder og samtaler væves sammen i sammenhængende kommunikationsforløb, og samtaler forløber i serier. Afhandlingen viser hvordan parterne konstruerer deres ytringer sådan det er muligt for den anden part at forstå ytringerne og behandle dem som forbundet med den foregående kommunikation. Den løbende mobilkommunikation er således en genkommende, situeret præstation som udføres af parterne i fællesskab.

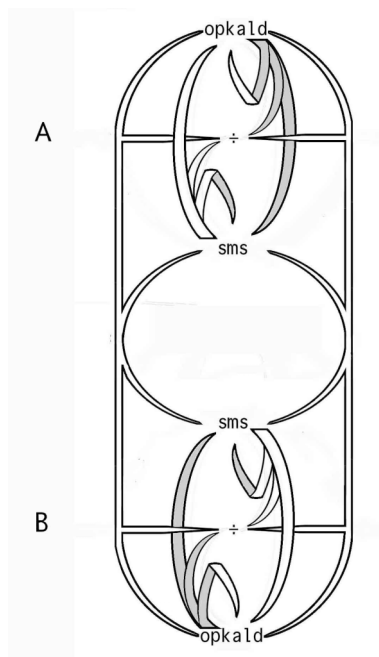
Sms-kommunikationen viser sig som grundlæggende dialogisk i et a-b-a-forløb, og fremdriften i dialog-strukturen sikres af en besvarelsesnorm der går ud på at en første-besked er svarkrævende. En første-besked får typisk en svar-besked, og hvis ikke, vil afsenderen af første-beskeden sende en rykker-besked. Den løbende sms-kommunikation opretholdes også af ikke-eksplicite lukninger der sikrer at kommunikationen til hver en tid kan genoptages, med en genoptagelsesbesked.

Sms-beskeder og opkald spiller sammen i sammenhængende kommunikationsforløb. Opkald kan konstrueres som sammenhængende med foregående sms-beskeder som et svaropkald (efter en svarkrævende sms), et rykkeropkald (efter en manglende sms), et genoptagelsesopkald (efter en afsluttet sms-udveksling) eller et opfyldelsesopkald (efter en sms med en anmodning/et løfte om et opkald). Sms'er kan tilsvarende konstrueres som sammenhængende med foregående opkald, som en erstatningsbesked (efter et samtaleforsøg), en genoptagelsesbesked (efter en samtale med uafsluttede anliggender), en epilogsbesked (efter en samtale med uafsluttede anliggender), en svarbesked (efter en samtale med en udsat anden part), en rykkerbesked (efter et manglende opkald) eller en opfyldelsesbesked (en samtale med en anmodning/et løfte om at sende en besked).

Opkald indgår i serier hvor et opkald kan relatere sig til et foregående opkald som et fortsættelsesopkald (efter et afbrudt opkald), et reparationsopkald (efter en samtale afsluttet uden den ene parts samtykke), et genoptagelsesopkald (efter en samtale

med uafsluttede anliggender), et opfyldelsesopkald (efter et opkald med en anmodning/et løfte om et opkald) eller et genpåkaldelsesopkald (efter et opkaldsforsøg).

Modellen, introduceret i første kapitel, afspejler samtlige relationer i datamaterialet mellem sms'er og opkald. De to kommunikerende parter, A og B, har samme handlemuligheder i forhold til hinanden, men for eksemplets skyld er der i det efterfølgende skema taget udgangspunkt i A:

Figur 3: Mobilaktiviteter i sammenhængende kommunikationsforløb

	Sms-sms	Sms-opkald	Opkald-sms	Opkald-opkald
Svar	Asms-Bsms	Asms-Bopkald	(Aopkald-A/Bsms)	(Aopkald-A/Bopkald)
Rykker	B÷sms-Asms	B÷sms-Aopkald	(B÷opkald-Asms)	((B÷opkald-Aopkald))
Genoptagelse	Asms-A/Bsms	Asms-A/Bopkald	Aopkald-A/Bsms	Aopkald-A/Bopkald
Opfyldelse	(Asms-A/Bsms)	Asms-A/Bopkald	(Aopkald-A/Bsms)	Aopkald-A/Bopkald
Erstatning			Aopkald-A/Bsms	
Epilog			Aopkald-A/Bsms	
Fortsættelse				Aopkald-A/((B))opkald
Reparation				Aopkald-A/Bopkald
Genpåkaldelse				Aopkald-Aopkald

Tabel 7: Oversigt over samtlige relationer mellem sms-beskeder og opkald i sammenhængende kommunikationsforløb

Skemaet illustrerer hvordan de to kommunikerende parter kan relatere de forskellige besked- og opkaldstyper til hinanden, samtidig med at det viser mulige veje i modellen, fx Asms-Bsms (A sender en sms, B sender en svar-sms). Parentes markerer få tilfælde.

Af oversigten fremgår det også at der er en række typer der går igen i de forskellige kombinationer, samtidig med at nogle typer synes at være mediespecifikke. 'Svar'

og 'rykker' optræder især efter sms-beskeder idet sms-beskeder i højere grad end samtaler kan implicere en næste sekventiel handling. 'Genoptagelse' er operativ som sms efter både sms og opkald, desuden som opkald efter både sms og opkald. Det samme gælder for 'opfyldelse'; her synes opfyldelsesopkaldet dog at spille en større rolle end opfyldelsesbeskeden. 'Erstatning' og 'epilog' optræder kun efter opkald og er specifikke for opkald-sms-relationen: En erstatningsbesked kan sendes efter et opkaldsforøg, men en sms der ikke er afleveret, kan ikke erstattes af en samtale da modtagerens mobiltelefon i den omtalte situation vil være slukket⁴⁸. 'Epilog' er også kun operativ som besked i opkald-sms-relationen, måske på grund af dens monologiske natur. 'Fortsættelse', 'reparation' og 'genpåkaldelse' finder kun sted som opkald efter opkald eftersom opkald i modsætning til sms'er kan blive afbrudt eller ikke gå igennem. To opkaldstyper har en særlig status fordi de kan kombineres med andre typer, dvs. at samtaler kan have disse to funktioner på én gang: Opfyldelsesopkaldet kan kombineres med svaropkaldet, og genpåkaldelsesopkaldet kan kombineres med alle opkaldstyper (dog er der kun eksempler på kombination med svaropkald, opfyldelsesopkald og reparationsopkald i datamaterialet).

Det er interessant at genoptagelsessamtalen efter sms i nogle tilfælde gør mere ud af identifikation og genkendelse end genoptagelsessamtalen efter opkald:

Genoptagelsessamtale efter sms	Genoptagelsessamtale efter opkald
[Selvid v. navn Selvid v. navn/Hilsen] Hilsen Ærinde m. opkald	'Ja' /Hilsen Ærinde m. opkald

Tabel 8: Åbning i genoptagelsessamtale efter henholdsvis sms og opkald

Dette kunne betyde at medieskiftet fra sms til opkald kræver lidt mere interaktionelt arbejde af parterne. Men interaktionelle og situationelle omstændigheder spiller en lige så stor rolle i den forbindelse, fx vil en genoptagelsessamtale der finder sted et døgn efter det foregående opkald faktisk gennemspille gensidig identifikation og genkendelse (S113-S116). Man kan derfor ikke slutte at det er medieskiftet i sig selv der genererer forskellen. Analyserne af medieskiftet mellem sms og opkald (kapitel 4) viser også at medieskiftet i sig selv ikke synes at kræve mere arbejde af parterne med hensyn til at vise for hinanden hvem de er, og hvad de er i gang med. Desuden viser det sig, hvis

⁴⁸ Strengt taget kan man vel forestille sig at en modtagers sms-funktion ikke fungerede, og at en erstatningssamtale kunne finde sted, men det ville være en meget atypisk situation.

man sammenligner opfyldelsessamtalerne efter sms med opfyldelsessamtalerne efter opkald⁴⁹, at der her ikke er nogen tendens til at skiftet fra sms til opkald kræver ekstra interaktionelt arbejde:

Opfyldelsessamtale efter løfte i sms	Opfyldelsessamtale efter løfte i opkald
'hallo'	Selvid v. navn/'hallo'
Hilsen	Hilsen
Hilsen	Hilsen
Ærinde m. opkald	Ærinde m. opkald

Tabel 9: Åbning i opfyldelsessamtale efter løfte i henholdsvis sms og opkald

Opfyldelsessamtale efter anmodning i sms	Opfyldelsessamtale efter anmodning i opkald
'hallo'/Selvid v. navn	'hallo'/Selvid v. navn
Hilsen/Selvid v. navn	Hilsen/Selvid v. navn
[Hilsen + 'hvordan går det'	[Hilsen + 'hvordan går det'
'det går fint']	'det går fint']
Ærinde m. opkald	Ærinde m. opkald

Tabel 10: Åbning i opfyldelsessamtale efter anmodning i henholdsvis sms og opkald

I de to tabeller er det tydeligt at åbningen efter sms og åbningen efter opkald strukturelt set forløber stort set identitisk, og det vil sige at det også på den måde kan sluttes at de unge deltagere i datamaterialet behandler mobiltelefonen som ét medie ved ikke at tildele skift fra sms til opkald særligt interaktionelt arbejde.

6.2 Løbende kommunikation og sociale relationer

Den løbende kommunikation finder sted i lyd og skrift i hvad jeg har kaldt et mobilt samtalerum. Det mobile samtalerum aktiveres gennem kommunikationen og er først og fremmest et socialt rum der eksisterer på tværs af fysiske rum. Her mødes to personer, af og til flere, og de indgår i en social relation som derved vedligeholdes og udvikles. Det mobile samtalerum eksisterer ikke uafhængigt af deltagernes hverdagsliv og offline-relation, men er en del af det, indvirker på det og påvirkes af det.

Det mobile samtalerum opretholdes af den løbende kommunikation der skaber sammenhæng i et hverdagsliv der er præget af mange skift i fysiske rum og sociale relationer. Børn og unge der leger sammen på vejen som i Marjorie Goodwins etnografiske og konversationsanalytiske data fra begyndelsen af 70'erne er på mange måder et

⁴⁹ Det er ikke muligt at sammenligne svarsamtalerne og rykkersamtalerne efter henholdsvis sms og opkald da der er så få tilfælde der følger efter et opkald.

tidstypisk portræt (Goodwin 1991). Fællesskaber som det Goodwin beskriver, eksisterer nok stadig, men hovedparten af børn og unge lever i dag en mere opdelt hverdag i forskellige fysiske rum hvor de skal forholde sig og skifte mellem forskellige sociale relationer. Den løbende kommunikation med de nære relationer skaber sammenhæng i dette liv. Dagen igennem opretholdes der en kommunikationstråd hvor der udveksles informationer, holdninger, tanker og følelser, og hvor parterne løbende underretter hinanden om hvor de er, og hvad der sker.

Den direkte linje til de nære relationer og den konstante mulighed for kontakt giver sandsynligvis også de unge en følelsesmæssig tilfredsstillelse og bekræftelse. I overgangen fra 'den organiserede barndom' (Qvortrup 1994) til en dagligdag med relativt meget fritid og krav om selvstændighed skaber den løbende kontakt med de nære relationer tryghed. Samtidig matcher den løbende kommunikation en forhandlerkultur hvor aftaler og andre forhold løbende drøftes og justeres.

Det mobile samtalerum er afhængigt af engagement, gensidighed og tilgængelighed. Engagementet manifesterer sig gennem mange daglige kontakter. Gensidigheden viser sig i den dialogiske interaktion og en vekslen mellem den givende og den modtagende position i forhold til sms'er og opkald. Kravet og forventningen om tilgængelighed afspejles blandt andet i besvarelsenormen i sms-kommunikationen og i erstatningsbeskeder og genpåkaldelsesopkald når samtale ikke opnås i første omgang.

Den løbende kommunikation eksisterer ikke separat eller uafhængigt af det de unge ellers er i gang med. Af og til sker der en fuldstændig sammensmeltning som når Katrine sidder i bussen og har øjenkontakt og taler i mobiltelefon med Rune der sidder i samme bus (S43). Men mere almindeligt er det at parterne lader kommunikationen påvirke af og indvirke på det parterne i øvrigt er i gang med. De unge i datamaterialet synes relativt ubesværet at skabe en forbindelse mellem et fysisk rum med én relation og så det sociale rum i mobiltelefonen. Ofte inddrages den man er sammen med i den kommunikation man har over mobiltelefonen. På samme måde viser de unge i datamaterialet sig yderst kompetente i at have flere løbende kommunikationsforløb kørende på én gang. De skifter på et øjeblik ubesværet mellem kommunikationsforløb og relationer der kan have vidt forskellig karakter. En særlig strategi i den forbindelse er at sende den samme besked til flere hvorved parallelle kommunikationsforløb igangsættes.

Det er ikke så mærkeligt at forældregenerationen reagerer stærkt mod dette adfærdsmønster. Traditionelt er socialt samvær og nærvær blevet forbundet med et sted og et afgrænset antal personer, og ræsonnement lyder at eftersom man ikke kan være nærværende flere steder på én gang, må mobiltelefonen føre til overfladiskhed og flygtighed i de sociale relationer. Mine analyser viser derimod at de unge har yderst veludviklede kompetancer til at dyrke og udvikle deres sociale relationer. Nogle af de kompetancer som de unge viser i deres kommunikation, er sikkert særlige for den gruppe af unge som indgår i mit datamateriale. Andre kompetancer vil række ud over gruppen til en bredere kreds af unge. Nogle af kompetancerne er videregivet gennem generationer – det gælder til en vis grad for mobilsamtalerne hvis åbningsprocedure fx også har basis i historiske og kulturelle normer. Andre kompetancer har de unge selv udviklet – det gælder fx for en del af sms-kommunikationen. De unge præsterer komplekse sociale kompetancer i og gennem en stadig interaktion der opbygger relationer og fællesforståelser og regulerer samværet.

6.3 Det mobile samtalerum og medievidenskaben

Afhandlingen viderefører en stærk tradition i Skandinavien for studier i unges mediebrug. I forlængelse af denne tradition tager afhandlingen udgangspunkt i empiriske, kvalitative studier og søger at indfange de unges eget perspektiv. Medievidenskaben har dog hverken i Skandinavien eller internationalt viet telefonen meget opmærksomhed før mobiltelefonens indtog. I modsætning til tidligere studier af mobiltelefonen undersøger afhandlingen selve kommunikationen og fokuserer på både sms og opkald og på samspillet herimellem. De væsentligste resultater for medievidenskaben opregner jeg til følgende:

- unge kommunikerer via mobiltelefonen i løbende, sammenhængende kommunikationsforløb som er organiserende for deltagernes indbyrdes relationer og for deres hverdagsliv
- den løbende, kontinuerlige kommunikation konstituerer et socialt rum som aktiveres gennem kommunikationen, og som beror på engagement, gensidighed og tilgængelighed
- unge har ofte flere kommunikationsforløb kørende parallelt på én gang

- unge plejer og udvikler sociale relationer via mobiltelefonen efter sociale normer der kan beskrives, og som konstituerer sig i og med interaktionen
- unge tager udgangspunkt i hverdagssamtalens normer for interaktion i deres mobilkommunikation samtidig med at de udvikler nye interaktionsformer
- sms-kommunikationen er grundlæggende dialogisk
- sms-kommunikationen udgør ikke et *indforstået lingo* (Hjarvard 2003: 150). Parterne viser for hinanden og forhandler tur for tur deres forståelser, og derfor kan udenforstående få indblik i disse fællesforståelser
- samtaler udgør en lige så central del af mobilkommunikationen som sms'er
- unge væver sms'er og mobilopkald sammen i forløb således at de ofte ikke kan forstås uden for forløbet
- unge behandler mobiltelefonen som ét medie ved ikke at tildele skift mellem samtale og sms interaktionelt arbejde
- unge er gennem deres kommunikative handlinger i sms-mediet henholdsvis samtale-mediet med til at skabe disse mediers betydning
- samtaler optræder meget ofte i serier af sammenhængende opkald
- opkald uden samtale udgør en del af den sociale praksis via mobiltelefonen

Metodologisk argumenterer afhandlingen for at inddrage kommunikationsdata i studiet af mobiltelefonbrug ud fra en formodning om at vi kan lære mere om mobiltelefonen som kommunikationsmedie ved at studere hvordan den både baserer sig på og transformerer hverdagssamtalens normer for interaktion. I modsætning til et fokus på isolerede enkeltbeskeders funktion fremhæver afhandlingen desuden at sms-beskeder bør analyseres i deres naturlige omgivelser, dvs. i den sms-dialog eller det mobile kommunikationsforløb de forekommer i. Afhandlingen taler også for at mobilsamtaler og opkaldspraksis bør tildeles lige så meget opmærksomhed som sms-beskederne. I forhold til medier og interaktion argumenteres der for et dobbelt øje på hvordan deltagerne gennem deres funktionelle omgang med mobiltelefonen er med til at skabe dens betydning samtidig med at mobiltelefonen selv sætter nogle rammer for brugen.

Afhandlingen følger i et vist omfang tendensen i den nyere forskning af unges mediebrug til triangulering, dvs. at kombinere flere former for tilgange og/eller flere former for data. Fokus er i afhandlingen på den faktiske kommunikation, men etnografi-

ske observationer har vist sig nyttige til at redegøre for forhold som kun fremgår af kommunikationen på meget indforståede måder. Interviewdata er blevet indsamlet, men ikke anvendt. Selv om interviewdata ikke inddrages, peger afhandlingen på at visse forhold med fordel kan belyses ved hjælp af interviewdata – måske er interviewdata endda ved disse forhold den eneste egnede form. Dette gælder for praksissen med nulopkald og telefonsvareropkald uden beskeder.

Arbejdet med datamaterialet har vist at mobilkommunikationen også er tæt sammentvævet med andre former for medieret kommunikation, først og fremmest kommunikation via fastnettelefonen. Parterne aftaler ofte i mobiltelefonen at snakke videre i fastnettelefonen, eller det fremgår af mobilinteraktionen at den følger efter en tidligere fastnettelefonsamtale. Denne kommunikation fremstår som 'huller' i mit datamateriale, og det vil være et oplagt sted at tage fat for fremtidige studier. Arbejdet med datamaterialet har desuden vist at unge, selv om de først og fremmest benytter mobiltelefonen til interaktion med jævnaldrende, også i relativt stort omfang kommunikerer med søsken, forældre og bedsteforældre via mobiltelefonen. Min afhandling er analytisk begrænset til de unges indbyrdes interaktioner, og ved at inddrage interaktioner med voksne vil man kunne få et mere fuldstændigt billede af unges mobilbrug. Endelig dækker mit arbejde med åbninger, lukninger og overgange kun en meget lille del af den sociale praksis de unge udfører via mobiltelefonen, og den større hverdagssammenhæng som mobilbrugen er indlejret i, er ikke blevet afdækket.

6.4 Det mobile samtalerum og konversationsanalysen

Afhandlingen viderefører en lang tradition i konversationsanalysen for at arbejde med telefonsamtaler. I forlængelse af denne tradition tager afhandlingen udgangspunkt i autentiske, ustrukturerede data, i form af båndede samtaler og loggede sms-beskeder. Afhandlingen er én blandt en lille håndfuld europæiske studier af mobilsamtaler, men er den første som undersøger danske mobilsamtaler, og den første som har en stor mængde data. Afhandlingen er desuden den første der undersøger sms-kommunikation ud fra et konversationsanalytisk perspektiv. Afhandlingen beskriver interaktionelle normer i mobilkommunikationen som ikke tidligere er blevet belyst. De væsentligste resultater for konversationsanalysen opregner jeg til følgende:

- unge kommunikerer via mobiltelefonen i løbende, sammenhængende kommunikationsforløb som er organiserende for deltagernes indbyrdes relationer og for deres hverdagsliv
- de løbende, sammenhængende kommunikationsforløb opretholdes på organiserede måder og er et resultat af parternes situerede interaktionelle arbejde
- den løbende, kontinuerlige kommunikation konstituerer et socialt rum som aktiveres gennem kommunikationen, og som beror på engagement, gensidighed og tilgængelighed
- unge har ofte flere kommunikationsforløb kørende parallelt på én gang
- unge plejer og udvikler sociale relationer via mobiltelefonen efter sociale normer der kan beskrives ud fra en konversationsanalytisk tilgang
- unge er gennem deres kommunikative handlinger i sms-mediet henholdsvis samtale-mediet med til at skabe disse mediers betydning
 - unge tager udgangspunkt i hverdagssamtalens normer for interaktion i deres mobilkommunikation samtidig med at de transformerer disse normer til nye interaktionsformer
- sms-kommunikationen er grundlæggende interaktionel, og velbeskrevne interaktionelle fænomener som konversationsanalysen har afdækket i ikke-medieret dagligdags interaktion, kan anvendes i analyser af sms-dialoger
- samtaler udgør en lige så central del af mobilkommunikationen som sms'er
- unge væver sms'er og mobilopkald sammen i forløb således at de ofte ikke kan forstås uden for forløbet
- unge behandler mobiltelefonen som ét medie ved ikke at tildele skift mellem samtale og sms interaktionelt arbejde
- sms'er og mobilopkald i sammenhængende kommunikationsforløb organiseres i et begrænset antal relationer
- mobiltelefonsamtalens åbninger kan beskrives med udgangspunkt i Schegloffs kanoniske fastnettelefonåbning, men er samtidig et produkt af parternes orientering mod de særlige affordances som mobiltelefonen besidder
- der findes ikke én type mobilsamtaleåbning (Arminen og Leinonen 2003), men et begrænset antal åbninger hvis organisation er afhængig af hvad parterne forud har været i gang med
- samtaler konstrueres ofte som en samtale i en serie af sammenhængende opkald

- opkald uden samtale udgør en del af den sociale praksis via mobiltelefonen, men denne praksis kan kun i et vist omfang afdækkes af konversationsanalysen

Afhandlingens gennemgående synspunkt er at vi kan lære mere om dagligdags interaktion ved at studere hvordan den anvendes i og transformeres af mobilmediet. Afhandlingen taler desuden for at det er muligt at kombinere konversationsanalysen med en etnografisk tilgang fordi begge fokuserer på processer frem for strukturer og søger en indkredsning af hvordan deltagerne selv fortolker og konstituerer deres handlinger. Men afhandlingen argumenterer også for at konversationsanalysen er særlig velegnet til at gribe og analysere deltagernes eget perspektiv fordi den arbejder med primære data og tilbyder en analytisk metode til at indkredse hvordan samtaledeltagere konstruerer og forhandler deres forståelser. 'Deviant cases' har i overensstemmelse med konversationsanalysen stået centralt i alle analyser. Kvantitative data har i noget omfang fungeret som afsæt for analyser. Afhandlingen understøtter et teknologisynd hvor deltagerne gennem deres funktionelle omgang med mobiltelefonen er med til at skabe dens betydning samtidig med at mobiltelefonen selv sætter nogle rammer for brugen.

De interaktionelle analyser i afhandlingen er blevet til på baggrund af en række valg. Først og fremmest har jeg fokuseret på åbninger af kommunikationsforløb. I åbningen skaber parterne sammenhængen tilbage til den foregående kommunikation, og den spiller samtidig en central rolle for hvordan parterne (gen)etablerer deres sociale relation. I åbningerne har jeg særligt beskæftiget mig med hvordan parterne relaterer den aktivitet de er i gang med til den foregående aktivitet. Ryave har i en artikel om 'series of stories' modsat vist at en ytring kan forberede og skabe en relation til en senere aktivitet: En modtager af en narrativ kan indbygge en respons der på den ene side er knyttet til fortællerens ytringer, men samtidig orienterer sig mod narrativen på en sådan måde at den, viser det sig senere, forbereder og skaber en relation mellem fortællerens narrativ og modtagerens efterfølgende egen narrativ (Ryave 1978). I mine analyser har jeg vist hvordan en arrangement-sekvens fx kan lægge op til yderligere kommunikation, men eftersom jeg har fokuseret mere på den følgende kommunikation end den foregående eksisterer den mulighed at jeg har overset hvordan en forbindelse kan skabes forud. Dette aspekt ville kunne tages op i fremtidige studier.

Afhandlingen har systematisk beskæftiget sig med alle de mobilopkald og sms'er blandt de jævnaldrende i datamaterialet som indgår i løbende kommunikationsforløb. Under arbejdet har jeg gentagne gange spurgt mig selv om jeg frem for at analysere samtlige relationer mellem opkald og sms'er i stedet skulle have koncentreret mig om nogle få. Måske ville jeg så have fået nogle andre detaljer frem i interaktionen. Når jeg alligevel har fastholdt min kurs er det for at dokumentere mit overordnede argument om løbende kommunikation og vise de forskellige måder parterne praktiserer det på. Desuden kan man sige at datamaterialet lagde op til det eftersom det netop indeholder samtlige mobilaktiviteter blandt de deltagende parter. Systematikken i dette arbejde har nødvendiggjort analyser af selv begrænset datamateriale, og tilbage står at nogle analyser er veldokumenterede mens andre må følges op i senere studier.

Det har desuden været et analytisk valg at splitte kommunikationsforløb op og fokusere på relationer mellem to aktiviteter i stedet for hele kommunikationsforløb. Det har skærpet blikket for hvad der forgår for parterne i overgangens her-og-nu, mens det overordnede forløb kun er blevet inddraget hvis det syntes relevant for parterne netop i overgangen. Det efterlader muligheden for at afprøve analyser af hele kommunikationsforløb samt analyser af alt hvad der foregår mellem overgangene.

Arbejdet med datamaterialet har vist at mobilkommunikationen ikke bare tager udgangspunkt i normer for dagligdags ansigt-til-ansigt-interaktion, men også er tæt sammenvævet med den:

```
(Maja/175)
[ ??? ] [ ??? ] [ ??? ]
Maja   søn kl. 18.53 Ham har jo ikke slået op vel...! Og han kommer hjem om en
                           uge...! Så ro på.....:-)
```

Majas sms til Katrine er konstrueret som en kommentar eller et svar til en tidligere kommunikation, men denne tidligere kommunikation fremgår ikke af mit datamateriale. En mobil samtale (S207) fortæller dog at de to veninder er sammen lige op til at Maja sender sin besked, og det er derfor sandsynligt at sms'en refererer til en ansigt-til-ansigt-kommunikation som de to bedsteveninder lige har haft. Eksempler som dette i mit datamateriale sandsynliggør at den løbende kommunikation er dybt integreret i ansigt-til-ansigt-kommunikationen, i hvert fald for datamaterialets unge der ikke blot kommunikerer meget i mobiltelefonen, men også tilbringer meget tid sammen. En mulighed for fremtidige konversationsanalytiske studier vil således være at afdække hvor-

dan parterne håndterer overgangene mellem mobilkommunikationen og ansigt-til-ansigt-kommunikation.

7.0 Litteraturliste

Androutsopoulos, Jannis og Gurly Schmidt (2002): SMS-Kommunikation: Ethnografische Gattungsanalyse am Beispiel einer Kleingruppe. I: *Zeitschrift für Angewandte Linguistik* 36

Arminen, Ilkka (2005): Sequential order and sequence structure – the case of incommensurable studies on mobile phone calls. I: *Discourse and Society* 7

Arminen, Ilkka og Minna Leinonen (2003): Mobile phone calls – reflecting a new type of openings as an emergence of a new genre of talk-in-interaction? Paper presented at the *8th International Pragmatics Conference*

Atkinson, J. Maxwell og John Heritage (1984): *Structures of Social Action. Studies in Conversation Analysis*. Cambridge University Press

Axelsson, Johan og Peter Leuchovius (2003): "Kojai?": *Människors positionering i mobiltelefonsamtal*, <http://www.handels.gu.se:81/epc/archive/00002630/> [3.10.2004]

Baatrup, Karen Uldall (2004): Kommunikation med teenagere. I: John Hird og Kirsten Poulsen (red.): *Kommunikationens mange ansigter. Sådan får du dit budskab ud*. Jyllands-Postens Erhvervsbogklub

Berking, Helmuth (1999): *Sociology of Giving*, Sage Publications

Brouwer, Catherine E. (2000): *Listening in Interaction*, ph.d.-afhandling, Syddansk Universitet

Buckingham, David (1999): Barndom i forandring, medier i forandring. Nye dagsordner inden for forskning i børns mediekultur. I: *Mediekultur* 29

Buckingham, David (2000): *After the death of childhood. Growing up in the age of electronic media*, Polity Press

Button, Graham (1987): Moving out of closings. I: Button, G. og J.R.E. Lee (red.): *Talk and social organisation*, Multilingual Matters

Button, Graham (1990): On varieties of closings. I: George Psathas (red.): *Interactional Competence*, University Press of America

Button, Graham (1991): Conversation-in-a-series. I: D. Boden og D. H. Zimmerman (red.): *Talk and social structure: Studies in ethnomethodology and conversation analysis*, Polity Press

Button, Graham (red.) (1992): *Technology in working order. Studies of work, interaction, and technology*, Routledge

- Büchner, Peter (1990): Das Telefon im Alltag von Kindern. I: Forschungsgruppe Telefonkommunikation (red.): *Telefon und Gesellschaft*, Band 2
- Cadéau, Brigitte og Didier Lauru (2002): *Génération téléphone. Les adolescents et la parole*, Albin Michel
- Christensen, Ole og Birgitte Tufte (2001): *Familier i forandring – hverdag og medier i danske familier*, Akademisk Forlag
- Collier, John (1986): *Visual anthropology: photography as a research method*, University of New Mexico Press
- Cook-Gumperz, Jenny, William A. Corsaro og Jürgen Streeck (red.) (1986): *Children's Worlds and Children's Language*, Mouton de Gruyter
- Corsaro, William A. (1982): Something Old and Something New: The Importance of Prior Ethnography in the Collection and Analysis of Audiovisual Data. I: *Sociological Methods and Research* 11
- Corsaro, William A. (1985): *Friendship and Peer Culture in the Early Years*, Ablex Publishing
- Corsaro, William A. (2002): *Barndommens sociologi*, Hans Reitzels Forlag
- Dietmar, Christine (2004): Mobile communication in couple relationships. http://www.fil.hu/mobil/2004/Dietmar_webversion.pdf [20.11.05]
- Drew, Paul (1997): Open class of repair initiators as responses to sequential sources of troubles in conversation. I: *Journal of Pragmatics* 28
- Drotner, Kirsten (1991): *At skabe sig – selv. Ungdom, æstetik, pædagogik*, Gyldendal
- Drotner, Kirsten (1993a): Media Ethnography. An Other Story? I: Ulla Carlsson (red.): *Nordisk forskning om kvinder og medier*, Nordicom
- Drotner, Kirsten (1993b): Medieetnografiske problemstillinger – en oversigt. I: *Mediekultur* 21
- Drotner, Kirsten (1994): Ethnographic enigmas: the everyday in recent media studies. I: *Cultural Studies* 8, 3
- Drotner, Kirsten (1995): *Mediedannelse: Bro eller barriere? Om børns og unges mediebrug*, Statsministeriets medieudvalg
- Drotner, Kirsten (1996a): Less Is More: Media Ethnography and Its Limits. I: Peter I. Crawford og S. B. Hafsteinsson (red.): *The Construction of the Viewer*, Intervention Press

- Drotner, Kirsten (1996b): Unge og medier. Problemstillinger og perspektiver. I: Kirsten Drotner og Anne Scott Sørensen (red.): *Øjenåbnere. Unge, medier, modernitet*, Dansk lærerforening
- Drotner, Kirsten (1999): *Unge, medier og modernitet – pejlinger i et forunderligt landskab*, Borgen
- Drotner, Kirsten (2001): *Medier for fremtiden. Børn, unge og det nye medielandskab*, Høst & Søn
- Drotner, Kirsten (2003): The Ethnographic Approach to Audiences. I: Kim Schrøder, Kirsten Drotner, Stephen Kline og Catherine Murray (red.): *Researching Audiences*, Oxford University Press
- Döring, Nicola (2002a): "1x Brot, Wurst, 5Sack Äpfel I.L.D." – Kommunikative Funktionen von Kurzmitteilungen (SMS). I: *Zeitschrift für Medienpsychologie* 3
- Döring, Nicola (2002b): "Kurzm. wird gesendet" – Abkürzungen und Akronyme in der SMS-Kommunikation. I: *Muttersprache. Vierteljahresschrift für deutsche Sprache*, Heft 2
- Erikson, Erik H. (1971 [1968]): *Identitet. Ungdom og kriser*, Hans Reitzels Forlag
- Fine, Gary Alan og Kent L. Sandstrom: *Knowing children. Participant observation with minors*, Sage publications
- Firth, Alan (1991): *Discourse at work: Negotiating by Telex, Fax and 'Phone*, ph.d.-afhandling, Ålborg Universitet
- Fize, Michel (1997): Les adolescents et l'usage du téléphone. I: *Reseaux* nr. 82/83
- Fortunati, Leopoldina (2001): The mobile phone between orality and writing. Paper, *E-usages 3rd international conference on uses and services in telecommunications 2001*, Paris
- Frissen, Valerie (1995): Gender is Calling: Some reflections on Past, Present and Future Uses of the Telephone. I: Keith Grint (red.): *The gender-technology relation: contemporary theory and research*, Taylor & Francis
- Frønes, Ivar (1995): *Among Peers. On the Meaning of Peers in the Process of Socialization*, Scandinavian University Press
- Gillard, Patricia, Karen Wale og Amanda Bow (1994): *A Major Line to the Outside World From the House. Defining the Significance of Telecommunications in Social Contexts*, Telecommunications Needs Research Group
- Gillard, Patricia, Karen Wale og Amanda Bow (1998): The friendly phone. I: Sue Howard (red.): *Wired-up. Young People and the Electronic Media*, UCL Press

- Goffman, Erving (1953): *Communication Conduct in an Island Community*, ph.d.-afhandling, University of Chicago
- Gold, R. L. (1958): Roles in sociological fieldwork. I: *Social Forces* 36
- Goodwin, Marjorie Harness (1990): *He-Said-She-Said. Talk as Social Organization among Black Children*, Indiana University Press
- Grinter, Rebecca E. og Margery A. Eldridge (2001): y do tngrs luv 2 txt msg, paper, *ECSCW 2001 The Seventh European Conference on Computer Supported Cooperative Work*
- Gulløv, Eva og Susanne Højlund (2003): *Feltarbejde blandt børn. Metodologi og etik i etnografisk børneforskning*, Gyldendal
- Haard af Segerstad, Ylva (2002): *Use and Adaptation of Written Language to the Conditions of Computer-Mediated Communication*, ph.d.-afhandling <http://www.ling.gu.se/~ylvah/> [27.09.04]
- Haard af Segerstad, Ylva (2005): Language in SMS – a socio-linguistic view. I: Harper, R. L. Palen og A. Taylor: *The Inside Text. Social, Cultural and Design Perspectives on SMS*, Springer
- Hammersley, Martyn og Paul Atkinson (1996): *Feltmetodikk. Grunnetaget for feltarbeid og feltforskning*, Ad notam Gyldendal
- Hansen, Flemming og Jens Carsten Nielsen (2003): Danish children's Upbringing as Consumers. I: *Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur* 46
- Have, Paul ten (2000): Computer-Mediated Chat: Ways of Finding Chat Partners', *M/C – A Journal of Media and Culture* 4,3
- Have, Paul ten (2002): Comparing telephone calls openings. I: Luke, Kang Kwong og Theodossia-Soula Pavlidou (red.): *Telephone calls. Unity and diversity in conversational structure across languages and cultures*, John Benjamins Publishing Compagny
- Heath, Christian og Paul Luff (2000): *Technology in Action*, Cambridge University Press
- Heritage, John (1984): *Garfinkel and Ethnomethodology*, Polity Press
- Hjarvard, Stig (1997): Simulerede samtaler. Om forholdet mellem interpersonel kommunikation og medieformidlet kommunikation. I: *Mediekultur* 26
- Hjarvard, Stig (2003): *Det selskabelige samfund*, Samfundslitteratur
- Holloway, Sarah L. og Gill Valentine (2003): *Cyberkids. Children in the information age*, RoutledgeFalmer

Holmes, Janet (1981): Hello-Goodbye: An analysis of children's telephone conversations. I: *Semiotica* 13

Hopper, Robert (1989): Sequential ambiguity in telephone openings: 'what are you doin'. I: *Communications Monographs* 56

Hopper, Robert (1992): *Telephone conversation*, Indiana University Press

Houtkoop-Steenstra, Hanneke (1991): Opening sequences in Dutch telephone conversations. I: D. Boden og D. H. Zimmerman (red.): *Talk and social structure*, Berkeley

Hutchby, Ian (2001a): *Conversation and technology. From the telephone to the internet*, Polity Press

Hutchby, Ian (2001b): Technologies, Texts and Affordances. I: *Sociology* 35

Hutchby, Ian (2005): 'Incommensurable' studies of mobile phone conversation. A reply to Ilkka Arminen. I: *Discourse and Society* 7

Hutchby, Ian og Jo Moran-Ellis (1998): Situating Children's Social Competence. I: Ian Hutchby og Jo Moran-Ellis (red.): *Children and Social Competence. Arenas of Action*, Falmer Press

Hutchby, Ian og Jo Moran-Ellis (red.) (2001): *Children, Technology and Culture*, Routledge

Hutchby, Ian og Simone Barnett (2005): Aspects of the sequential organisation of mobile phone conversation, I: *Discourse and Society* 5

James, Allison (2001): Ethnography in the Study of Children and Childhood. I: Paul Atkinson m.fl: *Handbook of Ethnography*, Sage Publications

Jefferson, Gail (1973): A case of precision timing in ordinary conversation: overlapped tag-positioned address terms in closing sequences. I: *Semiotica* 9

Jefferson, Gail (1979): A Technique for Inviting Lauhter and its Subsequent Acceptance Declination. I: G. Psathas (red.): *Everyday language: studies in ethnomethodology*, Irvington

Jefferson, Gail (1983): Notes on a Possible Metric which Provides for a 'Standard Maximum' Silence of Approximately One Second in Conversation. *Tilburg papers in language and literature* 42, Tilburg.

Jefferson, Gail (1984): On stepwise transition from talk about a trouble to inappropriately next-positioned matters. I: J. M. Atkinson og J. Heritage (red.): *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*, Cambridge University Press

- Jensen, Klaus Bruhn (2002): *A Handbook of Media and Communication Research*, Routledge
- Jessen, Carsten (2002): Kommunikationsmedier og sociale forandringer – hvorfor bruger børn og unge mobiltelefoner? I: Birgitte Holm Sørensen, Carsten Jessen og Birgitte R. Olesen (red.): *Børn på nettet. Kommunikation og læring*, Gads Forlag
- Junker, B. (1960): *Field work*, University of Chicago Press
- Kampmann, Jan (1998): *Børneperspektiv og børn som informanter*, Arbejdsnotat udarbejdet for Børnerådet
- Kasesniemi, Eija-Liisa (2003): *Mobile messages. Young People and a New Communication Culture*, Tampere University Press
- Kasesniemi, Eija-Liisa og Pirjo Rautiainen (2002): Mobile culture of children and teenagers in Finland. I: James E. Katz og Mark Aakhus (red.): *Perpetual Contact. Mobile Communication, Private Talk, Public Performance*, Cambridge University Press
- Keller, Suzanne (1977): The Telephone in New (and Old) Communities. I: Ithiel de Sola Pool (red.): *The Social Impact of the Telephone*, MIT Press
- Klamer, Lajla (1997): Analysis of Residential Telecom Users in Denmark and Their Consumption of ICTS. I: *Blurring Boundaries: When Are Information and Communication Technologies Coming Home?*, COST 248
- Kristiansen, Søren og Hanne Kathrine Krogstrup (1999): *Deltagende observation. Introduktion til en forskningsmetodik*, Hans Reitzels forlag
- Laurier, Eric (2001): Why people say where they are during mobile-phone calls. I: *Environment and Planning D: Society and Space* 19
- Laursen, Ditte (2002a): Mobile kompetancer. I: *Efterskolen* 11
- Laursen, Ditte (2002b): Sms – mere end en sprogtræ. I: *Vandfanget* 7,2
- Laursen, Ditte (2002c): Sms – begrænsningens muligheder. I: *Mål & Måle* 1
- Laursen, Ditte (2003): Venskaber på skrift. I: *Ungdomsskolen* 1
- Laursen, Ditte (2004): Lær dansk med sms. I: *Læsepædagen* 2
- Laursen, Ditte (2005a): Please reply! The replying norm in adolescent SMS communication. I: Harper, Richard, Alex Taylor og Leysia Palen (red.): *The Inside Text: Social Perspectives on SMS in the Mobile Age*, Kluwer Academic Publishers
- Laursen, Ditte (2005b): Sms for viderekomne. I: *Dansk Noter* 1, 2005

- Laursen, Ditte (2005c): Besvarelsenormen i unges sms-kommunikation. I: *10. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 7.-8. oktober 2004*, Århus Universitet
- Laursen, Lone (2002): *Kodeskift, gestik og sproglig identitet på internationale og flersprogede arbejdspladser*, ph.d.-afhandling, Syddansk Universitet
- Levinson, Paul (2004): *Cellphone: the story of the world's most mobile medium and how it has transformed everything*, Palgrave Macmillan
- Licoppe, Christian og Jean Philippe Heurtin (2001): Managing one's availability to telephone communication through mobile phones. I: *Personal and Ubiquitous Computing* 5
- Liede, Margret og Thomas Ziehe (1983): *Über Telefonitis, die Liebe zu alten Klamotten und den Hunger nach Intensität. Gespräche über die junge Generation*, Rowohlt Taschenbuch Verlag
- Lindström, Anna (1994): Identification and recognition in Swedish telephone conversation openings. I: *Language in Society* 23
- Ling, Rich (1998): "It rings all the time": The use of the telephone by Norwegian adolescents. R & D Report 17, Telenor
- Ling, Rich (2000): "We will be reached": The use of mobile telephony among Norwegian youth. *Information technology and people* 13,2
- Ling, Rich (2003): The socio-linguistics of SMS: An analysis of SMS use by a random sample of Norwegians. I: Rich Ling og Per Pedersen (red.) (in prep.): *Front Stage – Back Stage: Mobile communication and the renegotiation of the social sphere*
- Ling, Rich og Birgitte Yttri (1999): "Nobody sits at home and waits for the telephone to ring." *Micro and hyper-coordination through the use of the mobile telephone*. R & D Report 30, Telenor
- Ling, Rich og Birgitte Yttri (2003): Kontroll, frigjøring og status. Mobiltelefon og maktforhold i familier og ungdomsgrupper. I: Fredrik Engelstad og Guro Ødegård (red.): *Ungdom, makt og mening*, Gyldendal
- Ling, Rich, T. Julsrud og B. Yttri (2005): Nascent Communication Genres within SMS and MMS. I: Harper, R, L. Palen og A. Taylor: *The Inside Text. Social, Cultural and Design Perspectives on SMS*, Springer
- Livingstone, Sonia (2002): *Young people and new media*, Sage Publications
- Luke, Kang Kwong og Theodossia-Soula Pavlidou (2002): Studying telephone calls: Beginnings, developments, and perspectives. I: Luke, Kang Kwong og Theodossia-Soula Pavlidou (red.): *Telephone calls. Unity and diversity in conversational structure across languages and cultures*, John Benjamins Publishing Compagny

- Lønsman, Dorte (2005): SMS: kommunikation, kontakt og identitet. I: *Nord Nytt* 92/93
- Nardi, Bonnie A., Steve Whittaker og Erin Bradner (2000): Interaction and Outeraction: Instant Messaging in Action, *ACM 2000 Conference on Computer Supported Cooperative Work*
- Machin, David (2002): *Ethnographic research for media studies*, Oxford University Press
- Manceron, Vanessa (1997): Get connected! Social Uses of the Telephone and Modes of Interaction in a Peer Group of Young Parisians. I: *Blurring Boundaries: When Are Information and Communication Technologies Coming Home?*, COST 248
- Mandelbaum, Jenny (1990/1991): Beyond Mundane Reason: Conversation Analysis and Context. I: *Research on Language and Social Interaction* 24
- Mandelbaum, Jenny (2003): Interactive Methods for Constructing Relationships. I: Phillip j. Glenn, Curtis D. LeBaron og Jenny Mandelbaum (red.): *Studies in Language and Social Interaction*, Lawrence Erlbaum
- Maynard, Douglas (2003): *Bad news, good news. Conversational Order in Everyday Talk and Clinical Settings*, The University of Chicago Press
- Mayer, Martin (1977): The Telephone and the Uses of Time. I: Ithiel de Sola Pool (ed.): *The Social Impact of the Telephone*, MIT Press
- Martin, Olivier og François de Singly (2000): L'évasion amicale. L'usage du téléphone familial par les adolescents. I: *Réseaux* 103
- McLuhan, Marshall (1967): *Mennesket og medierne*, Gyldendal
- Mercier, Pierre-Alain (1997): Dopo ze beeb.... Some Observations about the Uses of the Answering Machine. I: *Blurring Boundaries: When Are Information and Communication Technologies Coming Home?*, COST 248
- Morley, David og Roger Silverstone (1991): Communication and context: ethnographic perspectives on the media audience. I: Klaus Bruhn Jensen og Nicholas W. Jankowski: *A Handbook of Qualitative Methodologies for Mass Communication Research*, Routledge
- Moyal, Ann (1989): The feminine culture of the telephone. People, patterns and policy. I: *Prometheus* 7,1
- Mulkay, Michael (1985): Conversations and texts. I: *Human studies* 9
- Nielsen, Mie Femøe (2000): Tak for nu. Om samtalelukninger i almindelighed og om det lukkeimplikative tak i særdeleshed. I: Mie Femø Nielsen, Gitte Rasmussen og Jakob

- Steensig (red.): *MOVIN Publications* 1, <http://www.sdu.dk/Hum/movin/Tak.PDF> [18.12.04]
- Nielsen, Mie Femøe (2000/2001): Nå! En skiftemarkør med mange funktioner. I: *Studier i Nordisk*, Københavns universitet
- Nielsen, Mie Femøe og Søren Beck Nielsen (2005): *Samtaleanalyse*, Forlaget Samfundslitteratur
- O'Hara, Kenton, Mark Perry, Abigail Sellen og Barry Brown (2002): Exploring the relationship between mobile phone and document activity during business travel. In Brown, Barry, Nicola Green og Richard Harper (red.): *Wireless World. Social and interactional Aspects of the Mobile Age*, Springer
- Oksman, Virpi og Pirjo Rautiainen (2003): "Perhaps It Is a Body Part". How the Mobile Phone Became an Organic Part of the Everyday Lives of Children and Adolescents. A Case Study of Finland. I: Katz, James (red.): *Machines That Become Us. The Social Context of Personal Communication Technology*, Transaction Pub
- Oksman, Virpi og Jussi Turtiainen (2004): Mobile communication as a social stage. I: *New media & society* 6,3
- Olesen, Birgitte R. (2000): "Et børnekulturelt perspektiv" – eller hvordan kan voksne forske i børn? I: Birgitte Holm Sørensen og Birgitte R. Olesen: *Børn i en digital kultur. Forskningsperspektiver*, Gads forlag
- Olesen, Jesper (2003): Why do we study children's media use the way we do? Discussions on methodological reflexivity. I: Ingegerd Rydin (red.): *Media fascination. Perspectives on young peoples meaning making*, Nordicom
- Pink, Sarah (2001): *Doing visual ethnography: images, media and representation in research*, Sage Publications
- Pomerantz, Anita (1984a): Agreeing and disagreeing with assessments: some features of preferred/dispreferred turn shapes. I: J. M. Atkinson og J. Heritage (red.): *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*, Cambridge University Press
- Pomerantz, Anita (1984b): Persuing a response. I: J. Maxwell Atkinson og John Heritage (red.): *Structures of Social Action. Studies in Conversation Analysis*, Cambridge University Press
- Pomerantz, Anita (1986): Extreme case formulations: A way of legitimizing claims. I: *Human Studies* 9
- Pomerantz, Anita og B. J. Fehr (1997): Conversation analysis: An approach to the study of social action as sense making practices. I: T. A. van Dijk (red.): *Discourse as social interaction: Discourse studies 2 – A multidisciplinary introduction*, Sage

- Pool, Ithiel de Sola (1983): *Forecasting the Telephone: A Retrospective Technology Assessment of the Telephone*, ABLEX Publishing Corporation
- Prout, A. og James, A (1990): A New Paradigm for the Sociology of Childhood? Provenance, Promise and Problems' I: A. James og A. Prout: *Constructing and Reconstructing Childhood?*, Falmer Press
- Psathas, George og Timothy Anderson (1998): The 'practices' of transcription in conversation analysis. I: *Semiotica* 78, 1-2
- Qvortrup, Jens (1994): *Børn halv pris. Nordisk barndom i samfundsperspektiv*, Sydjysk Universitetsforlag
- Rakow, Lana F. (1992): *Gender on the Line. Women, the Telephone, and Community Life*, University of Illinois Press
- Rasmussen, Gitte (2000): *Zur Bedeutung kultureller Unterschiede in interlingualen interkulturellen Gesprächen : eine Mikroanalyse deutschsprachiger Interaktionen zwischen Franzosen und Dänen und zwischen Deutschen und Dänen*, Reihe interkulturelle Kommunikation, Band 5
- Rasmussen, Gitte og Johannes Wagner (2002): Language choice in international telephone conversations. In: Luke, Kang Kwong og Theodossia-Soula Pavlidou (red.): *Telephone calls. Unity and diversity in conversational structure across languages and cultures*, John Benjamins Publishing Company
- Relieu, Marc (2002): Ouvrir la boîte noire. Identification et localisation dans les conversations mobiles. I: *Reseaux* 20, 112-113
- Rheingold, Howard (2002): *Smart mobs. The next social revolution*. Perseus Publishing
- Ryave, Alan L. (1978): On the achievement of a series of stories. I: J. Schenkein (red.): *Studies in The Organization of conversational Interaction*, Academic Press
- Sacks, Harvey (1984): Notes on methodology. I: J.M Atkinson og J. Heritage (red.): *Structures of Social Action: Studies in Conversation Analysis*, Cambridge University Press
- Sacks, Harvey (1995): *Lectures on Conversation*, Oxford UK/Cambridge USA: Blackwell
- Sacks, Harvey, Emanuel A. Schegloff og Gail Jefferson (1974): A simplest systematics for the organization of turn-taking for conversation. I: *Language* 50,4
- Schegloff, Emanuel A. (1968): Sequencing in conversational openings. In: *American anthropologist* 70
- Schegloff, Emanuel A. (1979): Identification and recognition in telephone conversation openings. I: G. Psathas (red.): *Everyday language: studies in ethnomethodology*, Irvington

- Schegloff, Emanuel A. (1982): Discourse as an interactional achievement: some uses of "uh huh" and other things that come between sentences. I: D. Tannen (red.): *Analyzing discourse: text and talk*, Georgetown University Press
- Schegloff, Emanuel A. (1984): On some questions and ambiguities in conversation. I: J. Maxwell Atkinson og John Heritage: *Structures of Social Action. Studies in Conversation Analysis*, Cambridge University Press
- Schegloff, Emanuel A. (1986): The routine as achievement. I: *Human Studies* 9
- Schegloff, Emanuel A. (1987): Between Micro and Macro: Contexts and Other Connections. I: J. Alexander, B. Giesen, R. Münch og N. J. Smelser: *The Micro-Macro Link*, University of California Press
- Schegloff, Emanuel A. (1992): In another context. I: A. Duranti og C. Goodwin: *Language as an interactive phenomenon*, Cambridge University Press
- Schegloff, Emanuel A. (1993): Reflections on quantification in the study of conversation. In: *Research on Language and Social Interaction* 26,1
- Schegloff, Emanuel A. (1997): Whose Text? Whose Context. I: *Discourse & Society* 8,2
- Schegloff, Emanuel A. (2001): Beginnings in the telephone. I: James E. Katz og Mark Aakhus (red.): *Perpetual Contact. Mobile Communication, Private Talk, Public Performance*, Cambridge University Press
- Schegloff, Emanuel A. (2004 [1970]): Answering the phone. I: Gene H. Lerner (red.): *Conversation analysis. Studies from the first generation*, John Benjamins Publishing Company
- Schegloff, Emanuel A., Jefferson, Gail og Sacks, Harvey (1977): The preference for self-correction in the organisation of repair in conversation. I: *Language* 53,2
- Schegloff, Emanuel A. og Harvey Sacks (1973): Opening up closings. I: *Semiotica* 7
- Scheuer, Jann (2005): *Indgange til samtaler. Samtaleanalyse som konversationsanalyse, dialogisme og kritisk diskursanalyse*, Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag
- Schlobinski, Peter et al. (2001): Simsen. Eine Pilotstudie zu sprachlichen und kommunikativen Aspekten in der SMS-Kommunikation <http://www.mediensprache.net/networx/networx-22.pdf> [05.01.04]
- Schrøder, Kim (1993): Den etnografiske bølge og receptionsforskningen. I: *Mediekultur* 21

- Skelton, Fiona (1989): Teenagers and the telephone. I: *Australian Journal of communication* 15
- Spradley, James P (1980): *Participant observation*, Wadsworth Thomson Learning
- Skog, Berit (2002): Mobiles and the Norwegian teen: identity, gender and class. I: James E. Katz og Mark Aakhus: *Perpetual Contact*, Cambridge University Press
- Stald, Gitte (1996): *Børn og unge foran skærmen: Children, Young People and the Changing Media Environment*, Københavns Universitet
- Stald, Gitte (2000): Telefonitis: Unge danskeres brug af telefonen i IT-tidsalderen. I: *Mediekultur*. Særnummer, august
- Stax, Hanne-Pernille (2005): *Når tekst kommer på tale. Studier af interaktion, tekst- og opgaveforståelse i spørgeskemabaserede interviews*, ph.d.-afhandling, Syddansk Universitet
- Steensig, Jakob (2001): *Sprog i virkeligheden. Bidrag til en interaktionel lingvistik*, Aarhus Universitetsforlag
- Stewart, Alex (1998): *The ethnographer's method*, Sage Publications.
- Sørensen, Birgitte Holm (2001): Børns hverdagsliv med de nye medier. I: Sørensen, Birgitte Holm, Lone Audon og Birgitte R. Olesen: *Det hele kører parallelt. De nye medier i børns hverdagsliv*, Gads forlag
- Sørensen, Birgitte Holm og Birgitte R. Olesen (red.) (2000): *Børn i en digital kultur. Forskningsperspektiver*, Gads Forlag
- Sørensen, Birgitte Holm, Lone Audon og Birgitte R. Olesen (red.) (2001): *Det hele kører parallelt. De nye medier i børns hverdagsliv*, Gads forlag
- Sørensen, Birgitte Holm, Carsten Jessen og Birgitte R. Olesen (red.) (2002): *Børn på nettet. Kommunikation og læring*, Gads forlag
- Taylor, Alex S. og Harper, Richard (2003): The gift of the gab: a design oriented sociology of young people's use of mobiles. I: *Journal of Computer Supported Cooperative Work (CSCW)* 12,3
- Terasaki (2004 [1976]): Pre-announcement sequences in conversation. I: Gene H. Lerner (red.): *Conversation analysis. Studies from the first generation*, John Benjamins Publishing Company
- Thulin, Eva (2002): Ungdomars användning av dator, internet och mobiltelefon. Konsekvenser for vardagslivets geografiske dimensioner. I: *Choros* 2002 nr. 2

- Thurlow, Crispin (2002): Generation Txt? Exposing the sociolinguistics of young people's text-messaging, *Discourse Analysis Online*
- Tufte, Birgitte (2001): *Børn i det nye medielandskab: Mediernes betydning for pigers og drenges identitetsdannelse og selvopfattelse*, Danmarks Pædagogiske Universitet
- Tufte, Birgitte (2003): Girls in the New Media Landscape. I: *The Nordicom Review* 24, 1
- Tufte, Thomas (2000): Ny teknologi. Frisættelse eller fastholdelse? Unge etniske minoriteters brug af chat, internet og mobiltelefon. I: *Sekvens*
- Veach, Sharon R. (1981): *Children's telephone conversations*, ph.d.-afhandling, Stanford University
- Wadel, Cato (1991): *Feltarbeid i egen kultur*, SEEK
- Weilenmann, Alexandre og Catrine Larsson (2001): Local Use and Sharing of Mobile Phones. I: B. Brown, N. Green og R. Harper (red): *Wireless World: Social and Interactional Aspects of the Mobile Age*, Springer Verlag
- Weilenmann, Alexandra (2003): *Doing mobility*, Gothenburg Studies in Informatics, report 28, Göteborg Universitet
- Widdicombe, Sue og Robin Wooffitt (1995): *The language of youth subcultures. Social identity in action*, Harvester Wheatsheaf
- Wootton, A. J (1989): Remarks on the methodology of conversation analysis. I: Derek Roger og Peter Bull: *Conversation: An Interdisciplinary Perspective*, Multilingual Matters LTD
- Wynn, Eleanor og James Katz (2000 [1994]): Teens on the telephone. I: *The journal of policy, regulation and strategy for telecommunications information and media* 2,4
- Young, Peter (1991): *Person to person. The international impact of the telephone*, Granta Editions

8.0 Dansk resume

Denne afhandling præsenterer det hovedargument at unge kommunikerer via mobiltelefonen i løbende, sammenhængende kommunikationsforløb over tid. De sammenhængende kommunikationsforløb etableres og opretholdes af parterne i fællesskab og er organiserende for deltageres indbyrdes relationer og for deres hverdagsliv. Mobilaktiviteterne i den løbende, kontinuerlige kommunikation konstituerer et socialt rum som aktiveres gennem kommunikationen, og som beror på engagement, gensidighed og tilgængelighed. Via en bestandig opretholdelse af kommunikationen og årvågen orientering mod hinanden vedligeholder og udvikler deltagerne sociale relationer.

Afhandlingens primære datamateriale består af seks ugers optagelser af seks unge 14-åriges mobilkommunikation (sms'er og mobilopkald). De seks unge er venner og går i den samme ottendeklasse i en københavnsk skole. De bruger alle dagligt mobiltelefonen til sms'er og opkald. Optagelserne er foretaget i samarbejde med TDC Mobil med samtykke fra deltagerne og deres forældre. I alt deltager i datamaterialet 66 personer i sammenlagt 519 sms'er, 284 samtaler, 135 telefonsvareropkald og 98 nulopkald, men afhandlingens fokus er på de unges indbyrdes mobilkommunikation, i alt 481 sms'er, 173 samtaler, 72 telefonsvareropkald og 43 nulopkald mellem 31 unge. Derudover anvendes etnografiske observationer fra samme periode som optagelserne fandt sted.

I afhandlingens kapitel 2 fremlægges og argumenteres for de teoretiske tilgange afhandlingen anvender. Desuden ekspliciteres nogle af de implicite antagelser om interaktion, teknologi og unge som indgår i arbejdet. Konversationsanalysen er afhandlingens primære tilgang. De konversationsanalytiske studier støttes af etnografiske observationer der inddrages på begrænset, men systematisk vis. Det implicite mediesyn i afhandlingen er at brugerne gennem deres funktionelle omgang med mediet er med til at skabe dets betydning samtidig med at mediet selv besidder nogle affordances som rammesætter brugen. De unge ses som kompetente aktører hvis perspektiv kan studeres i egen ret. I forhold til konversationsanalysen videreføres en lang tradition for telefonstudier. I forhold til medievidenskaben videreføres en relativ ny, men stærk tradition i Skandinavien for studier af unges mediebrug.

Afhandlingens tre empiriske kapitler (kapitel 3, 4 og 5) udgør tre sidestillede delargumenter for hovedargumentet at unges mobilkommunikation indgår i sammenhængende kommunikationsforløb. I kapitlerne undersøges hvordan sms'er indgår i sms-dialoger (kapitel 3), hvordan sms-beskeder og mobilopkald spiller sammen (kapitel 4), og hvordan mobilopkald indgår i serier af opkald (kapitel 5). I kapitlerne fokuseres der i særlig grad på åbninger og lukninger eftersom åbningerne og lukningerne er centrale for konstruktionen af sammenhængende kommunikationsforløb. I åbningerne viser parterne en orientering mod hinanden, og hvad de sidst var i gang med. Lukningerne er tilsvarende afgørende for hvordan parterne efterlader hinanden og i hvilket omfang der lægges op til yderligere kommunikation.

I kapitel 3 vises det at sms-kommunikation er dialogisk. Sms-kommunikationen styres af et dialogisk princip hvor man skiftes til at sende henholdsvis modtage, og hvor talerskifte finder sted i afsendelsen af en besked – dette princip kaldes i afhandlingen a-b-a-forløbet. To beskeder kan sendes i træk af den samme person, men de er så specifikt konstrueret til at være én besked. En afsender kan også sætte a-b-a-forløbet på hold og tildele sig selv den næste tur ved at love at skrive senere. Det dialogiske forløb indledes af en sms der er svarkrævende, og den normerede svartid er afhængig af deltagerens relation – hvis ikke bedstevenner og kærester bliver svaret inden for minutter, og fjernere relationer inden for timer, så er der basis for rykkere, forklaringer og undskyldninger og måske endda en omdefinering af forholdet. Analysen af normbruddene i forbindelse med denne besvarelsesnorm viser at afsenderne konstruerer deres rykkere til at være en løsning på det problem der kan være eftersom den første sms ikke er blevet besvaret, og at de konstruerer dem ud fra fire mulige problemtyper der er mere eller mindre alvorlige for deltagerne og deres relation. De fire problemtyper – problemer med kanalen, med modtagelsen, med det sagte og med relationen – har forskellige interaktionelle og relationelle konsekvenser for parterne. Det er kun den første a som forpligter til et b-svar, mens første b, anden a, anden b osv. ikke nødvendigvis forpligter til et svar (med mindre den er konstrueres med en første par-del). En ikke-svarkrævende besked i a-b-a-forløbet kan i sig selv lukke en udveksling. Tre typer af første-besked unddrager sig normen om at et svar skal finde sted: kædebeskeder, anmodninger om servicebeskeder og natbeskeder. Gennem besvarelsesnormen efterlever de unge deltagere i datamaterialet sociale normer for at give, at modtage og give igen. Besvarelsesnormen er med til at

dyrke og styrke forholdet mellem parterne, og beskederne bliver brugt som et håndgribeligt fokus for den sociale udveksling og bekræftelse de sikrer. De væsentligste resultater i kapitlet kan opregnes til følgende:

- sms-kommunikationen er grundlæggende dialogisk
- unge tager udgangspunkt i hverdagssamtalens normer for interaktion i deres sms-kommunikation samtidig med at de udvikler nye interaktionsformer
- sms-kommunikationen udgør ikke et *indforstået lingo* (Hjarvard 2003: 150). Parterne viser for hinanden og forhandler tur for tur deres forståelser, og derfor kan udenforstående få indblik i disse fællesforståelser
- unge plejer og udvikler sociale relationer via sms'en efter sociale normer der kan beskrives, og som konstituerer sig i og med interaktionen

I kapitel 4 vises det hvordan sms'er og mobilopkald spiller sammen i løbende kommunikationsforløb. Første del af kapitlet undersøger sms-opkald-forløbet. Fire grundlæggende forskellige samtaletyper følger efter en sms i et forløb, nemlig rykker-samtalen (efter en manglende sms), svarsamtalen (efter en svarkrævende sms), genoptagelsessamtalen (efter en lukket sms-udveksling) og opfyldelsessamtalen (efter en sms med en anmodning/et løfte om et opkald). Skiftet fra sms til samtale involverer ikke i sig selv interaktionelt arbejde for parterne. Både i åbningen og i ærindepræsentationen viser parterne at de er helt på højde med hvad de sidst var i gang med, og hvad de nu gør. Derved demonstrerer de en orientering mod mobiltelefonen som ét medie. Samtidig påkalder de sig en tæt relation ved at udvise en høj orientering mod hinanden. I de tilfælde hvor der i samtalen udspilles en trinvis identifikation og genkendelsessekvens er der således tale om særlige interaktionelle handlinger der ikke er knyttet til medieskiftet eller til en ikke-orientering mod den anden part. Analysen af medieskiftet diskuterer også de affordances som strukturerer de unges interaktion. Et genkommende træk i alle fire samtaletyper er at samtalen udnyttes til at fremstille vigtige og uudsættelige anliggender. Samtalen bliver her tildelt affordancen 'øjeblikkelig interaktion' der muliggøres af synkroniciteten i mediet. Derudover bliver samtalen brugt til komplekse anliggender, fx forhandling, og her udnyttes samtale-mediets mulighed for 'samtidig gensidig udveksling'. Samtalen tildeles desuden en affordance man kan kalde 'anden interaktionsform end sms' som når samtalen udnyttes til at omgå den dialogiske sms-

udveksling, og en affordance man kan kalde 'mere værdifuld end en sms' som når et opkald anvendes til at råde bod på ikke at have givet et sms-svar i tide. Endelig udnytter parterne opkaldet til sensitive anliggender, som til trøst, medfølelse og indlevelse og til at tjekke og bearbejde temperaturen på forholdet. Opkaldet synes her at blive tildelt affordancen 'nærhed' der støttes af teknologiens mulighed for mundtlighed og samtidig tilstedeværelse.

I sidste halvdel af kapitel 4 undersøges de tilfælde hvor en samtale efterfølges af en sms. Der har vist sig at være seks grundlæggende forskellige beskedtyper der følger efter en samtale i et sammenhængende kommunikationsforløb: erstatningsbeskeden, genoptagelsesbeskeden, epilogsbeskeden, svarbeskeden, rykkerbeskeden og opfyldelsesbeskeden. Tre af beskedtyperne følger efter en samtalelukning der indeholder en aftale om senere kommunikation i form af en 'arrangement-sequence', nemlig rykkerbeskeden, svarbeskeden og opfyldelsesbeskeden. To beskedtyper følger efter en samtale hvori der ikke er lagt op til kommende kommunikation, nemlig genoptagelsesbeskeden og epilogsbeskeden. Én beskedtype, erstatningsbeskeden, følger efter et opkaldsforsøg. Parterne tildeler heller ikke her medieskiftet fra opkald til sms særligt interaktionelt arbejde. Selv i de tilfælde hvor den foregående samtale ikke lagde op til yderligere mobilkommunikation, gør parterne ikke noget arbejde for at genåbne interaktionen i deres sms-udveksling. I stedet konstrueres beskederne som fortsat interaktion, og der forudsættes tilgængelighed og en høj orientering hos modtageren om hvad parterne sidst var i gang med, og hvad afsenderen nu gør. Parterne viser dermed en orientering mod mobiltelefonen som ét medie. Samtidig påkalder de sig en tæt relation. Analysen af medieskiftet viser desuden at sms-mediet anvendes i tilfælde hvor en samtale er umulig eller vanskelig at gennemføre. Denne affordance er 'diskret', og her udnyttes sms-mediets lydløse natur samt det at sms'en kan vente på at modtageren er tilgængelig igen. Sms'en bliver også brugt til at sikre afsenderens eget perspektiv gennem affordancen 'sidste ord'. Asynkroniciteten og skriftligheden i mediet spiller en central rolle når sms'en anvendes til at undgå følelsesmæssig eksponering; her er affordancen 'distance'. Desuden benyttes sms'en til at minimere en handlings omfang, og sms'en tildeles dermed en affordance man kan kalde 'mindre end et opkald'. Endelig udnyttes mediets beskedkarakter, fx til at meddele forhold aftalt i den tidligere samtale eller til at præsentere

ærindet med opkaldet og/eller vise at kontakt ønskes. De væsentligste resultater i kapitlet er:

- unge væver sms'er og mobilopkald sammen i forløb således at de ofte ikke kan forstås uden for forløbet
- sms'er og mobilopkald i sammenhængende kommunikationsforløb organiseres i et begrænset antal relationer
- unge behandler mobiltelefonen som ét medie ved ikke at tildele skift mellem samtale og sms interaktionelt arbejde
- unge er gennem deres kommunikative handlinger i sms-mediet henholdsvis samtale-mediet med til at skabe disse mediers betydning
- unge plejer og udvikler sociale relationer ved at konstruere deres mobilinteraktion som sammenhængende med den foregående mobilinteraktion på tværs af samtale- og sms-mediet

I kapitel 5 undersøges relationen mellem opkald der hænger sammen i kommunikationsforløb. Kapitlet har identificeret 5 typer af opkald der handlingsmæssigt er knyttet til et foregående opkald. De forskellige samtaletyper følger efter opkald hvor forbindelsen afbrydes (fortsættelsesopkaldet), hvor den ene part lægger på uden lukning eller gennemfører lukning uden den andens samtykke (reparationsopkaldet), hvor forbindelse ikke opnås (genpåkaldelsesopkaldet), hvor samtalen ikke lægger op til yderligere kommunikation (genoptagelsesopkaldet), og hvor samtale afsluttes med en anmodning/et løfte om et senere opkald (opfyldelsesopkaldet). I de respektive åbninger konstrueres forbindelsen tilbage til det foregående opkald, og parterne viser på forskellige måder at de er helt på højde med hvad de sidst var i gang med, og hvad de nu er i gang med. Allerede inden første emne opnår parterne i mange tilfælde at vise dette for hinanden. Ved at opvise en sådan høj grad af tilstedeværelse over for hinanden viser de 'my mind is with you' (jf. Sacks 1992b: 166-167), og de (gen)skaber en tæt relation. Den tætte relation er ud over en høj orientering mod hinanden baseret på at man ringer op igen hvis opkaldet man er i gang med, bliver afbrudt (fortsættelsesopkaldet), at man søger forsoning efter uoverensstemmelser (reparationsopkaldet), at man gensidigt opdaterer hinanden ved ændrede omstændigheder og er fleksibel i forbindelse med mødeplanlægning (genoptagelsesopkaldet), at man forpligter sig over for hinanden, holder

hvad man lover og gør hinanden tjenester (opfyldelsesopkaldet), og at man forventer tilgængelighed og opretholder en ligeværdig relation ved at undgå en fremhævelse af manglende tilgængelighed (genpåkaldelsesopkaldet). De væsentligste resultater i kapitlet er:

- samtaler udgør en lige så central del af mobilkommunikationen som sms'er
- samtaler optræder meget ofte i serier af sammenhængende opkald
- interaktionelle praksisser fra hverdagssamtalen og fra fastnettelefonens samtalen videreføres og udvikles i mobiltelefonens samtalen
- mobiltelefonens samtaler kan beskrives med udgangspunkt i Schegloffs kanoniske fastnettelefonåbning, men er samtidig et produkt af parternes orientering mod de særlige affordances som mobiltelefonen besidder
- der findes ikke én type mobiltelefonåbning (Arminen og Leinonen 2003), men et begrænset antal åbninger hvis organisation er afhængig af hvad parterne forud har været i gang med
- opkald uden samtale udgør en del af den sociale praksis via mobiltelefonen
- unge plejer og udvikler sociale relationer ved at konstruere opkald som sammenhængende med foregående opkald og derigennem udvise en høj orientering mod hinanden og det de er i gang med

I afhandlingens konklusion (kapitel 6) sammenfattes og sammenholdes først resultaterne fra de tre empiriske kapitler. Det vises at en række typer går igen i kombinationerne sms-sms, sms-opkald/opkald-sms og opkald-opkald samtidig med at nogle typer er mediespecifikke. 'Svar' og 'rykker' optræder især efter sms-beskeder mens 'genoptagelse' og 'opfyldelse' er operative som både sms og opkald efter henholdsvis sms og opkald. 'Erstatning' og 'epilog' optræder kun efter opkald og er specifikke for opkald-sms-relationen. 'Fortsættelse', 'reparation' og 'genpåkaldelse' finder kun sted som opkald efter opkald. To opkaldstyper har en særlig status fordi de kan kombineres med andre typer: Opfyldelsesopkaldet kan kombineres med svaropkaldet, og genpåkaldelsesopkaldet kan kombineres med alle opkaldstyper. I konklusionen fremsættes desuden det synspunkt at den løbende kommunikation konstituerer et socialt rum der skaber sammenhæng i et hverdagsliv præget af mange skift i fysiske rum og sociale relationer. Den direkte linje til de nære relationer og den konstante mulighed for kontakt

giver også de unge en følelsesmæssig tilfredsstillelse og bekræftelse i forhold til en dagligdag med relativt meget fritid og krav om selvstændighed. Via mobiltelefonen opretholdes en kommunikationstråd hvor der udveksles informationer, holdninger, tanker og følelser, og hvor parterne løbende underretter hinanden om hvor de er, og hvad der sker. Den løbende kommunikation matcher desuden en forhandlerkultur hvor aftaler og andre forhold løbende drøftes og justeres.

I konklusionens sidste afsnit placeres afhandlingen og dens resultater i forhold til medievidenskaben og konversationsanalysen. I modsætning til tidligere medievidenskabelige studier af mobiltelefonen undersøger afhandlingen selve kommunikationen og fokuserer på både sms og opkald og på samspillet herimellem. Afhandlingen er samtidig den første blandt en lille håndfuld konversationsanalytiske studier af mobilsamtaler som undersøger danske mobilsamtaler, og som har en stor mængde data. Afhandlingen er desuden den eneste der har undersøgt sms-kommunikation ud fra et konversationsanalytisk perspektiv. Det fremhæves at vi kan lære mere om mobiltelefonen som kommunikationsmedie ved at studere hvordan den både baserer sig på og transformerer hverdagssamtalens normer for interaktion samt at vi kan lære mere om dagligdags interaktion ved at studere hvordan den anvendes i og transformeres af mobilmediet. Afhandlingen afsluttes med at opregne de væsentligste resultater for henholdsvis medievidenskaben og konversationsanalysen, og det eksemplificeres hvordan fremtidige studier kan tilføje yderligere viden.

9.0 English summary

The main argument of this dissertation is that young people use their mobile phones to communicate over time in ongoing, interconnected communication sequences. The interconnected communication sequences are established and maintained through the joint efforts of the participants and organize their interrelations as well as their everyday life. The mobile phone activities in the ongoing and continuous communication constitute a social space which is activated through the communication, a social space which relies on commitment, reciprocity and accessibility. The continuous nature of the communication and the mutual alertness maintain and develop the social relations between the participants.

The primary data of the dissertation consist of recordings of the mobile communication (sms messages and mobile phone calls) of six 14-year-olds through a six week period. The six young people are friends and belong to the same year at a school in Copenhagen. They all use their mobile phones daily for sms communication and calls. The recordings were made in cooperation with TDC Mobil and with the consent of both the participants and their parents. 66 people are represented in the data in 519 sms messages, 284 conversations, 135 calls to answering machines and 98 empty calls. However, the focus of the dissertation is on the mobile communication between 31 young people, consisting of 481 sms messages, 173 calls, 72 calls to answering machines and 43 empty calls. In addition, the dissertation makes use of ethnographic observations dating from the time of the recordings.

Chapter 2 delineates the theoretical approaches of the dissertation and explicates some of the implicit assumptions concerning interaction, technology and young people that lie behind the analyses. The primary approach of the dissertation is Conversation Analysis, supported by ethnographic observations that are incorporated in a limited, but systematic fashion. The implicit view of the communication medium dealt with in the dissertation (the mobile phone) is that its users, through their functional use of the medium, are co-creators of the significance of the medium while at the same time the medium itself possesses certain affordances that structure its use. The teenagers are viewed as competent actors whose perspective may be studied in its own right. Seen from the angle of conversation analysis, a longstanding tradition for studies of telephone

conversation is continued, while from the point of view of media research, a relatively new, but strong, Scandinavian tradition for studies of the media use among young people is maintained.

The three empirical chapters of the dissertation (chapters 3, 4 and 5) constitute three juxtaposed components of the main argument, namely that the mobile communication among young people is part of interconnected communication sequences. In the chapters it is explored how sms'es become part of sms dialogues (chapter 3), how sms messages and mobile phone calls are connected (chapter 4), and how mobile phone calls are parts of series of calls (chapter 5). There is a particular focus on openings and closings because of their significance for the construction of continuous communication sequences. In the openings, the participants demonstrate mutual orientation as well as reference to their latest shared communication. Likewise, the closings determine the present state of affairs between the parties and the likelihood and extent of the parties' future communication.

In chapter 3 it is shown that sms communication is dialogic, governed by a dialogic principle according to which the participants in turn send and receive, and where turn change takes place as part of the message sending procedure – the a-b-a sequence. It is possible that one of the participants sends two successive messages, but in such a case the messages are designed as one. It is also possible for a sender to put the a-b-a sequence on hold and reserve the next turn for her/himself by promising to write again later. The dialogic sequence is initiated by an sms which requires an answer, the prescribed answering time being dependent on the type of relation between the participants; if best friends and girl/boyfriends are not answered within minutes (for more distant relations the time span is hours), it is likely that reminders are issued, explanations and excuses given, all potentially resulting in a redefinition of the relationship. The analysis of norm breaches in this answering procedure demonstrates that senders construct their reminders as potential solutions to the problem of having received no answer to the initial sms. In general, there are four different types of problems of varying seriousness for the participants and their relation: transmission problems, reception problems, problems with what was said, and relational problems – all of which have different interactional and relational consequences for the participants. Only the first sms (a) requires an answer (b), while first b, second a, second b, etc., do not necessarily

necessitate an answer, unless the message is constructed as a first pair part. A message in the a-b-a sequence, which does not require an answer, may well close the exchange. However, three types of first messages do not adhere to the norm of ‘first message must be answered’: chain messages, requests for service messages, and night messages. Via the answering norm, the participants of the survey observe the social norms for giving, receiving and returning. The answering norm thus becomes part of a strengthening of the relationships between the participants, and the messages are used as a tangible focus for the social exchange and confirmation which they consolidate. The most important results of the chapter are as follows:

- sms communication is fundamentally dialogic
- young people use the norms of everyday conversation as the basis for their sms interaction while at the same time they are developing new forms of interaction
- the sms communication does not constitute an implicitly understood lingo (Hjarvard 2003: 150). The parties’ understanding is mutually demonstrated and negotiated on a turn-by-turn basis, making it possible for outsiders to obtain an insight into these shared understandings
- the young people of the survey cultivate and develop social relations via the sms messages in accordance with social norms that are describable and constituted in and through the interaction

Chapter 4 explains how sms messages and mobile phone calls interrelate as parts of a continuous communication sequence. The first part of the chapter investigates the sequence of sms calls. After an sms in a continuous communication sequence, four different types of conversations may follow: the reminder (in case of a missing sms), the answer (after an sms demanding an answer), the resumption of conversation (after a closed sms exchange), and the confirmation (after an sms with a request for/promise of a call). The change from sms to conversation does not in itself require any interactional efforts from the participants. Through both the opening and the agenda presentation, the parties demonstrate that they are fully aware of their previous communication as well as of what they are doing here and now. Thereby they display orientation towards the mobile phone as one medium, while at the same time they claim close relations by an intense level of focusing on each other. In cases where the conversation displays a stepwise sequence of identification and recognition, the interactional performances are

therefore connected to neither the change of media nor to a kind of non-orientation towards the other party. The analysis of the media change discusses those affordances that structure the interaction between the participants. A recurring feature of all four conversation types is that the conversation is used for the presentation of important and non-deferable matters. The conversation is assigned the affordance of ‘immediate interaction’ made possible by the synchronicity of the medium. Furthermore, the conversation is used for complex matters such as negotiations, in which case the conversational medium’s potential for ‘simultaneous mutual exchange’ is exploited. The conversation is also assigned the affordance of ‘non-sms interaction’ (as is the case when the conversation is used for circumvention of the dialogic sms exchange) as well as an affordance that might be termed ‘more valuable than an sms’, in cases when a call is used to make up for not having answered via sms within the time limit. Lastly, the parties make use of the call for sensitive affairs, e.g. for the expression of comfort, compassion, sympathetic insight and for checking and working on the state of the relationship. In such cases the call seems to be assigned the affordance of ‘intimacy’, supported by the technological possibility for being in oral mode and present at the same time.

In the latter half of chapter four there is an investigation of the cases in which a conversation is followed by an sms. After a conversation in a continuous communication sequence, six different message types are possible: the compensation message, the resumption message, the epilogue message, the answering message, the reminder, and the confirmation message. Three of the message types follow a conversation closing that contains an agreement concerning later communication in the form of an ‘arrangement sequence’, i.e. the reminder, the answer and the confirmation. Two message types follow a conversation with no indication of later communication, i.e. the resumption and the epilogue. One type, the compensation, follows a call attempt. As was the case with the opposite media change, this change from call to sms is not characterized by any particular interactional efforts by the participants. Even in cases where the previous conversation did not serve as an initiation of further mobile communication, the participants do not need to work at reopening the interaction in their sms exchange. Instead the messages are constructed as continued interaction which requires not only accessibility of such communication, but also participant orientation towards the latest communication between the parties as well as towards sender’s present ac-

tions. By doing so, the parties demonstrate their orientation towards the mobile phone as a unified medium, while at the same time they claim close relations. The analysis of the change of media shows that sms is used in cases where a conversation would be impossible or difficult. This particular affordance is ‘discreet’ and makes use of the silent nature of the sms medium and of the fact that an sms can wait until the recipient is available again. Furthermore, the sms is used to ensure sender’s own perspective through the use of the affordance of ‘last word’. The asynchronicity and written character of the medium is important when sms is used in order to avoid emotional exposure – here, the affordance is ‘distance’. In addition to this, the sms is used in order to minimize the scope of an action, the affordance being what might be termed ‘less than a call’. Finally the message characteristics of the medium are used for comments on aspects of the previous conversation or for presentation of the purpose of the call, in order to demonstrate that contact is wanted. The most important findings of the chapter are that

- sms messages and mobile phone calls become intertwined to such a degree that they cannot be understood outside of the sequence
- sms messages and mobile phone calls that are parts of coherent communication sequences are organized into a limited number of relations
- young people treat the mobile phone as one medium by not applying any international work when changing between conversation and sms
- through their communicative sms-based actions, young people are co-creators of the meaning of sms and conversational media
- young people maintain and develop their social relations through the construction of their mobile interaction as coherent with previous mobile interaction across the media of conversation and sms

Chapter 5 investigates the relation between calls that are interconnected as parts of a communication sequence. The chapter identifies five call types which tie on to a previous call through their action type. The various conversation types follow calls, in or after which the connection was interrupted (the continuation call), in cases where one participant hangs up without closing or closes without the consent of the other participant (the repair call), in case of no connection (the repetition call), calls where the con-

versation does not initiate further communication (the resumption call), and calls where the conversation concludes with a request for/promise of a later call (the confirmation call). In these openings, the connection with the previous call is constructed, and the parties in various ways demonstrate that they are fully aware of what they were doing then, as well as what they are doing now. Often the participants show this before the first topic has been initiated. Through the display of such a high degree of presence in the interaction, the parties assure each other that ‘my mind is with you’ (cf. Sacks 1992b: 166–167), and close relations are (re)created. Apart from demonstrating a high degree of mutual orientation, the close relations are based on expectations of a renewed call, if for some reason the present call is interrupted (the continuation call), on attempting reconciliation after disagreements (the repair call), on updating each other in case of changed circumstances and showing flexibility in connection with schedule planning (the resumption call), on commitment towards each other, keeping promises and doing favours (the confirmation call), and on expecting accessibility and keeping of equal relations by avoiding emphasis on lack of accessibility (the repetition call). The most important findings of the chapter are that

- conversations and sms messages are equally important parts of mobile communication
- conversations often occur in series of interconnected calls
- the interactional practice of both the everyday conversation and the calls via fixed telephone are maintained and developed in the mobile phone conversations
- the opening sequences of the mobile phone conversation may be described with reference to Schegloff’s canonical fixed telephone opening, although they are also a product of the participants’orientation towards the affordances that are particular to the mobile phone
- there is no one type of mobile call opening (Arminen and Leinonen 2003), but rather a limited number of openings, the organization of which is dependent on the preceding actions of the parties
- when performed via the mobile phone, calls without conversation are part of the social practice
- young people maintain and develop social relations by constructing calls to be interconnected with previous calls, thus demonstrating a high level of orientation towards each other and their ongoing actions

The conclusion of the dissertation (chapter 6) summarizes and compares the results of the three empirical chapters. It is demonstrated how a number of types recur in the combinations sms – sms, sms – call/call – sms and call – call, while some types are media specific. ‘Answer’ and ‘reminder’ occur in particular after sms messages, while ‘repetition’ and ‘confirmation’ are operative as both sms and call after sms and call, respectively. ‘Compensation’ and ‘epilogue’ occur after calls only and are specific for the call – sms relation. ‘Continuation’, ‘repair’, and ‘repetition’ take place only as calls after a call. Two types of call have a special status as they are combinable with other types – the confirmation call may be combined with the answering call, and the repetition call may be combined with all call types. The conclusion advances the view that the ongoing communication constitutes a social space which creates coherence in an everyday life characterized by a large number of changes, both between physical spaces and social relations. For the young people, the direct connection to close relations and the possibilities for constant contact offer emotional satisfaction and affirmation in lives with quite a lot of free time and demands for independence. Through the mobile phone a communication thread is maintained, enabling the participants to exchange information, attitudes, thoughts and feelings, and the participants are able to keep each other informed about where they are and what is happening. Furthermore, the ongoing communication matches a negotiation culture, in which arrangements and various other topics are discussed and adjusted.

In the final paragraph of the conclusion, the dissertation and its results are related to media science and conversation analysis. Contrary to earlier media science studies of the mobile phone, the dissertation investigates the communication per se and focuses on sms messages and calls as well as on the interplay between them. The dissertation is the first among a handful of conversation analysis-based studies of mobile phone conversation that investigates a large data corpus. At the same time, the dissertation is the only one so far that has looked at sms communication from the point of view of conversation analysis. It is emphasized that we will learn more about the mobile phone as a medium of communication through studies of how it is simultaneously based on and transforms the interaction norms of the everyday conversation, and that we will learn more about everyday interaction through studies of how it is used in and transformed by the mobile phone. Finally, the dissertation lists the most important results for

media science and conversation analysis and it is shown through examples how future studies may contribute with further knowledge.